

ENYHE ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓK TANTERVE

Tartalom

Enyhe értelmi fogyatékos tanulók tanterve	2
Állampolgári ismeretek	2
Digitális Kultúra	4
Élő idegen nyelv	18
Ének-zene	22
Etika	38
Hon- és népismeret	64
Környezetismeret	66
Magyar nyelv és irodalom	74
Matematika	111
Osztályfőnöki	132
Technika és tervezés	140
Természettudomány	165
Testnevelés	198
Történelem	230
Vizuális kultúra	241

Enyhe értelmi fogyatékos tanulók tanterve
Állampolgári ismeretek
8. évfolyam

Kiemelt célok: A tantárgy legfontosabb célja a tanulót felkészíteni a társadalom struktúrájában való eligazodásra, a közösségi környezet szervezeteinek, szabályainak megismerésére. Felismeri a felelősséget közösségi környezetének alakításában. Bővülnek ismeretei a mindennapi életvezetéshez kapcsolódó önérvényesítés lehetőségeiről, a segítségkérés formáiról. A pedagógiai helyzetekben a tanuló tevékenység közben, szimulált helyzetekben ismeri meg a családi élethez, a munkavállaláshoz, a szabadidő eltöltéséhez kapcsolódó intézmények szerepét, feladatait, az állampolgári jogokat és kötelezettségeket, a demokratikus társadalmi intézményrendszert, a legfontosabb társadalmi, gazdasági és politikai szervezeteket.

Tantárgy feladatai: A tantárgy segítséget nyújt az erkölcsi nevelés terén a közösségi életben való aktív részvételre és véleménynyilvánításra ösztönzésben, a társadalmi igazságosság felismertetésében és az ehhez kapcsolódó intézményrendszer igénybevételének bemutatásában. Erősíti a nemzeti azonosságtudatot és a hazafias nevelést az ország irányításában, védelmében, a társadalmi béke megőrzésében szerepet vállaló intézmények működésének megismertetésével, a társadalmi tevékenységekben való aktív részvétel támogatásával. A gazdasági és pénzügyi nevelés területén a tanuló felkészül a pénzkezeléssel és gazdálkodással összefüggő intézményrendszer igénybevételére

Éves óraszám: 36
Heti óraszám: 1
Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus, történelem szakos tanár

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Társadalmi szabályok	Szokás, hagyomány, illem, erkölcs, jog. A jog szerepe az emberek mindennapjaiban Az emberi alapjogok. A gyermekek jogai, diákjogok Kulcsfogalmak: szokás, hagyomány, illem, erkölcs, jog, norma, normasértés, illemszabály, ENSZ, A gyermekek jogairól szóló nemzetközi egyezmény	Tankönyv, atlasz, interaktív taneszközök használata, múzeumpedagógiai foglalkozás	12
2.	Állampolgári ismeretek	Demokratikus alapelvek. Állampolgári jogok és kötelességek. Magyarország politikai intézményei Kulcsfogalmak: államforma, köztársaság, királyság, demokrácia, demokratikus alapelvek, kormány, törvényszék, parlament, vélemény	Tankönyv, atlasz, interaktív taneszközök használata, múzeumpedagógiai foglalkozás	10
3.	Pénzügyi és gazdasági kultúra	A jövedelem szerepe a családban A pénz és formái Pénzintézetek és tevékenységük Vállalkozói alapismeretek. Kulcsfogalmak: jövedelem, bevétel, kiadás, megtakarítás, rezszi, hitel, zsebpénz, pénz, bankjegy, érme, pénzromlás, bank, bankkártya, hitel, árfolyam, kamat, tőke, vállalkozás.	Tankönyv, atlasz, interaktív taneszközök használata, múzeumpedagógiai foglalkozás	12

4.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	A projekt során felhasznált eszközök.	2
----	-------------------------------------	--	---------------------------------------	---

A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén:

- A tanuló képességei szerint elsajátítja a társadalomhoz, állampolgársághoz és a gazdasághoz kapcsolódó alapvető ismereteket.
- Ismerje fel az emberi közösséghez kapcsolódó kulcsszerepű tényezőket és folyamatokat; utóbbi területen lehetőségei szerint tájékozódik. Az alapvető emberi jogokat és kötelességeket ismeri; az alkotó, demokratikus közösség értékrendjét elfogadja.
- Ismereteket szerezzen a jövedelem szerepéről az ember életvezetésének tükrében.
- Fogalmi képet alkot a pénzről, a pénzintézetekről, azok tevékenységeiről; utóbbiak lehetséges szerepéről az életpálya felépítésének tükrében.

Digitális Kultúra

3. évfolyam

Kiemelt célok: A tantárgy kiemelt célja, hogy a digitális kompetenciák épüljenek be a tanulók tudásrendszerébe. A tanulókat az egyéni képességeinek figyelembevételével az életvitel alakításához szükséges információkhoz és azok alkalmazásához segítse hozzá. Cél a praktikus készségek, képességek fejlesztése, a sérült megismerési képességek korrigálása.

Tantárgy feladatai: A tantárgy feladata a tanulók motiválása, érdeklődésük felkeltése és a tantárgy iránti pozitív attitűd kialakítása változatos tevékenységekkel, tapasztalati úton. A tanulók a közvetlen környezet jeleit, üzenettartalmát értelmezve és megjelenítve jutnak el az információszerzés, feldolgozás, tárolás technikáinak elsajátításához – mindvégig a gyermeki kíváncsiságra építve. A tantárgy feladata továbbá az információs és kommunikációs kultúra alapjainak közvetítése a tanulók felé.

Éves óraszám: 36
Heti óraszám: 1
Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus, tanító

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Digitális eszközök használata	A számítógép részeinek (gépház, képernyő, billentyűzet, egér) megismerése. Ismerkedés a számítógépek használatának balesetvédelmi és egészségügyi előírásaival, a számítógépek üzemeltetési rendjével. Információ befogadása, fogalmak megjegyzése. Egér használata: húzás és kattintás. Ismerkedés a betű- és számbillentyűkkel. Funkcióbillentyűk megismerése: enter és iránybillentyűk (kurzorvezérlők) használata. Adott informatikai eszközök kezelése. A megismert alkalmazások indítása és futtatása. Ismert „felhasználóbarát” szoftverek. Fogalmak: számítógép, gépház, képernyő, billentyűzet, egér, program, húzás, kattintás, enter, irány.	IKT eszközök	4
2.	Alkalmazói ismeretek	Grafikus felület eszközkészletének megismerése. Ábrák kiszínezése. Személyhez kötődő egyszerű ábrák, rajzok készítése. Multimédiás programokban az egér használata. Közvetlen környezetben található közhasznú információforrások felfedezése, megismerése. Egyszerű grafikus és szöveges felületrajzoló- és szövegszerkesztő programok használata. Fogalmak: rajzolóprogram, szövegszerkesztő program, rajzeszköz, szöveg, ábra, információ, adat, irány.	IKT eszközök	7

3.	Problémamegoldás digitális eszközökkel és módszerekkel	<p>Részvétel a tanteremben szervezett irányjátékokban. Mindennapi cselekvések utasítási sorrendjének felsorolása, sorrendbe állítása.</p> <p>Képolvasás és beszéd pontos értelmezése. Gyermekek által ismert jelek összegyűjtése.</p> <p>Szimbólumok felfedezése a közvetlen környezetben. Problémamegoldás próbálkozással.</p> <p>Fogalmak: szimbólum, jel, napirend, sorrend</p>	IKT eszközök	12
4.	Infokommunikáció, információs társadalom	<p>A számítógépes technika felhasználása információkeresésre, ismeretek szerzésére tanári segítséggel. Az alapvető eszközök használatának gyakorlása.</p> <p>Eligazodás a logikai rendben meglévő információforrások között, használatuk megtanulása, szokások elsajátítása. Tájékozottság a gyermekek számára készített legális felületeken. Lehetőleg felnőtt segítségével ismerkedés az iskola weboldalával, tartalmának megtekintése. Felfedező keresés az életkornak megfelelő információ-hordozókban. Válogatás, válogatás magyarázata. Személyes adatok fogalmának megismerése. Saját adataik megadása.</p> <p>Információ megbízhatóságának és veszélyeinek megismerése konkrét példákon keresztül. Gyerekeknek szóló, legelterjedtebb elektronikus szolgáltatások megismerése egyszervolt.hu weboldal, sulinet.hu weboldal megkeresése, mesék, zene, játékok indítása, futtatása segítséggel.</p> <p>Fogalmak: böngésző, információ forrás, személyes adat</p>	IKT-eszközök	6
5.	Könyvtári technikák	<p>Képesújságok, képeskönyvek nézegetése. Könyvespolc rendezése az osztályban tanári segítséggel (írók, címek). Tartalomjegyzék értelmezése, használata tanári útmutatás alapján.</p> <p>Látogatás az iskolai könyvtárban.</p> <p>Érdeklődésnek, életkori sajátosságnak megfelelő könyv kiválasztása.</p> <p>Tájékozódás a betűrendben tanári segítséggel. Könyvtári viselkedés alapszabályainak megismerése, törekvés a betartására.</p> <p>Fogalmak: könyvtár, tartalomjegyzék, szabadpolc, szerző, író, könyvcím, ábécé, betűrend, betűrendes keresés.</p>	Könyvek	4
6.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	Projekt során használt eszközök	3

A továbbhaladás feltételei a *harmadik* évfolyam végén:

- A számítógép fő részeinek ismerete, a billentyűzet és az egér tanult funkcióinak használata, „kommunikálás” a számítógéppel.
- A tanult informatikai alafogalmak értése, használata.
- A sérült funkciók korrigálásának megkezdése.
- Egyszerű grafikus és szöveges felület megismerése, használata segítséggel.
- Próbálkozás a grafikus önkifejezésben.
- A szépség és összhang megfigyelése a rajzos modellekben.
- Cselekvések sorrendiségének felismerése, kifejezése, rendezése különféle formákban tanári segítséggel.
- Több digitális segítő eszköz felismerése, használata segítséggel.
- Életkornak megfelelő, ismert elektronikus média eszközeinek használata segítséggel.
- Játékos oktatóprogramok használata.
- Felfedező keresés az életkornak megfelelő információhordozókban segítséggel.
- Irányított információszerzés az internetről.
- Tanár, felnőtt segítségével, irányított kereséssel az életkorának, fejlettségének, érdeklődési körének megfelelő könyv, újság kiválasztása.
- Az osztály szabadpolcos könyvtárának használata, válogatás az érdeklődésnek megfelelően.
- Tájékozódás az iskola könyvtárában segítséggel.
- Könyvtári viselkedés alapvető szabályainak ismerete, gyakorlása, betartása.

Digitális kultúra 4. évfolyam

Kiemelt célok: A tantárgy kiemelt célja, hogy a digitális kompetenciák épüljenek be a tanulók tudásrendszerébe. A tanulókat az egyéni képességeinek figyelembevételével az életvitelle alakításához szükséges információkhoz és azok alkalmazásához segítse hozzá. Cél a praktikus készségek, képességek fejlesztése, a sérült megismerési képességek korrigálása.

Tantárgy feladatai: A tantárgy feladata a tanulók motiválása, érdeklődésük felkeltése és a tantárgy iránti pozitív attitűd kialakítása változatos tevékenységekkel, tapasztalati úton. A tanulók a közvetlen környezet jeleit, üzenettartalmát értelmezve és megjelenítve jutnak el az információszerzés, feldolgozás, tárolás technikáinak elsajátításához – mindvégig a gyermeki kíváncsiságra építve. A tantárgy feladata továbbá az információs és kommunikációs kultúra alapjainak közvetítése a tanulók felé.

Éves óraszám: 36

Heti óraszám: 1

Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus, tanító

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Digitális eszközök használata	<p>Ismeretanyag: A számítógép részei és működtetése. Használt informatikai alapfogalmak. Egér használata: húzás és kattintás. Betű- és számbillentyűk használata. Funkcióbillentyűk: enter és iránybillentyűk (kurzorvezérlők) használata. Adott informatikai eszközök kezelése. A megismert alkalmazások indítása és futtatása. Ismert „felhasználóbarát” szoftverek. Fogalmak: számítógép, gépház, képernyő, billentyűzet, egér, program, húzás, kattintás, enter, irány.</p>	IKT eszközök	4
2.	Alkalmazói ismeretek	<p>Grafikus felület eszközkészletének használata. Személyhez kötődő egyszerű ábrák, rajzok készítése és kiszínezése. Kétkezes gépelést tanító program megismerése. Multimédiás programokban az egér használata. Adatok gyűjtése, értelmezése. Közvetlen környezetben található közhasznú információforrások felfedezése, megismerése. Egyszerű grafikus és szöveges felület rajzoló- és szövegszerkesztő programokban. Fogalmak: rajzolóprogram, szövegszerkesztő program, rajzeszköz, szöveg, ábra, információ, adat, irány.</p>	IKT eszközök	7

3.	Problémamegoldás digitális eszközökkel és módszerekkel	<p>Részvétel a tanteremben szervezett irányjátékokban. Mindennapi cselekvések utasítási sorrendjének felsorolása, sorrendbe állítása.</p> <p>Spontán szimbolikus kommunikáció gyakorlása. Szimbólumok ismerése a közvetlen környezetben.</p> <p>Problémamegoldás próbálkozással.</p> <p>Ismerkedés a technógrafikával.</p> <p>Egyszerű algoritmusok használata, irányok, útvonalak követése.</p> <p>Adatok gyűjtése, értelmezése, feldolgozása segítségével.</p> <p>Fogalmak: szimbólum, jel, napirend, sorrend, adatbázis</p>	IKT eszközök	12
4.	Infokommunikáció, információs társadalom	<p>A számítógépes technika felhasználása információkeresésre, ismeretek szerzésére tanári segítséggel, önállóan.</p> <p>Az alapvető eszközök használatának gyakorlása. Eligazodás a logikai rendben meglévő információforrások között, használatuk alkalmazása.</p> <p>Tájékozottság a gyermekek számára készített legális felületeken.</p> <p>Lehetőleg felnőtt segítségével az iskola weboldalának, tartalmának megtekintése. Felfedező keresés az életkornak megfelelő információ hordozókban. Válogatás, válogatás magyarázata. Személyes adatok fogalmának biztos használata.</p> <p>Saját adataik megadása.</p> <p>Információ megbízhatóságának és veszélyeinek megismerése konkrét példákon keresztül.</p> <p>Gyerekeknek szóló, legelterjedtebb elektronikus szolgáltatások, egyszervolt.hu weboldal, sulinet.hu weboldal megkeresése, mesék, zene, játékok indítása, futtatása segítséggel, önállóan.</p> <p>Fogalmak: böngésző, információforrás, személyes adat</p>	IKT-eszközök	6
5.	Könyvtári technikák	<p>Képesújságok, képeskönyvek nézegetése és olvasása. Könyvespolc rendezése az osztályban tanári segítséggel (írók, címek).</p> <p>Tartalomjegyzék értelmezése, használata tanári útmutatás alapján.</p> <p>Látogatás az iskolai könyvtárban.</p> <p>Érdeklődésnek, életkori sajátosságoknak megfelelő könyv kiválasztása.</p> <p>Tájékozódás a betűrendben tanári segítséggel. Törekvés a könyvtári viselkedés alapszabályainak betartására.</p> <p>Fogalmak: könyvtár, tartalomjegyzék, szabadpolc, szerző, író, könyvcím, ábécé, betűrend, betűrendes keresés.</p>	Könyvek	4

6.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	Projekt során használt eszközök	3
----	------------------------------	--	---------------------------------	---

A továbbhaladás feltételei a negyedik évfolyam végén:

- A számítógép fő részeinek ismerete, a billentyűzet és az egér tanult funkcióinak használata, „kommunikálás” a számítógéppel.
- A tanult informatikai alapfogalmak értése, használata.
- A sérült funkciók korrigálásának megkezdése.
- Egyszerű grafikus és szöveges felület használata segítséggel.
- Próbálkozás a grafikus önkifejezésben.
- A szépség és összhang megfigyelése a rajzos modellekben.
- Motiváció erősödjön a közhasznú információk gyűjtésében.
- Cselekvések sorrendiségének felismerése, kifejezése, rendezése különféle formákban tanári segítséggel, önállóan.
- Algoritmizáló és problémamegoldó gondolkodási képesség alkalmazására törekvés.
- Több digitális segítő eszköz felismerése, használata segítséggel.
- Életkornak megfelelő, ismert elektronikus média eszközeinek használata segítséggel, önállóan.
- Játékos oktatóprogramok tudatos használata. Az itt szerzett ismeret felhasználása más tantárgyakban.
- Felfedező keresés az életkornak megfelelő információhordozókban segítséggel, önállóan.
- Irányított információszerzés az internetről.
- Tanár, felnőtt segítségével, irányított kereséssel az életkorának, fejlettségének, érdeklődési körének megfelelő könyv, újság kiválasztása.
- Az osztály szabadpolcos könyvtárának használata, válogatás az érdeklődésnek megfelelően.
- Tájékozódás az iskola könyvtárában segítséggel.
- Könyvtári viselkedés alapvető szabályainak ismerete, gyakorlása, betartása.

Digitális kultúra 5. osztály

Kiemelt célok:

A tantárgy célja a sérült megismerési képességek kompenzálása, a szín-, forma- és nagyságemlékezet fejlesztése, az észlelés hibáinak korrekciója. A finommotorika tudatos fejlesztését szolgáló kétkézes gépelés megalapozása. A technológiai műveltségterület elemeinek elsajátítása, az informatikai és digitális tudás alkalmazása más műveltségi területekben. A tanuló motiválása az önálló ismeretszerzésre. Önértékelési, együttműködési képességek fejlesztése.

Tantárgy feladatai:

A tanulók motiválása, érdeklődésük felkeltése és a tantárgy iránti pozitív hozzáállás kialakítása változatos tevékenységekkel, tapasztalati úton. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelése során az információs és kommunikációs kultúra alapjainak közvetítése a gyermekek felé. A kommunikáció során törekedni kell a helyes nyelvhasználatra, az olvasási képesség tudatos erősítésére. A tantárgyi tartalmakat, a tevékenységeket, feladatokat, a fejlődés egyéni üteméhez, a módosult tanulási képességhez kell igazítani.

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus, tanító (informatika műveltségterülettel), informatika szakos tanár

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	A digitális eszközök használata	Bemeneti, kimeneti perifériák. Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatása. A számítógép működtetése: egér és billentyűzet funkciói. Játék- és didaktikai célú szoftverek és web-tankönyvek. Programok ablak-gombjai. <i>be- és kimeneti periféria, vezérlő billentyű, jelentésmódosító billentyű, alfanumerikus billentyű, írásjel, szóközbillentyű, ablak-gomb.</i>	Számítógép és tartozékai	8
2.	Alkalmazói ismeretek	Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása. Egyszerű rajzos és szöveges dokumentum. Dokumentum elnevezése. Mentés. Billentyűzet további funkciói. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információ-megjelenítés. Közhasznú információk. Internet előnyei és veszélyei. <i>Kulcsfogalmak: kurzor, mentés, behívás, dokumentumnév, táblázat, SDT, adat.</i>	Számítógép és tartozékai	8
3.	Problémamegoldás digitális eszközökkel és módszerekkel	A probléma megoldásához szükséges módszerek és eszközök kiválasztása. Technógrafika alkalmazási területe. Irányok a képernyőn – technógrafika. Alakzatok technóccal. Mindennapi élet összetettebb feladatainak algoritmusai. <i>Kulcsfogalmak: Technógrafika, toll fel, le; vonalvastagság, vonalszín, ismétlődés, irányító, irányított. Irány, égtájak, koordináta-rendszer. Algoritmus</i>	Számítógép és tartozékai Comenius Logo	5

4.	Infokommunikáció, információs társadalom	<p>Információkeresés, információs közlési rendszerek. Életkornak megfelelő számítógépes információhordozók.</p> <p>Az információs technológián alapuló kommunikációs formák.</p> <p>Információfogadás és - küldés. Veszélyek.</p> <p>Médiainformatika.</p> <p>Információkezelés jogi és etikai vonatkozása, Netikett.</p> <p>Az e-szolgáltatások szerepe. Gyerekeknek szóló elektronikus szolgáltatások.</p> <p><i>Kulcsfogalmak: Adatbázis, mobilkommunikáció, információküldés, információfogadás, elektronikus levelezés, Netikett.</i></p>	Számítógép és tartozékai	7
5.	Könyvtári informatika	<p>Információhordozók leggyakoribb típusai a mindennapi életben.</p> <p>Könyvtári szolgáltatások.</p> <p>Folyóiratok, újságok, könyvek csoportosításának szempontjai.</p> <p>Katalógus.</p> <p><i>Kulcsfogalmak: Folyóirat, katalógus, internetes szótár, Wikipédia.</i></p>	Számítógép és tartozékai	5
6.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	3

A továbbhaladás feltételei az ötödik évfolyam végén:

- Számítógép perifériák ismerete – billentyűzet és az egér funkcióinak használata.
- Alapszintű „kommunikálás” a számítógéppel.
- Egyszerű rajzos, szöveges dokumentum lehetőleg önálló – ha szükséges segítséggel – elkészítése.
- Információforrások megtalálása és felhasználása irányítással, majd egyre önállóbban.
- Hétköznapi algoritmusok értelmezése - alkalmazása.
- Több gyermekeknek szóló weboldal ismerete, azok használata önállóan vagy segítséggel.
- Tájékozódás ABC sorrendben a könyvespolcon, könyvtárban segítséggel.

Digitális kultúra 6. osztály

Kiemelt célok: A megismerési módszerek, finommotorika továbbfejlesztése, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra épülve. A tanulás képességének fejlesztésével az alapvető kultúrtechnikák használatának eszközzintűvé tétele. A technológiai műveltségterület elemeinek elsajátítása, az informatikai és digitális tudás alkalmazása más műveltségi területekben. Az IKT- eszközök túlzott használatának veszélyeinek - káros hatásainak megismertetése. Tájékozódás és az információszerzés technikáinak megismertetése, a számítógép helyes használatának gyakoroltatása.

Tantárgy feladatai: A tanulók motiválása, érdeklődésük felkeltése és a tantárgy iránti pozitív hozzáállás kialakítása változatos tevékenységekkel, tapasztalati úton. A tanulók nevelése során az információs és kommunikációs kultúra alapjainak közvetítése a gyermekek felé. A kommunikáció során törekedni kell a helyes nyelvhasználatra, az olvasási képesség tudatos erősítésére. A tantárgyi tartalmakat, a tevékenységeket, feladatokat, a fejlődés egyéni üteméhez, a módosult tanulási képességhez kell igazítani.

Éves óraszám: 36

Heti óraszám: 1

Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus, tanító (informatika műveltségterülettel), informatika szakos tanár

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Digitális eszközök használata	Bemeneti, kimeneti perifériák. Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatása. A számítógép működtetése: egér és billentyűzet funkciói. Játék- és didaktikai célú szoftverek és web-tankönyvek. Programok ablak-gombjai. Kulcsfogalmak: <i>be- és kimeneti periféria, vezérlő billentyű, jelentésmódosító billentyű, alfanumerikus billentyű, írásjel, szökőbillentyű, ablak-gomb.</i>	Számítógép és tartozékai	7
2.	Alkalmazói ismeretek	Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása. Egyszerű rajzos és szöveges dokumentum. Dokumentum elnevezése. Mentés, behívás. Billentyűzet további funkciói. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információ-megjelenítés. Adatok rendezése. Közhasznú információk. Internet előnyei és veszélyei. <i>Kulcsfogalmak: Kurzor, mentés, behívás, dokumentumnév, táblázat, SDT, adat.</i>	Számítógép és tartozékai	8

3.	Problémamegoldás digitális eszközökkel és módszerekkel	A probléma megoldásához szükséges módszerek és eszközök kiválasztása. Technógrafika alkalmazási területe. Irányok a képernyőn – technógrafika. Alakzatok technóccal. Algoritmizálás (és adatmodellezés). Mindennapi élet összetettebb feladatainak algoritmusai. <i>Kulcsfogalmak: Technógrafika, toll fel, le; vonalvastagság, vonalszín, ismétlődés, irányító, irányított.</i>	Számítógép és tartozékai Comenius Logo	9
4.	Infokommunikáció, információs társadalom	Információkeresés, információs közlési rendszerek. Életkornak megfelelő számítógépes információhordozók Az információs technológián alapuló kommunikációs formák. Információfogadás és - küldés. Veszélyek. Médiainformatika. Információkezelés jogi és etikai vonatkozása, Adatbiztonság, adatmegőrzés, Netikett. Az e-szolgáltatások szerepe és használata. Gyerekeknek szóló elektronikus szolgáltatások. <i>(Kulcsfogalmak: Adatbázis, mobilkommunikáció, információküldés, információfogadás, elektronikus levelezés, Netikett.)</i>	Számítógép és tartozékai	6
5.	Könyvtári informatika	Információhordozók leggyakoribb típusai a mindennapi életben. Könyvtári szolgáltatások. Folyóiratok, újságok, könyvek csoportosításának szempontjai. Katalógus. Irányított forrás- és információkeresés. <i>Kulcsfogalmak: (Folyóirat, katalógus, internetes szótár, Wikipédia).</i>	Számítógép és tartozékai	3
6.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	3

A továbbhaladás feltételei a hatodik évfolyam végén:

- Számítógép perifériák ismerete – billentyűzet és az egér funkcióinak használata.
- Alapszintű „kommunikálás” a számítógéppel.
- Egyszerű rajzos, szöveges dokumentum lehetőleg önálló – ha szükséges segítséggel – elkészítése.
- Információforrások megtalálása és felhasználása irányítással, majd egyre önállóbban.
- Hétköznapi algoritmusok értelmezése - alkalmazása.
- Felvetett egyszerű probléma megoldási módszerének kiválasztása – tanári segítséggel.
- Több gyermekeknek szóló weboldal ismerete, azok használata önállóan vagy segítséggel.
- Tájékozódás ABC sorrendben –szerző/cím alapján, katalógus segítségével a könyvespolcon, könyvtárban segítséggel.
- Az olvasottakról képes legyen kérdések alapján beszámolni

Digitális kultúra 7. osztály

Kiemelt célok: A finommotorika és a szem-kéz koordináció tudatos fejlesztésének folytatása, a tanulók intellektuális kompetenciáinak algoritmizáló és tervező képességének, valamint problémamagoldó gondolkodásának erősítése. A digitális tudás alkalmazása más műveltségi területekben. A megfigyelő, analizáló, szintetizáló, rendszerező képesség fejlesztésével a figyelem, a megkülönböztetés, az azonosítás képességének fejlesztése.

Tantárgy feladatai: Érdeklődés megerősítése a tantárgy iránt. Informatikai ismeretek és az informatikai környezet tudatos használatának erősítése. Informatikai ismeretek alkalmazása más tantárgyakban. Az önálló tanulás, a tájékozódási képesség, a tájékozottság, a döntési képesség erősítése; az önálló életvitelre való alkalmasság megszilárdítása. A kommunikáció során törekedni kell a helyes nyelvhasználatra, az olvasási képesség tudatos erősítésére. A tantárgyi tartalmakat, a tevékenységeket, feladatokat, a fejlődés egyéni üteméhez, a módosult tanulási képességhez kell igazítani.

Éves óraszám: 36

Heti óraszám: 1

Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus, informatika tanár

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Digitális eszközök használata	Operációs rendszer és/vagy egy segédprogram alapszolgáltatása. Be- és kiviteli perifériák. Állományok tárolása: háttértárak. Képernyő részei. Ablak-gombok. Elektronikus számítógépek fejlődése. Az informatika történetének magyar tudósa. Mobilkommunikációs eszközök. Virtuális tanulási környezet, „Netikett”. Kulcsfogalmak: <i>Windows, CD, DVD, pendrive - méret, ablak-gomb, operációs rendszer, mobilkommunikációs eszköz, címsor, menüsor, eszköztár, alkalmazási terület, gördítősáv, csúszka.</i>	Számítógép és tartozékai	6
2.	Alkalmazói ismeretek	Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása. Rajzolóprogram még ismeretlen eszközei. Rajzos, szöveges, táblázatos dokumentumok létrehozása, formázása. Nyomtatás. Szövegszerkesztés. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információ-megjelenítés. Táblázatok. Kulcsfogalmak: <i>Diagram, grafikon, karakter, betűméret, elhelyezés, vágólap, cella, sor, oszlop, nyomtatás.</i>	Számítógép és tartozékai	6

3.	Problémamegoldás digitális eszközökkel és módszerekkel	A probléma megoldásához szükséges módszerek és eszközök kiválasztása. Alakzatok technóccal. Algoritmizálás (és adatmodellezés) Iskolai élet algoritmusai – érdekes minták ismétlésekkel, adatgyűjtés, tervkészítés. <i>Kulcsfogalmak: Technócgrafika, beállítási lehetőség, szög- és lépésmagyság, ciklus, feltétel, eljárás.</i>	Számítógép és tartozékai	12
4.	Infokommunikáció, információs társadalom	Információkeresés, információközlési rendszerek. Információhordozók ismert körének bővítése. Az információs technológián alapuló kommunikációs formák. Veszélyek. Médiainformatika. Céltudatos információszerzés. Információkezelés jogi és etikai vonatkozása Biztonsági kérdések. E-szolgáltatások szerepe és használata. <i>Kulcsfogalmak: Informatikai levelezési nyelv, visszaélés, következmény, online, csevegő - program, e-mail, honlap, kezdőoldal, link (hivatkozás)</i>	Számítógép és tartozékai	6
5.	Könyvtári informatika	Lakóhelyi könyvtár. Bibliográfia. Elektronikus könyvtár. <i>Kulcsfogalmak: Tárgymutató, névmutató, kézikönyv, lexikon, ismeretterjesztő könyv.</i>	Számítógép és tartozékai	3
6.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	3

A továbbhaladás feltételei a *hetedik* évfolyam végén:

- Számítógép főbb perifériás egységeinek ismerete, biztonságos használata önállóan vagy segítséggel.
- A digitális eszközök főbb alkalmazási területeinek ismerete.
- Az internet célirányos használata – információforrások etikus használata.
- Program és adatvédelmi szabályok betartása.
- Információhordozók használata.
- Többféle formázást tartalmazó szöveges, rajzos, táblázatos dokumentum elkészítése.
- Adatok táblázatos értelmezése
- Tisztában van a digitális eszköz függőséggel.
- Be tud számolni a szerzett információkról – kérdések segítségével.
- Ismeri a hagyományos és elektronikus könyvtári szolgáltatásokat.

Digitális kultúra 8. osztály

Kiemelt célok: A finommotorika és a szem-kéz koordináció tudatos fejlesztésének folytatása, a tanulók intellektuális kompetenciáinak algoritmizáló és tervező képességének, valamint problémamagoldó gondolkodásának erősítése. A digitális tudás alkalmazása más műveltségi területekben. A megfigyelő, analizáló, szintetizáló, rendszerező képesség fejlesztésével a figyelem, a megkülönböztetés, az azonosítás képességének fejlesztése.

Tantárgy feladatai: Továbbtanulási, szakmaelsajátítási lehetőségeinek kialakítása. Informatikai ismeretek és az informatikai környezet tudatos használatának erősítése. Informatikai ismeretek alkalmazása más tantárgyakban. Az önálló tanulás, a tájékozódási képesség, a tájékozottság, a döntési képesség erősítése; az önálló életvitelre való alkalmasság megszilárdítása. A kommunikáció során törekedni kell a helyes nyelvhasználatra, az olvasási képesség tudatos erősítésére. A tantárgyi tartalmakat, a tevékenységeket, feladatokat, a fejlődés egyéni üteméhez, a módosult tanulási képességhez kell igazítani.

Éves óraszám: 36

Heti óraszám: 1

Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus, informatika tanár

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Digitális eszközök használata	Operációs rendszer és/vagy egy segédprogram alapszolgáltatása. Be- és kiviteli perifériák. Állományok tárolása: háttértárak. Képernyő részei. Ablak-gombok. Elektronikus számítógépek fejlődése. Az informatika történetének magyar tudósa. Mobilkommunikációs eszközök. Virtuális tanulási környezet, „Netikett”. Kulcsfogalmak: <i>Windows, CD, DVD, pendrive - méret, ablak-gomb, operációs - rendszer, mobilkommunikációs eszköz, címsor, menüsor, eszköztár, alkalmazási terület, gördítősáv, csúszka.</i>	Számítógép és tartozékai	5
2.	Alkalmazói ismeretek	Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása. Rajzolóprogram még ismeretlen eszközei. Rajzos, szöveges, táblázatos dokumentumok létrehozása, formázása. Nyomtatás. Szöveg-szerkesztés, a vágólap használata. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információ-megjelenítés. Adat szemléltetését, értelmezését, vizsgálatát segítő eszközök. Táblázatok, diagramok, grafikonok, következtetések Kulcsfogalmak: <i>Diagram, grafikon, karakter, betűméret, elhelyezés, vágólap, cella, sor, oszlop, nyomtatás.</i>	Számítógép és tartozékai	6

3.	Problémamegoldás digitális eszközökkel és módszerekkel	A probléma megoldásához szükséges módszerek és eszközök kiválasztása. Alakzatok technóccel. Algoritmizálás (és adatmodellezés) Iskolai élet algoritmusai Minták önálló tervezése, rajzolása. Adatok gyűjtése, tervekészítés- megjelenítés rajzban, írásban, jelekkel. Kulcsfogalmak: <i>Teknőcgrafika, beállítási lehetőség, szög- és lépésmagyság, ciklus, feltétel, eljárás.</i>	Számítógép és tartozékai	12
4.	Infokommunikáció, információs társadalom	Információkeresés, információközlési rendszerek. Információhordozók ismert körének bővítése Az információs technológián alapuló kommunikációs formák. Információfogadás és küldés, e-mail. Veszélyek. Médiainformatika: céltudatos információszerzés. Információkezelés jogi és etikai vonatkozása Biztonsági kérdések Az e-szolgáltatások szerepe és használata. E-szolgáltatások a mindennapi életben. Kulcsfogalmak: <i>Informatikai levelezési nyelv, visszaélés, következmény, online, csevegő - program, e-mail, honlap, kezdőoldal, link (hivatkozás)</i>	Számítógép és tartozékai	6
5.	Könyvtári informatika	Lakóhelyi könyvtár. Bibliográfia. Kézikönyvek, lexikonok. Elektronikus könyvtár. Kulcsfogalmak: <i>tárgymutató, névmutató, kézikönyv, lexikon, ismeretterjesztő könyv.</i>	Számítógép és tartozékai	4
6.	Szabadon tervezhető órakeret	Projekt napok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	3

A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén:

- Számítógép főbb perifériás egységeinek ismerete, magabiztos, biztonságos használata.
- A digitális eszközök főbb alkalmazási területeinek ismerete.
- Képes az internet célirányos használatára – információkeresésre és azok etikus használatára.
- Program és adatvédelmi szabályok betartása.
- Többféle formázást tartalmazó szöveges, rajzos, táblázatos dokumentum elkészítése.
- Adatok táblázatos, diagramos, grafikonos megjelenítésének értelmezése.
- Képes értelmezni az iskolai algoritmusokat.
- Képes felismerni a digitális eszközfüggőséget.
- Ismeri a hagyományos és elektronikus könyvtári szolgáltatásokat, azokat önállóan használja.
- Képes több forrásból is információkat gyűjteni.

Élő idegen nyelv 7. évfolyam

Kiemelt célok: A kommunikációs kompetencia fejlesztése. Az interkulturális kompetencia fejlesztése. Az önismeret, a kifejező- és kapcsolatteremtő készség fejlesztése. Az idegen nyelv tanítása járuljon hozzá a más tantárgyaknál megszerzett alapkészségek megerősödéséhez. Értse meg és használja a mindennapi kifejezéseket alapvető szükségletei kielégítésére. Hallás utáni figyelem, fonetikai kifejezés, szándékos figyelem, verbális emlékezet, idegen nyelvi gondolkodás fejlesztése

Tantárgy feladatai: A tanulói tevékenységek középpontba állítása. Új ismeretek elsajátíttatása konkrét tapasztalásra, cselekvésre alapozva. Fel kell kelteni az érdeklődésüket, fenntartani a motivációjukat a nyelvtanulás iránt autentikus szövegek felhasználásával. Megismertetni a tanulókat annak az országnak a kultúrájával, amelynek a nyelvét tanulják. Információs technológiák alkalmazása a nyelvtanulás során. A tanulók más műveltségi területeken megszerzett ismereteikre is támaszkodjanak. A személyes tapasztalatok tudatosítása. Tudatosítani kell a tanulóknak az idegen nyelv tanulásának jelentőségét. Cselekvéshez kötött beszédfejlesztés

Éves óraszám: 72

Heti óraszám: 2

Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus felsőfokú nyelvvizsgával, szakemberhiány esetén idegen nyelv szakos tanár vagy tanító idegen nyelv szakkollégiummal

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Beszédszándékok, beszédértési készség	<p>Köszönési formák: (Hi! Hello. Guten Tag! Grüß dich! Grüß Gott!). Napszakok szerinti köszönési formák: (Good morning, Good day, Good afternoon, Good evening, Good night. Guten Morgen, Guten Tag, Guten Abend, Gute Nacht) Elköszönés: (Bye. Goodbye. See you tomorrow. Tschüs, Auf Wiedersehen)</p> <p>Bemutatkozás: (What's your name? My name is Tom. How old are you? I am 13. Wie heißt du? Ich heiße Hans. Wie alt bist du? Ich bin 13 Jahre alt.) Köszönet és sajnálat kifejezése: (Thank you. Sorry. Danke, Entschuldigung!). Udvariassági formák: (Here you are. Please. Nice to see you. Nice to meet you. Ich freue mich dich zusehen. Bis bald.). Érdeklődés a másik személy hógyléte felöl: (How are you? I'm fine, thank you. And you? Wie geht es Dir? Wie geht es Ihnen? Danke, gut, so-so)</p> <p>Vélemény kérése: (Do you like? Gefällt es Dir?). Tárgyak, dolgok megnevezése, azonosítása: (What's this? This is a.../ It's a... Was ist das? Das ist ein(e).....) Dicséret: (That's great! Well done. Gratuliere, das war sehr schön!) Jókívánságok: (Merry Christmas! Happy Birthday! Happy Easter! Happy Halloween! Frohe Weihnachten! Frohe Ostern! Alles Gute zum Geburtstag!)</p> <p>A hallottak utánmondása, ismétlése, majd közös mondása. Játékos, cselekvéshez kötött gyakorlatok utánzása. Helyzetfelismerés, alkalmazkodás a beszédhelyzethez és a beszédpartnerekhez. Irányított figyelem a beszélőre, részvételi szándék a beszélgetéshez. A beszéd ritmusának, az intonációnak a megfigyelése és utánzása, lehetőség szerint minél pontosabb visszaadása. (Kézmozdulattal a hangjejtés követése, eltérő intonációk megfigyelése.) Szavak differenciálása. Nyelvi egységek megértése.</p>	<p>munkafüzet, szókérttyák, szótanító társasjátékok, CD, interaktív tábla, tablet, notebook</p>	11

2.	Beszédképesség	Kérdésalkotások: angol és német hangok helyes kiejtése, megfelelő hangerő, hangsúly, hanglejtés. Releváns válasz adása a tanult kérdésekre: Utánzás, ismétlés, ritmus, mimika, gesztus, szó, mondat. Dalok, mondókák: ritmustartás, ritmusváltás, memorizálás, szerepjátszás. Környezet tárgyainak megnevezése.	munkafüzet, CD, interaktív tábla, tablet, notebook, gyermekszótárak	14
3.	Fogalomkörök	Létezés kifejezése (be, is, are, bin, ist, sind). Cselekvés kifejezése, igék. Felszólító mód, igék. Birtoklás kifejezése (have got, haben). Birtokos névmások (My pen, meine Hose). Időbeliség: napok, időpontok, eljárószavak (at, in, on, am, bis). Mennyiségek kifejezése: tőszámok 1-20-ig, sorszámnevek 1-12-ig. Hangtani ismertek: szóhangsúly, intonáció, összevont alakok.	munkafüzet, interaktív tábla, laptop, CD, feladatlapok	15
4.	Témakörök, szókinccs	<i>Emberi kapcsolatok:</i> Az én személyem: bemutatkozás, személyi adatok, külsőm, életkor, születésnap, lakcím, kedvenc sportom, színem. Az én családom: családtagok nevei. <i>Társadalmi környezetünk:</i> lakóhelyem. Iskolám, az iskola berendezései, iskolai felszerelések, utasítások a tanórán. A célnyelvi ország neve, fővárosa, zászlója, ünnepek. <i>Természeti környezetünk:</i> napok, napszakok. <i>Egészséges életmód:</i> Öltözködés, ruházat. <i>Vásárlás:</i> Üzletek nevei <i>Országismeret:</i> Ünnepek: (Halloween) karácsony, húsvét	munkafüzet, szókártyák, szótanító társasjáték, CD, interaktív tábla, tablet, PC, notebook	25
5.	Szabadon tervezhető órakeret	Projekt napok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	memóriajáték, digitális eszközök, szókártyák, CD	7

A továbbhaladás feltételei a *hetedik* évfolyam végén:

- A tanuló legyen motivált arra, hogy képességeihez mérten merjen megszólalni a különböző kommunikációs helyzetekben. Alkalmazza a tanult a nonverbális és verbális elemeket, a kommunikáció szabályait.
- Próbálja meg a beszédzándékokat automatikusan felismerni, a lényegét megérteni és azokhoz alkalmazkodni.
- Próbálja meg felismerni és megérteni a tanult szavakat és kifejezéseket, a tanár egyszerű utasításait, tömondatait. Ismerje fel a tanult kérdéseket, s azokra releváns válaszokat adjon. Próbálja a tanult nyelvtani szerkezeteket alkalmazni. Igyekezzen megfelelő ritmussal a tanult egyszerű mondatokat megismételni, törekedjen a megfelelő kiejtésre, hanglejtésre.
- Igyekezzen megtanulni néhány dalt, mondókát idegen nyelven. Próbáljon meg saját magáról 5-8 mondatban összefüggően beszélni.
- Az eredményeket minden tanuló saját fejlődési szintjéhez kell mérni, s inkább az akarat, a motiváció dominál, semmint a pontos nyelvhasználat.

Idegen nyelv 8. évfolyam

Kiemelt célok: Tudatosítani kell a tanulóknak az idegen nyelv tanulásának jelentőségét későbbi életükre, pályaválasztásukra, munkavállalási esélyeikre nézve. A kommunikációs kompetencia fejlesztése. Az interkulturális kompetencia fejlesztése. Az önismeret, a kifejező- és kapcsolatteremtő készség fejlesztése. Az idegen nyelv tanítása járuljon hozzá a más tantárgyaknál megszerzett alapkészségek megerősödéséhez. Értse meg és használja a mindennapi kifejezéseket alapvető szükségletei kielégítésére.

Tantárgy feladatai: Meg kell ismertetni olyan stratégiákat, melyek segíthetik őket a későbbiekben nyelvtudásuk megőrzésében, fejlesztésében. Új ismeretek elsajátíttatása konkrét tapasztalásra, cselekvésre alapozva. Fel kell kelteni az érdeklődésüket, fenntartani a motivációjukat a nyelvtanulás iránt autentikus szövegek felhasználásával. Megismertetni a tanulókat annak az országnak a kultúrájával, amelynek a nyelvét tanulják. Információs technológiák alkalmazása a nyelvtanulás során. A tanulók más műveltségi területeken megszerzett ismereteikre is támaszkodjanak. Tudatosítani kell a tanulóknak az idegen nyelv tanulásának jelentőségét. Cselekvéshez kötött beszédfejlesztés.

Éves óraszám: 72

Heti óraszám: 2

Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus felsőfokú nyelvvizsgálóval, szakemberhiány esetén idegen nyelv szakos tanár, vagy tanító idegen nyelv szakkollégiummal

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Beszédszándékok, beszédértési készség	<p>Titulusok: Mr, Mrs, Miss. Egyszerű kérdések (információkérés). Egyszerű feleletek (információadás). Modális jelentés kifejezése: képesség kifejezése: I can jump up high. Ich kann Fußballspielen. Vélemény kérése: Do you like? Gefällt es Dir? A telefonálás konvenciói. Nyitott párbeszéd, kérdés-felelet. Szavak, kifejezések, egyszerű mondatok ismétlése. Egyéni megnyilvánulási lehetőségek. Páros, csoportos, szituációs gyakorlatok. Társadalmi szokások használata a beszédhelyzetekben (kulturális eltérések, udvariassági formák alkalmazása). A különböző köszönési formák felismerése, megfelelő alkalmazásuk megpróbálása. Személyes adatai ismerete, bemutatkozás. Néhány adat megadása magyarul.</p>	munkafüzet, szókétyák, szótanító társasjátékok, CD, interaktív tábla, tablet, notebook	11
2.	Beszédképesség	<p>Kérdésalkotások: angol és német hangok helyes kiejtése, megfelelő hangerő, hangsúly, hanglejtés. Probléma jelzése, segítségkérés. Releváns válasz adása a tanult kérdésekre: Utánzás, ismétlés, ritmus, mimika, gesztus, szó, mondat. Non-verbális eszközök alkalmazása válaszadáskor. Környezet tárgyainak megnevezése. Néhány beszédfordulat témakörönként. Az udvariassági társadalmi érintkezés eszközei: érzelmek, vélemény kifejezése, javítás elfogadása, törekvés önkorrekcióna, a partnerhez való alkalmazkodásra.</p>	munkafüzet, CD, interaktív tábla, tablet, notebook, gyermekszótárak	14

3.	Fogalomkörök	<p>Birtokviszony kifejezése (My mother's name is... Meine Mutter heißt..... Meine Mutter's Nameist.....).</p> <p>Időbeliség: (Present Simple, Present Continuous, Präsens, Präteritum, Futur), időhatározók (now, sometimes, never, usually, always, today, heute, jetzt, manchmal, nie), évszakok, hónapok.</p> <p>Térbeliség: előljárószavak (in, on, at, auf, an, bei, zu).</p> <p>Mennyiségek kifejezése: főnevek többesszáma, (a/an, some/any, die.....-e, en, s usw.), határozatlan évelők.</p> <p>Hangtani ismertek: többesszám kijelése.</p>	munkafüzet, interaktív tábla, laptop, CD, feladatlapok	15
4.	Témakörök, szókinés	<p><i>Emberi kapcsolatok:</i> kedvenc étel, barátom.</p> <p>Az én családom: családtagok nevei.</p> <p><i>Társadalmi környezetünk:</i> A célnyelvi ország neve, fővárosa.</p> <p><i>Természeti környezetünk:</i> időjárás, évszakok, hónapok. Állatok, növények.</p> <p><i>Egészséges életmód:</i> Testrészek, az orvosnál, sport.</p> <p><i>Vásárlás:</i> Élelmiszerek, ételek nevei, főétkezések, üzletek nevei, néhány jellemző árucikk neve, vásárlás.</p> <p><i>Országismeret:</i> Irodalmi művek feldolgozása videofilm, megbeszéléssel. Ajánlott művek: (Mark Twain: Koldus és királyfi, Charles Dickens: Christmas Carol, Robin Hood, Die Bremer Stadtmusikanten/Aschenputtel/ Dornröschen/)</p>	munkafüzet, szókétyák, szótanító társasjáték, CD, interaktív tábla, tablet, PC, notebook	25
5.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	memóriajáték, digitális eszközök, szókétyák, CD	7

A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén:

- A tanuló legyen motivált arra, hogy képességeihez mérten merjen megszólalni a különböző kommunikációs helyzetekben. Alkalmazza a tanult a nonverbális és verbális elemeket, a kommunikáció szabályait.
- Próbálja meg a beszédzándékokat automatikusan felismerni, a lényegét megérteni és azokhoz alkalmazkodni.
- Próbálja meg felismerni és megérteni a tanult szavakat és kifejezéseket, a tanár egyszerű utasításait, tömöndatait.
- Ismerje fel a tanult kérdéseket, s azokra releváns válaszokat adjon.
- Próbálja a tanult nyelvtani szerkezeteket alkalmazni.
- Igyekezzen megfelelő ritmussal a tanult egyszerű mondatokat megismételni, törekedjen a megfelelő kijelésre, hangjelésre.
- Igyekezzen megtanulni néhány dalt, mondókát idegen nyelven.
- Próbáljon meg saját magáról 5-8 mondatban összefüggően beszélni. (Az eredményeket minden tanuló saját fejlődési szintjéhez kell mérni, s inkább az akarat, a motiváció dominál, semmint a pontos nyelvhasználat.)

Ének-zene 1. évfolyam

Kiemelt célok:

Átvezetni a gyerekeket az óvodai játékközpontú tevékenységből az iskolai tanulás tevékenységébe. Fő cél az ének megszerettetése, a zene világának megismertetése és élményt adó megértetése. Ennek eszköze, a zenei élmény, személyiség- és közösségformáló erejével, pedagógiai jelentőségével, jóval túlmutat a zenélés tevékenységén. A tanítás célja a zeneértő és zeneérző képességek fejlesztése, a szellemi és lelki tulajdonságok gyarapítása, a fantázia, az érzékenység fokozása a zenei élmények segítségével. A közös együttes élmény megteremtése segítségével a befogadás és az önkifejezés, valamint az egymásra figyelem harmóniája valósulhat meg. Az életkornak megfelelő gyermekdalok éneklésével, hallgatásával, gyermekműsorok nézésével és a tapasztalatok megbeszélésével a valóság és a virtuális valóság megkülönböztetését segítjük elő.

Tantárgy feladatai:

Feladata a tanulót felkészíteni az alapvető kultúrtechnikák befogadására, fogékonnyá tenni a környezet, a természet és a társas kapcsolatok iránt, teret biztosítva az életkornak és a fejlettségnek megfelelő gyermekjátéknak és mozgásnak. Az éneklés különböző formáinak (hangszerkíséretes éneklés, egy- és többszólamú éneklés) megismertetése, hallás utáni daltanítással magyar és külföldi népzenei anyag bemutatása, aktív énekléssel maradandó élmények nyújtása, az énekes és hangszeres improvizáció, az alkotó és önkifejező tevékenység fejlesztése, valamint a felismerő kottaolvasás elemeinek (relatív szolmizáció, kézjelek, ritmikai és dallami összetevők) tanítása. A zenei befogadás témakörében a zeneművekben való tájékozódást segítő kompetenciák (emlékezet, zenei fantázia, koncentráció) fejlesztése és a zenehallgatás anyagának az újszerű médiatartalmak felhasználásával is történő bemutatása, ismertetése.

Éves óraszám:

72

Heti óraszám:

2

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógy pedagógus, tanító

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Zenei reprodukció	ÉNEKLÉS Óvodás dalok-gyermekdalok Dalok az állatokról Gyermekdalok, körjátékok Ünnepek dalai Évszakok dalai GENERATÍV KREATÍV ZENEI TEVÉKENYSÉG Ritmushangszeres játékok, szabad és kötött formákban Hangulatok, érzelmi állapotok kifejezése hangszeres és énekes formákban. A zene jellemzőinek megjelenítése mozgással FELISMERŐ KOTTAOLVASÁS Egyszerű ritmusértékek. Ritmuskotta, színes kotta. <i>Fogalmak: Ritmus, dallam, szöveg. Lassú, közepes, gyors tempó. Halk és hangos éneklés. Pontos szövegkiejtés, artikuláció. Körjáték, ünnep, évszak. ritmuszenekar. Kíséret. Szabad játék. Ritmikus mozgás. Dallamrögtönzés. Ritmusérték, jelölés. Szín, hang.</i>	Hangszerek; tankönyv; munkafüzet; munkalapok; ötvonalas tábla; IKT eszközök	33

2.	Zene befogadás	<p>BEFOGADÓI KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE Hangok, zajok, zörejek Hangok, hangzások. Alapritmusok, ütemfajták, egyszerű dallamfordulatok felismerése színes kottáról.</p> <p>ZENEHALLGATÁS Környezetünk hangjai Zajok, zörejek, zenei hangok Kellemes és kellemetlen hangok Emberi hang: beszéd- és énekhangok</p> <p>Fogalmak: <i>Zenei emlékezet, zenei fantázia. Zöreje, zenei hang, beszédhang, énekhang. Hangerő, hangmagasság, hangszín, időtartam. Kellemes és kellemetlen hang.</i></p>	<p>IKT eszközök: zenelejátszó, tablet, laptop, digitális tábla</p>	33
3.	Szabadon tervezhető órakeret	<p>Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét</p>	<p>projekt során használt eszközök</p>	6

A továbbhaladás feltételei az *első* évfolyam végén:

- Az értelmi és érzelmi kifejezése gazdagodjon.
- Az éneklési kedv, az énekhang, a zenei hallás és a muzikalitás fejlődjön. Legyen képes a hallás utáni daltanulásra.
- Játékbátorság erősödjék, kreativitás fejlődjön. Legyen képes az örömteli zenélésre.
- Bátorsága fejlődjön a zenei folyamatok mozgásos ábrázolása terén. Ritmusok felismerése, hangzás után.
- Törekedjen a ritmusok pontos megszólaltatására.
- A ritmusérzéke fejlődjön, aktívan vegyen részt a közös játékokban, megszólaltatásokban. A közös zenélés szabályait tartsa be.
- A zenei hallás és a zenei memória fejlődjön.
- A többször hallott hangokat ismerjen fel, tudjon differenciálni a hangok között.
- Az emberi hang (beszéd és énekhang) sokféleségének megfigyelésére, felismerésére legyen képes. Legyen aktív befogadás, érzelmi átélés fejlődjön.

Ének-zene 2. évfolyam

Kiemelt célok:	Fő cél az ének megszerettetése, a zene világának megismertetése és élményt adó megértetése. Ennek eszköze, a zenei élmény, személyiség- és közösségformáló erejével, pedagógiai jelentőségével, jóval túlmutat a zenélés tevékenységén. A tanítás célja a zeneértő és zeneérező képességek fejlesztése, szellemi és lelki tulajdonságok gyarapítása, a fantázia, az érzékenység fokozása a zenei élmények segítségével. A közös együttes élmény megteremtése segítségével a befogadás és az önkifejezés, valamint az egymásra figyelés harmóniája valósulhat meg. Az életkornak megfelelő gyermekdalok éneklésével, hallgatásával, gyermekműsorok nézésével és a tapasztalatok megbeszélésével a valóság és a virtuális valóság megkülönböztetését segítjük elő.
Tantárgy feladatai:	Az éneklés különböző formáinak (hangszerkíséretes éneklés, egy- és többszólamú éneklés) megismertetése, hallás utáni daltanítással magyar éskülföldi népzenei anyag bemutatása, aktív énekléssel maradandó élmények nyújtása, az énekes és hangszeres improvizáció, az alkotó és önkifejező tevékenység fejlesztése, valamint a felismerő kottaolvasás elemeinek (relatív szolmizáció, kézjelek, ritmikai és dallami összetevők) tanítása. A zenei befogadás témakörében a zeneművekben való tájékozódást segítő kompetenciák (emlékezet, zenei fantázia, koncentráció) fejlesztése és a zenehallgatás anyagának az újszerű médiatartalmak felhasználásával is történő bemutatása, ismertetése.
Éves óraszám:	72
Heti óraszám:	2
Az órát tanító előírt végzettsége:	gyógyypedagógus, tanító

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Zenei reprodukció	<p>ÉNEKLÉS Dalok az első osztályból. Dalok az állatokról. Gyermekdalok, körjátékok Ünnepek dalai. Évszakok dalai Kánonéneklés.</p> <p>GENERATÍV KREATÍV ZENEI TEVÉKENYSÉG Ritmushangszeres játékok, szabad és kötött formákban. Hangulatok, érzelmi állapotok kifejezése hangszeres és énekes formákban. A zene jellemzőinek megjelenítése mozgással. Alapritmusok, ütemfajták, egyszerű dallamfordulatok felismerése kézjelről. Dallam írása vershez, adott ritmushoz. A tanult dalok csoportosítása adott szempontok alapján.</p> <p>FELISMERŐ KOTTAOLVASÁS Egyszerű ritmusértékek. Kettes ütem, ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel. Szolmizációs hangok és kézjeleik. Ritmuskotta, három vonalas kotta, színes kotta. Betűkotta. Ötvonalas kotta, rögzített dó-hellyel</p> <p>Fogalmak: Ritmus, dallam, szöveg. Lassú, közepes, gyors tempó. Halk és hangos éneklés. Pontos szövegkiejtés, artikuláció. Körjáték, ünnep, évszak. Ritmushangszer, ritmuszenekar. Kíséret. Szabad játék. Ritmikus mozgás. Dallamrögtönzés. Ritmusérték, jelölés. Vonal és vonalköz. Szín, hang.</p>	<p>Hangszerek; tankönyv; munkafüzet; munkalapok; ötvonalas tábla; IKT eszközök</p>	33

2.	Zenei befogadás	<p>BÉFOGADÓI KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE Hangok, hangzások ZENEHALLGATÁS Gyerekdalok Környezetünk hangjai Kellemes és kellemetlen hangok Egyidejű hangzások Emberi hang: beszéd- és énekhangok Fogalmak: Zenei emlékezet, zenei fantázia. Zörej, zenei hang, beszédhang, énekhang. Hangerő, hangmagasság, hangsín, időtartam. Kellemes és kellemetlen hang.</p>	<p>IKT eszközök: zenelejátszó, tablet, laptop, digitális tábla</p>	33
3.	Szabadon tervezhető órakeret	<p>Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét</p>	<p>projekt során használt eszközök</p>	6

A továbbhaladás feltételei a második évfolyam végén:

- Az értelmi és érzelmi kifejezés gazdagsága fejlődjön.
- Az éneklési kedv, az énekhang, a zenei hallás és a muzikalitás fejlődjön. Legyen képes a hallás utáni daltanulásra.
- Játékbátorság erősödjön, kreativitás fejlődjön. Legyen képes az örömteli zenélésre.
- Bátorsága a zenei folyamatok mozgásos ábrázolása terén fejlődjön. Ritmusokat ismerjen fel, hangzás után és kottaképről egyaránt.
- Törekedjen a ritmusok pontos megszólaltatására. Ismeretekkel rendelkezzen a ritmusok írásáról, olvasásáról.
- A ritmusérzéke fejlődjön, legyen aktív a részvétele a közös játékokban, megszólaltatásokban. A közös zenélés szabályainak betartása fejlődjön.
- Dallamok éneklése a kották segítségével.
- A zenei hallása és a zenei memóriája fejlődjön.
- A többször hallott hangokat ismerje fel, tudjon differenciálni a hangok között.
- Az emberi hang (beszéd és énekhang) sokféleségének megfigyelése, felismerése, kifejezése fejlődjön. A zenei hang jellemző tulajdonságainak összehasonlítása, felismerése, kifejezése fejlődjön.
- Legyen aktív befogadó, érzelmi átélése fejlődjön.

Ének-zene 3. évfolyam

Kiemelt célok: Fő cél az ének megszerettetése, a zene világának megismertetése és élményt adó megértetése. Ennek eszköze, a zenei élmény, személyiség- és közösségformáló erejével, pedagógiai jelentőségével, jóval túlmutat a zenélés tevékenységén. A tanítás célja a zeneértő és zeneérző képességek fejlesztése, a szellemi és lelki tulajdonságok gyarapítása, a fantázia, az érzékenység fokozása a zenei élmények segítségével. A közös együttes élmény megteremtése segítségével a befogadás és az önkifejezés, valamint az egymásra figyelés harmóniája valósulhat meg. Az életkornak megfelelő gyermekdalok éneklésével, hallgatásával, gyermekműsorok nézésével és a tapasztalatok megbeszélésével a valóság és a virtuális valóság megkülönböztetését segítjük elő.

Tantárgy feladatai: Az éneklés különböző formáinak (hangszerkíséretes éneklés, egy- és többszólamú éneklés) megismertetése, hallás utáni daltanítással magyar és külföldi népzenei anyag bemutatása, aktív énekléssel maradandó élmények nyújtása, az énekes és hangszeres improvizáció, az alkotó és önkifejező tevékenység fejlesztése, valamint a felismerő kottaolvasás elemeinek (relatív szolmizáció, kézjelek, ritmikai és dallami összetevők) tanítása. A zenei befogadás témakörében a zeneművekben való tájékozódást segítő kompetenciák (emlékezet, zenei fantázia, koncentráció) fejlesztése és a zenehallgatás anyagának az újszerű médiatartalmak felhasználásával is történő bemutatása, ismertetése.

Éves óraszám: 72
Heti óraszám: 2
Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus, tanító

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Zenei reprodukció	<p>ÉNEKLÉS Gyermekek dalok, körjátékok. Dalok az állatokról, évszakokról, ünnepekről. Párosító dalok. Virágénekek. Régi stílusú magyar népdalok. Más népek dalai</p> <p>GENERATÍV KREATÍV ZENEI TEVÉKENYSÉG</p> <p>Énekes rögtönzések. Hangszeres rögtönzések. Hangulatok, érzelmi állapotok kifejezése, hangszeres és énekes formákban.</p> <p>FELISMERŐ KOTTAOLVASÁS</p> <p>A négyes ütem Újabb ritmusértékek Tájékozódás a hanglétrán és a vonalrendszerben. Számkotta</p> <p>Fogalmak: Ritmus, dallam, szöveg, tartalom és hangulat. Szómagyarázat. Párosító dal, virágének. Régi stílus, új stílus. Dalkezdés és zárás. Lassú, közepes és gyors tempó, lassítás, gyorsítás. Halk és hangos éneklés, halkítás, hangosítás. Ritmuszenekar, Ritmusérték. Zenei kérdés-válasz. Zene és mozgás. Dallamrögtönzés. Ötfokú hangsor, Szám és hang. Belső hallás.</p>	<p>Hangszerek; tankönyv; munkafüzet; füzet; munkalapok; ötvonalas tábla; IKT eszközök</p>	33

2.	Zenei befogadás	<p>BEFOGADÓI KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE Hangok, hangzások. Játékok, gyakorlatok a zenei fantázia erősítésére. Alapritmusok, ütemfajták, egyszerű dallammotívumok felismerése. Dalok felismerése rövid zenei részletek alapján.</p> <p>ZENEHALLGATÁS Környezetünk hangjai Hangszerek hangzása, zenei hangok Egyidejű hangzások A tanult dalok különböző stílusú (klasszikus, népzenei, könnyűzenei) feldolgozásai. Részletek zenés mesékből. Kezdetben rövid ideig tartó zenei részletek irányított figyelmű meghallgatása.</p> <p>Fogalmak: Ritmussor, dallamsor. Dallampár. Kellemes és kellemetlen hangzás. Hangszer, kórus. Zenés mese. Megfigyelési szempont.</p>	<p>IKT eszközök: zenelejátszó, tablet, laptop, digitális tábla stb.</p>	33
3.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	6

A továbblépés feltételei a harmadik évfolyam végén:

- Kulturált, esztétikus közös és egyéni éneklés. Az éneklési kedv és énekbátorság erősödése.
- Énekhang, éneklési kedv fejlődése, részvétel a különféle éneklési játékokban, gyakorlatokban. Ismeretek a tanult dalok kapcsán (tartalom, hangulat).
- Dalcsokor összeállítása, kedvenc dalok választása. Képesség a hallás utáni daltanulásra.
- Muzikalitás, zenei hallás fejlődése. A zenei kreativitás fejlődése.
- Aktív részvétel a ritmikai, dallami és mozgásos improvizációkban. Az örömteli zenélés képességének átélése.
- Növekvő játékbátorság a zenei folyamatok mozgásos ábrázolása terén. Ritmusok felismerése, írása-olvasása.
- A ritmusérzék fejlődése, aktív részvétel a ritmikus játékokban, gyakorlatokban. Az írásbeli feladatok pontos kivitelezése tanári segítségnyújtás mellett.
- Egyre nagyobb fokú önállóság a zenei írás-olvasás terén. A zenei hallás, a zenei memória, a muzikalitás fejlődése. A többször hallott hangok, hangzások felismerése.
- Dalok felismerése jellemző részleteik alapján.
- A tanult hangszerek, kórusok hangjának, hangzásának felismerésére legyen képes, többszöri meghallgatás után. Zenei részletek irányított figyelmű hallgatása.
- Aktív befogadás legyen jellemző és az érzelmi átélés erősödjön.

Ének-zene 4. évfolyam

Kiemelt célok:	Fő célja az ének megszerettetése, a zene világának megismertetése és élményt adó megértetése. Ennek eszköze, a zenei élmény, személyiség- és közösségformáló erejével, pedagógiai jelentőségével, jóval túlmutat a zenélés tevékenységén. A tanítás célja a zeneértő és zeneérző képességek fejlesztése, a szellemi és lelki tulajdonságok gyarapítása, a fantázia, az érzékenység fokozása a zenei élmények segítségével. A közös együttes élmény megteremtése segítségével a befogadás és az önkifejezés, valamint az egymásra figyelés harmóniája valósulhat meg. Az életkornak megfelelő gyermekdalok éneklésével, hallgatásával, gyermekműsorok nézésével és a tapasztalatok megbeszélésével a valóság és a virtuális valóság megkülönböztetését segítjük elő.
Tantárgy feladatai:	Az éneklés különböző formáinak (hangszerkíséretes éneklés, egy- és többszólamú éneklés) megismertetése, hallás utáni daltanítással magyar éskülföldi népzenei anyag bemutatása, aktív énekléssel maradandó élmények nyújtása, az énekes és hangszeres improvizáció, az alkotó és önkifejező tevékenység fejlesztése, valamint a felismerő kottaolvasás elemeinek (relatív szolmizáció, kézjelek, ritmikai és dallami összetevők) tanítása. A zenei befogadás témakörében a zeneművekben való tájékozódást segítő kompetenciák (emlékezet, zenei fantázia, koncentráció) fejlesztése és a zenehallgatás anyagának az újszerű médiatartalmak felhasználásával is történő bemutatása, ismertetése.
Éves óraszám:	72
Heti óraszám:	2
Az órát tanító előírt végzettsége:	gyógyypedagógus, tanító

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Zenei reprodukció	<p>ÉNEKLÉS. Gyermekdalok, körjátékok. Dalok az állatokról, évszakokról, ünnepekről. Párosító dalok. Virágénekek. Ismétlés régi stílusú magyar népdalok. Új stílusú magyar népdalok. Más népek dalai. Kánonok.</p> <p>GENERATÍV KREATÍV ZENEI TEVÉKENYSÉG Énekes rögtönzések. Hangszeres rögtönzések. Hangulatok, érzelmi állapotok kifejezése hangszeres és énekes formákban. Ellenritmus megszólaltatása.</p> <p>FELISMERŐ KOTTAOLVASÁS. A négyes ütem. A hármas ütem. Újabb ritmusértékek További szolmizációs hangok, a teljes hétfokú hangsor. Számkotta. Ötvonalas kotta íráso- olvasása, vándorló dó-hellyel.</p> <p>Fogalmak: <i>Ritmus, dallam, szöveg, tartalom és hangulat. Szómagyarázat. Párosító dal, virágének. Régi stílus, új stílus. Dalkezdés és zárás. Lassú, közepes és gyors tempó, lassítás, gyorsítás. Halk és hangos éneklés, halkítás, hangosítás. Ritmuszenekar, ellenritmus, rákritmus. Ritmosztinató. Ritmusérték. Zenei kérdés-válasz. Zene és mozgás. Dallmrögtönzés. Ötfokú hangsor, hétfokú hangsor. Szám és hang. Vándorló dó-hang. Belső hallás.</i></p>	Hangszerek; tankönyv; munkafüzet; füzet; munkalapok; ötvonalas tábla; IKT eszközök	33

2.	Zenei befogadás	<p>BEFOGADÓI KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE Hangok, hangzások. Játékok, gyakorlatok a zenei fantázia erősítésére. Történetek, érzések, élmények, hangulatok kifejezése zenei eszközök segítségével. Ritmus és dallam megszólaltatása fokozatosan énekből. Egyszerűbb dallampárok összehasonlító megfigyelése.</p> <p>ZENEHALLGATÁS Környezetünk hangjai. Hangszerek hangzása, zenei hangok Egyidejű hangzások. Kórusok hangzása A tanult dalok különböző stílusú (klasszikus, népzenei, könnyűzenei) feldolgozásai. Részletek zenés mesékből, cselekményes zeneművekből, klasszikus zenei művekből. Hosszabb ideig tartó zenei részletek irányított figyelmű meghallgatása és elemzése. Hangzás különbségeinek megfigyelése.</p> <p>Fogalmak: <i>Ritmussor, dallamsor. Dallampár. Kellemes és kellemetlen hangzás. Hangszer, kórus. Zenés mese. Megfigyelési szempont.</i></p>	<p>IKT eszközök: zenelejátszó, tablet, laptop, digitális tábla stb.</p>	33
3.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	6

A továbbhaladás feltételei a negyedik évfolyam végén:

- Kulturált, esztétikus közös és egyéni éneklés legyen jellemző. Az éneklési kedv és énekbátorság erősödjön.
- Énekhang, éneklési kedv fejlődése, részvétel a különféle éneklési játékokban, gyakorlatokban legyen jellemző. Ismeretekkel rendelkezzen a tanult dalok kapcsán (tartalom, hangulat, szerkezet).
- Dalcsozor összeállítása, kedvenc dalok választása. Legyen képes a hallás utáni daltanulásra.
- Részvétel kánonéneklésben. Muzikalitás, zenei hallás fejlődése. A zenei kreativitás fejlődése.
- Aktív részvétel a ritmikai, dallami és mozgásos improvizációkban. Az örömteli zenélés képességének átélése legyen jellemző.
- Növekedjék játékbátorsága a zenei folyamatok mozgásos ábrázolása terén. Ritmusok felismerése, írása-olvasása, pontos megszólaltatása legyen jellemző.
- A ritmusérzék fejlődjön, aktívan vegyen részt a ritmikus játékokban, gyakorlatokban.
- A tanuló egyéni képességeinek megfelelően legyen képes tanult kottákat olvasni, belőlük segítséggel dallamot énekelni.
- Az írásbeli feladatok pontos kivitelezése tanári segítségnyújtás mellett. Egyre nagyobb fokú önállóság a zenei írás-olvasás terén.
- A zenei hallás, a zenei memória, a muzikalitás fejlődése. A többször hallott hangok, hangzások felismerése. Dalok felismerése jellemző részleteik alapján.
- A tanult hangszerek, kórusok hangjának, hangzásának felismerése, többszöri meghallgatás után. Zenei részletek irányított figyelmű hallgatása.
- Aktív befogadás, érzelmi átélés.

Ének- zene 5. évfolyam

Kiemelt célok:	Az ének-zenei nevelés fő célja az ének megszerettetése, a zene világának megismertetése és élményt adó megértetése. Ennek eszköze, a zenei élmény személyiség- és közösségformáló erejével, pedagógiai jelentőségével jóval túlmutat a zenélés tevékenységén. A tanítás célja a zeneértő és zeneérző képességek fejlesztése, a szellemi és lelki tulajdonságok gyarapítása, a fantázia, az érzékenység fokozása a zenei élmények segítségével. A közös együttes élmény megteremtése segítségével a befogadás és az önkifejezés, valamint az egymásra figyelés harmóniája valósulhat meg. A tanórákon kiemelt cél az élőzenére épülő befogadói élmények megteremtése. Az alapozó szakasz (5–6. évfolyam) oktató-nevelő munkája során a tanulói tevékenységek középpontjába az alapkészségek megerősítése, a tudásgyarapítás, az egyéni adottságok megismerésén alapuló önismeret fejlesztése kerül. A tantárgyi tartalmakat, tevékenységeket, feladatokat a fejlődés egyéni üteméhez igazítjuk.
Tantárgy feladatai:	Feladat a zenei írás-olvasás, a zenei kódrendszer alapelemeinek gyakorlása. Ritmikai, dallami és formai elemek tanulása, egyre szilárdabb ismeretek a kottairáshoz- és olvasáshoz szükséges elméleti alapok terén, a zenei ismeretek tudatosítása, a formaérzék fejlesztése. Az alkotó- és önkifejező tevékenység erősítését szolgálja a kötetlen és kötött énekes, hangszeres játékok, megszólalások gyakorlása, az énekes és hangszeres improvizációk megvalósítása.
Éves óraszám:	72 óra
Heti óraszám:	2 óra
Az órát tanító előírt végzettsége:	gyógyypedagógus, tanító

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Zenei reprodukció	<p>ÉNEKLÉS Ünnepek dalai, jeles napok dalai. Magyar történelmi dallamok. Rokon népek dalai. Megzenésített versek. Régi stílusú magyar népdalok. Új stílusú magyar népdalok. Kánonok. Más népek dalai.</p> <p>GENERATÍV KREATÍV ZENEI TEVÉKENYSÉG. Énekes rögtönzések. Hangszeres rögtönzések. Egyszerű zenei formák használata a rögtönzések folyamán. Ritmusjátékok, dalkíséretes szabad és kötött formákban. Tempó- és dinamikai játékok, gyakorlatok. Hangulatok, érzelmi állapotok kifejezése hangszeres és énekes formákban. A zenei összetevők megjelenítése mozgásos formákban.</p> <p>FELISMERŐ KOTTAOLVASÁS Új ritmusértékek Kottairás. A kvintváltás fogalma. A hajlítás fogalma, jelölése. Dallamok utószolmizálása segítséggel. Fogalmak: Kifejező éneklés. Jeles nap. Katonadal, magyar történelmi dallam. Régi és új stílus. Ritmuszenekar. Dalkíséret. Ritmuslánc, dallamlánc. Zenei kérdés, zenei válasz. Ritmikus mozgás, szabad mozgás. Szinkópa. Egész hang és szünet. Kvintváltás. Hajlítás. Utószolmizálás.</p>	Hangszerek; tankönyv; munkafüzet; füzet; munkalapok; ötvonalas tábla; IKT eszközök	33

2.	Zenei befogadás	<p>BEFOGADÓI KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE A zenei hallás és a zenei memória fejlesztése. Gyakorlatok a zenei fantázia erősítésére. Zenei hangzások elemzése, felismerése. Zenei karakterek megfigyelése. A tanult népdalok zenei elemzése, csoportosítása. Történetek, érzések, élmények, hangulatok kifejezése zenei eszközök segítségével.</p> <p>ZENEHALLGATÁS Ismerkedés klasszikus zenetörténeti korszakokkal, zeneszerzőkkel. Különböző műzenei formák és műfajok megismerése. Hangszerek, zenekarok, kórusok hangja, hangzása. A tanult dalok feldolgozásai, különböző zenei stílusokban. Történelmi zenék hallgatása. A rokon népek zenéje, hangszerei. Más népek hangszeres zenéje. Hangverseny-látogatások, hangverseny-élmények.</p> <p>Fogalmak: Dallamsor, népdal, elemzés. Zenei karakter. Zenetörténeti kor, korszak. Vonós hangszer, fúvós hangszer, hangszercsalád. Népi hangszer, népi zenekar. Néptánc. Zeneszerző. Hangverseny, élő zene.</p>	IKT eszközök: zenelejátszó, tablet, laptop, digitális tábla stb.	33
10.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	6

A továbbhaladás feltételei az *ötödik* évfolyam végén:

- A kulturált, esztétikus közös és egyéni éneklés megőrzése legyen jellemző. Az éneklési kedv és énekbátorság szinten maradása.
- Új ismeretek szerzése a tanult dalok kapcsán (tartalom, hangulat, szerkezet). Dalcsozor összeállítása, kedvenc dalok választása.
- Képesség hallás utáni daltanulásra, esetenként kottából, tanári segítséggel történő daltanulással kiegészítve. Kánonéneklés tanári segítséggel.
- A zenei kreativitás, zenei fantázia fejlődjön. Törekvés a zene belső lényegének megértésére.
- Ritmikai-dallami ismereteik bővülése, megszilárdulása. Fokozott önállóság a különféle kották használatában.
- A zenei hallás, a zenei memória, a zenei figyelem, a belső hallás, a muzikalitás fejlődése. Részvétel a tanult népdalok elemzésében.
- Legyen képes ismeretek összekapcsolására az ének-zenei, valamint az irodalmi, történelmi, tanulmányok egy-egy témakörében.
- A többször hallott hangok, hangzások felismerésére legyen képes.
- A meghallgatott hangszerek, kórusok hangjának, hangzásának felismerése fejlődjön. Zenei részletek irányított figyelmű hallgatására legyen képes.
- Ismeretek szerzése zenetörténeti korokról, zenei műfajokról, zeneszerzők életéről, munkásságáról. Nyitott legyen a zenei élmények befogadására

Ének -zene 6. évfolyam

Kiemelt célok:

Az ének-zenei nevelés fő célja az ének megszerettetése, a zene világának megismertetése és élményt adó megértetése. Ennek eszköze, a zenei élmény személyiség- és közösségformáló erejével, pedagógiai jelentőségével jóval túlmutat a zenélés tevékenységén. A tanítás célja a zeneérett és zeneérző képességek fejlesztése, a szellemi és lelki tulajdonságok gyarapítása, a fantázia, az érzékenység fokozása a zenei élmények segítségével. A közös együttes élmény megteremtése segítségével a befogadás és az önkifejezés, valamint az egymásra figyelés harmóniája valósulhat meg. A tanórákon kiemelt cél az élőzenére épülő befogadói élmények megteremtése. Az alapozó szakasz (5–6. évfolyam) oktató-nevelő munkája során a tanulói tevékenységek középpontjába az alapkészségek megerősítése, a tudásgyarapítás, az egyéni adottságok megismerésén alapuló önismeret fejlesztése kerül. A tantárgyi tartalmakat, tevékenységeket, feladatokat a fejlődés egyéni üteméhez igazítjuk.

Tantárgy feladatai:

Feladat a zenei írás-olvasás, a zenei kódrendszer alapelemeinek gyakorlása. Ritmikai, dallami és formai elemek tanulása, egyre szilárdabb ismeretek a kottairáshoz- és olvasáshoz szükséges elméleti alapok terén, a zenei ismeretek tudatosítása, a formaérzék fejlesztése. Az alkotó- és önkifejező tevékenység erősítését szolgálja a kötetlen és kötött énekes, hangszeres játékok, megszólalások gyakorlása, az énekes és hangszeres improvizációk megvalósítása.

Éves óraszám:

72 óra

Heti óraszám:

2 óra

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógyypedagógus, tanító

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Zenei reprodukció	<p>ÉNEKLÉS Ünnepek dalai, jeles napok dalai. Magyar történelmi dallamok. Rokon népek dalai. Megzenésített versek. Régi stílusú magyar népdalok. Új stílusú magyar népdalok. Kánonok. Más népek dalai.</p> <p>GENERATÍV KREATÍV ZENEI TEVÉKENYSÉG Énekes rögtönzések. Hangszeres rögtönzések. Egyszerű zenei formák használata a rögtönzések folyamán. Ritmusjátékok, dalkíséretetek szabad és kötött formákban. Tempó- és dinamikai játékok, gyakorlatok. Hangulatok, érzelmi állapotok kifejezése hangszeres és énekes formákban. A zenei összetevők megjelenítése mozgásos formákban.</p> <p>FELISMERŐ KOTTAOLVASÁS Új ritmusértékek Kottairás a pótvonallal használatával. A kvintváltás fogalma. A hajlítás fogalma, jelölése. Dallamok utószolmizálása segítséggel.</p> <p><i>Kulcsfogalmak: Kifejező éneklés. Jeles nap. Katonadal, magyar történelmi dallam. Régi és új stílus. Ritmuszenekar. Dalkíséret. Ritmuslánc, dallamlánc. Zenei kérdés, zenei válasz. Ritmikus mozgás, szabad mozgás. Szinkópa. Egész hang és szünet. Pótvonallal. Kvintváltás. Hajlítás. Utószolmizálás.</i></p>	Hangszerek; tankönyv; munkafüzet; füzet; munkalapok; ötvonalas tábla; IKT eszközök	33

	2. Zenei befogadás	<p>BEFOGADÓI KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE A zenei hallás és a zenei memória fejlesztése. Gyakorlatok a zenei fantázia erősítésére. Zenei hangzások elemzése, felismerése. Zenei karakterek megfigyelése. A tanult népdalok zenei elemzése, csoportosítása. Történetek, érzések, élmények, hangulatok kifejezése zenei eszközök segítségével.</p> <p>ZENEHALLGATÁS Ismerkedés klasszikus zenetörténeti korszakokkal, zeneszerzőkkel. Különböző műzenei formák és műfajok megismerése. Hangszerek, zenekarok, kórusok hangja, hangzása. A tanult dalok feldolgozásai, különböző zenei stílusokban. Történelmi zenék hallgatása. A rokon népek zenéje, hangszerei. Más népek hangszeres zenéje. Hangverseny-látogatások, hangverseny-élmények.</p> <p>Kulcsfogalmak: <i>Dallamsor, népdal, elemzés. Zenei karakter. Zenetörténeti kor, korszak. Vonós hangszer, fűvós hangszer, hangszeresalád. Népi hangszer, népi zenekar. Néptánc. Zeneszerző. Keretes szerkezet, visszatérő szerkezet, rondóforma. Szimfónia, vonósnégyes. Hangverseny, élő zene.</i></p>	Hangszerek; tankönyv; munkafüzet; füzet; munkalapok; ötvonalas tábla; IKT eszközök	33
10.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	6

A továbbhaladás feltételei a hatodik évfolyam végén:

- A kulturált, esztétikus közös és egyéni éneklés megőrzése legyen jellemző. Az éneklési kedv és énekbátorság maradjon szinten.
- Új ismeretek szerzése a tanult dalok kapcsán (tartalom, hangulat, szerkezet). Dalcsokor összeállítása, kedvenc dalok választása.
- Képesség hallás utáni daltanulásra, esetenként kottából, tanári segítséggel történő daltanulással kiegészítve. Legyen képes kánonéneklésre tanári segítséggel.
- A zenei kreativitás, zenei fantázia fejlődjön. Törekedjék a zene belső lényegének megértésére. Ritmikai-dallami ismereteik bővülése, megszilárdulása. Fokozott önállóság a különböző kották használatában.
- A zenei hallás, a zenei memória, a zenei figyelem, a belső hallás, a muzikalitás fejlődése. Részvétel a tanult népdalok elemzésében.
- Képes legyen ismeretek összekapcsolására az ének-zenei, valamint az irodalmi, történelmi, földrajzi tanulmányok egy- egy témakörében.
- A többször hallott hangok, hangzások felismerésének képessége fejlődjön.
- A meghallgatott hangszerek, kórusok hangjának, hangzásának felismerése fejlődjön. Zenei részletek irányított figyelemű hallgatását sajátítsa el.
- Szerezzen ismereteket zenetörténeti korokról, zenei műfajokról, zeneszerzők életéről, munkásságáról. Nyitottság legyen jellemző a zenei élmények befogadására.

Ének- zene 7. évfolyam

Kiemelt célok:

Az ének-zenei nevelés fő célja az ének megszerettetése, a zene világának megismertetése és élményt adó megértése. Ennek eszköze, a zenei élmény személyiség- és közösségformáló erejével, pedagógiai jelentőségével jóval túlmutat a zenélés tevékenységén. A tanítás célja a zeneértő és zeneérző képességek fejlesztése, a szellemi és lelki tulajdonságok gyarapítása, a fantázia, az érzékenység fokozása a zenei élmények segítségével. A közös együttes élmény megteremtése segítségével a befogadás és az önkifejezés, valamint az egymásra figyelés harmóniája valósulhat meg. A 7–8. évfolyamon a tanulók tudásgyarapítását a gondolkodási funkciók különböző sérülésének fokozott figyelembe vételével kell elérni. Célunk tanulóink felkészítése az önálló munkavégzésre, a társadalmi beilleszkedésre. E szakasz feladata a tanulók tanulási és társas motivációinak, önbizalmának növelése, az önismeret fejlesztése. Az ének-zene tantárgy fő szerepe ebben a szakaszban az örömteli éneklési kedv megőrzésében, a közös éneklés anyagának gyarapításában, a nemzeti zenekultúra értékeinek megbecsültetésében jelentkezik. A dalok, zenék megismerése által a tanulók erkölcsi érzékének kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük segítése valósulhat meg.

Tantárgy feladatai:

E szakasz feladata a tanulók tanulási és társas motivációinak, önbizalmának növelése, az önismeret fejlesztése. A hazafias nevelésben szerepünk a nemzeti öntudat fejlesztése, a magyar népi kultúra, népzene, néphagyományok megismertetése, a kötődés erősítése szülőföldünkhöz, hazánkhoz. Közösségi tevékenységgel, az ünnepek, társadalmi események aktív részvételével erősítsük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzését. Más népek kultúrájának megismerése, nyitottság más népek kultúrája iránt segíti tanulóinkat saját kultúrájuk megbecsülésében, világképük, szemléletmódjuk fejlődésében is. Énekórai tevékenységünkkel alakítjuk a tanulók attitűdjét önmagukhoz, szűkebb és tágabb környezetükhöz, a történelmi múlthoz. Énekórai munkáinkkal segíthetjük tanulóinkat abban, hogy megtalálják helyüket a családi és társadalmi munkamegosztásban, felkészüljenek a közügyekben való aktív részvételre. Az önismeret, a kapcsolatteremtés, kapcsolattartási képességek fejlesztése elősegíti a harmonikus közösségi beilleszkedést.

Éves óraszám:

36 óra

Heti óraszám:

1 óra

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógyypedagógus, ének szakos tanár

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Zenei reprodukció	<p>ÉNEKLÉS: Jeles napok dalai. Himnusz. Régi stílusú népdalok. Új stílusú népdalok. Magyar tájak dalai. Népies műdalok. Más népek dalai.</p> <p>GENERATÍV KREATÍV ZENEI TEVÉKENYSÉG</p> <p>Énekes rögtönzések. Hangszeres rögtönzések. Szabad és kötött gyakorlatok a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával. Egyéni és csoportos rögtönzések a dallami és ritmikai többszólamúság erősítésére. Tempó- és dinamikai játékok, gyakorlatok. A zenei összetevők megjelenítése mozgásos formákban.</p> <p>FELISMERŐ KOTTAOLVASÁS</p> <p>Új ritmusérték tanulása. Olvasógyakorlatok. Az eddigi kottairási-olvasási ismeretek erősítése, megszilárdítása.</p> <p><i>Fogalmak:</i> Régi stílus. Új stílus. Daljáték. Népzenei dialektus. Népies műdal. Változó ütem. Ritmuszenekar. Zenei kérdés, zenei válasz. Ritmus- és dallamváltozat. Ritmikus mozgás, szabad mozgás. Olvasógyakorlat.</p>	<p>Hangszerek; tankönyv; munkafüzet; munkalapok; ötvonalas tábla; IKT eszközök</p>	17

2.	Zenei befogadás	<p>BÉFOGADÓI KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE A zenei hallás, zenei memória, zenei fantázia használata. A belső hallás tudatos használata. Zenei karakterek kifejezése. A tanult népdalok zenei elemzése, csoportosítása segítséggel.</p> <p>ZENEHALLGATÁS Újabb zenetörténelmi korszakok, zeneszerzők. Különböző műzenei formák és műfajok. A szülőföld zenéje, eredeti népzenei felvételek és magyar zeneszerzők művei. A tanult dalok feldolgozásai, különböző zenei stílusokban. Történelmi zenék. Népies műdalok. Más népek népzeneje, hangszeres zenéje. Napjaink zenéje, stílusok, előadók, felvételek. Zenehallgatás a technikai eszközök felhasználásával. Hangverseny - látogatások, hangverseny-élmények.</p> <p>Fogalmak: Népdalelemzés. Régi stílus. Zenei karakter. Zenetörténelmi kor, korszak. Zeneszerző. Népi hangszer, népi zenekar. Népies műzene. Daljáték. Könnyűzene, alkalmazott zeneművészet. Hangverseny, élő zene.</p>	IKT eszközök: zenelejátszó, tablet, laptop, digitális tábla stb.	16
10.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	3

A továbblépés feltételei a hetedik évfolyam végén:

- A kulturált, esztétikus közös és egyéni éneklés továbbra is legyen jellemző. Az éneklési kedv és énekbátorság maradjon szinten.
- Ismereteket szerezzen a tanult dalok kapcsán (tartalom, hangulat, szerkezet). Dalcsozor összeállítása, kedvenc dalok választása.
- Hallás utáni daltanulás, esetenként kottából tanári segítséggel történő daltanulással kiegészítve. Legyen képes kánonéneklésre tanári segítséggel.
- A zenei kreativitás, zenei fantázia fejlődjön.
- Aktívan vegyen részt a rögtönzéses játékokban, gyakorlatokban. Törekedjék a zene belső lényegének megértésére.
- Önállóságra törekedjék a ritmusértékek használata és lejegyzése terén.
- Biztonságosan tájékozódjon a vonalrendszerben, dallamok írása, olvasása, másolása során. Népdalokat tudjon elemezni segítséggel.
- A többször hallgatott zenei részleteket ismerjen fel.
- A szülőföld zenéjének ismerete, az érdeklődés a szülőföld, a lakóhely zenei értékei iránt fejlődjön. Ismerkedjen meg korunk zenei irányzataival (jazz, populáris és alkalmazott zenék).
- Legyen képes a zenei élmény átélésére.
- Érzelmek, hangulatok megfigyelése, azok kifejezése különböző formákban legyen jellemző. Az esztétikai érzék, a zenei ízlés fejlődjön.

Ének- zene 8. évfolyam

Kiemelt célok:

Az ének-zenei nevelés fő célja az ének megszerettetése, a zene világának megismertetése és élményt adó megértése. Ennek eszköze, a zenei élmény személyiség- és közösségformáló erejével, pedagógiai jelentőségével jóval túlmutat a zenélés tevékenységén. A tanítás célja a zeneértő és zeneérző képességek fejlesztése, a szellemi és lelki tulajdonságok gyarapítása, a fantázia, az érzékenység fokozása a zenei élmények segítségével. A közös együttes élmény megteremtése segítségével a befogadás és az önkifejezés, valamint az egymásra figyelés harmóniája valósulhat meg. A 7–8. évfolyamon a tanulók tudásgyarapítását a gondolkodási funkciók különböző sérülésének fokozott figyelembe vételével kell elérni. Célunk tanulóink felkészítése az önálló munkavégzésre, a társadalmi beilleszkedésre. Az ének-zene tantárgy fő szerepe ebben a szakaszban az örömteli éneklési kedv megőrzésében, a közös éneklés anyagának gyarapításában, a nemzeti zenekultúra értékeinek megbecsültetésében jelentkezik. A dalok, zenék megismerése által a tanulók erkölcsi érzékének kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük segítése valósulhat meg.

Tantárgy feladatai:

E szakasz feladata a tanulók tanulási és társas motivációinak, önbizalmának növelése, az önismeret fejlesztése. A hazafias nevelésben szerepünk a nemzeti öntudat fejlesztése, a magyar népi kultúra, népzene, néphagyományok megismertetése, a kötődés erősítése szülőföldünkhöz, hazánkhoz. Közösségi tevékenységgel, az ünnepek, társadalmi események aktív részvételével erősítsük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzését. Más népek kultúrájának megismerése, nyitottság más népek kultúrája iránt segíti tanulóinkat saját kultúrájuk megbecsülésében, világképük, szemléletmódjuk fejlődésében is. Énekórai tevékenységünkkel alakítjuk a tanulók attitűdjét önmagukhoz, szűkebb és tágabb környezetükhöz, a történelmi múlthoz. Énekórai munkánkkal segíthetjük tanulóinkat abban, hogy megtalálják helyüket a családi és társadalmi munkamegosztásban, felkészüljenek a közügyekben való aktív részvételre. Az önismeret, a kapcsolatteremtés, kapcsolattartási képességek fejlesztése elősegíti a harmonikus közösségi beilleszkedést.

Éves óraszám:

36 óra

Heti óraszám:

1 óra

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus, ének szakos tanár

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Zenei reprodukció	<p>ÉNEKLÉS Jeles napok dalai. Ismétlés - Himnusz. Szózat. Más nemzetek himnusza. Régi stílusú népdalok. Új stílusú népdalok. Magyar tájak dalai. Népies műdalok. Más népek dalai. Ballagási dalok.</p> <p>GENERATÍV KREATÍV ZENEI TEVÉKENYSÉG Énekes rögtönzések. Hangszeres rögtönzések. Szabad és kötött gyakorlatok a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával. Egyéni és csoportos rögtönzések a dallami és ritmikai többszólamúság erősítésére. Tempó- és dinamikai játékok, gyakorlatok. A zenei összetevők megjelenítése mozgásos formákban. Zenei rögtönzések számítógép segítségével is.</p> <p>FELISMERŐ KOTTAOLVASÁS Új ritmusérték tanulása. Olvasógyakorlatok. Az eddigi kottairási-olvasási ismeretek erősítése, megszilárdítása.</p> <p>Kulcsfogalmak: Régi stílus, új stílus. Daljáték. Népzenei dialektus. Népies műdal. Ballagási dal. Változó ütem. Ritmuszenekar. Zenei kérdés, zenei válasz. Ritmus- és dallamváltozat. Ritmikus mozgás, szabad mozgás. Tizenhatod ritmus. Olvasógyakorlat.</p>	<p>Hangszerek; tankönyv; munkafüzet; munkalapok; ötvonalas tábla; IKT eszközök</p>	17

	2. Zenei befogadás	<p>BFOGADÓI KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE A zenei hallás, zenei memória, zenei fantázia használata. A belső hallás tudatos használata. Zenei karakterek kifejezése. A tanult népdalok zenei elemzése, csoportosítása. Az eddig tanult ismeretek összefoglalása, csoportosítása, gyakorlása.</p> <p>ZENEHALLGATÁS Újabb zenetörténeti korszakok, zeneszerzők. Különböző műzenei formák és műfajok. A szülőföld zenéje, eredeti népzenei felvételek és magyar zeneszerzők művei. A tanult dalok feldolgozásai, különböző zenei stílusokban. Történelmi zenék. Népies műdalok. Más népek népzeneje, hangszeres zenéje. Napjaink zenéje, stílusok, előadók, felvételek. Zenehallgatás a technikai eszközök felhasználásával. Hangverseny - látogatások, hangverseny-élmények.</p> <p>Kulcsfogalmak: <i>Népdalelemzés. Régi stílus, új stílus. Zenei karakter. Zenetörténeti kor, korszak. Zeneszerző. Népi hangszer, népi zenekar. Népies műzene. Daljáték. Jazz, populáris zene, alkalmazott zeneművészet. Hangverseny, élő zene.</i></p>	IKT eszközök: zenelejátszó, tablet, laptop, digitális tábla stb.	16
10.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	3

A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén:

- A kulturált, esztétikus közös és egyéni éneklés megőrzése legyen jellemző. Az éneklési kedv és énekbátorság fejlődjön.
- Ismereteket szerezzen a tanult dalok kapcsán (tartalom, hangulat, szerkezet). Dalcsokor összeállítása, kedvenc dalok választása.
- Hallás utáni daltanulás, esetenként kottából történő daltanulással kiegészítve. Legyen képes kánonéneklésre tanári segítséggel.
- A zenei kreativitás, zenei fantázia fejlődjön.
- Aktívan vegyen részt a rögtönzésekben, gyakorlatokban. Törekedjék a zene belső lényegének megértésére.
- Önállóságra törekvése fejlődjön a ritmusértékek használata és lejegyzése terén.
- Biztonságos tájékozódjon a vonalrendszerben, dallamok írása, olvasása, másolása fokozott önállósággal. Népdalok elemzésére, jelölésére legyen képes segítséggel.
- A többször hallgatott zenei részletek ismerjen fel. Az adott részlet elemzése segítséggel.
- Törekedjék a szülőföld zenéjének ismeretére, érdeklődjék a szülőföld, a lakóhely zenei értékei iránt. Ismerkedés korunk zenei irányzataival (jazz, populáris és alkalmazott zenék).
- Legyen képes a zenei élmény átélésére.
- Érzelmek, hangulatok megfigyelése, azok kifejezése különböző formákban. Az esztétikai érzéke, a zenei ízlése fejlődjön.
- Képes legyen kapcsolatok találására a meghallgatott zenei példák, valamint tanulmányaik, olvasmányaik, filmélményeik között.

Etika 1. évfolyam

Kiemelt célok:

Az erkölcsi nevelés fő célja a tanuló erkölcsi érzületének és erkölcsi gondolkodásának fejlesztése, a tanuló segítése a társas szabályok, a viselkedésminták azonosításában és saját alakuló értékrendjének tudatosításában. Az egyént és a közösségeket érintő etikai elvek és az ezekből következő kérdések felismerése az árnyalt, a másik ember vagy csoport szempontjait is megértő gondolkodást fejleszti. Az etika tantárgy felkészíti a tanulót az egyéni életvezetésének és társas környezetének erkölcsi szempontból történő mérlegelésére, miközben saját tudását vizsgálja és fejleszti. Az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek nevelésének kiemelt célja, hogy a foglalkozások azonos erővel hassanak a különböző értelmi képességekkel rendelkező, eltérő szociális körülmények között élő, kulturális és etnikai szempontból heterogén csoportot képező tanulók fejlődésére. Az erkölcsi nevelés célja a felelős gondolkodás, valamint a tudatos cselekvés kialakulásának elősegítése. Cél továbbá az empátia, a *szolidaritás* képességének erősítése is. Az erkölcsi nevelés fő feladata az *igazságosság* és a *méltányosság* elvének megértetése és elfogadtatása a gyerekekkel. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelésénél különös tekintettel kell lenni az *érzelmi intelligencia* fejlesztésére is, amely a viselkedést lényegi módon befolyásolja. A tananyag tartalmát az enyhe értelmi fogyatékos tanulók részére hétköznapi életből merített és oda visszacsatolható tapasztalatokra és *személyes élményekre* kell felépíteni.

Tantárgy feladatai:

Az erkölcsi nevelés, ahogy az ép, úgy az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek közösséghez való viszonyának, értékrendjüknek, normarendszerüknek, gondolkodás- és viselkedésmódjuknak a fejlesztése, alakítása. A multidiszciplináris jellegű tantárgy legfontosabb pedagógiai jellemzője ezért az értékek közvetítése, valamint az, hogy társadalmunk közös alapvető normái egyre inkább a sajátos nevelési igényű tanulók értékrendszerébe is beépüljenek, belső igénnyé váljanak.

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus, tanító

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Az én világom	<p><i>Ki vagyok én?</i> Személyes adataim: vezeté- és keresztnemem, becenevem, lakóhelyem Külső jegyeim: külső tulajdonságaim, megjelenésem, kire hasonlítok a családban, Belső tulajdonságaim: mit szeretek magamban, miben vagyok ügyes, jó és rossz tulajdonságaim. Kedvenceim : kedvenc játékaim, állataim, ruháim, könyveim, ételeim, meséim, mesehőseim, miért szeretem kedvenceimet (kedvencekhez fűződő személyes érzések, élmények). Fogalmak: <i>Lány, fiú, születésnap, tulajdonság, kedvenc, élmény.</i></p>	<p>IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök</p>	6

2.	Társaim- Ők és én	<p><i>Társas kapcsolataim:</i> ki a rokonom, ki az ismerősöm, ki a barátom; kiket szeretek és kiket nem szeretek környezetemben; hogyan tudom kifejezni szeretetemet, hogyan fejezik ki mások felém a szeretetüket.</p> <p><i>Kommunikáció kapcsolatfelvétel felnőttel, gyerekekkel:</i> gondolataim kifejezése szavakkal, gesztusokkal stb.; a megfelelő köszönés formái felnőtteknek, társaknak; segítség kérése ismerős felnőttől, társtól vagy idegenektől; helyzetgyakorlatok az alapvető illemszabályok betartásával.</p> <p>Fogalmak: Rokon, ismerős, ismeretlen, barát, felnőtt, gyermek, megszólítás, köszönés, segítségkérés, udvariasság, illem, szeretet.</p>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök	6
3.	Közvetlen közösségeim- A család és a gyerekek	<p><i>Közösségeim:</i> milyen csoportokhoz tartoztam régen, milyen csoportokhoz tartozom most (óvoda, iskola), milyen közösségekhez tartozom az iskolában és az iskolán kívül (szakkörök, különóra)</p> <p><i>Családom:</i> kik élnek a családban családtagok bemutatása, családrajz; kapcsolat a családtagokkal; a családi együttlét örömei; helyem a családban; segítség és munkamegosztás a családban; gyermekkori emlémeim; ünnepek és hagyományok a családban; otthoni szabadidős tevékenységek.</p> <p><i>Napirendem:</i> egy napom otthon; milyen feladataim vannak otthon; egy napom az iskolában; milyen feladataim vannak az iskolában; hétköznapi és hétvégi napirendje (miben hasonlít, miben különbözik egy hétköznapi a hétvégi napoktól).</p> <p>Fogalmak: Család, rokon, közösség, segítségnyújtás, hagyomány, ünnep, szabadidő, hétköznapi, feladat.</p>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök	9
4.	Tágabb közösségeim- A lakóhelyi közösség	<p><i>Lakóközösség, amelyben élek:</i> ki lakik az utcában, kik a szomszédaim;</p> <p>Fogalmak: Lakóhely, szomszéd, falu, város, szokás, hagyomány</p>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök	6
5.	A környező világ	<p><i>Jó és rossz:</i> történetek, mesék jó és rossz tulajdonsággal felruházott szereplői (jó-rossz, szép-csúnya, jószágos-gonosz, igazságos).</p> <p><i>Növények és állatok környezetünkben:</i> növények szerepe életünkben; állatok szerepe környezetünkben (kedvenc háziállatom); növények ápolása, állatok gondozása; mit tehet egy kisgyermek környezete védelméért.</p> <p>Fogalmak: Tulajdonság, jó-rossz, szép-csúnya, jószágos-gonosz, igazságos, növény, állat, gondozás, felelősség, természetvédelem.</p>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök	6

6.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	3
----	------------------------------	--	---------------------------------	---

A továbbhaladás feltételei az *első* évfolyam végén:

- A tanuló elemi ismeretekkel rendelkezik személyi adatairól, külső tulajdonságairól.
- A körülötte élő gyermekekhez és felnőttekhez barátságos magatartással közeledik, pozitívan viszonyul a környezetéhez.
- Udvariasan kommunikál környezetével (gyerekekkel, felnőttel) köszönés, kérés, beszélgetés során.
- Érzéseit, gondolatait rajzban, mozgással és szóban fejezi ki.
- Különbséget tesz mese és valóság között.

Etika 2. évfolyam

Kiemelt célok:

Az erkölcsi nevelés fő célja a tanuló erkölcsi érzületének és erkölcsi gondolkodásának fejlesztése, a tanuló segítése a társas szabályok, a viselkedésminták azonosításában és saját alakuló értékrendjének tudatosításában. Az egyént és a közösségeket érintő etikai elvek és az ezekből következő kérdések felismerése az árnyalt, a másik ember vagy csoport szempontjait is megértő gondolkodást fejleszti. Az etika tantárgy felkészíti a tanulót az egyéni életvezetésének és társas környezetének erkölcsi szempontból történő mérlegelésére, miközben saját tudását vizsgálja és fejleszti. Az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek nevelésének kiemelt célja, hogy a foglalkozások azonos erővel hassanak a különböző értelmi képességekkel rendelkező, eltérő szociális körülmények között élő, kulturális és etnikai szempontból heterogén csoportot képező tanulók fejlődésére. Az erkölcsi nevelés célja a felelős gondolkodás, valamint a tudatos cselekvés kialakulásának elősegítése. Cél továbbá az empátia, a *szolidaritás* képességének erősítése is. Az erkölcsi nevelés fő feladata az *igazságosság* és a *méltányosság* elvének megértetése és elfogadtatása a gyerekekkel. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelésénél különös tekintettel kell lenni az *érzelmi intelligencia* fejlesztésére is, amely a viselkedést lényegi módon befolyásolja. A tananyag tartalmát az enyhe értelmi fogyatékos tanulók részére hétköznapi életből merített és oda visszacsatolható tapasztalatokra és *személyes élményekre* kell felépíteni.

Tantárgy feladatai:

Az erkölcsi nevelés, ahogy az ép, úgy az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek közösséghez való viszonyának, értékrendjüknek, normarendszerüknek, gondolkodás- és viselkedésmódjuknak a fejlesztése, alakítása. A multidiszciplináris jellegű tantárgy legfontosabb pedagógiai jellemzője ezért az értékek közvetítése, valamint az, hogy társadalmunk közös alapvető normái egyre inkább a sajátos nevelési igényű tanulók értékrendszerébe is beépüljenek, belső igénnyé váljanak.

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus, tanító

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Az én világom	<p><i>Ki vagyok én?</i> Személyes adataim: vezeték- és keresztnévem, becenevem, születési helyem, születésem ideje, lakcímem, iskolám adatai (név, cím, osztályfok). Külső jegyeim: külső tulajdonságaim, megjelenésem, mire hasonlítok a családban, milyennek látom magam, miből ítélnék meg bennünket mások. Belső tulajdonságaim: mit szeretek magamban, mit szeretnek bennem mások, miben vagyok ügyes, miben hasonlítok társaimra, miben különbözöm tőlük, jó és rossz tulajdonságaim. Kedvenceim: kedvenc játékaim, állataim, ruháim, könyveim, ételeim, meséim, mesehőseim, miért szeretem kedvenceimet (kedvencekhez fűződő személyes érzések, élmények). Élettörténetem: kisgyermekkor, óvodai élményeim, óvodám és iskolám összehasonlítása. Fogalmak: <i>Lány, fiú, születésnap, tulajdonság, kedvenc, élmény.</i></p>	<p>IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök</p>	6

2.	Társaim- Ők és én	<p><i>Társas kapcsolataim:</i> családi-rokoni kapcsolataim, közeli és távoli rokonaim; ki a rokonom, ki az ismerősöm, ki a barátom; iskolai kapcsolataim az iskolában dolgozó felnőttekkel és osztálytársakkal; kiket szeretek és kiket nem szeretek környezetemben; hogyan tudom kifejezni szeretetemet, hogyan fejezik ki mások felém a szeretetüket.</p> <p><i>Kommunikáció kapcsolatfelvétel felnőttel, gyerekekkel:</i> gondolataim kifejezése szavakkal, gesztusokkal stb.; a megfelelő köszönés formái felnőtteknek, társaknak; felnőttek, társak udvarias megszólítása; a kérés, felszólítás, figyelmeztetés, érdeklődés módjai; segítség kérése ismerős felnőttől, társtól vagy idegenektől; helyzetgyakorlatok az alapvető illemszabályok betartásával.</p> <p>Fogalmak: <i>Rokon, ismerős, ismeretlen, barát, felnőtt, gyermek, megszólítás, köszönés, segítségkérés, udvariasság, illem, szeretet.</i></p>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök	6
3.	Közvetlen közösségeim- A család és a gyerekek	<p><i>Közösségeim:</i> milyen csoportokhoz tartoztam régen, milyen csoportokhoz tartozom most; milyen közösségekhez tartozom az iskolában és az iskolán kívül.</p> <p><i>Családom:</i> kik élnek a családban családtagok bemutatása, családrajz; kapcsolat a családtagokkal; a családi együttlét örömei; helyem a családban; segítség és munkamegosztás a családban; gyermekkori emlémeim; ünnepek és hagyományok a családban; otthoni szabadidős tevékenységek.</p> <p><i>Napirendem:</i> egy napom otthon; milyen feladataim vannak otthon; egy napom az iskolában; milyen feladataim vannak az iskolában; hétköznapi és hétvégi napirendje (miben hasonlít, miben különbözik egy hétköznapi a hétvégi napoktól).</p> <p>Fogalmak: <i>Család, rokon, közösség, segítségnyújtás, hagyomány, ünnep, szabadidő, hétköznapi, feladat.</i></p>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök	9
4.	Tágabb közösségeim- A lakóhelyi közösség	<p><i>Lakóközösség, amelyben élek:</i> lakóhelyem jellegzetességei; lakóközösségem tagjai, a velük való kapcsolat; ki lakik az utcában, kik a szomszédaim; lakóhelyi környezetem hagyományai.</p> <p><i>Más lakóhelyek és azok szokásai</i> lakóhelyemtől távoli helyek.</p> <p>Fogalmak: <i>Lakóhely, szomszéd, falu, város, szokás, hagyomány</i></p>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök	6

5.	A környező világ	<p><i>Jó és rossz:</i> történetek, mesék jó és rossz tulajdonsággal felruházott szereplői (jó-rossz, szép-csúnya, jószágos-gonosz, igazságos).</p> <p><i>Növények és állatok környezetünkben:</i> növények szerepe életünkben; állatok szerepe környezetünkben; növények ápolása, állatok gondozása; mit tehet egy kisgyermek környezete védelméért.</p> <p>Fogalmak: Tulajdonság, jó-rossz, szép-csúnya, jószágos-gonosz, igazságos, növény, állat, gondozás, felelősség, természetvédelem.</p>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök	6
6.	Szabadon tervezhető órakeret	Projekt napok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	3

A továbbhaladás feltételei a második évfolyam végén:

- A tanuló biztos ismeretekkel rendelkezik személyi adatairól, iskolájának adatairól, külső tulajdonságairól
- A körülötte élő gyermekekhez és felnőttekhez barátságos magatartással közeledik, pozitívan viszonyul a környezetéhez.
- Udvariasan kommunikál környezetével (gyerekkel, felnőttel) köszönés, kérés, beszélgetés során.
- Képességeinek megfelelően nyitott a természet szépségeire, óvja, vigyázza környezetét.
- Érzéseit, gondolatait rajzban, mozgással és szóban fejezi ki.
- Különbséget tesz mese és valóság között.

Etika 3. évfolyam

Kiemelt célok:

Az erkölcsi nevelés fő célja a tanuló erkölcsi érzületének és erkölcsi gondolkodásának fejlesztése, a tanuló segítése a társas szabályok, a viselkedésminták azonosításában és saját alakuló értékrendjének tudatosításában. Az egyént és a közösségeket érintő etikai elvek és az ezekből következő kérdések felismerése az árnyalt, a másik ember vagy csoport szempontjait is megértő gondolkodást fejleszti. Az etika tantárgy felkészíti a tanulót az egyéni életvezetésének és társas környezetének erkölcsi szempontból történő mérlegelésére, miközben saját tudását vizsgálja és fejleszti. Az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek nevelésének kiemelt célja, hogy a foglalkozások azonos erővel hassanak a különböző értelmi képességekkel rendelkező, eltérő szociális körülmények között élő, kulturális és etnikai szempontból heterogén csoportot képező tanulók fejlődésére. Az erkölcsi nevelés célja a felelős gondolkodás, valamint a tudatos cselekvés kialakulásának elősegítése. Cél továbbá az empátia, a *szolidaritás* képességének erősítése is. Az erkölcsi nevelés fő feladata az *igazságosság* és a *méltányosság* elvének megértetése és elfogadtatása a gyerekekkel. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelésénél különös tekintettel kell lenni az *érzelmi intelligencia* fejlesztésére is, amely a viselkedést lényegi módon befolyásolja. A tananyag tartalmát az enyhe értelmi fogyatékos tanulók részére hétköznapi életből merített és oda visszacsatolható tapasztalatokra és *személyes élményekre* kell felépíteni.

Tantárgy feladatai:

Az erkölcsi nevelés, ahogy az ép, úgy az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek közösséghez való viszonyának, értékrendjüknek, normarendszerüknek, gondolkodás- és viselkedésmódjuknak a fejlesztése, alakítása. A multidiszciplináris jellegű tantárgy legfontosabb pedagógiai jellemzője ezért az értékek közvetítése, valamint az, hogy társadalmunk közös alapvető normái egyre inkább a sajátos nevelési igényű tanulók értékrendszerébe is beépüljenek, belső igénnyé váljanak.

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus, tanító

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Milyen vagyok, milyennek látok mások?	<p><i>Tulajdonságaim:</i> külső és belső tulajdonságaim, miben vagyok ügyes, kapcsolataim társakkal, felnőttekkel.</p> <p><i>Szokásaim, érzelmeim, indulataim:</i> mindennapi feladataim az iskolában és otthon; szabadidős tevékenységeim; érzéseim, indulataim kifejezése (öröm, bánat, düh, szomorúság, önzés, önzetlenség).</p> <p><i>Hősök és példaképek:</i> kedvenc mesehőseim</p> <p>Fogalmak: Külső, belső tulajdonság, önismeret, szokás, érzelem, indulat, öröm, bánat, düh, szomorúság, önzés, önzetlenség, segítőkészség, példakép, mesehős.</p>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök	6
2.	Közösségben és egyedül – a társaim és én	<p><i>Az igazi barát:</i> hogyan választok barátot; ki az igazi barátom, milyen tulajdonságai vannak.</p> <p><i>Békében és haragban:</i> helyes viselkedési formák; veszekedés, verekedés elkerülése, kibékülés.</p> <p>Fogalmak: barátság, öröm, bánat, harag, veszekedés, kibékülés</p>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök	6

3.	Az osztály és az iskola	<p><i>A mi osztályunk:</i> kapcsolataim az osztályban, közös és különböző tulajdonságaink, közös szokásaink, egymás segítése, összetartásunk.</p> <p><i>Az osztály működése:</i> közös szabályaink tanórán, szünetben, egyéb helyzetekben, hogyan és miért tartjuk be a szabályainkat.</p> <p><i>A mi iskolánk:</i> iskolai szokások és hagyományok.</p> <p>Fogalmak: Csoport, közösség, osztály, összetartozás, hagyomány, szabály, szabályalkotás.</p>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök	6
4.	Kulturális nemzeti közösség	<p><i>A nyelv, ami összeköt:</i> milyen nyelvet használunk a családban, szűkebb és tágabb környezetünkben.</p> <p><i>Szokások és jelképek:</i> magyarországi népszokások; a magyarságot kifejező jelképek.</p> <p><i>Ünnepek:</i> családi ünnepek; nemzeti és állami ünnepeink.</p> <p>Fogalmak: Anyanyelv, jelkép, nemzeti jelkép, népszokás, családi ünnep, nemzeti és állami ünnep.</p>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök	9
5.	A környezetem és én – Az épített és a tárgyi világ	<p><i>Lakóhelyi épített örökségünk:</i> lakóhelyünk története; múzeumok; lakóhelyünk nevezetességei</p> <p><i>Tárgyaink világa:</i> a múlt tárgyi emlékei a családban és a múzeumokban (múzeumlátogatás); a régi világ és napjaink tárgyainak összehasonlítása.</p> <p><i>Magyarország és a világ öröksége:</i> a világ legszebb, legkülönlegesebb helyei, építményei, világörökség.</p> <p>Fogalmak: múzeum, világörökség, nevezetesség, tárgyi emlék</p>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök	3
6.	A mindenség és én – születés és elmúlás	<p><i>Kezdet és vég:</i> a dolgok keletkezése és véget érése; különböző mítoszok a világ keletkezéséről; Bibliai ismeretek a világ teremtéséről és végéről.</p> <p><i>A világ megismerése:</i> kíváncsiság és információszerzés világunkról; személyes közvetlen és közvetett tapasztalatszerzés; elképzeléseim a világról.</p> <p>Fogalmak: Születés, elmúlás, kezdet, vég, élet, halál, túlvilág, képzelet.</p>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök	3
7.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	3

A továbblépés feltételei a harmadik évfolyam végén:

- A tanuló életkorának és képességének megfelelő szinten képe van saját külső és belső tulajdonságairól.
- Figyel másokra, egyszerűen ki tudja fejezni érzéseit, gondolatait. Bekapcsolódik csoportos beszélgetésbe.
- Kialakul szabálytudata, képes a szabályok betartására.
- Képes másokkal kapcsolatot kialakítani, felnőtt segítségével konfliktusokat feloldani.
- Érzelmileg kötődik a magyar kultúrához.
- Elemi szinten megismeri más népek hagyományait, kulturális jelenségeit.

Etika 4. évfolyam

Kiemelt célok:	Az erkölcsi nevelés fő célja a tanuló erkölcsi érzületének és erkölcsi gondolkodásának fejlesztése, a tanuló segítése a társas szabályok, a viselkedésminták azonosításában és saját alakuló értékrendjének tudatosításában. Az egyént és a közösségeket érintő etikai elvek és az ezekből következő kérdések felismerése az árnyalt, a másik ember vagy csoport szempontjait is megértő gondolkodást fejleszti. Az etika tantárgy felkészíti a tanulót az egyéni életvezetésének és társas környezetének erkölcsi szempontból történő mérlegelésére, miközben saját tudását vizsgálja és fejleszti. Az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek nevelésének kiemelt célja, hogy a foglalkozások azonos erővel hassanak a különböző értelmi képességekkel rendelkező, eltérő szociális körülmények között élő, kulturális és etnikai szempontból heterogén csoportot képező tanulók fejlődésére. Az erkölcsi nevelés célja a felelős gondolkodás, valamint a tudatos cselekvés kialakulásának elősegítése. Cél továbbá az empátia, a <i>szolidaritás</i> képességének erősítése is. Az erkölcsi nevelés fő feladata az <i>igazságosság</i> és a <i>méltányosság</i> elvének megértetése és elfogadtatása a gyerekekkel. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelésénél különös tekintettel kell lenni az <i>érzelmi intelligencia</i> fejlesztésére is, amely a viselkedést lényegi módon befolyásolja. A tananyag tartalmát az enyhe értelmi fogyatékos tanulók részére hétköznapi életből merített és oda visszacsatolható tapasztalatokra és <i>személyes élményekre</i> kell felépíteni.
Tantárgy feladatai:	Az erkölcsi nevelés, ahogy az ép, úgy az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek közösséghez való viszonyának, értékrendjüknek, normarendszerüknek, gondolkodás- és viselkedésmódjuknak a fejlesztése, alakítása. A multidiszciplináris jellegű tantárgy legfontosabb pedagógiai jellemzője ezért az értékek közvetítése, valamint az, hogy társadalmunk közös alapvető normái egyre inkább a sajátos nevelési igényű tanulók értékrendszerébe is beépüljenek, belső igénnyé váljanak.
Éves óraszám:	36
Heti óraszám:	1
Az órát tanító előírt végzettsége:	gyógy pedagógus, tanító

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Milyen vagyok, milyennek látok mások?	<p><i>Tulajdonságaim:</i> külső és belső tulajdonságaim, miben vagyok ügyes, kapcsolataim társakkal, felnőttekkel.</p> <p><i>Szokásaim, érzelmeim, indulataim:</i> mindennapi feladataim az iskolában és otthon; szabadidős tevékenységeim; érzéseim, indulataim kifejezése (öröm, bánat, düh, szomorúság, önzés, önzetlenség).</p> <p><i>Hősök és példaképek:</i> kedvenc mesehőseim, pozitív tulajdonságaikkal való azonosulás.</p> <p>Fogalmak: Külső, belső tulajdonság, önismeret, szokás, érzelem, indulat, öröm, bánat, düh, szomorúság, önzés, önzetlenség, segítőkészség, példakép, mesehős.</p>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök	6

2.	Közösségben és egyedül – a társaim és én	<p><i>Párbeszéd:</i> beszélgetés helyzetei, beszélgető partnereim; a testbeszéd szerepe (testtartás, arcjáték); beszélgető partnerek figyelembe vétele (gyerek-felnőtt, család-iskola). <i>Az igazi barát:</i> hogyan választok barátot; ki az igazi barátom, milyen tulajdonságai vannak. <i>Békében és haragban:</i> helyes viselkedési formák; veszekedés, verekedés elkerülése, kibékülés. <i>Elfogadva és elutasítva:</i> érzéseim, ha magányos vagyok; hogyan fogadnak el társaim. Fogalmak: <i>Párbeszéd, odafigyelés, testbeszéd, arcjáték, testtartás, hanglejtés, barátság, öröm, bánat, harag, veszekedés, kibékülés, magányosság, elfogadás.</i></p>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök	6
3.	Az osztály és az iskola	<p><i>A mi osztályunk:</i> kapcsolataim az osztályban, közös és különböző tulajdonságaink, közös szokásaink, egymás segítése, összetartásunk. <i>Az osztály működése:</i> közös szabályaink tanórán, szünetben, egyéb helyzetekben, hogyan és miért tartjuk be a szabályainkat. <i>A mi iskolánk:</i> iskolai szokások és hagyományok. Fogalmak: <i>Csoport, közösség, osztály, összetartozás, hagyomány, szabály, szabályalkotás.</i></p>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök	6
4.	Kulturális nemzeti közösség	<p><i>A nyelv, ami összeköt:</i> milyen nyelvet használunk a családban, szűkebb és tágabb környezetünkben. <i>Szokások és jelképek:</i> magyarországi népszokások; a magyarságot kifejező jelképek. <i>Ünnepek:</i> családi ünnepek; nemzeti és állami ünnepeink. <i>Más kultúrák, más szokások, más ünnepek:</i> Magyarország másfajta kulturális közösségei; szokásaik, ünnepeik. Fogalmak: <i>Anyanyelv, jelkép, nemzeti jelkép, népszokás, családi ünnep, nemzeti és állami ünnep.</i></p>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök	9
5.	A környezetem és én – Az épített és a tárgyi világ	<p><i>Lakóhelyi épített örökségünk:</i> a múlt építészeti emlékei; lakóhelyünk története; múzeumfalvak. <i>Tárgyaink világa:</i> a múlt tárgyi emlékei a családban és a múzeumokban; a régi világ és napjaink tárgyainak összehasonlítása. <i>A világ öröksége:</i> a világ legszebb, legkülönlegesebb helyei, építményei, világörökség. Fogalmak: <i>Épített örökség, tárgyi örökség, múzeum, világörökség.</i></p>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök	3

6.	A mindenség és én – születés és elmúlás	<p><i>Kezdet és vég:</i> a dolgok keletkezése és véget érése; különböző mítoszok a világ keletkezéséről; Bibliai ismeretek a világ teremtéséről és végéről.</p> <p><i>A világ megismerése:</i> kíváncsiság és információszerzés világunkról; személyes közvetlen és közvetett tapasztalatszerzés; elképzeléseim a világról.</p> <p>Fogalmak: Születés, elmúlás, kezdet, vég, élet, halál, túlvilág, képzelet.</p>	IKT eszközök; tankönyv; füzet; egyéb szemléltető eszközök	3
7.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	3

A továbbhaladás feltételei a negyedik évfolyam végén:

- A tanuló életkorának és képességének megfelelő szinten képe van saját külső és belső tulajdonságairól.
- Figyel másokra, egyszerűen ki tudja fejezni érzéseit, gondolatait. Bekapcsolódik csoportos beszélgetésbe.
- Kialakul szabálytudata, képes a szabályok betartására.
- Képes másokkal kapcsolatot kialakítani, felnőtt segítségével konfliktusokat feloldani.
- Érzelmileg kötődik a magyar kultúrához.
- Elemi szinten megismeri más népek hagyományait, kulturális jelenségeit.
- A múlt értékeinek megismerésére és azok megóvására törekszik.

Etika 5. évfolyam

Kiemelt célok: A tanulók erkölcsi érzékének kialakítása és fejlesztése, az európai civilizációban általánosan elfogadott erkölcsi értékek tanulmányozása és ezek alkalmazása a mindennapokban azzal a szándékkal, hogy mindez segítségükre legyen a megfelelő életvezetés és értékrend kialakításában, az önálló véleményformálásban, erkölcsi problémáik tudatosításában és a felelős döntéshozatalban. Az erkölcsstan tanulása során az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára is az elemi értékek fokozatosan értékrenddé, többé-kevésbé koherens, folyamatosan formálódó meggyőződéseké állnak össze, amelyek később meghatározó módon befolyásolják a felnőttkori életmódot, életfelfogást és életminőséget. A sajátos nevelési igényű tanulók egyedi képességstruktúrájának tükrében az erkölcsstani alapozás, az erkölcshez kapcsolódó kvalitások fejlesztése, valamint az elsajátított tudás szinten tartása a felnőtté válás folyamata során, életminőséget befolyásoló tartópilléréválnak. Az erkölcsi nevelés kiemelt célja, a felelős gondolkodás, valamint a tudatos cselekvés kialakulásának elősegítése. Továbbá az empátia, a szolidaritás képességének erősítése is.

Tantárgy feladatai: Az erkölcsi nevelés, ahogy az ép, úgy az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek közösséghez való viszonyának, értékrendjüknek, normarendszerüknek, gondolkodás-és viselkedésmódjuknak a fejlesztése, alakítása. A multidiszciplináris jellegű tantárgy legfontosabb pedagógiai jellemzője ezért az értékek közvetítése, valamint az, hogy társadalmunk közös alapvető normái egyre inkább a sajátos nevelési igényű tanulók értékrendszerébe is beépüljenek, belső igénnyé váljanak. A pedagógus feladata a példamutatás mellett a figyelem ráirányítása a különböző élethelyzetek morális vonatkozásaira, a kérdezés, a gondolkodás és az állásfoglalás bátorítása, a szabad beszélgetések, valamint a nézőpontváltást gyakoroltató szerepjátékok és viták moderálása.

Éves óraszám: 36
Heti óraszám: 1
Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus, etika szakos tanár, tanító vagy tanár etika oktatására képesítő tanfolyami végzettséggel

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Test és lélek	<p><i>Fejlődés és szükségletek:</i> Testi és lelki tulajdonságaim változása az évek során.</p> <p><i>Egészség és betegség:</i> Az egészséges ember tulajdonságai. Hogyan vigyázhat egy gyermek az egészségére? Egészséget veszélyeztető okok. Hogyan és miért betegedhet meg valaki? Milyen az, amikor én beteg vagyok?</p> <p><i>Fogyatékoság:</i> Mit jelent ,ha valaki fogyatékkal él?</p> <p><i>Ép testben ép lélek:</i> A jó és a rossz lelkiállapot jellemzői. Mi a lelki egészség? Hogyan tudunk rá vigyázni?</p> <p><i>A lelkiismeret:</i> Lelkiismeretünk és tetteink egymásra hatása.</p> <p>Fogalmak: Testi tulajdonság, lelki tulajdonság, egészség, betegség, fogyatékoság, lelkiismeret, szándék, döntés.</p>	IKT eszközök, tankönyv, füzet, egyéb szemléltető eszközök	6

2.	Kapcsolat, barátság, szeretet	<p><i>Kapcsolataim:</i> Szorosabb vagy lazább kapcsolat. A rokonszenvet és ellenszenvet meghatározó tényezők.</p> <p><i>Baráti kapcsolatok:</i> Barátság, titok, őszinteség, hazugság, tisztelet, egymás segítése. Egymásra utaltság a kapcsolatokban. Fájdalom okozása és annak következményei. Bocsánatkérés, megbocsátás.</p> <p><i>A kapcsolat ápolása:</i> A szeretet. A szeretet kimutatásának formái. A figyelmesség szerepe. Milyen szerepe van a kapcsolat ápolásában a személyes találkozásoknak, a telefonnak, az internetnek és a közös programoknak?</p> <p>Fogalmak: Barát, ismerős, rokonszeny, ellenszeny, barátság, őszinteség, hazugság, szeretet, tisztelet, közömbösség, harag, fájdalom, megértés, sértés, megbocsátás</p>	IKT eszközök, tankönyv, füzet, egyéb szemléltető eszközök	5
3.	Kortársi csoportok	<p><i>Közösségeim:</i> A csoport fogalma, csoporthoz való tartozás.</p> <p><i>A mi csoportunk:</i> A mi csoportunk jellemzői, a csoporttagok összekapcsolódásának oka, tevékenysége, szokásai és jellemzői.</p> <p><i>Mások csoportjai:</i> Más csoportok jellemzői; hasonlóságok és különbségek az egyes csoportok között.</p> <p><i>Konfliktusok a csoportban:</i> Konfliktusok és problémák előfordulása, és azok megoldása.</p> <p>Fogalmak: Csoport, közösség, összetartás, beilleszkedés, előítélet, hiba, vétség, bűn, megbocsátás.</p>	IKT eszközök, tankönyv, füzet, egyéb szemléltető eszközök	5
4.	Társadalmi együttélés	<p>Etnikai közösségek: Milyen népcsoportok élnek hazánkban?</p> <p>Vallási közösségek: Ismert vallási közösségek Magyarországon.</p> <p>Társadalmi egyenlőtlenségek: Gazdagok és szegények világa. Miért alakul ki vagyoni különbség az emberek között? Kire mondhatjuk, hogy gazdag, illetve szegény? Minek alapján? Elképzelhető-e olyan társadalom, amelyben mindenki egyforma anyagi helyzetben van? Ha lenne ilyen, az igazságos társadalom lenne? Kell-e a gazdagoknak segíteniük a szegényeket? Mikor jogos valakit kedvezményben részesíteni?</p> <p>Virtuális közösségek: A virtuális közösségek szerepe mindennapi életünkben. Mi az, amit lehet, és mi az, amit nem lehet, vagy éppen veszélyes közreadni magunkról és másokról egy internetes közösségi oldalon?</p> <p>Fogalmak: ünnep, társadalom, vagyon, egyenlőség, egyenlőtlenség, igazságosság, igazságtalanság, tisztességes és tisztességtelen előnyyszerzés, gazdagság, szegénység, virtuális közösség.</p>	IKT eszközök, tankönyv, füzet, egyéb szemléltető eszközök	6

5.	A technikai fejlődés hatásai	<p>Az ökológiai lábnyom: Mit jelent az ökológiai lábnyom? Az ökológiai lábnyom összetevői. Az ember és a természet közötti kapcsolat.</p> <p>Az ember és a technika: „Hogyan befolyásolja a technika fejlődése az ember életét?”.</p> <p>Enyém, tiéd, miénk: A személyes, a magán- és a közösségi tulajdon. A tulajdon védelmének formái. Hogyan vigyázzunk meglévő értékeinkre?</p> <p>Fogalmak: Fogyasztás, technikai eszköz, függőség, magántulajdon, közösségi tulajdon, köztulajdon</p>	IKT eszközök, tankönyv, füzet, egyéb szemléltető eszközök	5
6.	A mindenséget kutató ember	<p>A vallás mint lelki jelenség: A természeti és természetfölötti világról. Különböző elképzelések a hitről.</p> <p>Vallási közösség : Mit jelent az, hogy vallás? Milyen vallásokat ismersz?</p> <p>A tudomány: A tudósokról és a tudomány világáról. Mit csinálnak a tudósok? Milyen kérdésekre keresik a válaszokat és milyen módon? Én milyen kérdéseket tennék fel a világról, ha tudós lennék? 6.4A művészet</p> <p>A művészetekről, a művészekről és a különböző művészeti ágakról. Mit csinálnak a művészek? Miért fontos számunkra az, amit tesznek? Hozzánk melyik művészeti terület áll a legközelebb és miért?</p> <p>Fogalmak: vallás, tudomány, tudományos megismerés, művészet, művészi alkotás.</p>	IKT eszközök, tankönyv, füzet, egyéb szemléltető eszközök	6
7.	Szabadon felhasználható	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	3

A továbbhaladás feltételei az ötödik évfolyam végén:

- A tanuló legyen tisztában az egészség megőrzésének jelentőségével, és tudja, hogy maga is felelős ezért.
- Képes legyen különféle szintű kapcsolatok kialakítására és ápolására; rendelkezze a konfliktusok kezelésének és az elkövetett hibák kijavításának néhány, a gyakorlatban jól használható technikájával.
- Fontos legyen számára a közösséghez való tartozás érzése; képes legyen elfogadni a közösségi normákat.
- Fogadja el a sajátjától eltérő véleményeket.
- Érzékelje, hogy a társadalom tagjai különféle körülmények között élnek.
- Becsülje meg a neki nyújtott segítséget.
- Tisztában legyen azzal, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, és törekedjék rá, hogy életvitelével minél kevésbé károsítsa a természetet.

Etika 6. évfolyam

Kiemelt célok:

A tanulók erkölcsi érzékének kialakítása és fejlesztése, az európai civilizációban általánosan elfogadott erkölcsi értékek tanulmányozása és ezek alkalmazása a mindennapokban azzal a szándékkal, hogy mindez segítségükre legyen a megfelelő életvezetés és értékrend kialakításában, az önálló véleményformálásban, erkölcsi problémáik tudatosításában és a felelős döntéshozatalban. Az erkölcsstan tanulása során az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára is az elemi értékek fokozatosan értékrenddé, többé-kevésbé koherens, folyamatosan formálódó meggyőződéseké állnak össze, amelyek később meghatározó módon befolyásolják a felnőttkori életmódot, életfelfogást és életminőséget. A sajátos nevelési igényű tanulók egyedi képességstruktúrájának tükrében az erkölcsstan alapozás, az erkölcshez kapcsolódó kvalitások fejlesztése, valamint az elsajátított tudás szinten tartása a felnőtté válás folyamata során, életminőséget befolyásoló tartópilléré válik. Az erkölcsi nevelés kiemelt célja, a felelős gondolkodás, valamint a tudatos cselekvés kialakulásának elősegítése. Továbbá az empátia, a szolidaritás képességének erősítése is.

Tantárgy feladatai:

Az erkölcsi nevelés, ahogy az ép, úgy az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek közösséghez való viszonyának, értékrendjüknek, normarendszerüknek, gondolkodás-és viselkedésmódjuknak a fejlesztése, alakítása. A multidiszciplináris jellegű tantárgy legfontosabb pedagógiai jellemzője ezért az értékek közvetítése, valamint az, hogy társadalmunk közös alapvető normái egyre inkább a sajátos nevelési igényű tanulók értékrendszerébe is beépüljenek, belső igénnyé váljanak. A pedagógus feladata a példamutatás mellett a figyelem ráirányítása a különböző élethelyzetek morális vonatkozásaira, a kérdezés, a gondolkodás és az állásfoglalás bátorítása, a szabad beszélgetések, valamint a nézőpontváltást gyakoroltató szerepjátékok és viták moderálása.

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus, etika szakos tanár, tanító vagy tanár etika oktatására képesítő tanfolyami végzettséggel

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Test és lélek	<p>Fejlődés és szükségletek: Testi és lelki tulajdonságaim változása az évek során. Az ember legfontosabb fizikai és lelki szükségletei. Miben tér el egymástól a gyerek, a felnőtt és az idős ember?</p> <p>Egészség és betegség: Az egészséges ember tulajdonságai. Hogyan vigyázhat egy gyermek az egészségére? Egészséget veszélyeztető okok. Hogyan és miért betegedhet meg valaki? Milyen az, amikor én beteg vagyok?</p> <p>Fogyatékosok: Sérült felnőttek és gyerekek a szűkebb és a tágabb környezetünkben. A sérült emberek állapota hogyan akadályozza mindennapi tevékenységüket? Korosztályi lehetőségek a sérült tanulók támogatásában. Tudunk-e olyan sérült emberekről, akik kiemelkedő képességekkel rendelkeznek a tudomány, a sport és a művészet területén?</p> <p>Ép testben ép lélek: A jó és a rossz lelkiállapot jellemzői. Mi a lelki egészség? Hogyan tudunk rá vigyázni?</p> <p>A lelkiismeret: Lelkiismeretünk és tetteink egymásra hatása.</p> <p>Fogalmak: Testi tulajdonság, lelki tulajdonság, egészség, betegség, fogyatékosok, lelkiismeret, szándék, döntés</p>	IKT eszközök, tankönyv, füzet, egyéb szemléltető eszköz	6

2.	Kapcsolat, barátság, szeretet	<p><i>Kapcsolataim:</i> Szorosabb vagy lazább kapcsolat. A rokonszenvet és ellenszenvet meghatározó tényezők.</p> <p><i>Baráti kapcsolatok:</i> Barátság, titok, őszinteség, hazugság, tisztelet, egymás segítése. Egymásra utaltság a kapcsolatokban. Fájdalom okozása és annak következményei.</p> <p>Bocsánatkérés, megbocsátás.</p> <p><i>A kapcsolat ápolása:</i> A szeretet. A szeretet kimutatásának formái. A figyelmesség szerepe. Milyen szerepe van a kapcsolat ápolásában a személyes találkozásoknak, a telefonnak, az internetnek és a közös programoknak? Konfliktusok a barátságban és annak forrása. A konfliktus helyzetek feloldása.</p> <p>Fogalmak: Barát, ismerős, rokonszeny, ellenszeny, barátság, őszinteség, hazugság, szeretet, tisztelet, közömbösség, harag, fájdalom, megértés, sértés, megbocsátás, konfliktus.</p>	IKT eszközök, tankönyv, füzet, egyéb szemléltető eszköz	5
3.	. Kortársi csoportok	<p><i>Közösségeim:</i> A csoport fogalma, csoporthoz való tartozás.</p> <p><i>A mi csoportunk:</i> A mi csoportunk jellemzői, a csoporttagok összekapcsolódásának oka, tevékenysége, szokásai és jellemzői.</p> <p><i>Mások csoportjai:</i> Más csoportok jellemzői; hasonlóságok és különbségek az egyes csoportok között.</p> <p><i>Konfliktusok a csoportban:</i> Konfliktusok és problémák előfordulása, és azok megoldása. Vétlen és szándékos károkozás. Büntetés elfogadása, a vétség helyrehozása. A vétség helyrehozásának lehetőségei.</p> <p>Fogalmak: Csoport, közösség, összetartás, beilleszkedés, előítélet, hiba, vétség, bűn, megbocsátás, idegen, kirekesztés, előítélet, jóvátétel, felelősség, általánosítás.</p>	IKT eszközök, tankönyv, füzet, egyéb szemléltető eszköz	5

4.	Társadalmi együttélés	<p>Etnikai közösségek: Milyen népcsoportok élnek hazánkban? Kik vannak többségben az országban, és kik alkotják a kisebbséget? En hová tartozom? Hazánkban élő népcsoportok. Kisebbség és többség a nemzeten belül. Nemzeti és nemzetiségi jelképek, szokások és hagyományok, ünnepek.</p> <p>Vallási közösségek: Ismert vallási közösségek Magyarországon. Többféle vallási csoport egymás mellett élése.</p> <p>Társadalmi egyenlőtlenségek: Gazdagok és szegények világa. Miért alakul ki vagyoni különbség az emberek között? Kire mondhatjuk, hogy gazdag, illetve szegény? Minek alapján? Elképzelhető-e olyan társadalom, amelyben mindenki egyforma anyagi helyzetben van? Ha lenne ilyen, az igazságos társadalom lenne? Kell-e a gazdagoknak segíteniük a szegényeket? Mikor jogos valakit kedvezményben részesíteni?</p> <p>Virtuális közösségek: A virtuális közösségek szerepe mindennapi életünkben. Mi az, amit lehet, és mi az, amit nem lehet, vagy éppen veszélyes közreadni magunkról és másokról egy internetes közösségi oldalon?</p> <p>Fogalmak: Ünnepek, társadalom, vagyon, egyenlőség, egyenlőtlenség, igazságosság, igazságtalanság, tisztességes és tisztességtelen előnyyszerzés, gazdagság, szegénység, virtuális közösség.</p>	IKT eszközök, tankönyv, füzet, egyéb szemléltető eszköz	6
5.	A technikai fejlődés hatásai	<p>Az ökológiai lábnyom: Mit jelent az ökológiai lábnyom? Az ökológiai lábnyom összetevői. Az ember és a természet közötti kapcsolat.</p> <p>Az ember és a technika: „Hogyan befolyásolja a technika fejlődése az ember életét?”. A mai világ legfontosabb technikai eszközei, ezek hatása az egyén és közösségek életére. A technikai eszközöktől való függőség és a függőség kialakulása.</p> <p>:nyém, tiéd, miénk: A személyes, a magán- és a közösségi tulajdon. A tulajdon védelmének formái. Hogyan vigyázzunk meglévő értékeinkre?</p> <p>A mozgóképek hatása: A reklámokról és azok emberekre gyakorolt hatásáról.</p> <p>Fogalmak: Fogyasztás, technikai eszköz, függőség, magántulajdon, közösségi tulajdon, köztulajdon, média, reklám.</p>	IKT eszközök, tankönyv, füzet, egyéb szemléltető eszköz	5

6.	A mindenséget kutató ember	<p>A vallás, mint lelki jelenség: A természeti és természetfölötti világról. Különböző elképzelések a hitről.</p> <p>Vallási közösség és vallási intézmény: A vallásokhoz kötődő jelképek és szertartások. Mit jelent az, hogy vallás? Milyen vallásokat ismersz?</p> <p>A tudomány: A tudósokról és a tudomány világáról. Mit csinálnak a tudósok? Milyen kérdésekre keresik a válaszokat és milyen módon? Én milyen kérdéseket tennék fel a világról, ha tudós lennék? Világhírű magyar tudósok</p> <p>A művészet: A művészetekről, a művészekről és a különböző művészeti ágakról. Mit csinálnak a művészek? Miért fontos számunkra az, amit tesznek? Hozzánk melyik művészeti terület áll a legközelebb és miért?</p> <p>Fogalmak: Természeti erő, természetfeletti erő, vallás, egyház, templom, szertartás, vallási jelkép, ima, szent könyv, szent hely, tudomány, tudományos megismerés, művészet, művészi alkotás, világkép.</p>	IKT eszközök, tankönyv, füzet, egyéb szemléltető eszköz	6
7.	Szabadon felhasználható	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	3

A továbbhaladás feltételei a *hatodik* évfolyam végén:

- A tanuló legyen tisztában az egészség megőrzésének jelentőségével, és tudja, hogy maga is felelős ezért. Tudatában legyen annak, hogy az emberek sokfélék, és elfogadja a testi és lelki vonásokban megnyilvánuló sokszínűséget.
- Képességeinek tükrében gondolkodják saját személyiségjegyein, törekedjék vélekedéseinek és tetteinek utólagos értékelésére.
- Gondolkodjon rajta, hogy mit tekint értéknek; tudja, hogy ez befolyásolja a döntéseit, és hogy időnként választania kell még a számára fontos értékek között is.
- Képes legyen különféle szintű kapcsolatok kialakítására és ápolására; rendelkezék a konfliktusok kezelésének és az elkövetett hibák kijavításának néhány, a gyakorlatban jól használható technikájával.
- Fontos legyen számára a közösséghez való tartozás érzése; képes legyen elfogadni a közösségi normákat.
- Fogadja el a sajátjától eltérő véleményeket, szokásokat és kulturális, illetve vallási hagyományokat.
- Érzékelje, hogy a társadalom tagjai különféle körülmények között élnek, képes legyen együttérzést mutatni az elesettek iránt, és lehetőségéhez mérten szerepet vállaljon a rászorulóknak segítségében.
- Becsülje meg a neki nyújtott segítséget.
- Tisztában legyen azzal, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, és törekedjék rá, hogy életvitelével minél kevésbé károsítsa a természetet.

Etika 7. évfolyam

Kiemelt célok:	A tanulók erkölcsi érzékének kialakítása és fejlesztése, az európai civilizációban általánosan elfogadott erkölcsi értékek tanulmányozása és ezek alkalmazása a mindennapokban azzal a szándékkal, hogy mindez segítségükre legyen a megfelelő életvezetés és értékrend kialakításában, az önálló véleményformálásban, erkölcsi problémáik tudatosításában és a felelős döntéshozatalban. Az erkölcsstan tanulása során az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára is az elemi értékek fokozatosan értékrenddé, többé-kevésbé koherens, folyamatosan formálódó meggyőződéseké állnak össze, amelyek később meghatározó módon befolyásolják a felnőttkori életmódot, életfelfogást és életminőséget. A sajátos nevelési igényű tanulók egyedi képességstruktúrájának tükrében az erkölcsstani alapozás, az erkölshöz kapcsolódó kvalitások fejlesztése, valamint az elsajátított tudás szinten tartása a felnőtté válás folyamata során, életminőséget befolyásoló tartópilléré válik.
Tantárgy feladatai:	Az erkölcsi nevelés, ahogy az ép, úgy az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek közösséghez való viszonyának, értékrendjüknek, normarendszerüknek, gondolkodás-és viselkedésmódjuknak a fejlesztése, alakítása. A multidiszciplináris jellegű tantárgy legfontosabb pedagógiai jellemzője ezért az értékek közvetítése, valamint az, hogy társadalmunk közös alapvető normái egyre inkább a sajátos nevelési igényű tanulók értékrendszerébe is beépüljenek, belső igénnyé váljanak.
Éves óraszám:	36
Heti óraszám:	1
Az órát tanító előírt végzettsége:	gyógypedagógus, etika szakos tanár, tanító vagy tanár etika oktatására képesítő tanfolyami végzettséggel

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Ki vagyok én, és mi vezérli a tetteimet?	Nyelv és gondolkodás Gondolat, gondolkodás. Tudás és értelem: Érdeklődési kör, tehetség, elszántság, sikeresség és sikertelenség jellemzői. Ösztönzők és mozgató erők: Pozitív és a negatív érzések és érzelmek hatása testi, lelki állapotunkra. Lehet-e befolyásolni az érzelmeket? Vágyaim és céljaim. Mi az, ami akarattal elérhető, és mi az, ami nem? Érték és mérték: Melyek az én értékeim? Fogalmak: Nyelv, gondolkodás, szó, tudás, értelem, tehetség, siker, kudarc, felelősség, érzés, érzelem, igény, vágy, cél, döntés, akarat, érték.	IKT eszközök, tankönyv, füzet, egyéb szemléltető eszköz	6

2.	Párkapcsolat szerelem és	<p>Vonzódás: A serdülőkor. A serdülőkorban bekövetkező testi és lelki változások. A férfi-nő (fiú-lány) párkapcsolati vonzódásról. Szimpátiakapcsolatok – tapintatos jelzés és tapintatos háritás.</p> <p>Együttjárás: Szerelem. Párkapcsolat. Érettség és éretlenség. Párkapcsolati intimitás. A párkapcsolatban rejlő örömforrások és konfliktusok. A diákszerelem szépsége.</p> <p>Házasság, család és otthonteremtés. A házasság. A család. Házasságkötés.</p> <p>Visszaélés a nemiséggel: Prostitúció. Pedofília. Pornográfia. Szexuális bántalmazás. A felsorolt fogalmak ismertetőjegyeinek megbeszélése.</p> <p>Hogyan lehet elkerülni, hogy ilyesminek az áldozataivá váljunk? Hol lehet segítséget kérni ilyen jellegű fenyegetettség esetén? Mi a teendő, ha egy társunkat ilyen veszély fenyegeti?</p> <p>Fogalmak: Nemi érés, vonzás, taszítás, szerelem, nemi vágy, szexuális kapcsolat, házasság, család, gyerekvállalás, terhesség, prostitúció, pornográfia, szexuális bántalmazás, áldozat</p>	IKT eszközök, tankönyv, füzet, egyéb szemléltető eszköz	5
3.	Egyén és közösség	<p>Közösségeim: Saját csoportjaim. A csoportokban történő állandó változások. Szimpátiakapcsolatok – kötődések a csoporthoz. Különböző csoportok – különböző viselkedési elvárások. Mit helyes és mit nem helyes tenni az adott csoportban?</p> <p>Erőt adó közösség: Közösségi együttlét. Páros kapcsolatok és közösségi kapcsolatok – hasonlóságok és különbségek.</p> <p>Korlátozó közösség: Önálló vélemény felvállalása az adott csoportban.</p> <p>Szabadság és korlátozottság: Szabadság. Az egyén szabadsága. Alkalmazkodás. Választás.</p> <p>Segítségkérés. Engedelmesség. A jó és a rossz közötti választás.</p> <p>Szabályhoz kötődés és lelkiismeret. Az előítélet és megnyilvánulási formái.</p> <p>Fogalmak: Csoport, közösség, önállóság, korlátozás, alkalmazkodás, engedelmesség, szabály, lelkiismeret, választás, bűn, erény, előítélet, tévhit.</p>	IKT eszközök, tankönyv, füzet, egyéb szemléltető eszköz	5

4.	Helyem a világban	<p>Tágabb otthonunk: Európa: Az Európai Unió. Az Európai Unió jelképei.</p> <p>Színesedő társadalmak: A munkavállalás lehetőségei külföldön.</p> <p>A társadalmi együttélés közös normái: Az együttélés szabályai a társadalomban. Törvények. A szabály- és törvénszegés büntetése a társadalomban. Bűnmegelőzés. Büntetés. Jóvátétel.</p> <p>Új technikák, új szabályok: A világháló kulturált használata. Alapvető etikai szabályok a világhálón.</p> <p>Fogalmak: Európai Unió, menekült, előítélet, az együttélés szabályai, szabályszegés, büntetés, megelőzés.</p>	IKT eszközök, tankönyv, füzet, egyéb szemléltető eszköz	6
5.	Mi dolgunk a világban?	<p>Jól-lét és jólét: Öröm és bánat. Az öröm és bánat forrásai. Az életünkben megjelenő javak és lehetőségek. A javakhoz való ragaszkodás. A javakról történő lemondás. A pénz szerepe az ember életében. A testi és lelki egészség szerepe az ember életében.</p> <p>Boldogulás, boldogság: A jövőkép. Sikerek és kudarcok az emberi életpályán.</p> <p>A média és a valóság: Televízió, rádió, újság, világháló. Milyen képet kapunk a média által a valóságról? Tájékozódás az információk világában. Hiteles és hiteltelen információk megkülönböztetése.</p> <p>Fogalmak: Jólét, öröm, bánat, elégedettség, boldogtalanság, drog, alkohol, függőség, értelmes élet, média, befolyásolás, hitelesség.</p>	IKT eszközök, tankönyv, füzet, egyéb szemléltető eszköz	5
6.	Hit, világnézet, világvallás	<p>Az ember mint értékelő és erkölcsi lény</p> <p>Különbség tény és vélemény között.</p> <p>Igaz és hamis állítások.</p> <p>A nagy világvallások világvallásai: A világvallások helye és szerepe. A jó és a rossz, a helyes és a helytelen fogalma.</p> <p>Párbeszéd és együttműködés: A különböző vallásokat követő emberek együttműködésének jelentősége.</p> <p>Fogalmak: Tízparancsolat, meggyőződés, világnézet, hit, vallás, erkölcsi tanítás.</p>	IKT eszközök, tankönyv, füzet, egyéb szemléltető eszköz	6
7.	Szabadon felhasználható	Projekt napok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	3

A továbbhaladás feltételei a *hetedik* évfolyam végén:

- Életkorának és képességeinek megfelelő szinten ismerje önmagát.
- Nyitott legyen más kultúrák értékeinek megismerésére és befogadására.
- Képességeinek megfelelő szinten képzelje el saját jövőjét;
- Ismeretei legyenek a függőséget okozó szokások súlyos következményeiről.
- Irányítás mellett ismereteket szerezzen a közvetlen környezetében jelenlevő hagyományokról, az emberi- és a társas kapcsolatok természetéről.
- Képes legyen megkülönböztetni a helyes és helytelen emberi cselekedeteket.
- A tisztelet, szeretet, megbecsülés fogalmáról elképzelésekkel rendelkezzenek.

Etika 8. évfolyam

Kiemelt célok:	A tanulók erkölcsi érzékének kialakítása és fejlesztése, az európai civilizációban általánosan elfogadott erkölcsi értékek tanulmányozása és ezek alkalmazása a mindennapokban azzal a szándékkal, hogy mindez segítségükre legyen a megfelelő életvezetés és értékrend kialakításában, az önálló véleményformálásban, erkölcsi problémáik tudatosításában és a felelős döntéshozatalban. Az erkölcsstan tanulása során az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára is az elemi értékek fokozatosan értékrenddé, többé-kevésbé koherens, folyamatosan formálódó meggyőződéseké állnak össze, amelyek később meghatározó módon befolyásolják a felnőttkori életmódot, életfelfogást és életminőséget. A sajátos nevelési igényű tanulók egyedi képességstruktúrájának tükrében az erkölcsstani alapozás, az erkölcshez kapcsolódó kvalitások fejlesztése, valamint az elsajátított tudás szinten tartása a felnőtté válás folyamata során, életminőséget befolyásoló tartópilléré válik.
Tantárgy feladatai:	Az erkölcsi nevelés, ahogy az ép, úgy az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek közösséghez való viszonyának, értékrendjüknek, normarendszerüknek, gondolkodás-és viselkedésmódjuknak a fejlesztése, alakítása. A multidiszciplináris jellegű tantárgy legfontosabb pedagógiai jellemzője ezért az értékek közvetítése, valamint az, hogy társadalmunk közös alapvető normái egyre inkább a sajátos nevelési igényű tanulók értékrendszerébe is beépüljenek, belső igénnyé váljanak.
Éves óraszám:	36
Heti óraszám:	1
Az órát tanító előírt végzettsége:	gyógypedagógus, etika szakos tanár, tanító vagy tanár etika oktatására képesítő tanfolyami végzettséggel

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Ki vagyok én, és mi vezérli a tetteimet?	<p>Nyelv és gondolkodás: Gondolat, gondolkodás. Mi minden befolyásolja, hogy mit gondolok?</p> <p>Tudás és értelem: Érdeklődési kör, tehetség, elszántság, sikeresség és sikertelenség jellemzői. Ki miben tehetséges?</p> <p>Ösztönzők és mozgató erők: Tettek és döntések. Pozitív és a negatív érzések és érzelmek hatása testi, lelki állapotunkra. Lehet-e befolyásolni az érzelmeket? Vágyaim és céljaim. Mi az, ami akarattal elérhető, és mi az, ami nem? Hogyan hat ránk a siker és a kudarc?</p> <p>Érték és mérték: Mi igazán fontos az életemben? Melyek az én értékeim?</p> <p>Fogalmak: Nyelv, gondolkodás, szó, tudás, értelem, tehetség, siker, kudarc, felelősség, érzés, érzelem, igény, vágy, cél, döntés, akarat, érték.</p>	IKT eszközök, tankönyv, füzet, egyéb szemléltető eszköz	6

2.	Párkapcsolat és szerelem	<p>Vonzódás: A serdülőkor. A serdülőkorban bekövetkező testi és lelki változások. A férfi-nő (fiú-lány) párkapcsolati vonzódásról. Szimpátiakapcsolatok – tapintatos jelzés és tapintatos háritás.</p> <p>Együtt járás : Szerelem. Párkapcsolat. Érettség és éretlenség. Párkapcsolati intimitás. A párkapcsolatban rejlő örömforrások és konfliktusok. A diákszerelem szépsége.</p> <p>Házasság, család és otthonteremtés: A házasság. A család. Házasságkötés. A jó és a rossz házasság ismertetőjegyei. Családalapítás. Családtervezés.</p> <p>Visszaélés a nemiséggel: Prostitúció. Pedofília. Pornográfia. Szexuális bántalmazás. A felsorolt fogalmak ismertetőjegyeinek megbeszélése.</p> <p>Hogyan lehet elkerülni, hogy ilyesminek az áldozataivá váljunk? Hol lehet segítséget kérni ilyen jellegű fenyegetettség esetén? Mi a teendő, ha egy társunkat ilyen veszély fenyegeti?</p> <p>Fogalmak: Nemi érés, vonzás, taszítás, szerelem, nemi vágy, szexuális kapcsolat, házasság, család, gyerekvállalás, terhesség, prostitúció, pornográfia, szexuális bántalmazás, áldozat</p>	IKT eszközök, tankönyv, füzet, egyéb szemléltető eszköz	5
3.	Egyén és közösség	<p>Közösségeim: Saját csoportjaim. A csoportokban történő állandó változások. Szimpátiakapcsolatok – kötődések a csoporthoz. Különböző csoportok – különböző viselkedési elvárások. Mit helyes és mit nem helyes tenni az adott csoportban?</p> <p>Erőt adó közösség: Közösségi együttlét. Páros kapcsolatok és közösségi kapcsolatok – hasonlóságok és különbségek. Szerepem a közösségben. Hogyan tudja az egyén segíteni a csoportot? Míképpen tudja a csoport segíteni az egyént?</p> <p>Korlátozó közösség: Önálló vélemény felvállalása az adott csoportban. Lehetőségek és következmények megbeszélése példákon keresztül.</p> <p>Szabadság és korlátozottság: Szabadság. Az egyén szabadsága. Alkalmazkodás. Választás. Segítségkérés. Engedelmisség. A jó és a rossz közötti választás. Szabályhoz kötődés és lelkiismeret. Az előítélet és megnyilvánulási formái.</p> <p>Fogalmak: Csoport, közösség, önállóság, korlátozás, alkalmazkodás, engedelmisség, szabály, lelkiismeret, választás, bűn, erény, előítélet, tévhit.</p>	IKT eszközök, tankönyv, füzet, egyéb szemléltető eszköz	5

4.	Helyem a világban	<p>Tágabb otthonunk: Európa: Az Európai Unió. Az Európai Unió jelképei. Hasonlóságok és különbségek az európai emberek között.</p> <p>Színesedő társadalmak: A munkavállalás lehetőségei külföldön. Különböző kultúrák együttélése. Az etnikai konfliktusok megelőzésének lehetőségei.</p> <p>A társadalmi együttélés közös normái: Az együttélés szabályai a társadalomban. Törvények. A szabály- és törvényszegés büntetése a társadalomban. Bűnmegelőzés. Büntetés. Jóvátétel.</p> <p>Új technikák, új szabályok: A világháló kulturált használata. Alapvető etikai szabályok a világhálón.</p> <p>Fogalmak: Európai Unió, menekült, befogadó ország, előítélet, etnikai konfliktus, az együttélés szabályai, szabályszegés, büntetés, megelőzés.</p>	IKT eszközök, tankönyv, füzet, egyéb szemléltető eszköz	6
5.	Mi dolgunk a világban?	<p>Jól-lét és jólét: Öröm és bánat. Az öröm és bánat forrásai. Az életünkben megjelenő javak és lehetőségek. A javakhoz való ragaszkodás. A javakról történő lemondás. A pénz szerepe az ember életében. A testi és lelki egészség szerepe az ember életében.</p> <p>Boldogulás, boldogság: A jövőkép. Sikerek és kudarcok az emberi életpályán. A tanulás, a pénz, a munka és az emberi kapcsolatok életvezetéshez kapcsolódó szerepe.</p> <p>Különböző foglalkozások. Mindennapi feszültségoldás – hasznos és káros lehetőségek.</p> <p>A média és a valóság: Televízió, rádió, újság, világháló. Milyen képet kapunk a média által a valóságról? Tájékozódás az információk világában. Hiteles és hiteltelen információk megkülönböztetése.</p> <p>Fogalmak: Jólét, öröm, bánat, elégedettség, boldogság, boldogulás, vágy, remény, hiányérzet, elégedetlenség, boldogtalanság, drog, alkohol, függőség, értelmes élet, média, befolyásolás, hitelesség.</p>	IKT eszközök, tankönyv, füzet, egyéb szemléltető eszköz	5

6.	Hit, világnézet, világkép,	<p>Az ember mint értékelő és erkölcsi lény: Különbség tény és vélemény között. Igaz és hamis állítások. Tévhitek és előítéletek. Mi járul hozzá ezek fenntartásához, és mi segíti elő megszüntetésüket?</p> <p>A nagy világvallások világképe: A világvallások helye és szerepe. A jó és a rossz, a helyes és a helytelen fogalma.</p> <p>Párbeszéd és együttműködés: A különböző vallásokat követő emberek együttműködésének jelentősége.</p> <p>Fogalmak: Tény, vélemény, állítás, értékelés, tévhit, előítélet, tízparancsolat, meggyőződés, világnézet, hit, vallás, erkölcsi tanítás.</p>	IKT eszközök, tankönyv, füzet, egyéb szemléltető eszköz	6
7.	Szabadon felhasználható	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	3

A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén:

- A tanuló értse meg, hogy az ember egyszerre biológiai és gondolkodó lény, aki alkalmas tanulásra és mások megértésére.
- Életkorának és képességeinek megfelelő szinten ismerje önmagát.
- Nyitott legyen más kultúrák értékeinek megismerésére és befogadására.
- Képességeinek megfelelő szinten képzelje el saját jövőjét; tudja, hogy céljai eléréséért erőfeszítéseket kell tennie. Életkorának és mentális képességének megfelelő szinten tudja, hogy minden döntés szabadsága egyúttal felelősséggel is jár.
- Ismeretei legyenek a függőséget okozó szokások súlyos következményeiről.
- Irányítás mellett ismereteket szerezzen a közvetlen környezetében jelenlevő hagyományokról, az emberi- és a társas kapcsolatok természetéről, az erkölcsről, a világvallásokról, a kereszténység európai hagyományairól.
- Képes legyen megkülönböztetni a helyes és helytelen emberi cselekedeteket.
- A tisztelet, szeretet, megbecsülés fogalmáról elképzelésekkel rendelkezzen, melyet saját segítőkész magatartásával támasszon alá.

Hon- és népismeret

Hon - és népismeret 5. évfolyam

Kiemelt célok:

Ismerteti meg a tanulókkal a múlttól való tudás jelentőségét; valamint a társadalmi együttélés, a közösséghez tartozás szerepét és lehetőségeit. Ismeretalkotás az egyén helyéről és szerepéről a szűkebb és tágabb környezetben. Lehetővé teszi az emberiség kulturális értékeinek megismerését; a történelmi és társadalmi összefüggések megértését. Az ismeretek folyamatos bővítésével hozzájárul a tanulásban akadályozott tanulók személyiségének fejlődéséhez, különös tekintettel a mérlegelő gondolkodásra, a kommunikáció köréhez tartozó tevékenységek hatékony alkalmazására, a nemzeti érzés erősítésére.

Tantárgy feladatai:

A tanulóknak képessé kell válniuk az alapvető tanulságok levonására, az ítéletalkotásra, a törvényszerűségek felismerésére, a véleménynyilvánításra úgy, hogy a pedagógia mindvégig figyelembe vegye a tanulásban akadályozott gyermekek gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit. A fejlesztési feladatok közül fókuszba kerül a cselekvés szintjén a megkülönböztetés-azonosítás-összehasonlítás képességének, az algoritmusok felismerésének, az elvonatkoztatás és általánosítás képességének a fejlesztése. Megismerik Magyarország jelképeit, a nemzeti értékeket, lakóhelyük történelmi emlékhelyeit, híres személyiségeit.

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus, történelem szakos tanár

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Az én világom	<p><i>Családunk története.</i> A családi közösség, helyem a családban. Élettörténetem: Ki vagyok én? A család múltja és története. Családfa.</p> <p><i>Az én városom, falum. Elhelyezkedése, földrajzi fekvése. Nevezetességei.</i></p> <p><i>Hagyományai. A hazai táj. A helyi tudás. Hazánk természeti értékei.</i></p> <p><i>Gyermekek, diákélet a múltban. Az iskola története, múltja.</i></p> <p>Kulcsfogalmak: család, unokatestvér, nagyszülő, dédszülő, rokonság, újszülöttkor, csecsemőkor, óvodáskor, kisiskoláskor, előd, ős, generáció, családfa, családi ünnep, település, város, falu, főváros, táj, haza, hagyomány, diákélet</p>	Hon-és népismereti atlasz, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások	11
2.	Találkozás a múlttal	<p><i>Nagyszüleink, dédszüleink világa falun és városban A paraszti ház és háztartás, a ház népe.</i></p> <p>Falusi élet a múltban. <i>A hétköznapok rendje (táplálkozás, ruházat, életvitel).</i></p> <p>A régmúlt idők étkezési szokásai. Ruházkodás a régmúlt időkben. Az emberek mindennapjai.</p> <p><i>Hagyományos és népi (vallási) ünnepeink eredete.</i> Húsvéti ünnepkör. Pünkösdi ünnepkör. Karácsonyi ünnepkör.</p> <p><i>Hitélet és közösségi élet.</i> Közösségek az ember világában.</p> <p>Kulcsfogalmak: nagyszülő, dédszülő, falu, város, régmúlt, parasztház, háztartás, húsvét, pünkösdi, karácsony, vallás, vallásos ünnep, néphagyomány, hagyományörzés, közösség, közösségi élet, értékteremtés</p>	Hon-és népismereti atlasz, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások	10

3.	Örökségünk, hagyományaink, nagyjaink	<p><i>Az ősi magyar kultúra hagyatéka</i> A magyarok őseiről <i>Magyarok a történelmi és mai Magyarország területén</i> <i>Néprajzi tájak, tájegységek és etnikai csoportok a Kárpát-medencében. A szomszédos országok.</i> <i>Természeti és épített örökségünk, a szellemi kulturális örökség és a világörökség elemei</i> <i>A magyar tudomány és kultúra eredményei a világban</i></p> <p>Kulcsfogalmak: őstörténet, ősművészet, néphagyomány, nemzeti kisebbség, történelmi Magyarország, Kárpátmedence, anyaország, kulturális örökség, tudomány, kultúra</p>	Hon-és népismereti atlasz, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások	13
4.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	A projekt során felhasznált eszközök.	2

A továbbhaladás feltételei az ötödik évfolyam végén:

- A tanuló ismeri Magyarország nemzeti hagyományait és értékeit.
- Fogalmi képet alkot arról, hogy a magyar kultúra az európai művelődés szerves részét alkotja; ismeretekkel rendelkezik szűkebb és tágabb környezetének múltjáról és jelenéről.
- Hazánk főbb tájegységeit megkülönbözteti, azokhoz kapcsolódva néhány jellegzetességről szóban és/vagy írásban, néhány mondatban beszámol.
- Nagyszülei és szülei életéről tájékozódik; képet alkot gyermek- és felnőttkorukról, különös tekintettel a régmúlt idők hétköznapijaira, ünnepnapjaira.
- Tudomása van közvetlen környezetének népszokásairól, azokat tiszteli és őrzi.
- Ismeretekkel rendelkezik a történelmi Magyarország területén élő honfitársaink múltjáról és jelenéről; a magyarlakta területeken élő közösségek értékteremtő munkájáról.
- A magyar kultúra és tudomány világban elfoglalt helyéről alapvető ismeretekkel rendelkezik, a nemzetközi hírnevet szerző művészek és tudósok közül néhányat megnevez, munkásságuk iránt érdeklődik.
- Folyamatosan erősödő nemzeti identitástudattal rendelkezik.

Környezetismeret

3. évfolyam

Kiemelt célok:

A tantárgy célja az egészség megőrzése és az egészséges életvitel összetevői közötti összefüggés felismerése, az egészséges életmód szokásainak alakítása, valamint az egészséget károsító hatások tudatos kerülésére való nevelés. A tantárgy legfontosabb célja, hogy a gyermekek életkori sajátosságaira, kognitív fejlődésére, valamint kíváncsiságára építve képessé tegye őket szűkebb és tágabb környezetük, valamint saját testük megismerésére, a változások megértésére, alapvető ok-okozati összefüggések meglátására. A megismerési módszerek (megfigyelés, leírás, összehasonlítás, csoportosítás, mérés és kísérlet) elsajátításán és alkalmazásán keresztül fejlődnek azon alapvető képességeik (megfigyelő, leíró, azonosító, megkülönböztető képesség, mérési technika, kísérletezéshez szükséges képességek), melyek a természettudományos megismeréshez szükségesek, valamint kialakulnak az ezekhez nélkülözhetetlen alapvető szokásaik is. Kiemelt jelentőségű, hogy a gyermekek saját tapasztalataikon keresztül olyan természettudományos tapasztalatok birtokába jussanak, melyek segítik eligazodásukat az őket körülvevő természeti, társadalmi és gazdasági környezetben, valamint képessé teszi őket arra, hogy környezetükkel harmonikusan együtt éljenek. A tantárgy tanulása során tehát erősíthető a környezet iránti érdeklődés, felelősségvállalás. Alapvető fontossággal jelenik meg a tantárgy céljai között az egészség megőrzése és az egészséges életvitel összetevői közötti összefüggés felismerése, az egészséges életmód szokásainak alakítása, valamint az egészséget károsító hatások tudatos kerülésére való nevelés. A gyermekek saját tevékenységeinek tapasztalatai által készítse elő a fogalomalkotást. Kiemelt cél az életkoruknak és fejlettségüknek megfelelő korszerű tudások elsajátítása, a fogalmak folyamatos érlelése, pontosítása (kooperatív technikák alkalmazásával). A tanterv olyan jelenségekkel is foglalkozik, amelyek befolyásolják az egyén és a közösség életét, és kihatással vannak a jövő alakulására. Ezek feltárása, megértése hangsúlyos az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál is.

Tantárgy feladatai:

A természettudományos műveltség alapozása a mindennapi gyakorlatban szerzett játékos tapasztalatszerzéssel. Saját élményű tevékenységek formájában gyakorolva biztosítható a beilleszkedés, az együttműködés, a kapcsolatteremtés képességének fejlődése, a másság, a sérült társak elfogadása. Megfigyelőképesség, motoros képességek alakítása. Kommunikációs képesség fejlesztése. Pozitív attitűd kialakítása az élővilág, növények, állatok iránt. Feladat- és szabálytudat kialakítása. Analizáló, szintetizáló képesség, képzelet, emlékezet fejlesztése. A kíváncsiság felkeltése, percepció, cselekvéses gondolkodás irányítása, az érzékelés pontosítása, a kreativitás és a finommotorika erősítése. Az esztétikai érzékenység és az érzelemvilág fejlesztése.

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus, hiányában tanító

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Tájékozódás térben, időben	<p>Tájékozódás az időben, saját élettörténet a születéstől máig.</p> <p>Az idő mérése, alkalmi és szabványegységei, az idő becslése, mértékegységei. Évszakok, hónapok, napok, hétköznap, hétvége, ünnepnapok. Események időbeli sorrendbeállítás, időszalag, időnaplár készítése. Események, jelenségek rögzítése, fogalmazás szóban, rajzban.</p> <p>Tájékozódás térben: A lakóhely és környéke, közlekedés.</p> <p>Foglalkozások: Tapasztalatok szerzése séták, kirándulások alkalmával. Rajzos ábrák, makettek készítése.</p> <p>Rész, egész, összetettség, funkció (élőlények, épületek, tárgyak, eszközök részei) természetes és mesterséges (épített) környezetben.</p> <p>Irányított megfigyelések, elemzések alapján játékos szerelési, építési gyakorlatok. A növények, állatok és részeik csoportosítása adott szempontok alapján.</p> <p>Fogalmak: ünnep, mértékegység élőhely, rész, egész.</p>	<p>Tankönyv, munkafüzet, füzet, IKT-eszközök, szemléltető eszközök, a környezet tárgyai</p>	8
2.	Megfigyelés, mérés	<p>Mérőeszközök, mértékegységek.</p> <p>Becslés, mérés. Mérési rendszerek (tömeg, hosszúság, hőmérséklet, űrtartalom) Anyagok és testek mérhető tulajdonságai. A mérhető anyagi tulajdonságok felismerése, megismerése, mérése.</p> <p>A természetben előforduló anyagok (levegő, víz). A víz szerepe. A víz előfordulása a természetben. Eső, hó, jégeső, folyóvíz, tó.</p> <p>Az ivóvíz. Életjelenségek: táplálkozás, légzés</p> <p>Fogalmak: mérőeszköz, becslés, mérés, a víz különböző halmazállapotai és előfordulása</p>	<p>Tankönyv, munkafüzet, füzet, IKT-eszközök, szemléltető eszközök, a környezet tárgyai</p>	5
3.	Az élettelen környezet kölcsönhatásai	<p>A környezetben előforduló gyakori anyagfélék.</p> <p>Anyagok halmazállapotainak felismerése, megnevezése, tapasztalatszerzés, kísérletezés.</p> <p>Csoportosítás halmazállapotok szerint. A tapasztalatok rögzítése rajzban, tábló készítése. Halmazállapot.</p> <p>Csapadékformák. Évszakok változásai.</p> <p>Fogalmak: halmazállapot, halmazállapot-változás, évszak</p>	<p>Tankönyv, munkafüzet, füzet, IKT-eszközök, szemléltető eszközök, a környezet tárgyai</p>	4

4.	Életközösségek lakóhelyünk környezetében	<p>Élő és élettelen megkülönböztetése konkrét példák alapján a közvetlen környezetben. Park, erdő, rét, mező, vizek, vízpartok. Élőhely. Természetvédelem. Környezetszennyezés.</p> <p>A közvetlen környezet növényvilága (fák, bokrok, virágos növények). A zöldségeskert, gyümölcsöskert növényei. Szántóföldi növények, és feldolgozásuk.</p> <p>A növény részei. A virág része, a termés és részei. Néhány lágyszárú, fás szárú növény. Főbb állatcsoportok.</p> <p>A vadon élő állatok, a házi és ház körül élő állatok. Az élőlények csoportjai (növény, állat, ember). Az állatok jellemzőinek megfigyelése a kültakaró, mozgás, végtagok, táplálkozás, szájszerv, érzékelés, szaporodás, hasznosítás szerint. Madár, emlős, rovar. Az élőlények egyszerű csoportosítása adott szempontok alapján.</p> <p>Fogalmak: természetvédelem, környezetszennyezés, hulladékgyűjtés növény-, állatgondozás, felelősség, park, élőhely, életmód, életközösség</p>	Tankönyv, munkafüzet, füzet, IKT-eszközök, szemléltető eszközök, hulladéktartó, szemeteszák	8
5.	Hazánk, Magyarország	<p>Településtípusok. Saját lakóhely megismerése. Tapasztalatok szerzése séták, kirándulások alkalmával.</p> <p>Fogalmak: település (város, falu, tanya), családi ház, sorház, társasház</p>	Tankönyv, munkafüzet, füzet, IKT-eszközök, szemléltető eszközök	3
6.	Testünk, egészségünk	<p>Testrészek és funkciójuk. A mozgás szerepe az egészséges életmódban. Játék, sport. Egészséges életmód. Egészséges táplálkozás. Helyes fogápolás. Egészség és betegség (néhány fertőző gyermekkori betegség, védőoltás szerepe, gyógyszer) Helyes magatartási formák a betegség megelőzésében.</p> <p>Viselkedések betegség esetén. Viselkedés közösségekben. A sérült embertársak segítése. Önismeret. Veszélyek a gyermekekre.</p> <p>Fogalmak: Az emberi test részei, tisztálkodás, tisztálkodási eszköz, gyermekbetegség, védőoltás, fertőzés és járvány, orvos, gyógyszer, recept, helyes táplálkozás, fogápolás, mozgás, sport, testedzés, életműködés, növekedés, változás, önismeret.</p>	Tankönyv, munkafüzet, füzet, IKT-eszközök, szemléltető eszközök, tisztálkodási eszközök	5
7.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	Projekt során használt eszközök	3

A továbbhaladás feltételei a *harmadik* évfolyam végén:

- Tudja kifejezni tapasztalatait szóban, írásban és rajzban.
- Tudja az időjárás elemeinek, a napoknak, napszakoknak, évszakoknak a nevét, fedezze fel az időbeni sorrendiséget a napi, havi történések révén.
- Tudja a fő csapadékfajtákat, tudja, hogy a víz, levegő elengedhetetlen feltétele az élőlények létezésének.
- Értse az összehasonlítások során a tanár által használt kifejezéseket, relációkat.
- Ismerje fel a különböző élőhelyek állatait, vegyen részt gondozásukban.
- Ismerje fel a házi állatokat képen, valóságban és tudja, hogy az ember gondoskodik az állatokról, és az állatok táplálékot nyújtanak az embernek.
- Tájékozódjon biztonsággal az iskola épületében és a lakásban.
- Tudja, hogy betegség esetén orvoshoz kell fordulnia.
- Helyes iskolai viselkedés, magatartási normák követése.
- Tudjon csoportosítani adott szempont alapján (fontos, kevésbé fontos)
- Segítséggel sorolja fel az élethez szükséges környezeti feltételeket és életjelenségeket.
- Ismerje a helyes étkezési rendet, étkezési szokásokat.

Környezetismeret 4. évfolyam

Kiemelt célok:

A tantárgy célja az egészség megőrzése és az egészséges életvitel összetevői közötti összefüggés felismerése, az egészséges életmód szokásainak alakítása, valamint az egészséget károsító hatások tudatos kerülésére való nevelés. A tantárgy legfontosabb célja, hogy a gyermekek életkori sajátosságaira, kognitív fejlődésére, valamint kíváncsiságára építve képessé tegye őket szűkebb és tágabb környezetük, valamint saját testük megismerésére, a változások megértésére, alapvető ok-okozati összefüggések meglátására. A megismerési módszerek (megfigyelés, leírás, összehasonlítás, csoportosítás, mérés és kísérlet) elsajátításán és alkalmazásán keresztül fejlődnek azon alapvető képességeik (megfigyelő, leíró, azonosító, megkülönböztető képesség, mérési technika, kísérletezéshez szükséges képességek), melyek a természettudományos megismeréshez szükségesek, valamint kialakulnak az ezekhez nélkülözhetetlen alapvető szokásaik is. Kiemelt jelentőségű, hogy a gyermekek saját tapasztalataikon keresztül olyan természettudományos tapasztalatok birtokába jussanak, melyek segítik eligazodásukat az őket körülvevő természeti, társadalmi és gazdasági környezetben, valamint képessé teszi őket arra, hogy környezetükkel harmonikusan együtt éljenek. A tantárgy tanulása során tehát erősíthető a környezet iránti érdeklődés, felelősségvállalás. Alapvető fontossággal jelenik meg a tantárgy céljai között az egészség megőrzése és az egészséges életvitel összetevői közötti összefüggés felismerése, az egészséges életmód szokásainak alakítása, valamint az egészséget károsító hatások tudatos kerülésére való nevelés. A gyermekek saját tevékenységeinek tapasztalatai által készítse elő a fogalomalkotást. Kiemelt cél az életkoruknak és fejlettségüknek megfelelő korszerű tudások elsajátítása, a fogalmak folyamatos érlelése, pontosítása (kooperatív technikák alkalmazásával). A tanterv olyan jelenségekkel is foglalkozik, amelyek befolyásolják az egyén és a közösség életét, és kihatással vannak a jövő alakulására. Ezek feltárása, megértése hangsúlyos az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál is.

Tantárgy feladatai:

A természettudományos műveltség alapozása a mindennapi gyakorlatban szerzett játékos tapasztalatszerzéssel. Saját élményű tevékenységek formájában gyakorolva biztosítható a beilleszkedés, az együttműködés, a kapcsolatteremtés képességének fejlődése, a másság, a sérült társak elfogadása. Megfigyelőképesség, motoros képességek alakítása. Kommunikációs képesség fejlesztése. Pozitív attitűd kialakítása az élővilág, növények, állatok iránt. Feladat- és szabálytudat kialakítása. Analizáló, szintetizáló képesség, képzelet, emlékezet fejlesztése. A kíváncsiság felkeltése, percepciós, cselekvéses gondolkodás irányítása, az érzékelés pontosítása, a kreativitás és a finommotorika erősítése. Az esztétikai érzékenység és az érzelmvilág fejlesztése.

Éves óraszám: 36

Heti óraszám: 1

Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus, hiányában tanító

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Tájékozódás térben, időben	Tájékozódás térben. A lakóhely és környéke. Irányok, távolság, hosszúság. Fő világtájak, iránytű. Magyarország domborzati térképe. Alapvető térképjelek (államhatár, felszíni formák, vizek, főváros, települések, útvonalak). Alaprajz, térkép, kicsinyítés, nagyítás. Időmérés: Tájékozódás az időben, saját élettörténet a születéstől máig. Az emberi fejlődés szakaszai. Az idő mérése, alkalmi és szabványegységei, az idő becslése, mértékegységei. Események időbeli sorrendbeállítása, időszalag, időnaptár készítése. Évszakok, hónapok, napok, napszakok, szökőév. Fogalmak: mértékegység, térkép, iránytű, élőhely, rész, egész, szökőév	Tankönyv, munkafüzet, füzet, IKT-eszközök, szemléltető eszközök, a környezet tárgyai, iránytű, szélforgó	4

2.	Megfigyelés, mérés	<p>Mérőeszközök, mértékegységek. Becslés, mérés. Mérési rendszerek (tömeg, hosszúság, hőmérséklet, testhőmérséklet, űrtartalom) Anyagok és testek mérhető tulajdonságai A mérhető anyagi tulajdonságok felismerése, megismerése, mérése.</p> <p>A környezet anyagai: A természetben előforduló és mesterséges anyagok (fa, fém, levegő, víz, talaj).</p> <p>Anyagformák és tulajdonságaik. Az anyagok megmunkálhatósága. Régi mesterségek</p> <p>Halmazállapotok, halmazállapot változások. A víz vizsgálata, halmazállapotainak megnevezése, felismerése, a víz hőfokának mérése. Vízben oldódó és nem oldódó anyagok</p> <p>Termesztett növények. Növénytermesztés, állattenyésztés. Életjelenségek: táplálkozás, légzés, növekedés, fejlődés, mozgás, szaporodás. Életfeltételek (levegő, víz, tápanyag, napfény, hőmérséklet). A növény élete az ültetéstől a termés hozatalig.</p> <p>Fogalmak: mérőeszköz, becslés, mérés, életjelenség, a víz különböző halmazállapotai és előfordulása, oldhatóság, növénytermesztés, állattenyésztés, növények, állatok, életjelenségek.</p>	Tankönyv, munkafüzet, füzet, IKT-eszközök, szemléltető eszközök, a környezet tárgyai	5
3.	Az élettelen környezet kölcsönhatásai	<p>A környezetben előforduló gyakori anyagfélék. Anyag-forma kapcsolata. Anyagok halmazállapotainak felismerése, megnevezése, tapasztalatszerzés, kísérletezés. Mágnes, vonzás, taszítás. Mozgások.</p> <p>Csoportosítás halmazállapotok szerint. A tapasztalatok rögzítése rajzban, tabló készítése. Csapadékformák. Víz körforgása, vizek védelme.</p> <p>Energiaforrások. Energia felhasználása. Energiát felhasználó berendezések, fűtő, hűtő háztartási eszközök. Energiafajták (nap, szél, víz, elektromos, fény).</p> <p>Fizikai változások. Alakváltozások (aprítás, darabolás, aprózódás). Halmazállapot-változások (olvadás, fagyás, párolgás, csapadékformák, fagyasztás, szárítás, locsolás a háztartásban).</p> <p>Az évszakok változásai, következményei a természetben, a mindennapi életben.</p> <p>Helyzet- és helyváltoztatás.</p> <p>Kémiai változások. Az égés, tűz, tűzvédelem, tűzoltás eszközei.</p> <p>A tűzoltók munkája.</p> <p>Fogalmak: halmazállapot, halmazállapot-változás, mágneses kölcsönhatás, évszak, tűz, energiafajta.</p>	Tankönyv, munkafüzet, füzet, IKT-eszközök, szemléltető eszközök, a környezet tárgyai	4

4.	Életközösségek lakóhelyünk környezetében	<p>Egészséges, gondozott környezet. A közvetlen és tágabb környezet (iskola, lakás, közlekedési eszközök, parkok, játszóterek) rendjének megóvása.</p> <p>Vizek védelme, víztakarékosság, energiatakarékosság. Levegő-, talaj-, vízszennyezés.</p> <p>Szelektív hulladékgyűjtés.</p> <p>Takarékosság az árammal, a vízzel. Fűtés, szellőztetés.</p> <p>A lakóhely közvetlen környezetében előforduló természeti nevezetesség.</p> <p>Nemzeti parkok, tájvédelmi körzetek – információs jelek. Park, erdő, rét, mező, vizek, vízpartok. Élőhely.</p> <p>Természetvédelem. A közvetlen környezet növényvilága (fák, bokrok, virágos növények).</p> <p>A zöldségeskert, gyümölcsöskert növényei. A növény részei. A virág része, a termés és részei. Néhány lágyszárú, fás szárú növény. A gombák.</p> <p>Főbb állatcsoportok. A vadon élő állatok és a házi és ház körül élő állatok. Az élőlények csoportjai (növény, állat, ember). Madár, emlős, rovar.</p> <p>Fogalmak: szelektív hulladékgyűjtés, természetvédelem, energiatakarékosság, víztakarékosság, környezetszennyezés, növény-, állatgondozás, felelősség, park, élőhely.</p>	Tankönyv, munkafüzet, füzet, IKT-eszközök, szemléltető eszközök, hulladéktartó, szemeteszák	9
5.	Hazánk, Magyarország	<p>Lakóhely, megyék, főváros. Lakóhelyünk értékei. Térképhasználat. Lakóhelyhez közeli települések keresése, megnevezése térkép segítségével. Saját lakóhely, a lakóhely kulturális és természeti értékeinek bemutatása tablón vagy bemutató formájában. Fővárosunk néhány jellegzetes nevezetességének, épületeinek, hídjainak, közlekedésének megismerése tanulmányi kirándulás alkalmával, vagy képeken, multimédián keresztül.</p> <p>Földrajzi elhelyezkedés. Felszínformák. Magyarország elhelyezkedésének megfigyelése: földgömb, Európa-térkép. Magyarország államhatárainak, szomszédos országainak megkeresése, megnevezése a térképen. Hazánk felszínformáinak, vizeinek azonosítása domborzati térképen. Irányok.</p> <p>Fogalmak: térkép, domborzati térkép, közigazgatási térkép, felszínforma, megye, megyeszékhely, település, főváros</p>	Tankönyv, munkafüzet, füzet, IKT-eszközök, szemléltető eszközök, térképek	6

6.	Testünk, egészségünk	<p>Egészséges életmód. Egészséges táplálkozás. Helyes fogápolás.</p> <p>Egészség és betegség (néhány fertőző gyermekkori betegség). A káros élvezeti szerek. Az életkori szakaszok időbelisége a születéstől a halálig.</p> <p>A család. Különböző emberi külső és belső tulajdonságok (ilyen vagyok).</p> <p>Helyes magatartási formák a betegség megelőzésében. Viselkedések betegség esetén. Viselkedés közösségekben.</p> <p>A sérült embertársak segítése.</p> <p>Önismeret. Veszélyek a gyermekekre.</p> <p>Fogalmak: az emberi test részei, tisztálkodás, tisztálkodási eszköz, gyermekbetegség, védőoltás, fertőzés és járvány, orvos, gyógyszer, recept, helyes táplálkozás, fogápolás, mozgás, sport, testedzés, életműködés, növekedés, változás, önismeret.</p>	Tankönyv, munkafüzet, füzet, IKT-eszközök, szemléltető eszközök, tisztálkodási eszközök	4
7.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	Projekt során használt eszközök	3

A továbbhaladás feltételei a *negyedik* évfolyam végén:

- Tudja kifejezni tapasztalatait szóban, írásban és rajzban.
- Tudja az időjárás elemeinek, a napoknak, napszakoknak, évszakoknak a nevét, fedezze fel az időbeni sorrendiséget a napi, havi történések révén.
- Tudja a fő csapadékfajtákat, tudja, hogy a víz, levegő, napfény elengedhetetlen feltétele az élőlények létezésének, fejlődésének.
- Értse és tudja az összehasonlítások során a tanár által használt kifejezéseket, relációkat.
- Tudja a különböző élőhelyek állatait, vegyen részt gondozásukban.
- Tudja felismerni a házi állatokat képről, valóságban és tudja, hogy az ember gondoskodik az állatokról, és az állatok táplálékot nyújtanak az embernek.
- Tájékozódjon biztonsággal az iskola épületében, lakókörnyezetében, térképen. Ismerje a környezetének legjellemzőbb felszíni formáit és vizeit.
- Tudja, hogy betegség esetén orvoshoz kell fordulnia, ismerje meg a legfontosabb segélyhívó számokat.
- Helyes iskolai viselkedés, magatartási normák követése, szabályok tartása.
- Tudjon csoportosítani adott szempont alapján (fontos, kevésbé fontos), számára fontossági szempontok alapján.
- Tudja az élethez szükséges környezeti feltételeket és életjelenségeket.
- Tudja a helyes étkezési rendet, étkezési szokásokat.
- Ismerje és nevezze meg lakóhelyének legfontosabb intézményeit.
- Használja a földrajzi neveket, ismerje a főbb világtájak nevét.

Magyar nyelv és irodalom

1. évfolyam

Kiemelt célok: Az anyanyelvi kommunikációhoz szükséges képességek kialakítása, illetve fejlesztése, valamint az ehhez elengedhetetlen ismeretek elsajátíttatása. Szókincsfejlesztés és gazdagítás, a növekvő igényű helyes nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése.

Tantárgy feladatai: Az eredményes olvasás-, írástanulás feltételeinek megteremtése, az ehhez szükséges készségek kialakítása. Az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése. Egymás véleményének meghallgatása, megismerése, a saját gondolatok kifejtése, valamint az irodalmi szövegekkel kapcsolatos tapasztalatszerzés. Vizuális észlelés és differenciálás, auditív észlelés és differenciálás, fonematikus észlelés, érzékelés, figyelem, gondolkodás, emlékezőképesség, analízis-szintetizáló képesség, ritmus, mozgás, finommotorika, szem-kéz koordináció fejlesztése. A kommunikációs képességek fejlesztése különféle élethelyzetek során, az aktív és passzív szókincsgazdagítás, a kommunikációs helyzetnek megfelelő kulturált nyelvi magatartás, viselkedés gyakorlása, a tanult nyelvi fordulatok alkalmazása tanulási helyzetben és a spontán beszédben is. Az írás eszközszintű használata, a helyesírás-készség fejlesztése, továbbá a rendezett íráskép kialakítása az egyéni adottságok figyelembe vételével.

Éves óraszám: 288
Heti óraszám: 8
Az órát tanító előírt végzettsége: gyógyopedagógus, hiányában tanító

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Beszéd-készség fejlesztése, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	<p>Beszédhallás, hallás utáni értés, Hangfelismerési és hangutánzó gyakorlatok végzése. Beszédlégzés tudatosítása légzőgyakorlatokkal.</p> <p>Szájterében való tájékozódás gyakorlása. A hangok tiszta ejtésének gyakorlása. A beszédhangok időtartamának érzékeltetése. Beszédrítmus, beszédtempó megfigyelése és visszaadása utánmondással. Hang-, szótag- és szósor ismétlése. Hang, szótag, szó fogalmának kialakítása. Képek, tárgyak megnevezése (szókincsfejlesztés). Beszédfejlettség</p> <p>Helyzetfelismerés, alkalmazkodás a beszédhelyzethez. Társas nyelvi magatartás gyakorlása, elsajátítása (bemutatkozás, köszönés, megszólítás, kérés, megköszönés, kérdezés, válaszadás). A helyes ejtés gyakorlása játékos utánmondással.</p> <p>Saját élmények megfogalmazása. Mindennapi élethelyzetekhez kapcsolódó szituációs- és beszédgyakorlatok végzése. Képről – kérdések segítségével – mondatok alkotása. Természetes beszédhangsúly mintaadás utáni gyakorlása. Kérdezés és válaszadás gyakorlása mindennapi élethelyzetekben. Konkrét élethelyzetekben érzékletesen megtapasztalható elemi erkölcsi fogalmak megnevezése. A jó, a rossz, a szép, a csúnya fogalmainak használata mindennapi élmények kapcsán folytatott beszélgetésekben, szituációkban.</p> <p>Memoriterek szöveg-hű tolmácsolása</p> <p>Érzelmek kifejezése. Ritmikus tevékenységek végzése szövegkísérettel.</p> <p>Megfelelő hangerő, hanglejtés, hangsúly kialakítása. Nyelvtörők kiszámoló tanulása.</p> <p>Kulcsfogalmak: <i>Belégzés, kilégzés, levegővétel, hang, szó, rövid, hosszú, halk, hangos, hangerő, gyors, lassú, tempó, hangsúly, kép, esemény, vers, mondóka, kiszámoló, dal, jel, szokás, kérdés, válasz, jó, rossz, szép, csúnya.</i></p>	<p>tankönyv, könyvek, képkártyák, szivószál, stopperóra, IKT eszközök, buborékfújó, ping-pong labda, tükör</p>	50

2.	<p>Olvasás, az írott szöveg megértése</p>	<p>Felkészülés az olvasásra: Tárgyak, képek, vizuális jelek azonosságának, hasonlóságának, különbözőségének megfigyelése, megfogalmazása. Szótagolás tapssal kísérve. Közvetlen környezet hangjainak megfigyelése, differenciálása. Beszédhangok megkülönböztetése. Rövid-hosszú hangok differenciálása.</p> <p>Globálisan észlelt nyelvi egységek (szavak) hangokra bontása. A téri tájékozódás fejlesztése, irányok megnevezése.</p> <p>Az olvasás jelrendszere: Hanganalízis: hangok felismerése, megkülönböztetése, kapcsolása, leválasztása, helyének meghatározása a szóban. Hang és betű azonosítása.</p> <p>Betűk felismerése szavakban, szövegben. Egy- és többtagú szavak kirakása, összeolvasása.</p> <p>Szótagok, szavak, mondatok, rövid szövegek olvasása szótagoló, ill. szóképes formában. Hangos olvasás gyakorlása. Törekvés a szöveghű olvasásra. Hangsúly, hanglejtés érzékeltetése.</p> <p>Az írott szöveg megértése: Tájékozódás a tankönyvben. A megértés bizonyítása rajzzal, színezéssel. Szó és kép egyeztetése. Mondatok kiegészítése képek segítségével.</p> <p>Kulcsfogalmak: Azonos, egyforma, különböző, hang, betű, szótag, szó, mondat, kisbetű, nyomtatott betű, betűkártya, nyelv, fogsor, szájpaddás, ajak, sor, oszlop, bal, jobb, alatt, fölött, mellett, között, előtt, mögött, oldal, hangos olvasás.</p>	<p>Tankönyv, munkafüzet, könyvek, képkártyák, betűkártyák, szóképek, IKT eszközök, füzet, ceruza</p>	85
3.	<p>Írás, szövegalkotás</p>	<p>Az írás jelrendszere: Térbeli, síkbeli tájékozódás gyakorlása. Az irányok felismerése, megnevezése és összekapcsolása az irányokat kifejező szavakkal. Az írófelületen való tájékozódás gyakorlása. Tájékozódás vonalközben. Nagymozgások, kismozgások végzése. Az íráshoz szükséges helyes testtartás kialakítása.</p> <p>A kézíráshoz szükséges ceruzafogás elsajátítása. Egyszerű formák vázolása, rajzolása, vonalkövetés, ráírás. Sorkövetés, sorváltási tevékenység. Betűelemek vázolása, elhelyezése a vonalközben, írása, kapcsolása. Írott kisbetűk vázolása, elhelyezése a vonalközben, írása. Betűk, betűkapcsolatok, szavak másolása.</p> <p>Kulcsfogalmak: Vonal, vonalköz, vastag vonal, segédvonal, margó, rajta, vissza, ráírás, grafitceruza, postairon, álló egyenes, fekvő egyenes, ferde egyenes, kör, csészevonal, kapuvonal, cseppvonal, fecskevonal, hullámvonal, írott kisbetű, másolás, ékezet, hiba, ellenőrzés, javítás.</p>	<p>Munkafüzet, füzet, feladatlapok, grafitceruza, postairon, Logico, IKT eszközök</p>	70

4.	<p>Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről</p>	<p>Alapvető kommunikációs helyzetek nyelvi és magatartási mintái Kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás és kapcsolat zárása: Társas nyelvi magatartás kialakítása (bemutatkozás, köszönés, megszólítás, kérés, megköszönés, kérdezés, válaszadás, búcsúzás). Nyelvi mintakövetés beszédben. Konkrét élethelyzetben megtapasztalható elemi erkölcsi fogalmak tisztázása. Szavak jelentése, szókincs: Szókincsbővítés: tárgyakkal, képekkel, rokon értelmű és ellentétes jelentésű szavakkal, a szavak jelentésének sokoldalú érzékeltetésével. Hang, betű, szótag, szó: A beszédhangok differenciálása és felismerése szavakban. Betűk válogatása, csoportosítása. Szavak hangokra bontása. Magánhangzók, mássalhangzók időtartamának megfigyelése, helyes ejtésük gyakorlása, jelölésük. Szótagolás tapssal, szótagok számlálása. Kulcsfogalmak: Bemutatkozás, köszönés, megszólítás, kérés, megköszönés, kérdezés, válaszadás, búcsúzás, beszélgetés, vélemény, hang, betű, szótag, szótagolás, szó, mondat, időtartam, hosszú, rövid, hangsúly, kisbetű, név.</p>	<p>Munkafüzet, füzet, feladatlapok, grafitceruza, postairon, Logico, IKT eszközök</p>	30
5.	<p>Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése</p>	<p>Szerzők és művek: Népköltészet Mesehallgatás. Mondókák, kiszámolók, népi játékok, népdalok tanulása, eljátszása. Rövid gyermekversek meghallgatása Epikus művek jellemzői: Szereplők, helyszín kiemelése irányítással. Cselekmény megfogalmazása segítséggel. Szereplők tulajdonságainak és cselekedeteinek megítélése – a jó, a rossz, a szép, a csúnya fogalmának ismerete, használata. Kulcsfogalmak: Mese, vers, mondóka, kiszámoló, dal, népi játék, történet, szereplő, helyszín, báb, jó, rossz, szép, csúnya.</p>	<p>tankönyv, könyvek, IKT eszközök, bábok</p>	25
10.	<p>Szabadon tervezhető órakeret</p>	<p>Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét</p>	<p>projekt során használt eszközök</p>	28

A továbbhaladás feltételei az *első* évfolyam végén:

A NAT-ban meghatározott tanulási eredmények a tanulók sajátos nevelési igénye és egyéni képességei szerint, különösen:

- Saját személyi adatok elmondása. Napszaknak megfelelő köszönés.
- Érthető, tagolt beszéd helyes köznyelvi kiejtéssel, helyes ritmusban.
- A kommunikációs készség fejlődése. Bekapcsolódás a beszélgetésekbe, kérdésekkel, válaszadással.
- Szókincs gyarapodása.
- Közreműködés egyszerű üzenetek átadásában.
- Ismeret- és élménykörből tárgyak megnevezése.
- Kérdések és szemléltetés segítségével beszámolás eseményekről.
- Négy-öt mondóka, egy-két vers ismerete, bekapcsolódás a dramatikus játékokba.
- Konkrét élethelyzetekben megtapasztalható elemi erkölcsi fogalmak helyes megítélése.
- A szavak hangokra bontása, betűkből szavak alkotása.
- Szavak, mondatok, rövid szövegek olvasása ütemes szótagoló, illetve lassú szóképes formában.
- Beszámolás hangosan olvasott szövegrészek tartalmáról kérdések segítségével. A szereplők és események megnevezése.
- A kisbetűk szabályos alakítása és kapcsolása.
- Szavak másolása előkészítéssel írott, nyomtatott szövegről.
- Rendezett, olvasható íráskép.

Magyar nyelv és irodalom 2. évfolyam

Kiemelt célok: Az anyanyelvi kommunikációhoz szükséges képességek kialakítása, illetve fejlesztése, valamint az ehhez elengedhetetlen ismeretek elsajátíttatása, megerősítése. Szókincsfejlesztés és gazdagítás, a növekvő igényű helyes nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése.

Tantárgy feladatai: Az eredményes olvasás-, írástanulás feltételeinek megteremtése, az ehhez szükséges készségek kialakítása, megerősítése. Az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése. Egymás véleményének meghallgatása, megismerése, a saját gondolatok kifejtése, valamint az irodalmi szövegekkel kapcsolatos tapasztalatszerzés. Vizuális észlelés és differenciálás, auditív észlelés és differenciálás, fonematikus észlelés, érzékelés, figyelem, gondolkodás, emlékezőképesség, analízáló-szintetizáló képesség, ritmus, mozgás, finommotorika, szem-kéz koordináció fejlesztése. A kommunikációs képességek fejlesztése különféle élethelyzetek során, az aktív és passzív szókincsgazdagítás, a kommunikációs helyzetnek megfelelő kulturált nyelvi magatartás, viselkedés gyakorlása, a tanult nyelvi fordulatok alkalmazása tanulási helyzetben és a spontán beszédben is. Az írás eszközszintű használata, a helyesírási készség fejlesztése, továbbá a rendezett íráskép kialakítása az egyéni adottságok figyelembe vételével.

Éves óraszám: 288

Heti óraszám: 8

Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus, hiányában tanító

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Beszédképesség fejlesztése, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Beszédhallás, hallás utáni értés Hangfelismerési és hangutánzó gyakorlatok végzése. Beszédlégzés tudatosítása légzőgyakorlatokkal. Szájterben való tájékozódás gyakorlása. A hangok tiszta ejtésének gyakorlása. A beszédhangok időtartamának érzékeltetése. Beszédrítmus, beszédtempó megfigyelése és visszaadása utánmondással. Hang-, szótag- és szó sor ismétlése. Hang, szótag, szó fogalmának kialakítása. Képek, tárgyak megnevezése (szókincsfejlesztés). Versek, mondókák ritmusának megfigyelése, érzékelése. Rövid, hallott szövegek megértése hallás után. Beszédfeljegyzés: helyzetfelismerés, alkalmazkodás a beszédhelyzethez. Figyelem a kortárs és felnőtt beszélgető társra, részvétel a tanulócsoporthoz folyó beszélgetésben. Helyzetfelismerés, alkalmazkodás a beszédhelyzethez. Társas nyelvi magatartás gyakorlása, elsajátítása (bemutakozás, köszönés, megszólítás, kérés, megköszönés, kérdés, válaszadás). A helyes ejtés gyakorlása játékos utánmondással. Saját élmények megfogalmazása.	tankönyv, könyvek, képkártyák, szívószál, stopperóra, IKT eszközök, buborékfújó, ping-pong labda, tükör	50

		<p>Mindennapi élethelyzetekhez kapcsolódó szituációs- és beszédgyakorlatok végzése.</p> <p>Képről – kérdések segítségével – mondatok alkotása. Eseményekről, élményekről, képekről, képsorokról az érzelmek kifejezésével, az időrend betartásával mondatok alkotása.</p> <p>Természetes beszédhangsúly mintaadás utáni gyakorlása.</p> <p>A magyar nyelv szabályainak megfelelő hangsúly, hanglejtés elsajátítása, alkalmazása spontán beszédben is. A kijelentés és a kérdés beszéddallamának megfigyelése, gyakorlása hangerő, hanglejtés, hangsúly érzékeltetésével.</p> <p>Kérdezés és válaszadás gyakorlása mindennapi élethelyzetekben.</p> <p>Konkrét élethelyzetekben érzékletesen megtapasztalható elemi erkölcsi fogalmak megnevezése.</p> <p>A jó, a rossz, a szép, a csúnya fogalmainak használata mindennapi élmények kapcsán folytatott beszélgetésekben, szituációkban.</p> <p>Szerepek eljátszása dramatikus eszközökkel, konfliktusok megjelenítése.</p> <p>Memoriterek szöveghű tolmácsolása</p> <p>Érzelmek kifejezése.</p> <p>Ritmikus tevékenységek végzése szövegkísérettel. Megfelelő hangerő, hanglejtés, hangsúly kialakítása.</p> <p>Nyelvtörők, kiszámolók tanulása.</p> <p>Kulcsfogalmak: <i>Belégzés, kilégzés, levegővétel, hang, szó, rövid, hosszú, halk, hangos, hangerő, gyors, lassú, tempó, hangsúly, kép, esemény, vers, mondóka, kiszámoló, dal, jel, szokás, kérdés, válasz, jó, rossz, szép, csúnya.</i></p>		
2.	<p>Olvasás, az írott szöveg megértése</p>	<p>Felkészülés az olvasásra:</p> <p>Tárgyak, képek, vizuális jelek azonosságának, hasonlóságának, különbözőségének megfigyelése, megfogalmazása. Képolvasási gyakorlatok végzése. A rész-egész viszonyának megtapasztalása.</p> <p>Szótagolás tapssal kísérve. Közvetlen környezet hangjainak megfigyelése, differenciálása. Beszédhangok megkülönböztetése. Rövid-hosszú hangok differenciálása. Globálisan észlelt nyelvi egységek (szavak) hangokra bontása. Zöngés-zöngétlen hangok megkülönböztetése. A téri tájékozódás fejlesztése, irányok megnevezése. Irányított szemmozgás gyakorlása, szemfixáció megerősítése.</p> <p>Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált</p>	<p>Tankönyv, munkafüzet, könyvek, képkártyák, betűkártyák, szóképek, IKT eszközök, füzet, ceruza</p>	85

		<p>(koncentrációs) játékos memóriagyakorlatok végzése. Szöveg tanulási technikák megismerése. Jelek, piktogramok, rajzos utasítások felismerése, értelmezése. Az olvasás jelrendszere: Hanganalízis: hangok felismerése, megkülönböztetése, kapcsolása, leválasztása, helyének meghatározása a szóban. Hang és betű azonosítása. Betűk felismerése szavakban, szövegben. Az olvasás teljes jelrendszerének megtanulása (kis- és nagybetűk). Egy- és többtagú szavak kirakása, összeolvasása. Szótagok, szavak, mondatok, rövid szövegek olvasása szótagoló, ill. szóképes formában. Hangos olvasás gyakorlása. Törekvés a szöveghű olvasásra. Hangsúly, hanglejtés érzékeltetése. Az írott szöveg megértése: Tájékozódás a tankönyvben. Tájékozódás a szövegben. Az adatok visszakeresése. Információk kiemelése. A megértés bizonyítása rajzzal, színezéssel. Szó és kép, illetve mondat és kép egyeztetése. Mondatok kiegészítése képek segítségével. Mondatok hangos és néma olvasása. Rövid szöveg hangos és néma olvasása. Az olvasmányhoz kapcsolódó személyes élmények felidézése és megosztása. Cím, szereplők, események megbeszélése. Olvasmányokhoz kapcsolódó feladatok megoldása (segítséggel, irányítással). Tartalom elmondása. A történet dramatizálása. Szerepjátékok, önismereti gyakorlatok végzése. Közmondások, szólások jelentésének megbeszélése. Az erkölcsi és esztétikai értékrend formálása, a szöveg tartalmában rejlő nevelési lehetőségek felhasználásával. A műélvezet megtapasztalása a belefeledkezés, a játék öröme kapcsán. Kulcsfogalmak: Azonos, egyforma, különböző, hang, betű, szótag, szó, mondat, szöveg, írásjel, pont, vessző, kérdőjel, felkiáltójel, kisbetű, nagybetű, nyomtatott betű, betűkártya, nyelv, fogsor, szápadlás, ajak, sor, oszlop, vízszintes, függőleges, bal, jobb, alatt, fölött, mellett, között, előtt, mögött, oldal, néma olvasás, hangos olvasás, cím, tartalom, cselekmény, szereplő, közmondás, szólás, szín.</p>		
--	--	---	--	--

3.	<p>Írás, szövegalkotás</p>	<p>Az írás jelrendszere Térbeli, síkbeli tájékozódás gyakorlása. Az irányok felismerése, megnevezése és összekapcsolása az irányokat kifejező szavakkal. Az írófelületen való tájékozódás gyakorlása. Tájékozódás vonalközben. Nagymozgások, kismozgások végzése. Az íráshoz szükséges helyes testtartás kialakítása. A kézíráshoz szükséges ceruzafogás elsajátítása. Egyszerű formák vázolása, rajzolása, vonalkövetés, ráírás. Sorkövetés, sorváltási tevékenység. Betűelemek vázolása, elhelyezése a vonalközben, írása, kapcsolása. Írott kis- és nagybetűk vázolása, elhelyezése a vonalközben, írása. Írott kis- és nagybetűk összekapcsolása. Betűk írása tollbamondással. Írásjelek írása, alkalmazása. Szavak írása másolással, tollbamondással és emlékezetből. Magán- és mássalhangzók hosszúságának megfigyelése, jelölése. Szószerkezetek írása másolással, tollbamondással és emlékezetből. Nagybetűk alkalmazása nevek írása során. Mondatkezdő nagybetű használata. Önellenőrzés irányítással. Hibajavítás segítségével. Kulcsfogalmak: <i>Vonal, vonalköz, vastag vonal, segédvonal, margó, rajta, vissza, ráírás, grafitceruza, postairon, álló egyenes, fekvő egyenes, ferde egyenes, kör, csészevonal, kapuvonal, cseppvonal, fecskevonal, hullámvonal, írott kis- és nagybetű, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, vessző, tollbamondás, másolás, ékezet, hiba, ellenőrzés, javítás.</i></p>	<p>Munkafüzet, füzet, feladatlapok, grafitceruza, postairon, Logico, IKT eszközök</p>	70
----	-----------------------------------	--	---	----

4.	<p>Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről</p>	<p>Alapvető kommunikációs helyzetek nyelvi és magatartási mintái Kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás és kapcsolat zárása: Társas nyelvi magatartás kialakítása (bemutatkozás, köszönés, megszólítás, kérés, megköszönés, kérdezés, válaszadás, búcsúzás). Beszélgetés, vita: Figyelem a kortárs és felnőtt beszélgetőtársra, részvétel a tanulócsoporthoz folyó beszélgetésben. Saját élmények egyszerű megfogalmazása. Helyzetfelismerés, alkalmazkodás a beszédhelyzethez. Nyelvi mintakövetés beszédben. Konkrét élethelyzetben megtapasztalható elemi erkölcsi fogalmak tisztázása. Szavak jelentése, szókincs: Szókincsbővítés: tárgyakkal, képekkel, rokon értelmű és ellentétes jelentésű szavakkal, a szavak jelentésének sokoldalú érzékeltetésével. Hang, betű, szótag, szó: A beszédhangok differenciálása és felismerése szavakban. Betűk válogatása, csoportosítása. Szavak hangokra bontása. Magánhangzók, mássalhangzók időtartamának megfigyelése, helyes ejtésük gyakorlása, jelölésük. Szótagolás tapssal, szótagok számlálása. Modalitás szerinti mondatfajták: Kérdés, kijelentés és felszólítás mondathangsúlyának érzékeltetése mintakövetéssel. Alapvető nyelvhelyességi és helyesírási szabályok, írásjelek: Magánhangzók időtartamának jelölése előkészítés után másolásnál, tollbamondásnál. Hosszú mássalhangzók jelölése a szavakban másolással. Nagybetűk használata nevek írásakor és mondatkezdésnél. Mondatvégi írásjelek alkalmazása. Kulcsfogalmak: Bemutatkozás, köszönés, megszólítás, kérés, megköszönés, kérdezés, válaszadás, búcsúzás, beszélgetés, vita, vélemény, hang, betű, szótag, szótagolás, szó, mondat, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, vessző, időtartam, hosszú, rövid, hangsúly, kisbetű, nagybetű, név.</p>	<p>Munkafüzet, füzet, feladatlapok, grafitceruza, postairon, Logico, IKT eszközök</p>	30
----	---	---	---	----

5.	Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése	Szerzők és művek: Népköltészet; Mesehallgatás. Mondókák, kiszámolók, népi játékok, népdalok tanulása, eljátszása. Rövid gyermekversek meghallgatása; Rövid mesék olvasása Epikus művek jellemzői: Szereplők, helyszín kiemelése irányítással. Cselekmény megfogalmazása segítségével. Szereplők tulajdonságainak és cselekedeteinek megítélése – a jó, a rossz, a szép, a csúnya fogalmának ismerete, használata. Lírai alkotások jellemzői: Vers, versszak felismerése. Báb- és drámajátékok jellemzői: A mesék cselekményének eljátszása. Kulcsfogalmak: Mese, vers, mondóka, kiszámoló, dal, népi játék, történet, szereplő, helyszín, báb, jó, rossz, szép, csúnya.	tankönyv, könyvek, IKT eszközök, bábok	25
10.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	28

A továbbhaladás feltételei a második évfolyam végén:

A NAT-ban meghatározott tanulási eredmények a tanulók sajátos nevelési igénye és egyéni képességei szerint, különösen:

- Saját személyi adatok elmondása. Napszoknak megfelelő köszönés.
- Érthető, tagolt beszéd helyes köznyelvi kiejtéssel, helyes ritmusban.
- A kommunikációs készség fejlődése. Bekapcsolódás a beszélgetésekbe, kérdésekkel, válaszadással.
- Szókincs gyarapodása.
- Közreműködés egyszerű üzenetek átadásában.
- Ismeret- és élménykörből tárgyak megnevezése.
- Kérdések és szemléltetés segítségével beszámolás eseményekről.
- Négy-öt mondóka, vers ismerete, bekapcsolódás a dramatikus játékokba.
- Konkrét élethelyzetekben megtapasztalható elemi erkölcsi fogalmak helyes megítélése.
- Az olvasás teljes jelrendszerének ismerete (egyéni sajátosságok figyelembevételével).
- A szavak hangokra bontása, betűkből szavak alkotása.
- Szavak, mondatok, rövid szövegek olvasása ütemes szótagoló, illetve lassú szóképes formában.
- Beszámolás hangosan vagy némán olvasott szövegrészek tartalmáról kérdések segítségével. A szereplők és események megnevezése.
- A szövegértést bizonyító feladatok megoldása előkészítés után, segítséggel.
- Az írás teljes jelrendszerének ismerete (egyéni haladási ütemnek megfelelően). A kis- és nagybetűk szabályos alakítása és kapcsolása.
- Szavak, rövid mondatok másolása előkészítéssel írott, nyomtatott szövegről. 3-4 betűből álló szavak leírása tollbamondás után. Begyakorolt szavak leírása emlékezetből.
- Az írott nagybetűk. alkalmazása másolásnál önállóan, tollbamondásnál előkészítés után.
- Rendezett, olvasható íráskép.

Magyar nyelv és irodalom 3. évfolyam

Kiemelt célok:	Helyes artikuláció, tiszta ejtés, hangképzés, beszédhanghallás fejlesztése. Beszédkedv, társalgási kedv növelése. Alkalmazkodás a beszédhelyzethez. Megfelelő hangerő, hanglejtés, hangsúly, hangszín, beszédritmus használata. A verbális kommunikációs eszközök alkalmazása a mindennapi érintkezés során. Törekvés erősítése a mások számára érthető és kifejező beszédre. Összefüggő beszéd további fejlesztése az életkornak megfelelő témákban. Szóbeli szövegek kommunikációs sémáinak, nyelvi jellemzőinek használata. Szóbeli szövegalkotás, kommunikációs képesség, beszédkészség fejlesztése. A mindennapi élet és a tankönyvek szókincsének ismerete. Helyzetfelismerés, szituációhoz igazodó, beszéd tartalomnak megfelelő szóhasználat. A beszélői szándék és az érzelmek kifejezése.
Tantárgy feladatai:	Az eredményes olvasás,- írástanulás feltételeinek a megteremtése, az ehhez szükséges készségek kialakítása, megerősítése. A helyesírásra vonatkozó alapvető tudás elsajátítása. Az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése. A vizuális észlelés és differenciálás, auditív észlelés és differenciálás, fonematikus észlelés, érzékelés, figyelem, gondolkodás, emlékezőképesség, analizáló-szintetizáló képesség, ritmus, mozgás, finommotorika, szem-kéz koordináció fejlesztése. Önismeret erősítése, véleménynyilvánítás, mások véleményének meghallgatása. Az írás eszközszintű használata, a helyesírási készség fejlesztése, rendezett íráskép kialakítása az egyéni adottságok figyelembevételével. A szövegtartalom visszaadása fokozódó önállósággal.
Éves óraszám:	252
Heti óraszám:	7
Az órát tanító előírt végzettsége:	gyógy pedagógus, hiányában tanító

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	<p align="center">Beszédképesség fejlesztése, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása</p>	<p>Beszédhallás, hallás utáni értés: Helyes beszédhangok megfigyelése és alkalmazása hangkapcsolatok, szósorok, szövegek, versek mondása során. Hangkapcsolatok tiszta ejtésének gyakorlása változó szó- és szövegkörnyezetben, toldalékos szavakban és a kiejtéstől eltérő hangkapcsolatokban. Hang kapcsolatok, szósorok ismétlése. Mondatfonetikai gyakorlatok végzése. Különböző beszédhelyzetnek megfelelő hangerő, hangszín, beszédtempó megválasztása, gyakorlása; ritmusváltás, hangerőváltás, szünettartás. Szókincs gyarapítása szógyűjtéssel, képek és kérdések segítségével; tulajdonságok gyűjtése, kiválasztása, mondatba foglalása. Rokon értelmű és ellentétes jelentésű szavak gyűjtése. Szavak mondatba helyezése, beépítése a beszédbe. Szókincs bővítése mondat és szöveg szinten.</p> <p>Beszédfejlettség: Saját és közösségi élmények megfogalmazása. Mindennapi élmények, olvasmányok, látvány-, hang-, mozgóképélmények tartalmának felidézése, elmondása az időrend betartásával. Mindennapi élethelyzetekhez kapcsolódó szituációs gyakorlatok. Az iskolai életben előforduló események megbeszélése.</p> <p>Bekapcsolódás társak és felnőttek beszédébe (figyelem a kortárs és felnőtt beszélgetőtársra). Beszédpartnerhez alkalmazkodó nyelvi formák használata. Társas nyelvi magatartási formák gyakorlása: tematikus társalgás, üzenetközvetítés. Udvariassági formák gyakorlása: megszólítás, kérés, megköszönés, jókívánság megfogalmazása. Viselkedési normák betartása könyvtárban, színházban, múzeumban, kiránduláson, tömegközlekedés során.</p> <p>Önismereti gyakorlatok. Véleményalkotás, mások véleményének meghallgatása. A jó, a rossz, a szép, a csúnya fogalmainak helyes megítélése és használata mindennapi élmények kapcsán folytatott beszélgetésekben.</p> <p>Különböző magatartásformák elemzése, értékelése.</p> <p>Memoriterek szövegű tolmácsolása Mimetizálás (arcjáték, tekintet, gesztikuláció, testtartás használata a helyzethez alkalmazkodóan). Nyelvtörők, kiszámolók tanulása.</p> <p>Verstanulás. Ünnepekhez, népszokásokhoz, jeles napokhoz kapcsolódó rövid versek megtanulása.</p> <p>Kulcsfogalmak: Belégzés, kilégzés, hang, szó, mondat, szöveg, hangerő, hangsúly, tempó, valóság, mese, vers, mondóka, kiszámoló, nyelvtörő, érzés, érzelem, élmény, hangulat, vélemény, vita, párbeszéd, rokon értelmű szavak, ellentétes jelentésű szavak, időrend, sorrend, esemény, cím, jó, rossz, szép, csúnya.</p>	<p align="center">tankönyv, könyvek, képkártyák, szívószál, stopperóra, IKT eszközök, buborékfújó, ping-pong labda, tükör</p>	37

2.	<p>Olvasás, az írott szöveg megértése</p>	<p>Az olvasás jelrendszere: Rendszeres mesehallgatás a tanító tolmácsolásában vagy az infokommunikációs eszközök használatával. Olvasástechnika fejlesztését szolgáló gyakorlatok végzése. Hangerő, hangsúly, hanglejtés megfelelő használata. Az írásjelek hangsúly- és értelemmódosító szerepének érzékeltetése hangos olvasásnál. Mondatok hangos és néma olvasása. Szövegek hangos és néma olvasása. Törekvés a pontos, kifejező, szövegű olvasásra.</p> <p>Tájékozódás a szövegben. Válogató-, staféta- és párbeszédes formában a hangos olvasás gyakorlása.</p> <p>Az írott szöveg megértése: Mondatok hangos és néma olvasása, tartalmának megértése. Rövid szöveg megismerése, tartalmának megértése. Rövid szöveg üzenetének, érzelmi tartalmának megértése. Az olvasmányhoz kapcsolódó személyes élmények felidézése és megfogalmazása szóban. Tartalom elmondása. Szövegösszefüggések keresése.</p> <p>Olvasmányokhoz kapcsolódó feladatok megoldása segítséggel, irányítással:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a megértés bizonyítása rajzzal, színezéssel, – mondatok és képek egyeztetése, – szereplők tulajdonságainak felismerése, – mondatok kiegészítése, tagmondatok összekapcsolása. <p>Versolvasás, verstanulás. Ismerkedés a néphagyományokkal; ezek őrzése, ápolása. Ünnepekhez, népszokásokhoz, jeles napokhoz kapcsolódó rövid szövegek olvasása, értelmezése.</p> <p>Kulcsfogalmak: Stafétaolvasás, párbeszéd, helyszín, időpont, találós kérdés, népszokás, hagyomány, szabály.</p>	<p>Tankönyv, munkafüzet, könyvek, képkártyák, betűkártyák, szókártyák, IKT eszközök, füzet, ceruza</p>	65
----	--	--	--	----

3.	<p>Írás, szövegalkotás</p>	<p>Az írás jelrendszere: Az írástechnika gyakorlása. Betűalakítások és kapcsolások gyakorlása az új vonalrendszerben. Szavak, szó szerkezetek, mondatok, összefüggő szövegek másolása. Szavak, rövid mondatok írása látási-hallási előkészítéssel, tollbamondással. Írásjelek alkalmazása. Nagybetűk alkalmazása nevek és a mondatok írása során. Az írástempó fokozása, a folyamatos, lendületes írás gyakorlása. Az íráshoz szükséges helyes testtartás megőrzése. Szövegalkotás írásban: Szavak gyűjtése és írása. Mondatok kiegészítése. Mondatbővítés. Mondatbefejezés. Mondatalkotás. Címadás. Két-három soros jellemzés megfogalmazása. Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése szóban, segítséggel. Kulcsfogalmak: Egy-, két- és háromjegyű betű, írott kis- és nagybetű, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, vessző, tollbamondás, másolás, ékezet, hiba, ellenőrzés, javítás, szöveg, szó, mondat, cím, vélemény, sms, e-mail, rendezett íráskép.</p>	<p>Munkafüzet, füzet, feladatlapok, grafitceruza, postairon, Logico, IKT eszközök</p>	50
----	-----------------------------------	--	---	----

4.	<p>Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről</p>	<p>Alapvető kommunikációs helyzetek nyelvi és magatartási mintái Kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás és kapcsolatzárás: – részvétel a tanulócsoportban folyó beszélgetésben, – társas nyelvi magatartási formák alkalmazása. Nyelvi mintakövetés beszédben és írásban. A tanult nyelvi fordulatok alkalmazása tanulási helyzetben, spontán beszédben. Az életkornak megfelelő erkölcsi választás és értékelés. Szavak jelentése, szókincs Szavak csoportosítása jelentésük szerint: – rokon értelmű szavak, – több jelentésű szavak, Állandósult szókapcsolatok értelmezése. A szókincs folyamatos gyarapodása. Hang, betű, szótag, szó: Hang és betű megkülönböztetése. A magánhangzók és mássalhangzók időtartama: megfigyelése, jelölése begyakorolt szóanyagban. Toldalékos szó megfigyelése, szótó és toldalék elkülönítése. Szófajok: Szavak csoportosítása: kérdések alapján; jelentés szerint. Modalitás szerinti mondatfajták: Mondatfajták megfigyelése, felismerése. Alapvető nyelvhelyességi és helyesírási szabályok, írásjelek: Írásjelek megfigyelése, használata a mondatok végén előkészítés után. A „j” hang kétféle jelölése begyakorolt alapszókészletben. A teljes ábécé ismerete. A mondat szavakra tagolása. Kulcsfogalmak: Hang, betű, szótag, szótagolás, szó, mondat, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, vessző, kötőjel, időtartam, hosszú, rövid, hangsúly, kisbetű, nagybetű, név, magánhangzó, mássalhangzó, kijelentő mondat, kérdő mondat, felszólító mondat, felkiáltó mondat, óhajtó mondat, közlés, kijelentés, megállapítás, kérdés, érdeklődés, tudakozódás, kérés, tiltás, parancs, utasítás, öröm, fájdalom, meglepődés, kívánság, melléknév, tulajdonság, ige, cselekvés, történés, főnév, köznévi, tulajdonnév, számnév, határozott, határozatlan.</p>	<p>Munkafüzet, füzet, feladatlapok, grafitceruza, postairon, Logico, IKT eszközök</p>	52
----	---	---	---	----

5.	<p style="text-align: center;">Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése</p>	<p>Népköltészet; Mondókák, kiszámolók meghallgatása, olvasása. Népi játékok eljátszása. Találós kérdések olvasása. Magyar és más népek meséinek olvasása:</p> <p>Klasszikus magyar szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései. Klasszikus európai szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései. Kortárs magyar szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései. Gyermekversek olvasása.</p> <p>Mese, meserészletek szereposztás szerinti felolvasása. Elbeszélések közös és önálló olvasása, feldolgozása tanári segítséggel. Könyvtárlátogatás.</p> <p>Ajánlott magyar szerzők és művek: Csukás István: „Hideg szél fúj”; Sün Balázs, Fazekas Anna: Ősz, Télapó, Tél, Szület. Gryllus Vilmos: Füstí fecskék, Kémény tetején, Hallgatag erdő. Móricz Zsigmond: Iciri-piciri, A török és a tehenek. Nemes Nagy Ágnes: Cifra palota, Lila fecske, Madarak, Nyári rajz, Petőfi Sándor: Itt van az ősz, itt van újra, Nemzeti dal (részlet). Szabó Lőrinc: A szél meg a nap, Esik a hó, Nyitnikék (részlet), Falusi hangverseny. Tamkó Sirató Károly: Mondjam még? Varró Dániel: Buszvezetők. Weöres Sándor: Vásár (részlet), Ha vihar jó a magasból, Újesztendő, Száncengő, Galagonya, Birkaiskola, Szép a fenyő, Nől a dér, álom jár. Zelk Zoltán: A tölgyfa születésnapja, Köd és fény, Télapó és a hóember, Alszik a szél, Október, Hova futsz, te kicsi őz? Az állatok iskolája, Mikulás bácsi csizmája, Rajzpapír.</p> <p>Ajánlott Európai szerzők és művek: Aesopus: Kincs a szőlőben, Az oroszlán és az egér, A róka és a gólya, La Fontaine: A tücsök és a hangya, Rishard Scarry: Mentenek a tűzoltók, Miből lesz a kenyér?, Szutyjev: Az alma, Miau, A három kiscica, A sün, akit meg lehetett simogatni</p> <p>Epikus művek jellemzői: Tartalommondás; a cím és a szöveg kapcsolatának magyarázata; címadás gyakorlása. Szereplők tulajdonságainak és cselekedeteinek megítélése – a jó, a rossz, a szép, a csúnya fogalma. Lírai alkotások jellemzői: Versek hangos és néma olvasása Báb- és drámajátékok jellemzői: Népi játékok játszása. Mese, meserészlet megtanulása, közös eljátszása, előadása. Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékban (pl. bábjáték). Kulcsfogalmak: Író, költő, valóság, mese, népmese, vers, verssor, versszak, rím, refrén, mondóka, kiszámoló, dal, népi játék, történet, szereplő, főszereplő, helyszín, párbeszéd, hangulat, ellentét, ismétlés, jó, rossz, szép, csúnya.</p>	tankönyv, könyvek, IKT eszközök, bábok	23
----	--	---	--	----

10.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	25
-----	-------------------------------------	--	---------------------------------	----

A továbbhaladás feltételei a *harmadik* évfolyam végén:

A NAT-ban meghatározott tanulási eredmények a tanulók sajátos nevelési igénye és egyéni képességei szerint, különösen:

- A hangok hosszúságának érzékeltetése. Megfelelő beszédtempó, hangerő, beszédtechnika, hangsúly.
- Négy-öt mondóka, vers ismerete.
- A megtanulandó memoriterek képességi szintnek megfelelő tolmácsolása.
- Egyéni fejlettségi szintnek megfelelő részvétel a dramatikus, szerep- és szituációs játékokban.
- A megismert nyelvi formák alkalmazása a társas érintkezésben.
- Kérdésekre adekvát válaszadás a szituációnak megfelelően.
- Önálló vélemény alkotása. Az életkornak megfelelő erkölcsi ítélet alkotása.
- A környezet tárgyairól, eseményekről, élményekről három-négy összefüggő mondat megfogalmazása.
- Szóképes, illetve folyamatos, szöveghű olvasás, megfelelő hangsúlyozás.
- Olvasott szövegrészek, szövegek tartalmáról beszámolás segítséggel.
- Szövegértést bizonyító egyszerű feladatok megoldása. A szereplők, helyszín, időpont megnevezése.
- Mondatok és rövid szövegek másolása írott és nyomtatott mintáról.
- A begyakorolt alapszókészlet szavainak leírása tollbamondással. Az írott nagybetűk alkalmazása.
- Írásos feladatok megoldása fokozódó önállósággal.
- A tanult nyelvhelyességi és helyesírási ismeretek alkalmazása.
- Tiszta, rendezett, könnyen olvasható íráskép.

Magyar nyelv és irodalom 4. évfolyam

Kiemelt célok: Helyes artikuláció, tiszta ejtés, hangképzés, beszédhanghallás fejlesztése. Beszédkedv, társalgási kedv növelése. Alkalmazkodás a beszédhelyzethez. Megfelelő hangerő, hanglejtés, hangsúly, hangszín, beszédritmus használata. A verbális kommunikációs eszközök alkalmazása a mindennapi érintkezés során. Törekvés erősítése a mások számára érthető és kifejező beszédre. Összefüggő beszéd további fejlesztése az életkornak megfelelő témákban. Szóbeli szövegek kommunikációs sémáinak, nyelvi jellemzőinek használata. Szóbeli szövegalkotás, kommunikációs képesség, beszédkészség fejlesztése. A mindennapi élet és a tankönyvek szókincsének ismerete. Helyzetfelismerés, szituációhoz igazodó, beszéd tartalomnak megfelelő szóhasználat. A beszélői szándék és az érzelmek kifejezése.

Tantárgy feladatai: Az eredményes olvasás,- írástanulás feltételeinek a megteremtése, az ehhez szükséges készségek kialakítása, megerősítése. A helyesírásra vonatkozó alapvető tudás elsajátítása. Az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése. A vizuális észlelés és differenciálás, auditív észlelés és differenciálás, fonematikus észlelés, érzékelés, figyelem, gondolkodás, emlékezőképesség, analízáló-szintetizáló képesség, ritmus, mozgás, finommotorika, szem-kéz koordináció fejlesztése. Önismeret erősítése, véleménynyilvánítás, mások véleményének meghallgatása. Az írás eszközszintű használata, a helyesírási készség fejlesztése, rendezett íráskép kialakítása az egyéni adottságok figyelembevételével. A szövegtartalom visszaadása fokozódó önállósággal.

Éves óraszám: 288
Heti óraszám: 8
Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus, hiányában tanító

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Beszédkészség fejlesztése, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Beszédhallás, hallás utáni értés Helyes beszédlejtés megfigyelése és alkalmazása hangkapcsolatok, szósorok, szövegek, versek mondása során. Hangkapcsolatok tiszta ejtésének gyakorlása változó szó- és szöveggörnyezetben, todalékos szavakban és a kiejtéstől eltérő hangkapcsolatokban. Hangkapcsolatok, szósorok ismétlése. Mondatfonetikai gyakorlatok végzése. Különböző beszédhelyzetnek megfelelő hangerő, hangszín, beszédtempó megválasztása, gyakorlása; ritmusváltás, hangerőváltás, szünettartás. Szókincs gyarapítása szógyűjtéssel, képek és kérdések segítségével; tulajdonságok gyűjtése, kiválasztása, mondatba foglalása. Rokon értelmű és ellentétes jelentésű szavak gyűjtése. Szavak mondatba helyezése, beépítése a beszédbe. Szókincs bővítése mondat és szöveg szinten. Egyes tantárgyak szakszavainak beépítése a mindennapi szóhasználatba. Segítséggel három-négy mondat összefűzése az időrend betartásával. Beszédfejlettség: Saját és közösségi élmények megfogalmazása. Mindennapi élmények, olvasmányok, látvány-, hang-,	tankönyv, könyvek, képkártyák, szívószál, stopperóra, IKT eszközök, buborékfújó, ping-pong labda, tükör	42

		<p>mozgóképelmények tartalmának felidézése, elmondása az időrend betartásával. Mindennapi élethelyzetekhez kapcsolódó szituációs gyakorlatok. Az iskolai életben előforduló események megbeszélése. Bekapcsolódás társak és felnőttek beszédébe (figyelem a kortárs és felnőtt beszélgetőtársra). Beszédpartnerhez alkalmazkodó nyelvi formák használata. Társas nyelvi magatartási formák gyakorlása: tematikus társalgás, üzenetközvetítés. Udvariassági formák gyakorlása: megszólítás, kérés, megköszönés, jókívánság megfogalmazása. Viselkedési normák betartása könyvtárban, színházban, múzeumban, kiránduláson, tömegközlekedés során. Irodalmi szövegek reprodukálása az irodalmi élményszerzés érdekében. Címadási gyakorlatok. Szerepjátékok gyakorlása mesedramatizálással (bábjáték, árnyjáték). Önismereti gyakorlatok. Véleményalkotás, mások véleményének meghallgatása. A jó, a rossz, a szép, a csúnya fogalmainak helyes megítélése és használata mindennapi élmények kapcsán folytatott beszélgetésekben. Különböző magatartásformák elemzése, értékelése. Az életkornak megfelelő erkölcsi választások.</p> <p>Memoriterek szöveghű tolmácsolása: Mimetizálás (arcjáték, tekintet, gesztikuláció, testtartás használata a helyzethez alkalmazkodóan). Nyelvtörők, kiszámolók tanulása.</p> <p>Verstanulás: Ünnepekhez, népszokásokhoz, jeles napokhoz kapcsolódó rövid versek megtanulása. Tanult szövegek (versek, nyelvtörők, kiszámolók) szöveghű és kifejező tolmácsolása.</p> <p>Ismert szövegek megjelenítése dramatikus játékkal.</p> <p>Különbőle dramatikus formák kipróbálása (pl. bábjáték, árnyjáték, némajáték, versmondás, helyzetgyakorlat).</p> <p>Kulcsfogalmak: Belézés, kilézés, hang, szó, mondat, szöveg, hangerő, hangsúly, tempó, valóság, mese, vers, mondóka, kiszámoló, nyelvtörő, érzés, érzelem, élmény, hangulat, vélemény, vita, párbeszéd, rokon értelmű szavak, ellentétes jelentésű szavak, időrend, sorrend, esemény, cím, jó, rossz, szép, csúnya.</p>		
--	--	--	--	--

2.	<p>Olvasás, az írott szöveg megértése</p>	<p>Az olvasás jelrendszere: Rendszeres mesehallgatás a tanító tolmácsolásában vagy az infokommunikációs eszközök használatával. Olvasástechnika fejlesztését szolgáló gyakorlatok végzése. Hangerő, hangsúly, hanglejtés megfelelő használata. Az írásjelek hangsúly- és értelemmódosító szerepének érzékeltetése hangos olvasásnál. Mondatok hangos és néma olvasása. Szövegek hangos és néma olvasása. Törekvés a pontos, kifejező, szöveghű olvasásra. Tájékozódás a szövegben. Válogató-, staféta- és párbeszédes formában a hangos olvasás gyakorlása. Az írott szöveg megértése: Mondatok hangos és néma olvasása, tartalmának megértése. Rövid szöveg megismerése, tartalmának megértése. Rövid szöveg üzenetének, érzelmi tartalmának megértése. Az olvasmányhoz kapcsolódó személyes élmények felidézése és megfogalmazása szóban. Cím, szereplők, helyszín kiemelése, időpont megállapítása, cselekmény követése. Tanulság megfogalmazása segítséggel. Tartalom elmondása. Szövegösszefüggések keresése. Olvasmányokhoz kapcsolódó feladatok megoldása segítséggel, irányítással: – a megértés bizonyítása rajzzal, színezéssel, – mondatok és képek egyeztetése, – szereplők tulajdonságainak felismerése, – vázlatkészítés rajzzal, szöveg kiegészítésével, – mondatok kiegészítése, tagmondatok összekapcsolása. Dramatizálás. Ismerettartalmú szövegek olvasásával információkereső technikák alkalmazása: – az adatok visszakeresése, – információk kiemelése. A műélvezet megtapasztalása a belefeledkezés, a játék, a humor, a képzelet, a ritmus és a zene révén. Közmondások, szólások, találós kérdések értelmezése. Versolvasás, verstanulás: Verseket hangulatának átélése, belefeledkezés a ritmus, a zene révén. Ismerkedés a néphagyományokkal; ezek őrzése, ápolása. Ünnepekhez, népszokásokhoz, jeles napokhoz kapcsolódó rövid szövegek olvasása, értelmezése. Gyermeklexikon használata. Ismerkedés gyermekújságokkal. Kulcsfogalmak: Stafétaolvasás, párbeszéd, gondolatjel, bekezdés, helyszín, időpont, vázlat, találós kérdés, népszokás, hagyomány, szabály.</p>	<p>Tankönyv, munkafüzet, könyvek, képkártyák, betűkártyák, szókártyák, IKT eszközök, füzet, ceruza</p>	80
----	--	---	--	----

3.	Írás, szövegalkotás	<p>Az írás jelrendszere Az írástechnika gyakorlása. Segédvonal nélküli füzet használata. Betűalakítások és kapcsolások gyakorlása az új vonalrendszerben. Szavak, szó szerkezetek, mondatok, összefüggő szövegek másolása (írottról, nyomtatottról). Szavak, rövid mondatok írása látási-hallási előkészítéssel, tollbamondással. Szavak, rövid mondatok írása emlékezetből. Írásjelek alkalmazása. Nagybetűk alkalmazása nevek és a mondatok írása során. Az írástempó fokozása, a folyamatos, lendületes írás gyakorlása. Az íráshoz szükséges helyes testtartás megőrzése. Hibafelismerés, hibajavítás segítséggel. Szövegalkotás írásban: Szavak gyűjtése és írása. Mondatok kiegészítése. Mondatbővítés. Mondatbefejezés. Mondatalkotás. Címadás. Szövegalkotás mondatok összekapcsolásával. Meghívó megfogalmazása, megírása. Rövid szöveges üzenetek írása sms és e-mail formában. Két-három soros jellemzés megfogalmazása, leírása. Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése írásban.</p> <p>Kulcsfogalmak: Egy-, két- és háromjegyű betű, írott kis- és nagybetű, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, vessző, tollbamondás, másolás, ékezet, hiba, ellenőrzés, javítás, szöveg, szó, mondat, cím, vélemény, értesítés, meghívó, hirdetés, sms, e-mail, rendezett íráskép.</p>	Munkafüzet, füzet, feladatlapok, grafitceruza, postairon, Logico, IKT eszközök	56
----	----------------------------	--	--	----

4.	<p>Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről</p>	<p>Alapvető kommunikációs helyzetek nyelvi és magatartási mintái Kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás és kapcsolatzárás: részvétel a tanulócsoportban folyó beszélgetésben, társas nyelvi magatartási formák alkalmazása. Beszélgetés, vita: helyzetfelismerés, alkalmazkodás a beszédhelyzethez, a vitakultúra formálása, vélemény megfogalmazása, megosztása. Nyelvi mintakövetés beszédben és írásban. A tanult nyelvi fordulatok alkalmazása tanulási helyzetben, spontán beszédben. Az életkornak megfelelő erkölcsi választás és értékelés. Szavak jelentése, szókincs Szavak csoportosítása jelentésük szerint: rokon értelmű szavak; több jelentésű szavak; azonos alakú szavak. Állandósult szókapcsolatok értelmezése. A szókincs folyamatos gyarapodása. Hang, betű, szótag, szó, szótó, toldalék: Hang és betű megkülönböztetése. A magánhangzók és mássalhangzók időtartama: megfigyelése, jelölése begyakorolt szóanyagban. Toldalékos szó megfigyelése, szótó és toldalék elkülönítése. A kiejtéstől eltérő hangkapcsolatok megfigyelése a szavakban és a szavak végén, helyesírása begyakorolt szókészletben. Szófajok: Szavak csoportosítása: kérdések alapján; jelentés szerint. Modalitás szerinti mondatfajták: Mondatfajták megfigyelése, felismerése. Alapvető nyelvhelyességi és helyesírási szabályok, írásjelek: Írásjelek megfigyelése, használata a mondatok végén előkészítés után. A „j” hang kétféle jelölése begyakorolt alapszókészletben. A szóvégi -ó, -ő, -ú, -ű jelölésének gyakorlása megadott szókészletben. Szótagolás, szavak csoportosítása szótagszám szerint. Az elválasztás eseteinek megfigyelése. A teljes ábécé, betűrend ismerete. A mondat szavakra tagolása. Kulcsfogalmak: Hang, betű, szótag, szótagolás, szó, mondat, írásjel, pont, kérdőjel, felkiáltójel, vessző, kötőjel, időtartam, hosszú, rövid, hangsúly, kisbetű, nagybetű, név, magánhangzó, mássalhangzó, kijelentő mondat, kérdő mondat, felszólító mondat, felkiáltó mondat, óhajtó mondat, közlés, kijelentés, megállapítás, kérdés, érdeklődés, tudakozódás, kérés, tiltás, parancs, utasítás, öröm, fájdalom, meglepődés, kívánság, melléknév, tulajdonság, ige, cselekvés, történés, főnév, köznév, tulajdonnév, számnév, határozott, határozatlan.</p>	<p>Munkafüzet, füzet, feladatlapok, grafitceruza, postairon, Logico, IKT eszközök</p>	56
----	---	--	---	----

5.	<p>Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése</p>	<p>Népköltészet; Mondókák, kiszámolók meghallgatása, olvasása. Népi játékok eljátszása. Találós kérdések olvasása. Magyar és más népek meséinek olvasása. Klasszikus magyar szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései. Klasszikus európai szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései. Kortárs magyar szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései. Gyermekek olvasása. Mese, meserészletek szereposztás szerinti felolvasása. Elbeszélések közös és önálló olvasása, feldolgozása tanári segítséggel. Könyvtárlátogatás. Ajánlott magyar szerzők és művek: Arany János: Ószeb csavarodott. Bartos Erika: Maci a holdon, Budapest. Gárdonyi Géza: Gólyák, Cifra mese, Macskánk. Gryllus Vilmos: Füsti fecskék. Kémény tetején. Hallgatag erdő. József Attila: Betlehemi királyok. Altató. Csoszogi, az öreg suszter. Kányádi Sándor: Hófoltos még a határ. Kelj föl, nap. Lázár Ervin: Öregapó madarai. Móra Ferenc: Tükrös Kata. A pillangók királya. Vasgyúró Gyurka. Sose volt király bánata. A kis bicebóca. A didergő király. Móríc Zsigmond: Kevélykerek. Kuckókirály. A köszöntő. A nehéz kétgarasos. Nemes Nagy Ágnes: Cifra palota. Lila fecske. Madarak. Petőfi Sándor: Itt van az ősz, itt van újra. Nemzeti dal (részlet). Szabó Lőrinc: A szél meg a nap. Ajánlott Európai szerzők és művek: Andersen: A két gyertya. A rendíthetetlen ólomkatona. A három versenyugró. Aesopus: Kincs a szőlőben. Az oroszlán és az egér. A róka és a gólya. Grimm: A csillagruha. La Fontaine: A tücsök és a hangya, Richard Scarry: Mentenek a tűzoltók, Miből lesz a kenyér?, Epikus művek jellemzői: Rövid epikai művek, népköltészeti alkotások, elbeszélések hangos és néma olvasása. A történet idejének és helyszínének azonosítása. Az események sorrendjének, összefüggéseinek megállapítása segítséggel. Történet főszereplőinek azonosítása. Tartalommondás; a cím és a szöveg kapcsolatának magyarázata; címadás gyakorlása. Szereplők tulajdonságainak és cselekedeteinek megítélése – a jó, a rossz, a szép, a csúnya fogalma. Lírai alkotások jellemzői: Versek hangos és néma olvasása. A lírai mű témájának és hangulatának, érzelmi tartalmának felismerése. A vers versszakokra bontása. A versszak felismerése, egyszerű jellemzése (sorok száma, hosszúsága, szótagszáma). Rím felismerése. A költői nyelv néhány sajátosságának megfigyelése: ellentét, ismétlés (refrén). Báb- és drámajátékok jellemzői: Népi játékok játszása. Mese, meserészlet megtanulása, közös eljátszása, előadása. Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékban (pl. bábjáték). Kulcsfogalmak: Író, költő, valóság, mese, népmese, vers, verssor, versszak, rím, refrén, mondóka, kiszámoló, dal, népi játék, történet, szereplő, főszereplő, helyszín, párbeszéd, hangulat, ellentét, ismétlés, jó, rossz, szép, csúnya.</p>	tankönyv, könyvek, IKT eszközök, bábok	26
----	--	--	--	----

10.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	28
-----	-------------------------------------	--	---------------------------------	----

A továbbhaladás feltételei a *negyedik* évfolyam végén:

A NAT-ban meghatározott tanulási eredmények a tanulók sajátos nevelési igénye és egyéni képességei szerint, különösen:

- A hangok hosszúságának érzékeltetése. Megfelelő beszédtempó, hangerő, beszédtechnika, hangsúly.
- Négy-öt mondóka, vers ismerete.
- A megtanulandó memoriterek képességi szintnek megfelelő tolmácsolása.
- Egyéni fejlettségi szintnek megfelelő részvétel a dramatikus, szerep- és szituációs játékokban.
- A megismert nyelvi formák alkalmazása a társas érintkezésben.
- Kérdésekre adekvát válaszadás a szituációnak megfelelően.
- Önálló vélemény alkotása. Az életkornak megfelelő erkölcsi ítélet alkotása.
- A környezet tárgyairól, eseményekről, élményekről három-négy összefüggő mondat megfogalmazása.
- Összefüggő szóbeli szöveg alkotása kevés segítséggel.
- Szóképes, illetve folyamatos, szöveghű olvasás, megfelelő hangsúlyozás.
- Olvasott szövegrészek, szövegek tartalmáról beszámolás segítséggel.
- Szövegértést bizonyító egyszerű feladatok megoldása. A szereplők, helyszín, időpont megnevezése. Az események sorba rendezése.
- Szövegelemzés végzése segítséggel. Összefüggések észrevétele a szövegben.
- Mondatok és rövid szövegek másolása írott és nyomtatott mintáról.
- A begyakorolt alapszókészlet szavainak leírása tollbamondással, emlékezetből való írással.
- Előkészítés után 4-5 mondatból álló szöveg leírása tollbamondás után.
- Az írott nagybetűk alkalmazása.
- Írásos feladatok megoldása fokozódó önállósággal.
- A tanult nyelvhelyességi és helyesírási ismeretek alkalmazása.
- Önellenőrzés, hibajavítás.
- Tiszta, rendezett, könnyen olvasható íráskép.

Magyar nyelv és irodalom 5. évfolyam

Kiemelt célok:

Az anyanyelvi kommunikációhoz szükséges képességek kialakítása, illetve fejlesztése, valamint az ehhez elengedhetetlen ismeretek elsajátíttatása. A szókincsfejlesztés és -gazdagítás, a növekvő igényű helyes nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése, a jövőbeni tanulmányokhoz szükséges és a felnőtt életben, az élethosszig tartó tanulás során használható olvasni és írni tudás (szövegértés és szövegalkotás) gondozása és továbbfejlesztése. Az írás eszközszerű használata, a helyesírási készség fejlesztése. Szóbeli és írásbeli nyelvhasználat legalapvetőbb elveinek, normáinak elsajátíttatása. Az olvasás, a könyvek iránti érdeklődés megalapozása, erősítése.

Tantárgy feladatai:

Az olvasás megszerettetése, irodalmi élmény nyújtása mellett az anyanyelvi kompetencia fejlesztése. Alapvető feladata, hogy a tanulók szövegalkotási tudásának gyarapításával képessé váljanak a társadalmi kommunikációra, az önkifejezésre. A tantárgy feladatai közé tartozik a vizuális észlelés és differenciálás, auditív észlelés és differenciálás, fonematikus észlelés, érzékelés, figyelem, gondolkodás, emlékezőképesség, analízis-szintetizáló képesség, ritmus, mozgás, finommotorika és a szem-kéz koordináció fejlesztése

Éves óraszám:

180

Heti óraszám:

5

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus, szakember hiány esetén tanító magyar nyelv és irodalom műveltségi területtel vagy szakkollégiummal, vagy magyar nyelv és irodalom szakos tanár.

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Beszéd-készség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	<p>Beszédtechnika: a helyes beszédlevegzés, megfelelő beszédhang, hanglejtés, pontos artikuláció, ritmus, tempó, időtartam, hangsúly, hangerő, szünet, a kommunikáció céljának megfelelő beszéd.</p> <p>Metakommunikáció: testtartás, távolság, tekintet. A metakommunikációs eszközök megismerése során a testbeszéd megértése.</p> <p>Beszéd(meg)értés: szavak, mondatok és szöveg szintjén. A beszélő szándékának megértése.</p> <p>Beszéd-készség: A reprodukív beszéd gyakorlása, memoriterek tanulása.</p> <p>Kommunikációs helyzet: kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás Főfogalom alá rendezés.</p> <p>Analógiák készítése, a következtetések megfogalmazása, analízis-szintetizálás, különböző szempontok szerinti csoportosítások.</p> <p>Versmondás.</p> <p>Kulcsfogalmak: artikuláció, beszédértés, beszédlevegzés, beszélő szándéka, kommunikáció, összehasonlítás, csoportosítás, főfogalom.</p>	stopperóra, IKT eszközök, ritmushangszerek, tankönyv/ek, füzet	15

2.	Olvasás és az írott szöveg megértése	<p>Szövegelemzés, szövegértő olvasás Kreatív szövegalkotás Tanulást segítő eljárások Szövegfeldolgozás Mondatok, szöveg értelmezése hangos olvasással. A szövegből adott szempontok alapján adatok kiemelése. Törekvés önálló olvasásra. Aktív és passzív szókincs gyarapítása. A könyv, mint információforrás értékének felismerése. Az olvasott szöveg adott szempontok szerinti tagolása, lényegkiemelés. Ismeretszerzés a könyvtár felépítéséről, működéséről, Kulcsfogalmak: <i>tartalom, lényegkiemelés, szövegbefogadás, szövegalkotás. Önművelés, média, ismeret, ismeretnyújtás, ismeretszerzés, lényegkiemelés, vázlat.</i></p>	<p>szépirodalmi és ismeretterjesztő könyvek, folyóiratok, újságok, hanganyag, IKT eszközök, tankönyv/ek, füzet</p>	15
3.	Írás, szövegalkotás	<p>Reproduktív írás Félig produktív írás. A szöveg nyelvi jellegzetességei. Szövegalkotás, szöveg-átalakítás. Leíró és elbeszélő jellegű szövegek (fogalmazás). Elbeszélő jellegű szöveg tagolódása Cím szerepe. Hír (hirdetés) Leírás irodalmi és ismeretterjesztő szövegekben. Néhány mondatos szöveg önálló alkotása. Tanult nyelvhelyességi, helyesírási ismeretek alkalmazása. Hibátlan másolás, szavak, mondatok, néhány mondatnyi szöveg látó-halló tollbamondás alapján történő írása. Feladatlapok, táblázatok kitöltése. Vázlatkészítés tanulása. Mondatok bővítése. A tanult nyelvtani szabályok alkalmazásával írásbeli szöveg alkotásának tanulása. Elbeszélő jellegű szöveg jellemző jegyeinek felismerése, gyűjtése. Szöveg átalakítása bővítéssel (díszítők, jelzők) és szűkítéssel (lényegkiemelés, tömörítés). Elbeszélő jellegű szöveg alkotása szóban. Címalkotás. Meghívó, hír, hirdetés gyűjtése, megfigyelése. Olvasottakról vázlat készítése. Kulcsfogalmak: <i>önálló írás, emlékezetből való írás, diktálás, nyelvtani szabály, fogalmazás, leírás, elbeszélés, jellemzés.</i></p>	<p>meghívók, postai űrlapok, könyv/ek, folyóiratok, újságok, IKT eszközök, tankönyv/ek, füzet</p>	15

4.	<p>Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről</p>	<p>1. BETŰK 2. SZÓELEMEK, SZAVAK 3. SZÓSZERKEZETEK 4. MONDATOK 5. SZÖVEG Magánhangzók, mássalhangzók. Betűrend. Elválasztás. Mondatok átalakítása: tómondat alkotása, bővített mondat. Mondatalkotás. Mondatfajták Mondat tagolása, tanult helyesírási szabályok (mondatkezdés, írásjelek, tulajdonnevek) alkalmazása. Szó szerkezet alkotása, átalakítása Helyes hangsúly gyakorlása. Szövegalkotás tanulása. Helyes mondatalkotás és szövegalkotás szabályainak megismerése, tanulása. Kulcsfogalmak: <i>beszédhang, magánhangzó, mássalhangzó, szóelem, hangalak és jelentés, szókincs, helyesírási szabály.</i></p>	<p>lexikonok, IKT eszközök, tankönyv/ek, füzet</p>	60
5.	<p>Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése</p>	<p>MESE, MŰMESE: Feldolgozásra ajánlott művek: Az égig érő fa (magyar népmese) Tündérszép Ilona és Argyélus (magyar népmese) Attila földje (magyar népmese) Válogatás a magyar népmese gyűjteményből -Grimm, La-fontaine meséi MÍTOSZOK, LEGENDÁK: Feldolgozásra ajánlott művek: - Arany János: Rege a csodaszarvasról Válogatás mítoszokból MONDA: Feldolgozásra ajánlott művek: - Lehel kürtje - Mátyás-mondák Válogatás magyar és más népek (görög, római) mondáiból NÉPDALOK: Feldolgozásra ajánlott művek: A rátóti, Túl a Tiszán.. BIBLIAI TÖRTÉNETEK: Feldolgozásra ajánlott művek: - A világ teremtése - Az édenkerti történet - Noé és a bárka - Jézus születése - A betlehemi királyok REGÉNY: Feldolgozásra ajánlott művek: - Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk Kulcsfogalmak: <i>líra, epika, dráma, dal, népdal, ballada, népballada, mese, népmese, legenda, monda, vers, próza, elbeszélés, elbeszélő költemény, regény, rím, memoriter.</i></p>	<p>IKT eszközök, tankönyv/ek, füzet</p>	60

6.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	15
----	-------------------------------------	--	---------------------------------	----

A továbbhaladás feltételei az ötödik évfolyam végén:

- A tanuló társalgásban részt tud venni.
- Képes a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni.
- Az olvasást az információ szerzéséhez és átadáshoz felhasználja.
- Ismeretei vannak a könyvtár felépítéséről, működéséről. Képes lényegkiemelésre, a tartalom rövid visszaadására.
- Írásművei olvashatóak, áttekinthetőek legyenek.
- A tanult helyesírási szabályokat igyekszik alkalmazni.
- Szavakat átalakít, csoportosít, szóösszetételeket alkot.
- Képes hiányos és bővített mondatot alkotni, átalakítani a közlés szándékához igazítva.
- A kijelölt memoriterek szövegűen elmondja.
- A tanult irodalmi művek tartalmát ismeri, a szereplőket, helyszínt azonosítja.

Magyar nyelv és irodalom 6. évfolyam

Kiemelt célok:

Az anyanyelvi kommunikációhoz szükséges képességek kialakítása, fejlesztése, ismeretek elsajátítása. A szókincsfejlesztés és -gazdagítás, a növekvő igényű helyes nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése, a jövőben tanulmányokhoz szükséges és a felnőtt életben, az élethosszig tartó tanulás során használható olvasni és írni tudás (szövegértés és szövegalkotás) gondozása és továbbfejlesztése. Az írás eszközzintű használata, a helyesírási készség fejlesztése. Szóbeli és írásbeli nyelvhasználat legalapvetőbb elveinek, normáinak elsajátítása. Az olvasás, a könyvek iránti érdeklődés megalapozása, erősítése. A kultúrához hozzásegítő, valamint a nemzeti hovatartozás érzését növelő anyanyelvi képességeknek, készségeknek a továbbfejlesztése.

Tantárgy feladatai:

Az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése. Az irodalmi műveltség megalapozásához irodalmi élmény nyújtása mellett az anyanyelvi kompetencia fejlesztésének legfontosabb eszköze. Alapvető feladata, hogy a tanulók szövegalkotási tudásának gyarapításával képessé váljanak a társadalmi kommunikációra, az önkifejezésre. Kiemelt feladat az önismeret erősítése, lehetőséget teremtve a véleménynyilvánításra, mások véleményének meghallgatására.

Éves óraszám:

180

Heti óraszám:

5

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus, szakember hiány esetén tanító magyar nyelv és irodalom műveltségi területtel vagy szakkollégiummal, vagy magyar nyelv és irodalom szakos tanár

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Beszéd-készség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	<p>Beszédtechnika: a helyes beszédlejtés, megfelelő beszédhang, hanglejtés, pontos artikuláció, ritmus, tempó, időtartam, hangsúly, hangerő, szünet, a kommunikáció céljának megfelelő beszéd. Metakommunikáció: mimika, testtartás, távolság, tekintet. A metakommunikációs eszközök megismerése során a testbeszéd megértése; használatával a szóbeli kifejezőkészség erősítése.</p> <p>Beszéd(meg)értés: szavak, mondatok és szöveg szintjén. A beszélő szándékának megértése.</p> <p>Beszéd-készség: A reproductív beszéd gyakorlása, memoriterek tanulása. A kommunikáció céljának megfelelő beszéd, a hangsúlyok, érzelmek, indulatok, szándékok megjelenítése. Tanult szövegek kifejező tolmácsolása.</p> <p>Kommunikációs helyzet: vita, kérdés, kérdés, vélemény-és szándéknyilvánítás. Főfogalom alá rendezés; értelmező szótár, rokon értelmű szavak alkalmazása. Analógiák készítése, a következtetések megfogalmazása, analízis-szintetizálás, különböző szempontok szerinti csoportosítások, fogalomalkotások. Vers- és prózamondás.</p> <p>Kulcsfogalmak: artikuláció, beszédértés, beszédlejtés, beszélő szándéka, kommunikáció, összehasonlítás, csoportosítás, főfogalom.</p>	stopperóra, IKT eszközök, ritmushangszerek, tankönyv/ek, füzet	15

2.	<p>Olvasás és az írott szöveg megértése</p>	<p>Szövegelemzés, szövegértő (néma) olvasás Kreatív szövegalkotás, Tanulást segítő eljárások, Szövegfeldolgozás, Könyvtárhasználat, információszerezés különböző eszközei Mondatok, szöveg értelmezése néma és hangos olvasással. A szövegből adott szempontok alapján adatok kiemelése. Törekvés önálló olvasásra és szövegfeldolgozásra. Aktív és passzív szókincs gyarapítása. Az információs kommunikációs társadalom műfajainak megfelelő olvasási szokások gyakorlása. Különböző szépirodalmi, ismeretterjesztő, tankönyvi és médiaszövegek hangos és néma olvasása. Az olvasott szöveg adott szempontok szerinti tagolása, lényegkiemelés, tömörítés, adatkeresés. Felolvasás, az olvasottak ismertetése. Önálló könyvtárhasználat előkészítése, keresés megadott szempontok alapján Szépirodalmi részletek, művek szöveghű megtanulása. Kulcsfogalmak: <i>tartalom, lényegkiemelés, szövegbefogadás, szövegalkotás. Önművelés, média, ismeret, ismeretnyújtás, ismeretszerzés, lényegkiemelés, vázlat.</i></p>	<p>szépirodalmi és ismeretterjesztő könyvek, folyóiratok, újságok, hanganyag, IKT eszközök, tankönyv/ek, füzet</p>	15
3.	<p>Írás, szövegalkotás</p>	<p>Reproduktív írás, Félig produktív írás A szöveg nyelvi jellegzetességei, Szövegalkotás, szöveg-átalakítás Leíró és elbeszélő jellegű szövegek (fogalmazás), Elbeszélő jellegű szöveg tagolódása, Cím szerepe, Hír (hirdetés) Jellemzés tipikus jegyei, Jellemzés szerkezete, Meghívó, e-mail, sms, csetelés, blog Emlékezetből való írás. Tanult nyelvhelyességi, helyesírási ismeretek alkalmazása. Az írás közben felmerülő helyesírási, értelmezési probléma esetén vagy önellenőrzéskor, javításkor a megfelelő segédkönyvek használata – tanári segítséggel. Hibátlan másolás, szavak, mondatok, néhány mondatnyi szöveg látó-halló tollbamondás és emlékezet alapján történő írása. Postai űrlapok kitöltése. Vázlatkészítés. Hangutánzó, hangulatfestő szavak, szólások, közmondások, idézetek beépítése a mondatokba, a szövegbe, stílushatásuk megfigyelése. Változatos mondatfajták beépítése a szövegbe. A mondat szórendjének, a szöveg mondatrendjének vizsgálata, a lehetséges változatok számbavétele. A tanult nyelvtani szabályok alkalmazásával írásbeli szöveg alkotása. Elbeszélő jellegű szöveg alkotása írásban. Meghívó, hír, hirdetés készítése. Jellemzésből leírás, elbeszélés megfogalmazása, rögzítése. Kulcsfogalmak: <i>önálló írás, emlékezetből való írás, diktálás, nyelvtani szabály, fogalmazás, leírás, elbeszélés, jellemzés.</i></p>	<p>meghívók, postai űrlapok, könyv/ek, folyóiratok, újságok, IKT eszközök, tankönyv/ek, füzet</p>	15

4.	<p>Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről</p>	<p>1. BETŰK 2. SZÓELEMEK, SZAVAK 3. SZÓSZERKEZETEK 4. MONDATOK 5. SZÖVEG Szótőhöz kapcsolódó toldalékok hangrendjének, illeszkedésének szabálya. A mássalhangzók egymásra hatása a beszédben, írásban (hasonulás, összeolvadás, rövidülés, kiesés). Szófajok: főnév, melléknév, számnév, névmás, ige. Szavak csoportosítása szófajuk és jelentéstartalmuk alapján. Igeragozás, igeidők Szófajok, szavak mondatbeli funkciója. Szavak átalakítása képzéssel, jelezéssel, ragozással. Alárendelő- és mellérendelő szószerkezetek. Szószerkezetek keresése, gyűjtése irodalmi szövegből. Helyes szórend meghatározása. Szövegalkotás szabályainak alkalmazása Kulcsfogalmak: <i>beszédhang, magánhangzó, mássalhangzó, szóelem, hangalak és jelentés, szókincs, szófaj, helyesírási szabály.</i></p>	<p>lexikonok, IKT eszközök, tankönyv/ek, füzet</p>	60
5.	<p>Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése</p>	<p>MŰNEMEK:LÍRA,EPIKA,DRÁMA MŰNEM:LÍRA, MŰFAJ:DAL Feldolgozásra ajánlott művek: Petőfi Sándor: - Füstbe ment terv - Reszket a bokor mert... - Nemzeti dal - Szülőföldemen NÉPBALLADA: Feldolgozásra ajánlott művek: - Kőműves Kelemen ELBESZÉLŐ KÖLTEMÉNY: Feldolgozásra ajánlott művek: - Petőfi Sándor: János vitéz ELBESZÉLÉS: Feldolgozásra ajánlott művek: - Jókai Mór: A nagyenyedi két fűzfa REGÉNY: Feldolgozásra ajánlott művek: - Gárdonyi Géza: Egri csillagok Kulcsfogalmak: <i>lira, epika, dráma, dal, népdal, ballada, népballada, mese, népmese, legenda, monda, vers, próza, elbeszélés, elbeszélő költemény, regény, rím, memoriter.</i></p>	<p>IKT eszközök, tankönyv/ek, füzet</p>	60
6.	<p>Szabadon tervezhető órakeret</p>	<p>Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét</p>	<p>projekt során használt eszközök</p>	15

A továbbhaladás feltételei a *hatodik* évfolyam végén:

- A tanuló társalgásban részt tud venni.
- Képes legyen a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni.
- Képes legyen meggyőzni, érvelni, kérdezni, véleményt elfogadni.
- Az olvasást az információ szerzéséhez és átadáshoz felhasználja.
- Ismeri a könyvtárhasználat szabályait, és segítséggel képes a könyvtári információszerzésre.
- Tudja az írást kommunikációs célokra használni.
- Néhány mondatos szöveg önálló alkotására képes.
- A tanult szófajokat felismeri, gyűjti és csoportosítja.
- A tanult helyesírási szabályokat alkalmazza.
- A kijelölt memoriterek szöveghűen elmondja.
- Tanult irodalmi művek tartalmát ismeri, a szereplőket, helyszínt azonosítja.
- Ismeri a líra, epika, dráma fogalmát – ismer néhány művet ezek közül.

Magyar nyelv és irodalom 7. évfolyam

Kiemelt célok:	Az anyanyelvi kommunikációhoz szükséges képességek fejlesztése, valamint az ismeretek elsajátítása. Az önálló tanulás, a tájékozódási képesség, a tájékozottság, a döntési képesség erősítése. Szókincsfejlesztés és –gazdagítás, helyes nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése. Az élethosszig tartó tanulás során használható olvasni és írni tudás (szövegértés és szövegalkotás) gondozása és továbbfejlesztése. A kultúrához hozzásegítő, valamint a nemzeti hovatartozás érzését növelő anyanyelvi képességek, készségeknek a továbbfejlesztése.
Tantárgy feladatai:	Az olvasás megszerettetése, irodalmi élmény nyújtása, anyanyelvi kompetencia fejlesztése. A szövegtartalom visszaadásának gyakorlása. A helyesírási készség fejlesztése. A rendezett íráskép kialakítása az egyéni adottságok figyelembe vételével.
Éves óraszám:	180
Heti óraszám:	5
Az órát tanító előírt végzettsége:	gyógypedagógus, szakember hiány esetén tanító magyar nyelv és irodalom műveltségi területtel vagy szakkollégiummal, vagy magyar nyelv és irodalom szakos tanár

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Beszéd-készség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Vers- és prózamondás. Memoriterek. Tartalmi szempontú szövegelemzés. Szövegértelmezés. Mondatfonetikai eszközök. Kulcsfogalmak: <i>Szövegelemzés, beleélő képesség, dramatizálás, helyzetgyakorlat, improvizáció.</i>	tankönyv, füzet, feladatlap, verses kötet, Irodalmi lexikon, demonstrációs eszközök, applikáció, szókártyák, IKT- eszköz	15
2.	Olvasás és az írott szöveg megértése	Hangos és néma olvasás, szövegelemzés. Aktív és passzív szókincs gyarapítása Hangulati szempontú szövegelemzés. Különböző jellegű, műfajú szövegek, pl. levél, napló, útirajz, ismeretterjesztő szöveg, klasszikus ifjúsági művek. Lexikonhasználat Kulcsfogalmak: <i>Szövegelemzés, közlés, szövegalkotás, illusztráció, lényegkiemelés, vázlat, jegyzet.</i>	tankönyv, füzet, feladatlap, verses kötet, Irodalmi lexikon, demonstrációs eszközök, applikáció, szókártyák, regények, novellás kötet, irodalmi szöveggyűjtemény, szótárak, IKT- eszköz	15
3.	Írás, szövegalkotás	Helyesírás: magánhangzók illeszkedése, hasonulás, összeolvadás, rövidülés, kivetés, összetett szavak, elválasztás, írásjelek használata. Tanult helyesírási szabályok alkalmazása, A mindennapi élet magán- és társas műfajai: leírás, jellemzés, elbeszélés, önarckép, levél. Kulcsfogalmak: <i>Önellenőrzés, nyelvtani szabály, stílus, egyéni írásmód</i>	tankönyv, füzet, feladatlapok, applikációs eszközök, szótárak, A magyar helyesírás szabályai, szókártyák, IKT- eszköz	15

4.	Anyanyelvi kultúra, anyanyelvi ismeretek	<p>Szavak: Szófajok. Szóalkotás: képzéssel, jelezéssel, ragozással, azonos toldalék, más-más szótó, egy szótó, más-más toldalék. Szószerkezet alkotása. Mondatalkotás: – a beszélő szándéka, logikai minőség alapján. – átalakítás a szerkezet alapján – a beszélő kommunikációs szándékának megfelelően.</p> <p>Kulcsfogalmak: <i>Szófaj, átalakítás, csoportosítás, tagolás, szépirodalom, ismeretterjesztő irodalom, téma, témaválasztás, beszámoló</i></p>	tankönyv, füzet, feladatlapok, applikációs eszközök, szótárak, szókártyák, IKT- eszköz, szabálykártyák, lexikon, folyóiratok, napilapok	60
5.	Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése	<p>Arany János élete és költészete, válogatás költészetéből</p> <p>Ajánlott művek: Arany János: A fülemile, Családi kör, Walesi bárdok, Toldi</p> <p>A reneszánsz irodalma: Janus Pannonius: Pannónia dicsérete, Balassi Bálint: Egy katonának.</p> <p>A barokk irodalom: Bujdosóénekek, Mikes Kelemen: 112. levél</p> <p>Petőfi Sándor: Az Alföld (tájlíra), Nemzeti dal (dal), Egy gondolat bánt engemet (óda)</p> <p>Ajánlott művek: Petőfi Sándor: Szeptember végén; Mikszáth Kálmán: A néhai bárány</p> <p>A XX. század irodalma – Kortárs irodalom Móricz Zsigmond: Hét krajcár (novella), Légy jó mindhalálig, Az ebéd – A leves</p> <p>Ajánlott művek: Egy-egy választott mű: Csukás István, Szabó Magda írásaiból.</p> <p>Világirodalom: Ajánlott művek: Antoine de Saint-Exupéry: A kis herceg (részletek).</p> <p>Kulcsfogalmak: <i>Életrajzi adatok, magyar irodalom, világirodalom, vers, próza.</i></p>	tankönyv, füzet, feladatlap, verses kötet, Irodalmi lexikon, demonstrációs eszközök, applikáció, szókártyák, regények, novellás kötet, irodalmi szöveggyűjtemény, szótárak, IKT- eszköz	60
6.	Szabadon tervezhető időkeret	Projekthét: Erdők hete, Nebuló napok, felzárkóztatás, hiánypótlás	A projekt során felhasznált eszközök.	15

A továbbhaladás feltételei a *hetedik* évfolyam végén:

- A tanuló tudja az olvasott művek mondanivalóját megfogalmazni.
- Képes legyen az olvasottak időrendi, történeti átlátására, összefoglalására.
- Igyekezzon szövegalkotáskor az alkalomhoz és a helyzethez igazodni.
- Próbálja meg a verset, prózát (részleteket) hangsúlyok alkalmazásával elmondani, bemutatni, felolvasni.
- Törekedjen a különböző műfajú szövegeket élményt nyújtóan olvasni.
- Legyen képes tartalmi szempontú szövegelemzésre.
- Képességeihez mérten alakuljon ki a fogalmazásában, szóhasználatában, beszédében egyéni stílusa.
- Tudja az írást céljainak elérése érdekében használni.
- Képes legyen a tanult nyelvtani szabályokat alkalmazni önálló írása során.
- Igyekezzon rendezett külalakú, olvasható írásműveket készíteni.
- Próbálkozzon a tanulás érdekében önállóan is lényegyet kiemelni, segítséggel vázlatot készíteni.
- Rendelkezzon a tanult írók, költők életéről ismeretekkel.
- Képes legyen számot adni olvasás útján szerzett ismereteiről írásban is öt-hat mondatban.
- Legyen képes irányítottan beszélgetni egy-egy irodalmi alkotásról.
- Kérdések alapján ismerje fel az olvasottakban az ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat, cselekvések következményeit.
- Tudja szövegűen elmondani a tanult verseket, versrészleteket.

Magyar nyelv és irodalom 8. évfolyam

Kiemelt célok:

Az anyanyelvi kommunikációhoz szükséges képességek fejlesztése, valamint az ismeretek elsajátítása. A tudáselemek szintetizálása, a képességstruktúra megszilárdítása, a személyiség integritásának növelése. A sikeres továbbtanulási, szakmaelsajátítási lehetőségek kialakítása. Az önálló tanulás, a tájékozódási képesség, a tájékozottság, a döntési képesség erősítése. A társadalmi beilleszkedéshez szükséges szociális és cselekvési kompetenciák kialakítása, az önálló életvitelre való alkalmasság megszilárdítása. Nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése. Az élethosszig tartó tanulás során használható olvasni és írni tudás (szövegértés és szövegalkotás) gondozása és továbbfejlesztése. A kultúrához hozzásegítő, valamint a nemzeti hovatartozás érzését növelő anyanyelvi képességek, készségeknek a továbbfejlesztése.

Tantárgy feladatai:

Az olvasási kedv megerősítése. Az irodalmi élmény nyújtása, anyanyelvi kompetencia fejlesztése. A tanulók képessé válnak a társadalmi kommunikációra, az önkifejezésre. Az önismeret erősítése. A szövegtartalom visszaadásának gyakorlása. Az olvasás és az önkifejező írás eszközsztű használata, a helyesírás-készség fejlesztése. A rendezett íráskép kialakítása az egyéni adottságok figyelembe vételével valósul meg.

Éves óraszám:

180

Heti óraszám:

5

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus, szakember hiány esetén tanító magyar nyelv és irodalom műveltségi területtel vagy szakkollégiummal, vagy magyar nyelv és irodalom szakos tanár.

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Beszéd-készség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Vers- és prózamondás. Irodalmi művek önálló és csoportos dramatizálása. Tartalmi szempontú szövegalkotás-és elemzés. Mondatfonetikai eszközök. Vitában való részvétel Kulcsfogalmak: Szövegelemzés, beleélő képesség, dramatizálás, helyzetgyakorlat, improvizáció, vita	tankönyv, füzet, feladatlap, verses kötet, Irodalmi lexikon, demonstrációs eszközök, applikáció, szókártyák, IKT- eszköz	15
2.	Olvasás és az írott szöveg megértése	Hangos és néma olvasás, szövegelemzés. Kifejező hangos olvasás. Hangulati szempontú szövegelemzés. Különböző jellegű, műfajú szövegek, pl. levél, napló, útirajz, ismeretterjesztő szöveg, klasszikus ifjúsági művek. Internetes keresőprogramok használata Kulcsfogalmak: Szövegelemzés, közlés, szövegalkotás, illusztráció, lényegkiemelés, vázlat, jegyzet.	tankönyv, füzet, feladatlap, verses kötet, Irodalmi lexikon, demonstrációs eszközök, applikáció, szókártyák, regények, novellás kötet, irodalmi szöveggyűjtemény, szótárak, IKT- eszköz	15

3.	Írás, szövegalkotás	<p>Helyesírás: magánhangzók illeszkedése, hasonulás, összeolvadás, rövidülés, kivetés, összetett szavak, elválasztás, rövidítések kétféle írása, írásjelek használata.</p> <p>Helyesírásunk alapelvei</p> <p>A mindennapi élet magán- és társas műfajai: leírás, jellemzés, elbeszélés, önarckép, levél.</p> <p>Kulcsfogalmak: <i>Önellenőrzés, nyelvtani szabály, stílus, egyéni írásmód</i></p>	<p>tankönyv, füzet, feladatlapok, applikációs eszközök, szótárak, A magyar helyesírás szabályai, szókérdőív, IKT- eszköz</p>	15
4.	Anyanyelvi kultúra, anyanyelvi ismeretek	<p>SZAVAK: Szófajok. Szóalkotás: képzéssel, jelezéssel, ragozással, azonos toldalék, más-más szótó, egy szótó, más-más toldalék. A szókinccs rétegződésének fogalma, csoportosítása: irodalmi, köznyelvi, népszerű (tájszók, nyelvjárások), csoportnyelvek (szaknyelv, diáknyelv). Szószerkezet alkotása.</p> <p>Mondatszerkezet, mondatrészek, Mondatalkotás: – a beszélő szándéka, logikai minőség alapján. – átalakítás a szerkezet alapján – a beszélő kommunikációs szándékának megfelelően.</p> <p>Levél jellemző jegyei. A levél formai, helyesírási követelményei.</p> <p>Kulcsfogalmak: <i>Szófaj, átalakítás, csoportosítás, tagolás, szépirodalom, ismeretterjesztő irodalom, téma, témaválasztás, önéletrajz, meghatalmazás, kérvény, beszámoló, interjú</i></p>	<p>tankönyv, füzet, feladatlapok, applikációs eszközök, szótárak, szókérdőív, IKT- eszköz, szabálykérdőív, lexikon, folyóiratok, napilapok</p>	60
5.	Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése	<p>Arany János élete és költészete, válogatás műveiből</p> <p>Petőfi Sándor: Szeptember végén</p> <p>A felvilágosodás irodalma: Csokonai Vitéz Mihály: A reményhez (elégia)</p> <p>A XIX. század irodalma: Kölcsey Ferenc élete és kora, Himnusz, Huszt (epigramma); Vörösmarty Mihály élete és kora, Szózat; Jókai Mór: A kőszívű ember fiai (részlet)</p> <p>A XX. század irodalma – Kortárs irodalom: Ady Endre: Föl – földobott kő, József Attila: Rejtelmek, Karinthy Frigyes: Tanár úr kérem (részletek), Radnóti Miklós: Nem tudhatom</p> <p>Ajánlott művek: Örkény István: Az autóvezető Juhász Gyula: Anna örök; Milyen volt... Tóth Árpád: Esti sugárkoszorú Weöres Sándor: Ó, ha cinke volnék; Szabó Lőrinc élete és költészete</p> <p>Egy-egy választott mű: Tamási Áron írásaiból.</p> <p>Kortárs irodalom: Papp Róbert (kalocsai költő-pedagógus) 2-3 verse</p> <p>Világirodalom: Ajánlott művek: Daniel Defoe: Robinson Crusoe (részletek)</p> <p>Kulcsfogalmak: <i>Életrajzi adatok, magyar irodalom, világirodalom, vers, próza, színház, színmű.</i></p>	<p>tankönyv, füzet, feladatlap, verses kötet, Irodalmi lexikon, demonstrációs eszközök, applikáció, szókérdőív, regények, novellás kötet, irodalmi szöveggyűjtemény, szótárak, IKT- eszköz</p>	60

6.	Szabadon tervezhető időkeret	Projekthét: Erdők hete, Nebuló napok, felzárkóztatás, hiánypótlás	A projekt során felhasznált eszközök.	15
----	-------------------------------------	---	---------------------------------------	----

A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén:

- A tanuló tudja az olvasott művek mondanivalóját megfogalmazni.
- Képes legyen az olvasottak időrendi, történeti átlátására, összefoglalására.
- Igyekezzen szövegalkotáskor az alkalomhoz és a helyzethez igazodni.
- Próbálja meg a verset, prózát (részleteket) kontaktustartás mellett értelmezve, a helyes ritmus, hanglejtés és hangsúlyok alkalmazásával elmondani, bemutatni, felolvasni.
- Tudja a különböző műfajú szövegeket élményt nyújtóan olvasni.
- Legyen képes a hangulati szempontú szövegelemzésre.
- Képességeihez mérten alakuljon ki a fogalmazásában, szóhasználatában, beszédében egyéni stílusa.
- Tudja az írást céljainak elérése érdekében használni.
- Képes legyen a tanult nyelvtani szabályokat alkalmazni önálló írása során.
- Igyekezzen rendezett külalakú, olvasható írásműveket készíteni.
- Próbálkozzon a tanulás érdekében önállóan is lényegyet kiemelni, segítséggel vázlatot készíteni.
- Rendelkezzen a tanult írók, költők életéről ismeretekkel.
- Képes legyen számot adni olvasás útján szerzett ismereteiről írásban is öt-hat mondatban.
- Legyen képes irányítottan beszélgetni egy-egy irodalmi alkotásról.
- Kérdések alapján ismerje fel az olvasottakban az ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat, cselekvések következményeit.
- Tudja szöveghűen elmondani a tanult verseket, versrészleteket.

Matematika

1. évfolyam

Kiemelt célok:	A tantárgy célja, hogy lehetővé tegye a tanulók számára a környező világ térformáinak, mennyiségi viszonyainak, összefüggéseinek megértését, a valóság megismerését. Az első két év kiemelt célja a tanulási képességek alapozása, a tantárgy iránti érdeklődés, a tanulási kedv felkeltése, a tantárgy megszerettetése. A matematikai tevékenységek elvégzéséhez és az ismeretek befogadásához szükséges a megfelelő szomatikus és pszichés állapot fejlesztése is.
Tantárgy feladatai:	Feladata felkelteni a tanulók érdeklődését, segíteni a pozitív attitűd kialakulását a tantárgy tanulása iránt, tapasztalati úton megalapozva a tanulók matematikai ismereteit, változatos tevékenységekkel alakítva ki a matematikai fogalmakat. Fejleszteni kell a tanulók matematikai készségeit (számlálás, számolás, mennyiségi következtetések, becslés, mérés, mértékegységváltás, szöveges feladatok megoldása) és matematikai képességeit (rendszerzés, kombinatívitás, induktív, deduktív és valószínűségi következtetések), ezáltal lehetővé tenni a tanulók gondolkodásának fejlődését. Az első két év feladata a matematikai eszközök használatának megismerése az önálló ismeretszerzés lehetőségének megteremtése, a tanulók ismereteinek, készségeinek, képességeinek, érdeklődésének a feltérképezése, és ehhez igazodó tanulási módok, eljárások megkeresése, alkalmazása.
Éves óraszám:	180 óra
Heti óraszám:	5 óra
Az órát tanító előírt végzettsége:	gyógyypedagógus, hiányában tanító

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika	<i>Halmazok</i> Személyek, tárgyak, matematikai eszközök tulajdonságai (szín, forma, nagyság) <i>Matematikai logika.</i> Igaz-hamis állítások Kombinatorika Kombinatorikai feladatok Kulcsfogalmak: Szín, alak, méret, tulajdonság, összehasonlítás, minden, egyetlen, egyik sem.	Tankönyv, füzet, tárgyak, Logikó, Lück, IKT eszközök, számoló pálca, számoló korong, Logikai készlet	23
2.	Számelmélet, algebra	<i>Számok:</i> Számköri ismeretek a 10-es számkörben Halmazok számossága. Sorszámok, sorszámnevek Számok írása, olvasása 10-ig Számok bontása. Számok viszonyítása, rendezése. Relációs jel (=, <, >). Számegyenes. Számszomszédok. Műveletek: Műveleti jelek (+, -, =) Összeadás, kivonás tartalmának kialakítása: halmazok bővítése, szűkítése, halmazok egyesítése, különbsége, halmazok összemérése Kulcsfogalmak: Számok neve, jele, relációs jel, kisebb-nagyobb szomszéd, számegyenes, sorszám, sorszámnev, művelet, műveleti jel, összeadás-kivonás, bontás, hozzátevés, elvétel, semmi, üres, sok, kevés, összehasonlítás.	Számkártya, képkártya, Tárgyak, Számoló korong, Számegyenes, IKT eszközök, tankönyv, füzet	75

3.	Geometria – mérés	<i>Térbeli, síkbeli helyzetek. Síkbeli alakzatok.</i> Síkidomok tulajdonságai <i>Térbeli alakzatok.</i> Testek tulajdonságai Kulcsfogalmak: Forma (háromszög, négyszög, kör, gömbölyű, szögletes, kocka), térbeli és síkbeli viszonyzó	Képkártya, Testek, Tárgyak, Logikai készlet, Feladatlap, Grafitceruza, Színes ceruza, tankönyv, füzet, IKT eszközök	40
4.	Függvények, az analízis elemei	<i>Relációk:</i> Összefüggések személyek, tárgyak, helyzetek, geometriai alakzatok, halmazok számossága között <i>Sorozatok:</i> Sorba rendezések. Egyszerű sorozatok. Növekvő-csökkenő számsorok. <i>Függvények</i> Hozzárendelések Kulcsfogalmak: Összefüggés, ellentétes viszonyzó, sorozat, hozzárendelés.	Tárgyak, Logikó, Lück, IKT eszközök, Feladatlap, színes ceruza, Grafitceruza, Számoló korong, tankönyv, füzet	24
10.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	18

A továbbhaladás feltételei az *első* évfolyam végén:

- A NAT-ban meghatározott tanulási eredmények a tanulók sajátos nevelési igénye és egyéni képességei szerint, különösen:
- Személyek, tárgyak, alakzatok csoportosítása azonosság, azonos tulajdonság alapján.
- Nagyságbeli, térbeli és síkbeli viszonyzószavak használata.
- Biztos számfogalom 10-es számkörben.
- Összeadások és kivonások 10-es számkörben készségszinten, eszközhasználattal.
- Egyszerű szóbeli szöveges feladatok megoldása.
- Alkotás térben, síkban.
- Térbeli és síkbeli helyzetek létrehozása, létrehozott helyzetek leolvasása, megfogalmazása.
- A tanult térbeli és síkbeli alakzatok felismerése, tulajdonságaik megfogalmazása.
- Összefüggések felismerése, jelölése egyszerűbb esetekben.
- Egyszerű sorozatok folytatása megadott szabály alapján.

Matematika 2. évfolyam

Kiemelt célok: A tantárgy célja, hogy lehetővé tegye a tanulók számára a környező világ térformáinak, mennyiségi viszonyainak, összefüggéseinek megértését, a valóság megismerését. Az első két év kiemelt célja a tanulási képességek alapozása, a tantárgy iránti érdeklődés, a tanulási kedv felkeltése, a tantárgy megszerettetése. A matematikai tevékenységek elvégzéséhez és az ismeretek befogadásához szükséges a megfelelő szomatikus és pszichés állapot fejlesztése is.

Tantárgy feladatai: Feladata felkelteni a tanulók érdeklődését, segíteni a pozitív attitűd kialakulását a tantárgy tanulása iránt, tapasztalati úton megalapozva a tanulók matematikai ismereteit, változatos tevékenységekkel alakítva ki a matematikai fogalmakat. Fejlesztenie kell a tanulók matematikai készségeit (számlálás, számolás, mennyiségi következtetések, becslés, mérés, mértékegységváltás, szöveges feladatok megoldása) és matematikai képességeit (rendszerezés, kombinatoricitás, induktív, deduktív és valószínűségi következtetések), ezáltal lehetővé tenni a tanulók gondolkodásának fejlődését. Az első két év feladata a matematikai eszközök használatának megismerése az önálló ismeretszerzés lehetőségének megteremtése, a tanulók ismereteinek, készségeinek, képességeinek, érdeklődésének a feltérképezése, és ehhez igazodó tanulási módok, eljárások megkeresése, alkalmazása.

Éves óraszám: 180 óra
Heti óraszám: 5 óra
Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus, hiányában tanító

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika	<i>Halmozok:</i> Személyek, tárgyak, matematikai eszközök tulajdonságai (szín, forma, nagyság) <i>Matematikai logika:</i> Igaz-hamis állítások Kombinatorika, Kombinatorikai feladatok Kulcsfogalmak: Szín, alak, méret, tulajdonság, összehasonlítás, minden, egyetlen, egyik sem.	Tankönyv, füzet, tárgyak, Logikó, Lück, IKT eszközök, számoló pálca, számoló korong, Logikai készlet	22
2.	Számelmélet, algebra	<i>Számok:</i> Számköri ismeretek a 20-as számkörben, Halmazok számossága Sorszámok, sorszámnevek, Számok írása, olvasása 20-ig. Számok bontása. Számok viszonyítása, rendezése. Relációs jel (=, <, >) Számegyenes, Számszomszédok, Számtulajdonságok, Helyi érték Műveletek: Műveleti jelek (+, -, =) Összeadás, kivonás tartalmának kialakítása, mélyítése: halmazok bővítése, szűkítése, halmazok egyesítése, különbsége, halmazok összemérése Kulcsfogalmak: Számok neve, jele, relációs jel, egyjegyű-kétjegyű számok, kerek tízesek, kisebb-nagyobb szomszéd, számegyenes, sorszám, sorszámnev, pénz, forint, ár, áru, olcsó-drága, páros, páratlan, művelet, műveleti jel, összeadás-kivonás, bontás, hozzátevés, elvétel, semmi, üres, sok, kevés, összehasonlítás.	Számkártya, képkártya, Tárgyak, Számoló korong, Számegyenes, IKT eszközök, tankönyv, füzet	76

3.	Geometria – mérés	<p><i>Térbeli, síkbeli helyzetek</i> <i>Síkbeli alakzatok:</i> Síkidomok tulajdonságai <i>Térbeli alakzatok:</i> Testek tulajdonságai <i>Mérés:</i> Gyakorlati mérések, mérőeszközök, szabvány mértékegységek Kulcsfogalmak: Forma (háromszög, négyszög, kör, gömbölyű, szögletes, kocka), térbeli és síkbeli viszonyzó, becslés, mérés, hosszúságmérték, űrmérték, tömegmérték, mértékegység</p>	Képkártya, Testek, Tárgyak, Logikai készlet, Feladatlap, Grafitceruza, Színes ceruza, tankönyv, füzet, IKT eszközök	43
4.	Függvények, az analízis elemei	<p><i>Relációk:</i> Összefüggések személyek, tárgyak, helyzetek, geometriai alakzatok, halmazok számossága között <i>Sorozatok:</i> Sorba rendezések, Egyszerű sorozatok, Növekvő-csökkenő számsorok <i>Függvények:</i> Hozzárendelések Kulcsfogalmak: Összefüggés, ellentétes viszonyzó, sorozat, hozzárendelés.</p>	Tárgyak, Logikó, Lück, IKT eszközök, Feladatlap, színes ceruza, Grafitceruza, Számoló korong, tankönyv, füzet	21
10.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	18

A továbbhaladás feltételei a második évfolyam végén:

- A NAT-ban meghatározott tanulási eredmények a tanulók sajátos nevelési igénye és egyéni képességei szerint, különösen:
- Személyek, tárgyak, alakzatok csoportosítása azonosság, azonos tulajdonság alapján.
- Nagyságbeli, térbeli és síkbeli viszonyzószavak használata.
- Biztos számfogalom 10-es számkörben.
- Jártasság 20-as számkörben.
- Összeadások és kivonások 10-es számkörben készségszinten, 20-as számkörben eszközhasználattal.
- Egyszerű szóbeli szöveges feladatok megoldása.
- Alkotás térben, síkban.
- Térbeli és síkbeli helyzetek létrehozása, létrehozott helyzetek leolvasása, megfogalmazása.
- A tanult térbeli és síkbeli alakzatok felismerése, tulajdonságaik megfogalmazása.
- Tapasztalatok gyűjtése a hosszúság, tömeg, űrtartalom méréséről.
- Összefüggések felismerése, jelölése egyszerűbb esetekben.
- Egyszerű sorozatok folytatása megadott szabály alapján.

Matematika 3. évfolyam

Kiemelt célok: A tantárgy célja, hogy lehetővé tegye a tanulók számára a környező világ térformáinak, mennyiségi viszonyainak, összefüggéseinek megértését, a valóság megismerését. Az első két év kiemelt célja a tanulási képességek alapozása, a tantárgy iránti érdeklődés, a tanulási kedv felkeltése, a tantárgy megszerettetése. A matematikai tevékenységek elvégzéséhez és az ismeretek befogadásához szükséges a megfelelő szomatikus és pszichés állapot fejlesztése is. A 3. évfolyam kiemelt célja a tanulási képességek intenzív fejlesztése

Tantárgy feladatai: Feladata felkelteni a tanulók érdeklődését, segíteni a pozitív attitűd kialakulását a tantárgy tanulása iránt, tapasztalati úton megalapozva a tanulók matematikai ismereteit, változatos tevékenységekkel alakítva ki a matematikai fogalmakat. Fejleszteni kell a tanulók matematikai készségeit (számlálás, számolás, mennyiségi következtetések, becslés, mérés, mértékegységváltás, szóveges feladatok megoldása) és matematikai képességeit (rendszerzés, kombinativitás, induktív, deduktív és valószínűségi következtetések), ezáltal lehetővé tenni a tanulók gondolkodásának fejlődését.

Éves óraszám: 144 óra
Heti óraszám: 4 óra
Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus, hiányában tanító

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika	<p><i>Halmazok:</i> Személyek, tárgyak, matematikai eszközök, számok, geometriai alakzatok összehasonlítása Csoportosítás adott, vagy választott szempont szerint, osztályozás, rendezés. Tulajdonságok jelölése, Tulajdonságok változásai, Kombinatorikus feladatok <i>Matematikai logika:</i> Igaz-hamis állítások Kulcsfogalmak: Nagyságbeli viszonyozó, tulajdonság, szín, forma.</p>	Tankönyv, füzet, logikai készlet színes pálcák színesrúd-készlet, IKT eszközök	8

2.	<p>Számelmélet, algebra</p>	<p><i>Számok:</i> Számfogalom megerősítése 20-as számkörben. A 100-as számkör. Számfogalom, mint a halmaz tulajdonsága, számossága; darabszám Sorszámok, sorszámnevek Számfogalom, mint a mérés eredménye, mérőszám. A 10-es számrendszer szerkezeti sajátosságai. A helyiérték-táblázat szerkezete Helyi érték, alaki érték, valódi érték Viszonyítás, Számsorok, Számok tulajdonságai Bontás Műveletek: Összeadás, kivonás 20-as számkörben, 10-es átlépéssel. Összeadás, kivonás 100-as számkörben: – kerek tízesek összeadása, kivonása, – kerek tízesekhez egyesek hozzáadása, teljes kétjegyű számokból az egyesek elvétele, – teljes kétjegyű számokhoz kerek tízesek hozzáadása, elvétele, – teljes kétjegyű számokhoz teljes kétjegyű számok hozzáadása, elvétele tízesátlépés nélkül, – teljes kétjegyű számokhoz egyjegyű számok hozzáadása, elvétele tízesátlépéssel, teljes kétjegyű számokhoz teljes kétjegyű számok hozzáadása, elvétele tízesátlépéssel Szorzás, bennfoglalás, részekre osztás Szorzás, bennfoglalás, részekre osztás A 10-es, 5-ös, 2-es szorzó- és bennfoglaló táblák A matematikai jelek (+, -, •, :, <, >, =) Műveleti tulajdonságok: a tagok és tényezők felcserélhetősége Műveletek közötti összefüggések Egyszerű szöveges feladatok <i>Számelméleti ismeretek:</i> Páros, páratlan számok Kulcsfogalmak: Szám neve, jele; alaki, helyi-, valódi érték; egyes, tízes, százaz; egyjegyű, kétjegyű, háromjegyű szám; kerek tízes, kerek százaz; összeadás, összeadandó, összeg; kivonás, kisebbítendő, kivonandó, maradék, különbség; szorzás, bennfoglalás, osztás.</p>	<p>Tankönyv, füzet, vonalzó, számszalag, korongok, tálak, bab, tojástartó, számkártyák, műveletkártyák, csipeszek, IKT eszközök</p>	75
----	------------------------------------	--	---	----

3.	Geometria – mérés	<p><i>Téri elemek:</i> Vonalak (görbe, egyenes). Egyenes helyzete (függőleges, vízszintes, ferde egyenesek). Párhuzamos, merőleges, metsző egyenesek. Pont és vonal helyzete</p> <p><i>Síkbeli alakzatok:</i> Síkidomok tulajdonságai. Háromszög, négyzet, téglalap, kör.</p> <p><i>Térbeli alakzatok:</i> Kocka, téglalest, <i>Mérés:</i> Hosszúság, űrtartalom, tömeg</p> <p><i>Szabványmértékegységek:</i> hosszúság (m, dm), űrtartalom (l, dl), tömeg (kg)</p> <p>Mértékváltás</p> <p>Idő mértékegységei: év, évszak, hónap, hét, nap, óra. Pénz, forint</p> <p>Kulcsfogalmak: Térbeli elem, síkbeli alakzat, térbeli alakzat, mértékegység, pénz</p>	Vonalzó, nagyméretű síkbeli alakzatok, logikai készlet, nagyméretű térbeli alakzatok, testháló, kétkarú mérleg, digitális mérleg, mérőedények, óra, játékpénz, tankönyv, füzet, IKT eszközök	34
4.	Függvények, az analízis elemei	<p><i>Összefüggések:</i> Összefüggések személyek, tárgyak, helyzetek, geometriai alakzatok, halmazok számossága között</p> <p><i>Sorozatok:</i> Szabályfelismerés, szabálykövetés. Növekvő és csökkenő számsorok</p> <p><i>Függvények megadása, ábrázolása</i> Táblázat olvasása</p> <p>Kulcsfogalmak: Kapcsolat, különbség, azonosság, szabály, táblázat, sorozat, függvény.</p>	Vonalzó, számszalag, IKT eszközök, tankönyv, füzet	13
10.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	14

A továbbhaladás feltételei a *harmadik* évfolyam végén:

- A NAT-ban meghatározott tanulási eredmények a tanulók sajátos nevelési igénye és egyéni képességei szerint, különösen:
- Halmaz elemeinek adott, illetve választott szempont szerinti válogatása, csoportosítása.
- Kész halmazról igaz, nem igaz állítások megfogalmazása.
- Állítások igazságának eldöntése.
- Számok írása, olvasása, értelmezése 100-as számkörben.
- Számok összehasonlítása, helyük a számsorban, számszomszédok.
- Összeadás, kivonás 20-as számkörben készségszinten.
- Összeadás, kivonás 100-as számkörben tízesátlépés nélkül analógia és eszközök segítségével.
- Gyakorlottság a tanult szorzó- és bennfoglaló táblákban.
- A négyzet, téglalap, háromszög, kör felismerése, megnevezése.
- A négyzet és a téglalap tulajdonságainak ismerete.
- A kocka, téglalest felismerése, megnevezése.
- A tanult mértékegységek ismerete, használata.
- Nem matematikai és matematikai relációk felismerése, jelölése.
- Szabály felismerése, megfogalmazása egyszerűbb esetekben.
- Állandó különbségű sorozatok folytatása mindkét irányban.

Matematika 4. évfolyam

Kiemelt célok: A tantárgy célja, hogy lehetővé tegye a tanulók számára a környező világ térformáinak, mennyiségi viszonyainak, összefüggéseinek megértését, a valóság megismerését. Az első két év kiemelt célja a tanulási képességek alapozása, a tantárgy iránti érdeklődés, a tanulási kedv felkeltése, a tantárgy megszerettetése. A matematikai tevékenységek elvégzéséhez és az ismeretek befogadásához szükséges a megfelelő szomatikus és pszichés állapot fejlesztése is. A 4. évfolyam kiemelt célja a tanulási képességek intenzív fejlesztése

Tantárgy feladatai: Feladata felkelteni a tanulók érdeklődését, segíteni a pozitív attitűd kialakulását a tantárgy tanulása iránt, tapasztalati úton megalapozva a tanulók matematikai ismereteit, változatos tevékenységekkel alakítva ki a matematikai fogalmakat. Fejleszteni kell a tanulók matematikai készségeit (számlálás, számolás, mennyiségi következtetések, becslés, mérés, mértékegységváltás, szöveges feladatok megoldása) és matematikai képességeit (rendszerzés, kombinativitás, induktív, deduktív és valószínűségi következtetések), ezáltal lehetővé tenni a tanulók gondolkodásának fejlődését.

Éves óraszám: 180 óra
Heti óraszám: 5 óra
Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus, hiányában tanító

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika	<i>Halmazok:</i> Személyek, tárgyak, matematikai eszközök, számok, geometriai alakzatok összehasonlítása Csoportosítás adott, vagy választott szempont szerint, osztályozás, rendezés. Tulajdonságok jelölése. Tulajdonságok változásai. Kombinatorikus feladatok. <i>Matematikai logika:</i> Igaz-hamis állítások Kulcsfogalmak: Nagyságbeli viszonyoszó, tulajdonság, szín, forma.	Tankönyv, füzet, logikai készlet színes pálcák színesrúd-készlet, IKT eszközök	10

2.	<p>Számelmélet, algebra</p>	<p><i>Számok:</i> Számfogalom megerősítése 20-as számkörben. A 100-as számkör Számfogalom, mint a halmaz tulajdonsága, számossága; darabszám Római számok I, V, X, L, C Sorszámok, sorszámnevek Számfogalom, mint a mérés eredménye, mérőszám A 10-es számrendszer szerkezeti sajátosságai A helyiérték-táblázat szerkezete. Helyi érték, alaki érték, valódi érték. Viszonyítás. Számsorok. Számok tulajdonságai. Bontás. Műveletek: Összeadás, kivonás 20-as számkörben, 10-es átlépéssel. Összeadás, kivonás 100-as számkörben: – kerek tízesek összeadása, kivonása, – kerek tízesekhez egyesek hozzáadása, teljes kétjegyű számokból az egyesek elvétele, – teljes kétjegyű számokhoz kerek tízesek hozzáadása, elvétele, – teljes kétjegyű számokhoz teljes kétjegyű számok hozzáadása, elvétele tízesátlépés nélkül, – teljes kétjegyű számokhoz egyjegyű számok hozzáadása, elvétele tízesátlépéssel, teljes kétjegyű számokhoz teljes kétjegyű számok hozzáadása, elvétele tízesátlépéssel Szorzás, bennfoglalás, részekre osztás Szorzás, bennfoglalás, részekre osztás A 4-es, 3-as, 6-os szorzó- és bennfoglaló táblák A matematikai jelek (+, -, •, :, <, >, =) Műveleti tulajdonságok: a tagok és tényezők felcserélhetősége. Műveletek közötti összefüggések. Egyszerű szöveges feladatok <i>Számelméleti ismeretek:</i> Páros, páratlan számok Kulcsfogalmak: Szám neve, jele; alaki, helyi-, valódi érték; egyes, tízes, száz; egyjegyű, kétjegyű, háromjegyű szám; kerek tízes, kerek száz; összeadás, összeadandó, összeg; kivonás, kisebbítendő, kivonandó, maradék, különbség; szorzás, bennfoglalás, osztás.</p>	<p>Tankönyv, füzet, vonalzó, számszalag, korongok, tálak, bab, tojástartó, számkártyák, műveletkártyák, csipeszek, IKT eszközök</p>	92
----	------------------------------------	---	---	----

3.	Geometria – mérés	<p><i>Téri elemek:</i> Vonalak (görbe, egyenes). Egyenes helyzete (függőleges, vízszintes, ferde egyenesek). Párhuzamos, merőleges, metsző egyenesek. Pont és vonal helyzete</p> <p><i>Síkbeli alakzatok:</i> Síkidomok tulajdonságai. Háromszög, négyzet, téglalap, sokszög, kör</p> <p><i>Térbeli alakzatok:</i> Kocka, téglatest, gömb</p> <p><i>Transzformációk:</i> Tükrös alakzatok, tengelyes szimmetria. Tükrözés</p> <p><i>Mérés:</i> Hosszúság, úrtartalom, tömeg</p> <p><i>Szabványmértékegységek:</i> hosszúság (m, dm, cm); úrtartalom (hl, l, dl); tömeg (kg, dkg)</p> <p><i>Mértékváltás:</i> Idő mértékegységei: év, évszak, hónap, hét, nap, óra, perc; Pénz, forint</p> <p><i>Kerület, terület:</i> Négyzet, téglalap kerülete, területe.</p> <p>Kulcsfogalmak: Térbeli elem, síkbeli alakzat, térbeli alakzat, transzformáció, mértékegység, pénz, kerület, terület</p>	Vonalzó, nagyméretű síkbeli alakzatok, logikai készlet, nagyméretű térbeli alakzatok, testháló, tükrő, kétkarú mérleg, digitális mérleg, mérőedények, óra, játékpénz, tankönyv, füzet, IKT eszközök	40
4.	Függvények, az analízis elemei	<p><i>Összefüggések:</i> Összefüggések személyek, tárgyak, helyzetek, geometriai alakzatok, halmazok számossága között</p> <p><i>Sorozatok:</i> Szabályfelismerés, szabálykövetés; Növekvő és csökkenő számsorok</p> <p><i>Függvények megadása, ábrázolása:</i> Táblázat olvasása</p> <p>Kulcsfogalmak: Kapcsolat, különbség, azonosság, szabály, táblázat, sorozat, függvény.</p>	Vonalzó, számszalag, IKT eszközök, tankönyv, füzet	20
10.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	18

A továbbhaladás feltételei a negyedik évfolyam végén:

- A NAT-ban meghatározott tanulási eredmények a tanulók sajátos nevelési igénye és egyéni képességei szerint, különösen:
- Halmaz elemeinek adott, illetve választott szempont szerinti válogatása, csoportosítása.
- Kész halmazról igaz, nem igaz állítások megfogalmazása.
- Állítások igazságának eldöntése.
- Számok írása, olvasása, értelmezése 100-as számkörben.
- Számok összehasonlítása, helyük a számsorban, számszomszédok.
- Összeadás, kivonás 20-as számkörben készségszinten.
- Összeadás, kivonás 100-as számkörben tízesátlépés nélkül analógia és eszközök segítségével.
- Gyakorlottság a tanult szorzó- és bennfoglaló táblákban.
- A négyzet, téglalap, háromszög, kör felismerése, megnevezése.
- A négyzet és a téglalap tulajdonságainak ismerete.
- A négyzet és a téglalap kerületének mérése, számítása mért adatok alapján (szükség esetén segítséggel).
- A kocka, téglatest, gömb felismerése, megnevezése.
- A tanult mértékegységek ismerete, használata.
- Nem matematikai és matematikai relációk felismerése, jelölése.
- Szabály felismerése, megfogalmazása egyszerűbb esetekben.
- Állandó különbségű sorozatok folytatása mindkét irányban.

Matematika 5. évfolyam

Kiemelt célok:	A matematikatanítás célja, hogy lehetővé tegye a tanulók számára a környező világ térformáinak, mennyiségi viszonyainak, összefüggéseinek megértését, a valóság megismerését.
Tantárgy feladatai:	Feladata felkelteni a tanulók érdeklődését, segíteni a pozitív attitűd kialakulását a tantárgy tanulása iránt, tapasztalati úton megalapozva a tanulók matematikai ismereteit, változatos tevékenységekkel alakítva ki a matematikai fogalmakat. Fejleszteni kell a tanulók matematikai készségeit (számlálás, számolás, mennyiségi következtetések, becslés, mérés, mértékegységváltás, szöveges feladatok megoldása) és matematikai képességeit (rendszerzés, kombinativitás, induktív-, deduktív- és valószínűségi következtetések), ezáltal lehetővé tenni a tanulók gondolkodásának fejlődését. A figyelem terjedelmének, tartósságának növelése, a koncentráció időtartamának növelése, az auditív és vizuális észlelés és érzékelés pontosságának fejlesztése minden tanórán fontos feladat.
Éves óraszám:	180
Heti óraszám:	5
Az órát tanító előírt végzettsége:	gyógypedagógus, hiányában tanító matematika fakultációval, matematika szakos tanár

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika	Halmazok: Évfolyamozás. Alaphalmaz, részhalmaz, kiegészítő halmaz. Metszethalmaz. Matematikai logika Állítások igazságtartalma. Kombinatorika. Fogalmak: Halmaz, alaphalmaz, részhalmaz, metszethalmaz, logikai kifejezés, „és”, „nem”, „egyik sem”, „minden”, „van olyan”, „van, amelyik nem”.	logikai készlet, jelkártyák, tankönyv, füzet	18

2.	Számelmélet, algebra	<p>Számok: Számok 1000-es számkörben. Az 1000-es számkör.</p> <p>A tízes számrendszer szerkezeti sajátossága. A helyiérték-táblázat szerkezete. Római számok: I, V, X, L, C, D, M. Viszonyítás. A relációs jelek ($<$ $>$ $=$). Számok helye a számsorban. Számok tulajdonságai. Bontás. Közöséges törtszámok Törtek a mindennapi életben. Negatív szám. Negatív számok a mindennapi életben. Műveletek: Szóbeli műveletek. Összeadás, kivonás 1000-es és 10 000-es számkörben. A 8-as, 9-es, 7-es szorzó- és bennfoglaló táblák. Maradékos osztás. Összefüggések a műveletek között. Írásbeli műveletek. Összeadás, kivonás három- és négyjegyű számokkal. Két- és háromjegyű számok szorzása egy- és kétjegyű szorzóval. Három- és négyjegyű számok osztása egyjegyű osztóval. Műveletekben szereplő számok elnevezése. Műveleti tulajdonságok. Összeadás, kivonás közöséges törtekkel. Egyszerű és összetett szöveges feladatok.</p> <p>Számelméleti ismeretek: Páros, páratlan számok. Oszthatósági szabályok.</p> <p>Fogalmak: Szám neve, jele; alaki, helyi, valódi érték; egyes, tízes, száz, ezres, tízezres; összeadás: összeadandó (tag), összeg, kivonás: kisebbítendő, kivonandó, különbség, maradék, szorzás: szorzandó, szorzó, részszorzat, szorzat, osztás: osztandó, osztó, hányados, maradék, törtszám, számláló, nevező, törtvonal, egész szám, negatív szám, pozitív szám, plusz, mínusz, többszörös.</p>	<p>tankönyv, füzet, számegeyes, számtábla, számkártyák, helyiérték-táblázat, törtkorong-készlet, hőmérő, lázmérő</p>	72
3.	Geometria, mérés	<p>A tér elemei: Félegyenes, szakasz, szög. Egyenes és pont helyzetének vizsgálata. Félegyenes rajzolása, pont elnevezése. Síkbeli alakzatok: Sokszög, háromszög, négyzet, téglalap és kör. Szabályos sokszög. 3.3. Térbeli alakzatok</p> <p>Testek: Téglatest, kocka.</p> <p>Transzformációk: Tükrözés, nagyítás, kicsinyítés.</p> <p>Szerkesztés: Párhuzamos, merőleges egyenesek. Másolás. Felezés. Szerkesztés.</p> <p>Mérés, mértékegységek: Hosszúság-, tömeg-, űrtartalom. Szabvány mértékegységek: hosszúság (km, m, dm, cm, mm); tömeg (t, kg, dkg, g); űrtartalom (hl, l, dl, cl, ml). Mértékváltás. Időmértékek: évezred, évszázad, év, évszak, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc. Pénz.</p> <p>Kerület</p> <p>Fogalmak: Téri elem, síkbeli alakzat, térbeli alakzat, transzformáció, mértékegység, pénz, kerület, terület, szerkesztés.</p>	<p>logikai készlet, tankönyv, füzet, vonalzó, síkidomok, testek, körző, szögmérő, mérőeszközök (mérleg, súlykészlet, méterrúd, óra,</p>	40

4.	Függvények, az analízis elemei	Összefüggések Sorozatok Fogalmak: <i>Grafikon, értéktáblázat, összefüggés, szabály.</i>	logikai készlet, tankönyv, füzet	28
5.	Statisztika, valószínűség	Statisztika A valószínűség-számítás elemei Valószínűségi kísérletek. Fogalmak: <i>Lehetőség, kísérlet, táblázat, adat, grafikon, diagram.</i>	tankönyv, füzet	7
6.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	15

A továbbhaladás feltételei az ötödik évfolyam végén:

- Elemek halmazokba rendezése két szempont szerint.
- Minél több lehetőség előállítása kombinatorikus feladatokban.
- Biztos számfogalom 100-as számkörben.
- Jártasság 1 000-es számkörben.
- A törtszámok és a negatív számok ismerete.
- A szorzó- és bennfoglaló táblák tudása (szükség esetén táblázat segítségével).
- A tanult írásbeli műveletek megoldása (szükség esetén számológéppel).
- Egyszerű szöveges feladatok önálló megoldása.
- Testek és síkidomok egy és több szempontú csoportosítása a tanult tulajdonságok alapján. Szabvány mértékegységek és a közöttük lévő váltószámok ismerete.
- A téglalap és a négyzet kerületének mérése, számítása.
- Racionális számok összehasonlítása, összefüggések felfedezése, szabály megfogalmazása.
- Sorozatok folytatása a felismert szabály alapján.
- Valószínűségi játékokban az esetek lejegyzése.

Matematika 6. évfolyam

Kiemelt célok: A matematikatanítás célja, hogy lehetővé tegye a tanulók számára a környező világ térformáinak, mennyiségi viszonyainak, összefüggéseinek megértését, a valóság megismerését.

Tantárgy feladatai: Feladata felkelteni a tanulók érdeklődését, segíteni a pozitív attitűd kialakulását a tantárgy tanulása iránt, tapasztalati úton megalapozva a tanulók matematikai ismereteit, változatos tevékenységekkel alakítva ki a matematikai fogalmakat. Fejleszteni kell a tanulók matematikai készségeit (számlálás, számolás, mennyiségi következtetések, becslés, mérés, mértékegységváltás, szöveges feladatok megoldása) és matematikai képességeit (rendszerezés, kombinativitás, induktív-, deduktív- és valószínűségi következtetések), ezáltal lehetővé tenni a tanulók gondolkodásának fejlődését. A figyelem terjedelmének, tartósságának növelése, a koncentráció időtartamának növelése, az auditív és vizuális észlelés és érzékelés pontosságának fejlesztése minden tanórán fontos feladat.

Éves óraszám: 180

Heti óraszám: 5

Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus, hiányában tanító matematika fakultációval, matematika szakos tanár

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika	Halmazok: Évfolyamozás. Alaphalmaz, részhalmaz, kiegészítő halmaz. Metszethalmaz. Matematikai logika Állítások igazságtartalma. Kombinatorika. Fogalmak: <i>Halmaz, alaphalmaz, részhalmaz, metszethalmaz, logikai kifejezés, „és”, „nem”, „egyik sem”, „minden”, „van olyan”, „van, amelyik nem”.</i>	logikai készlet, jelkártyák, tankönyv, füzet	18

2.	Számelmélet, algebra	<p>Számok: Számok 1000-es és 10 000-es számkörben. Az 1000-es és 10 000-es számkör. A tízes számrendszer szerkezeti sajátossága. A helyiértéktáblázat szerkezete. Római számok: I, V, X, L, C, D, M. Viszonyítás. A relációs jelek ($<$ $>$ $=$). Számok helye a számsorban. Számok tulajdonságai. Bontás. Közönséges törtszámok Törtek a mindennapi életben. Negatív szám. Negatív számok a mindennapi életben. Műveletek: Szóbeli műveletek. Összeadás, kivonás 1000-es és 10 000-es számkörben. Maradékos osztás. Összefüggések a műveletek között. Írásbeli műveletek. Összeadás, kivonás három- és négyjegyű számokkal. Két- és háromjegyű számok szorzása kétjegyű szorzóval. Három- és négyjegyű számok osztása egyjegyű osztóval. Műveletekben szereplő számok elnevezése. Műveleti tulajdonságok. Összeadás, kivonás közönséges törtekkel. Egyszerű és összetett szöveges feladatok. Számelméleti ismeretek: Páros, páratlan számok. Oszthatósági szabályok.</p> <p>Fogalmak: Szám neve, jele; alaki, helyi, valódi érték; egyes, tízes, száz, ezres, tízezres; összeadás: összeadandó (tag), összeg, kivonás: kisebbítendő, kivonandó, különbség, maradék, szorzás: szorzandó, szorzó, részszorzat, szorzat, osztás: osztandó, osztó, hányados, maradék, törtszám, számláló, nevező, törtvonal, egész szám, negatív szám, pozitív szám, plusz, mínusz, többszörös.</p>	<p>tankönyv, füzet, számegyenes, számtábla, számkártyák, helyiértéktáblázat, törtkorongkészlet, hőmérő, lázmérő</p>	72
3.	Geometria, mérés	<p>A tér elemei: Félegyenes, szakasz, szög. Egyenes és pont helyzetének vizsgálata. Félegyenes rajzolása, pont elnevezése. Síkbeli alakzatok: Sokszög, háromszög, négyzet, téglalap és kör. Szabályos sokszög. Térbeli alakzatok: Testek. Téglatest, kocka. Transzformációk: Tükrözés, nagyítás, kicsinyítés. Szerkesztés: Párhuzamos, merőleges egyenesek. Másolás. Felezés. Szerkesztés. Mérés, mértékegységek: Hosszúság-, tömeg-, űrtartalom. Szabvány mértékegységek: hosszúság (km, m, dm, cm, mm); tömeg (t, kg, dkg, g); űrtartalom (hl, l, dl, cl, ml). Mértékváltás. Időmértékek: évezred, évszázad, év, évszak, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc. Pénz. Kerület, terület</p> <p>Fogalmak: Téri elem, síkbeli alakzat, térbeli alakzat, transzformáció, mértékegység, pénz, kerület, terület, szerkesztés.</p>	<p>logikai készlet, tankönyv, füzet, vonalzó, síkidomok, testek, körző, szögmérő, mérőeszközök (mérleg, súlykészlet, méterrúd, óra)</p>	40

4.	Függvények, az analízis elemei	Összefüggések Sorozatok Függvények megadása, ábrázolása Fogalmak: <i>Grafikon, értéktáblázat, összefüggés, szabály.</i>	logikai készlet, tankönyv, füzet	28
5.	Statisztika, valószínűség	Statisztika A valószínűség-számítás elemei: Valószínűségi kísérletek. Fogalmak: <i>Lehetőség, kísérlet, táblázat, adat, grafikon, diagram.</i>	tankönyv, füzet	7
6.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	15

A továbbhaladás feltételei a hatodik évfolyam végén:

- Elemek halmazokba rendezése két szempont szerint.
- Adott tulajdonságú részhalmaz előállítás alaphalmazon.
- Közös tulajdonságok felismerése, metszet előállítása.
- Egyszerű állítások, tagadások megfogalmazása.
- Logikai kifejezések pontos használata.
- Minél több lehetőség előállítása kombinatorikus feladatokban.
- Biztos számfogalom 100-as számkörben.
- Jártasság 1 000-es és 10 000-es számkörben.
- A törtszámok és a negatív számok ismerete.
- A szorzó- és bennfoglaló táblák tudása (szükség esetén táblázat segítségével).
- A tanult írásbeli műveletek megoldása (szükség esetén számtábla segítségével).
- Egyszerű szöveges feladatok önálló megoldása.
- Testek és síkidomok egy és több szempontú csoportosítása a tanult tulajdonságok alapján. Szabvány mértékegységek és a közöttük lévő váltószámok ismerete.
- A téglalap és a négyzet kerületének mérése, számítása; területének mérése lefedéssel.
- Szerkesztések: szögek és szakaszok rajzolása, másolása, felezése; párhuzamos-, merőleges egyenesek szerkesztése, téglalap- és négyzet rajzolása.
- Racionális számok összehasonlítása, összefüggések felfedezése, szabály megfogalmazása.
- Sorozatok folytatása a felismert szabály alapján.
- Adatok leolvasása táblázatból, koordináta-rendszer adatpárjainak leolvasása, lejegyzése.
- Adatok táblázatba beírása a felismert szabály alapján, ábrázolásuk koordináta-rendszerben.
- Statisztikai adatok lejegyzése, ábrázolása egyszerűbb esetekben.
- Valószínűségi játékokban az esetek lejegyzése.

Matematika, 7. évfolyam

Kiemelt célok: A matematikatanítás célja, hogy lehetővé tegye a tanulók számára a környező világ térformáinak, mennyiségi viszonyainak, összefüggéseinek megértését, a valóság megismerését.

Tantárgy feladatai: Feladata felkelteni a tanulók érdeklődését, segíteni a pozitív attitűd kialakulását a tantárgy tanulása iránt, tapasztalati úton megalapozva a tanulók matematikai ismereteit, változatos tevékenységekkel alakítva ki a matematikai fogalmakat. Fejlesztenie kell a tanulók matematikai készségeit (számlálás, számolás, mennyiségi következtetések, becslés, mérés, mértékegységváltás, szöveges feladatok megoldása) és matematikai képességeit (rendszerzés, kombinativitás, induktív-, deduktív- és valószínűségi következtetések), ezáltal lehetővé tenni a tanulók gondolkodásának fejlődését. A pontos matematikai nyelv használatára való törekvés, a gondolatok szabatos megfogalmazása tevékenységek során alakul a matematikatanulás szokásrendjének gyakorlásával, a pontos, fegyelmezett munkavégzés és az önellenőrzés igényének kialakításával együtt.

Éves óraszám: 180

Heti óraszám: 5

Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus, hiányában tanító matematika fakultációval, matematika szakos tanár

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika	<p>Halmazok: Alap-, rész-, kiegészítő halmaz és metszethalmaz. Végtelen és üres halmaz.</p> <p>Matematikai logika állítások és tagadások igazságtartalma.</p> <p>Kombinatorika: Kombinációk és variációk. Lehetőségek száma.</p> <p>Rendszerzési sémák.</p> <p>Fogalmak: <i>Halmaz, alaphalmaz, részhalmaz, kiegészítő halmaz, metszethalmaz, üres halmaz, végtelen halmaz, variáció.</i></p>	<p>tankönyv, füzet, feladatlapok, dobókockák, színes korongok, színes pálcikák, számkártyák, applikációs kártyák, demonstrációs képek, színes ceruzák, mérőszalag, vonalzó, logikai készlet</p>	10
2.	Számelmélet, algebra	<p>Számok: Számok 100 000-es számkörben. Számfogalom megerősítése, biztos számfogalom kialakítása 100000-es számkörben. Az 100 000-es számkör. A tízes számrendszer szerkezeti sajátossága. A helyiérték-táblázat szerkezete. Helyi érték, alaki érték, valódi érték kapcsolata. Számfogalom mint a mérés eredménye, mérőszám. Viszonyítás. Számok helye a számsorban. Számok tulajdonságai. Bontás. Törtszámok. Negatív szám.</p> <p>Műveletek: Szóbeli műveletek 10000-es és 100000-es számkörben. Írásbeli műveletek: Összeadás, kivonás 100000-es számkörben. Három- és négyjegyű számok szorzása két- és háromjegyű szorzóval. Öt- és hatjegyű számok osztása egyjegyű osztóval (kétjegyű osztóval). Műveletek közösleges törtekkel. Műveletek tizedes törtekkel. Egyszerű és összetett szöveges feladatok.</p> <p>Számelméleti ismeretek: Páros, páratlan számok. Oszthatósági szabályok.</p> <p>Fogalmak: <i>Szám neve, jele; alaki-, helyi-, valódi érték; egyes, tízes, száz, ezres, tízezeres, százezeres, milliós; tizedes törtek, törtszám, számláló, nevező, törtvonal; egyszerűsítés, bővítés, egész szám, negatív szám, pozitív szám, plusz, mínusz, római szám, többszörös.</i></p>	<p>tankönyv, füzet, feladatlapok, dobókockák, színes korongok, színes pálcikák, számkártyák, applikációs kártyák, demonstrációs képek, színes ceruzák, számegyenes, szivacs-törtek, mérőszalag, vonalzó, játékpénz, hőmérő, színes rúd,</p>	83

3.	Geometria, mérés	A tér elemei, Szög, szögfajták. Síkbeli alakzatok: Síkidomok. Háromszög. Kör. Speciális négyyszögek. Térbeli alakzatok: Testek. Kocka, téglatest. Henger, kúp. Transzformációk: Tükrözés. Nagyítás, kicsinyítés. Szerkesztés: Szögek. Négyzet, téglalap. Háromszög. Mérés, mértékegységek Területmérés. Térfogatmérés. Mértékváltás. Időmértékek: évezred, évszázad, év, évszak, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc. Pénz. Kerület, terület: Sokszögek kerülete. Négyzet és téglalap területe. Fogalmak: Szögfajta, háromszög, kör, négyyszög, mértékegység, test.	demonstrációs képek, testek, színes lapok, olló, ragasztó, vonalzó, körző, szögmérő, mérőszalag, tankönyv, füzet, feladatlapok, színes ceruzák, tükör, applikációs kártyák	40
4.	Függvények, az analízis elemei	Összefüggések Sorozatok Függvények megadása, ábrázolása. Derékszögű koordináta-rendszer. Fogalmak: Függvény, koordináta- rendszer, tengely, középpont.	tankönyv, füzet, feladatlapok, demonstrációs képek, applikációk	23
5.	Statisztika, valószínűség	Statisztika: Statisztikai adatok, kísérletek. A valószínűség-számítás elemei: Valószínűségi kísérletek. Fogalmak: Gyakoriság, Lehetőség, kísérlet, táblázat, adat, statisztika, grafikon, diagram.	tankönyv, füzet, feladatlapok, színes golyók, színes korongok, pénzérmék, számkártyák, játékkártyák, dobókockák, dominókészlet, játékrulett, demonstrációs képek,	9
6.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	15

A továbbhaladás feltételei a hetedik évfolyam végén:

- Elemek több szempont szerinti rendezése a halmazábrák különböző részeibe.
- Állítások és tagadások megfogalmazása a halmazábrákról.
- Állítások igazságának eldöntése.
- A logikai kifejezések pontos használata.
- Minél több (összes) lehetőség előállítása kombinatorikus feladatokban.
- Biztos számfogalom 10 000-es és 100 000-es számkörben.
- A törtszámok és a negatív számok ismerete.
- Szorzó- és bennfoglaló táblák ismerete (szükség esetén táblázat segítségével).
- A tanult írásbeli műveletek megoldása (szükség esetén számológéppel).
- Műveletek közönséges törtekkel és tizedes törtekkel.
- Egyszerű és összetett szöveges feladatok megoldása (szükség esetén segítséggel).
- Testek, síkidomok egy és több szempont szerinti csoportosítása.
- Speciális háromszögek, négyyszögek megnevezése.
- Szakaszok, szögek szerkesztése, felezése; négyzet, téglalap és háromszög szerkesztése.
- Mértékváltások következtetéssel.
- Racionális számok összehasonlítása, összefüggések felfedezése, szabály megfogalmazása.
- Sorozatok folytatása a felismert szabály alapján.
- Adatok leolvasása táblázatból, koordináta-rendszer adatpárjainak leolvasása, lejegyzése.
- Adatok táblázatba beírása a felismert szabály alapján, ábrázolásuk koordináta-rendszerben.
- Statisztikai adatok lejegyzése, ábrázolása egyszerűbb esetekben.
- Valószínűségi játékokban az esetek lejegyzése.

Matematika 8. évfolyam

Kiemelt célok:	A matematikatanítás célja, hogy lehetővé tegye a tanulók számára a környező világ térformáinak, mennyiségi viszonyainak, összefüggéseinek megértését, a valóság megismerését.
Tantárgy feladatai:	Feladata felkelteni a tanulók érdeklődését, segíteni a pozitív attitűd kialakulását a tantárgy tanulása iránt, tapasztalati úton megalapozva a tanulók matematikai ismereteit, változatos tevékenységekkel alakítva ki a matematikai fogalmakat. Fejleszteni kell a tanulók matematikai készségeit (számlálás, számolás, mennyiségi következtetések, becslés, mérés, mértékegységváltás, szöveges feladatok megoldása) és matematikai képességeit (rendszerzés, kombinativitás, induktív-, deduktív- és valószínűségi következtetések), ezáltal lehetővé tenni a tanulók gondolkodásának fejlődését. A pontos matematikai nyelv használatára való törekvés, a gondolatok szabatos megfogalmazása tevékenységek során alakul a matematikatanulás szokásrendjének gyakorlásával, a pontos, fegyelmezett munkavégzés és az önellenőrzés igényének kialakításával együtt.
Éves óraszám:	180
Heti óraszám:	5
Az órát tanító előírt végzettsége:	gyógy pedagógus, hiányában tanító matematika fakultációval, matematika szakos tanár

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika	<p>Halmazok: Alap-, rész-, kiegészítő halmaz és metszethalmaz. Végtelen és üres halmaz.</p> <p>Matematikai logika állítások és tagadások igazságtartalma.</p> <p>Kombinatorika: Kombinációk és variációk. Lehetőségek száma.</p> <p>Rendszerzési sémák.</p> <p>Fogalmak: <i>Halmaz, alaphalmaz, részhalmaz, kiegészítő halmaz, metszethalmaz, üres halmaz, végtelen halmaz, variáció.</i></p>	<p>tankönyv, füzet, feladatlapok, dobókockák, színes korongok, színes pálcikák, számkártyák, applikációs kártyák, demonstrációs képek, színes ceruzák, mérőszalag, vonalzó, logikai készlet</p>	10

2.	Számelmélet, algebra	<p>Számok: Számok 100 000-es és 1000000-s számkörben. Számfogalom megerősítése, biztos számfogalom kialakítása 100000-es számkörben. Az 100 000-es és 1 000 000-s számkör: A tízes számrendszer szerkezeti sajátossága. A helyiérték-táblázat szerkezete. Helyi érték, alaki érték, valódi érték kapcsolata. Számfogalom mint a mérés eredménye, mérőszám. Viszonyítás. Számok helye a számsorban. Számok tulajdonságai. Bontás. Törtszámok. Negatív szám. Műveletek: Szóbeli műveletek 10000-es és 100000-es számkörben. Írásbeli műveletek: Összeadás, kivonás 100 000-es és 1 000 000-s számkörben. Három- és négyjegyű számok szorzása két- és háromjegyű szorzóval. Öt- és hatjegyű számok osztása egyjegyű osztóval (kétfjegyű osztóval). Műveletek közönséges törtekkel. Műveletek tizedes törtekkel. Egyszerű és összetett szöveges feladatok. Fordított szövegezésű feladatok. Számelméleti ismeretek: Páros, páratlan számok. Oszthatósági szabályok. Fogalmak: Szám neve, jele; alaki-, helyi-, valódi érték; egyes, tízes, száz, ezres, tízezres, százezres, milliós; tizedes törtek, törtszám, számláló, nevező, törtvonal; egyszerűsítés, bővítés, egész szám, negatív szám, pozitív szám, plusz, mínusz, római szám, többszörös.</p>	<p>tankönyv, füzet, feladatlapok, dobókockák, színes korongok, színes pálcikák, számkártyák, applikációs kártyák, demonstrációs képek, színes ceruzák, számegyenes, szivacs-törtek, mérőszalag, vonalzó, játékpénz, hőmérő, színes rúd,</p>	83
3.	Geometria, mérés	<p>A tér elemei, Szög, szögfajták. Síkbeli alakzatok: Síkidomok. Háromszög. Kör. Speciális négyszögek. Térbeli alakzatok: Testek. Kocka, téglalest. Henger, kúp. Transzformációk: Tükrözés. Nagyítás, kicsinyítés. Szerkesztés: Szögek. Négyzet, téglalap. Háromszög. Mérés: mértékegységek Területmérés. Térfogatmérés. Mértékváltás. Időmértékek: évezred, évszázad, év, évszáz, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc. Pénz. Kerület, terület: Sokszögek kerülete. Négyzet és téglalap területe. Térfogat, felszín: A téglalest és kocka felszíne. A téglalest és kocka térfogata. Fogalmak: Szögfajta, háromszög, kör, négyszög, mértékegység, test, felszín, térfogat.</p>	<p>demonstrációs képek, testek, színes lapok, olló, ragasztó, vonalzó, körző, szögmérő, mérőszalag, tankönyv, füzet, feladatlapok, színes ceruzák, tükör, applikációs kártyák</p>	40

4.	Függvények, az analízis elemei	Összefüggések Sorozatok Függvények megadása, ábrázolása: Derékszögű koordináta-rendszer. Fogalmak: <i>Függvény, koordináta-rendszer, tengely, középpont.</i>	tankönyv, füzet, feladatlapok, demonstrációs képek, applikációk	23
5.	Statisztika, valószínűség	Statisztika: Statisztikai adatok, kísérletek. A valószínűség-számítás elemei: Valószínűségi kísérletek. Fogalmak: <i>Gyakoriság, Lehetőség, kísérlet, táblázat, adat, statisztika, grafikon, diagram.</i>	tankönyv, füzet, feladatlapok, színes golyók, színes korongok, pénzérmék, számkártyák, játékkártyák, dobókockák, dominókészlet, játékrulett, demonstrációs képek,	9
6.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	15

A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén:

- Elemek több szempont szerinti rendezése a halmazábrák különböző részeibe.
- Állítások és tagadások megfogalmazása a halmazábrákról.
- Állítások igazságának eldöntése.
- A logikai kifejezések pontos használata.
- Minél több (összes) lehetőség előállítása kombinatorikus feladatokban.
- Biztos számfogalom 10 000-es és 100 000-es számkörben.
- Jártasság 1 000 000-s számkörben.
- A törtszámok és a negatív számok ismerete.
- Szorzó- és bennfoglaló táblák ismerete (szükség esetén táblázat segítségével).
- A tanult írásbeli műveletek megoldása (szükség esetén számológéppel).
- Műveletek közönséges törtekkel és tizedes törtekkel.
- Egyszerű és összetett szöveges feladatok megoldása (szükség esetén segítséggel).
- Testek, síkidomok egy és több szempont szerinti csoportosítása.
- Speciális háromszögek, négyszögek megnevezése.
- Szakaszok, szögek szerkesztése, felezése; négyzet, téglalap és háromszög szerkesztése.
- Henger és kúp tulajdonságainak ismerete.
- Mértékváltások következtetéssel.
- Négyzet és téglalap területének számítása.
- Kocka és téglatest felszínének számítása, térfogatának mérése.
- Racionális számok összehasonlítása, összefüggések felfedezése, szabály megfogalmazása.
- Sorozatok folytatása a felismert szabály alapján.
- Adatok leolvasása táblázatból, koordináta-rendszer adatpárjainak leolvasása, lejegyzése.
- Adatok beírása táblázatba a felismert szabály alapján, ábrázolásuk koordináta-rendszerben.
- Statisztikai adatok lejegyzése, ábrázolása egyszerűbb esetekben.
- Valószínűségi játékokban az esetek lejegyzése.

Osztályfőnöki 5. évfolyam

Kiemelt célok: Megfigyelőképesség fejlesztése, a tanuló saját viselkedésének, reakcióinak, cselekedeteinek önmegfigyelésen alapuló értékelése. Öntudatosság, önkifejezés fejlesztése, önérték-érzés növelése. Sajátos világnézet kialakítása. Kommunikáció, véleménynyilvánítás képességének fejlesztése. Beleérző képesség, tolerancia fejlesztése, a saját és a mások cselekedeteiért érzett felelősségérzet felkeltése. A tanulás iránti motiváció, pozitív attitűd fejlesztése. Egyéni tanulási módszerek kialakítása, alkalmazásának alapozása. Egymásra figyelés, alkalmazkodás erősítése különböző közösségekben. A lelki egészség (mentálhigiéne) iránti igény felkeltése, ennek kialakításához és megőrzéséhez szükséges készségek, képességek kialakítása.

Tantárgy feladatai: Az egyén emberképével, világnézetével kapcsolatos élményeinek megélése, felfedezése. Az énkép, a helyes önértékelés alakítása, a közösen kialakított magatartási és viselkedési szokások elsajátítása, az önbizalom, az öntudatos és a környezetét is felelős magatartás, a világgal szembeni pozitív beállítódás, a demokrácia tisztelete, a tolerancia, az őszinte kommunikáció kialakítása. Saját élmények gyűjtése, feldolgozása. Alapvető illemszabályok betartása. A közösségek életét befolyásoló szabályok ismerete. Együttműködés, feladatmegosztás, felelősségvállalás a közösségben.

Éves óraszám: 36
Heti óraszám: 1
Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Közösség és személyiség	<p><i>Emberkép:</i> az emberi lét dimenzióinak megismerése (testi, pszichikai-lelki, egzisztenciális)</p> <p><i>Az ember világnézete:</i> az emberi értékek fogalma.</p> <p><i>Önismeret:</i> külső, belső tulajdonságok, viselkedés, önmegfigyelésen alapuló felismerés, befolyásolás.</p> <p><i>Közösségek, amelyekben élnek:</i> iskola, évfolyam, család. Évfolyam, mint közösség. Társas kapcsolatok kialakulása, változásai, alapvető illemszabályok.</p> <p>Kulcsfogalmak: önismeret, tulajdonság, viselkedés, társas kapcsolat, vélemény, együttműködés, érték, elfogadás, viszony, szabálykövetés, test, psziché(lélek), egzisztenciális, világnézet, érték</p>	<p>IKT eszközök, papír, íróeszköz, drámajátékok, tulajdonságlista, önismereti játékok, művészetterápiás eszközök, szociometriai felmérés</p>	11
2.	Tanulás és munka	<p><i>A tanulás:</i> motívumok, a tanulást segítő és nehezítő tényezők. A tanulás tervezése, egyéni tanulási stílus, tanulási stratégiák.</p> <p><i>A munka:</i> munkavégzés a családban, az iskolában.</p> <p>A munka és a személyiség, munkasiker, kudarc, munkafegyelem.</p> <p>Különböző foglalkozások ismerete, végzésükhöz szükséges tudáselemek.</p> <p>A tanulás és a munka értékelése, önértékelés, külső értékelés.</p> <p>Kulcsfogalmak: figyelem, koncentráció, értékelés, önértékelés, tervezés, szervezés, választás</p>	<p>IKT eszközök, papír, íróeszköz, tanulási stílus kérdőív,</p>	8

3.	Én és a társadalom	<p><i>Életem színterei:</i> az otthon, az iskola, a lakóhely</p> <p><i>A családban:</i> a család fogalma, típusai, tagjai, feladatai, szerepe az egyén fejlődésében.</p> <p><i>Az iskolában:</i> közösségek, szerepek, feladatok.</p> <p><i>A lakóhelyen:</i> helyi társadalmi események, a részvétel lehetőségei.</p> <p>Nemzeti ünnepeink: március 15.; augusztus 20.; október 23., az ünnepek helyi aktualitásai, helytörténeti vonatkozások, történelmi emlékhelyek megismerése.</p> <p>Kulcsfogalmak: család, családtag, családi és nemzeti ünnep, hagyományápolás, érték</p>	IKT eszközök, papír, íróeszköz, naptár, házi rend	8
4.	Egészséges életmód	<p><i>Lelki egészség:</i> én erősítés, belső egyensúly. Pozitív tulajdonságok erősítése, negatív tulajdonságok leküzdésének technikái. Szabadidő eltöltése, kikapcsolódás, stresszoldás, szórakozás.</p> <p><i>Testi egészség:</i> étkezés, testedzés, sport, kikapcsolódás, regenerálódás.</p> <p>Kulcsfogalmak: én-énerő, lelki egészség, testi egészség, akaratérő, stressz, kikapcsolódás, segítségkérés</p>	IKT eszközök, papír, íróeszköz, fotók, szituációs játékok, drámajátékok, stresszoldási technikák	7
5.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	2

A továbbhaladás feltételei az ötödik évfolyam végén:

- Fejlődjön a tanuló önismerete, reális önértékelése, tudatossági szintje.
- Alakuljon ki egyedi világnézete.
- Ismerje meg a létezésének testi, lelki, egzisztenciális megnyilvánulásait.
- Saját értékrendjével összhangban tudjon részt venni az iskolai tevékenységekben, elfogadva mások értékrendjét.
- Alakuljon ki a nyitottság a társas kapcsolatokra.
- Érezzen felelősséget cselekedeteiért, vállalásaiért. Érzékelje és értékelje a sikert és a kudarcot.
- Tudjon szabad elhatározásából, önkifejező módon részt venni közösségében felelősséget vállalva saját értékrendjének képviselőjeként.
- Ismerje fel az iskolai konfliktusokat.
- Közvetlen környezete természeti és kulturális értékeit ismerje, megóvásukban igyekezzon részt venni.

Osztályfőnöki óra 6. évfolyam

Kiemelt célok:	Megfigyelőképesség fejlesztése, a tanuló saját viselkedésének, reakcióinak, cselekedeteinek önmegfigyelésen alapuló értékelése. Öntudatosság, önkifejezés fejlesztése, önérték-érzés növelése. Sajátos világnézet kialakítása. A kulturált vita és konfliktuskezelés készségeinek fejlesztése. Beleérző képesség, tolerancia fejlesztése, a saját és a mások cselekedeteiért érzett felelősségérzet fejlesztése. Az önállóság iránti igény fejlesztése, erősítése. Egyéni tanulási módszerek alkalmazásának alapozása, fejlesztése, speciális tanulási technikák alkalmazása. Egymásra figyelés, alkalmazkodás erősítése különböző közösségekben. Az egészségmegőrzés igényének kialakítása, egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzése.
Tantárgy feladatai:	Az egyén emberképével, világnézetével kapcsolatos élményeinek megélése, felfedezése. Az énkép, a helyes önértékelés alakítása, a közösen kialakított magatartási és viselkedési szokások elsajátítása, az önbizalom, az öntudatos és a környezetért is felelős magatartás, a világgal szembeni pozitív beállítódás, a demokrácia tisztelete, a tolerancia, az őszinte kommunikáció kialakítása. Saját élmények gyűjtése, feldolgozása. A közösségek életét befolyásoló szabályok ismerete. Együttműködés, feladatmegosztás, felelősségvállalás a közösségben. Helyi társadalmi eseményekről tájékozódás a médiumokon keresztül. Pozitív tulajdonságok erősítése, negatív tulajdonságok leküzdésének technikái.
Éves óraszám:	36
Heti óraszám:	1
Az órát tanító előírt végzettsége:	gyógy pedagógus

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Közösség és személyiség	<p><i>Emberkép:</i> az emberi lét dimenzióinak megismerése (testi, pszichikai-lelki, egzisztenciális)</p> <p><i>Az ember világnézete:</i> az emberi értékek fogalma.</p> <p><i>Önismeret:</i> külső, belső tulajdonságok, viselkedés, önmegfigyelésen alapuló felismerés, befolyásolás.</p> <p><i>Közösségek, amelyekben élnek:</i> iskola, évfolyam, család. Évfolyam, mint közösség. Társas kapcsolatok kialakulása, változásai, alapvető illemszabályok.</p> <p>Kulcsfogalmak: önismeret, tulajdonság, viselkedés, társas kapcsolat, vélemény, együttműködés, érték, elfogadás, viszony, szabálykövetés, test, psziché(lélek), egzisztenciális, világnézet, érték</p>	<p>IKT eszközök, papír, íróeszköz, drámajátékok, tulajdonságlista, önismereti játékok, szociometria felmérés, művészetterápiás eszközök</p>	11
2.	Tanulás és munka	<p><i>A tanulás:</i> motívumok, a tanulást segítő és nehezítő tényezők. A tanulás tervezése, egyéni tanulási stílus, tanulási stratégiák.</p> <p><i>A munka:</i> munkavégzés a családban, az iskolában. A munka és a személyiség, munkasiker, kudarc, munkafegyelem.</p> <p>Különböző foglalkozások ismerete, végzésükhöz szükséges tudáselemek. Kedvelt tevékenységek, összefüggések és egyes foglalkozások között (pályatükör).</p> <p>A tanulás és a munka értékelése, önértékelés, külső értékelés.</p> <p>Kulcsfogalmak: figyelem, koncentráció, értékelés, önértékelés, tervezés, szervezés, választás, pályatükör</p>	<p>IKT eszközök, papír, íróeszköz, tanulási stílus kérdőív,</p>	7

3.	Én és a társadalom	<p><i>Életem színterei:</i> az otthon, az iskola, a lakóhely</p> <p><i>A családban:</i> a család fogalma, típusai, tagjai, feladatai, szerepe az egyén fejlődésében.</p> <p><i>Az iskolában:</i> közösségek, szerepek, feladatok.</p> <p><i>A lakóhelyen:</i> helyi társadalmi események, a részvétel lehetőségei.</p> <p>Nemzeti ünnepeink: március 15.; augusztus 20.; október 23., az ünnepek helyi aktualitásai, helytörténeti vonatkozások, történelmi emlékhelyek megismerése.</p> <p>Kulcsfogalmak: család, családtag, családi és nemzeti ünnep, hagyományápolás, érték</p>	IKT eszközök, papír, íróeszköz, naptár, házirend,	8
4.	Egészséges életmód	<p><i>Lelki egészség:</i> én erősítés, belső egyensúly. Pozitív tulajdonságok erősítése, negatív tulajdonságok leküzdésének technikái. Szabadidő eltöltése, kikapcsolódás, stresszoldás, szórakozás.</p> <p><i>Testi egészség:</i> étkezés, testedzés, sport, kikapcsolódás, regenerálódás.</p> <p>Kulcsfogalmak: én-énerő, lelki egészség, testi egészség, akaratérő, stressz, kikapcsolódás, segítségkérés</p>	IKT eszközök, papír, íróeszköz, fotók, szituációs játékok, drámajátékok, előadások, stresszoldási és konfliktuskezelési technikák	8
5.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	2

A továbbhaladás feltételei a hatodik évfolyam végén:

- Fejlődjön a tanuló önismerete, reális önértékelésre legyen képes.
- Alakuljon ki egyedi világnézete.
- Ismerje meg a létezésének testi, lelki, egzisztenciális megnyilvánulásait.
- Saját értékrendjével összhangban tudjon részt venni az iskolai tevékenységekben, elfogadva mások értékrendjét. Alakuljon ki a nyitottság a társas kapcsolatokra, fejlődjön a szociális érzékenysége.
- Érezzen felelősséget cselekedeteiért, vállalásaiért, megfelelően érzékelje és értékelje a sikert és a kudarcot.
- Ismerje fel az iskolai konfliktusokat, törekedjen azok megoldására.
- Szilárduljon meg az iskolai követelmények szerinti normatartása.
- Képes legyen megtervezni tanulását (segítséggel). Felkészüléséhez vegye figyelembe az előzetes értékeléseket, tapasztalatokat.
- Tegyen különbséget a kedvelt és kevésbé kedvelt tevékenységek között, fogadja el, hogy nem csupán a kedvelt tevékenységeket kell elvégezni.
- Fejlődjön felelősségérzete, feladattudata.
- Ismerje és tisztelje a közösségi hagyományokat, vegyen részt az ápolásukban.
- Közvetlen környezete természeti és kulturális értékeit ismerje, megóvásukban aktívan vegyen részt.
- Ismerje a lelki és testi egészségmegőrzés érdekében a legcélravezetőbb technikákat.
- Tudjon különbséget tenni pozitív és negatív tulajdonságok között.
- Képes legyen erőfeszítéseket tenni, akarati tényezőket mozgósítani a változásért, a változtatásért.
- Fogadja el, hogy vannak olyan helyzetek, amikor segítséget kell kérni. Tudjon segítséget kérni.

Osztályfőnöki óra 7. évfolyam

Kiemelt célok: Reális önértékelés, önfejlesztési igény kialakítása. A kritika elfogadása, a felelősség felismerése, készség a személyiségének fejlesztésére. A közösségért érzett felelősség felismerése, érvényesítése. Saját helyének, szerepének felismerése az adott közösségben, törekvés az önérvényesítés és a közösség érdekeinek összeegyeztetésére. Az egyéni adottságoknak megfelelő konfliktuskezelés a környezetben. Reális pályaválasztási célkitűzés. Alapvető állampolgári tájékozottság a közvetlen környezet demokratikus közéletében. A serdülőkor legjellemzőbb megnyilvánulásainak ismerete, képesség önmaga, reakciói elemzésére, következtetések levonására, a szükséges változtatások érdekében erőfeszítések tételére. A testi és lelki egészségi állapot szoros összefüggésének belátása, a megőrzésük érdekében leggyakrabban használható technikák ismerete, törekvés alkalmazásukra.

Tantárgy feladatai: Az egyén emberképével, világnézetével kapcsolatos élményeinek tudatosítása. Helyes önértékelés kialakítása bírálat, vagy önbírálat alapján. Saját korlátok megismerése, felismerése. Vitakészség fejlesztése, érvelés meggyőzés, mások véleményének elfogadása. Normakövetés fontosságának felismerése. A felelősségvállalás, a segítségnyújtás képességének fejlesztése. Az emberi együttélés írott és íratlan szabályai, szabályok szintjeinek megismerése. Jövőkép kialakítása. Lakóhelyhez való tartozás érzésének erősítése. A környezetvédelem szükségességének megértése.

Éves óraszám: 36
Heti óraszám: heti 1 óra
Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Közösség és személyiség	<p><i>Emberkép:</i> az emberi lét dimenzióinak megkülönböztetése (testi, pszichikai-lelki, egzisztenciális) felnőttkorban-gyermekkorban, a tudatosság, mint emberi sajátosság</p> <p><i>Az ember világnézete:</i> az emberi értékek fogalma, az ember kapcsolata vallásosságával, erkölcsi értékeivel, lelkiismeretességével</p> <p><i>Önismeret:</i> elvárások önmagával szemben. Saját korlátainak megismerése, felismerése.</p> <p><i>A társas kapcsolatok szerepe a közösségben:</i> Iskolai közösségek, A családi közösség, Közösségi élet a helyi társadalomban.</p> <p>Kulcsfogalmak: empátia, tolerancia, konfliktus- és kudarc-tűrő-képesség, egyéni képesség, egyéni érdek, közösségi érdek, egyéni cél, közösségi cél, elvárás, változás, változtatás, közéletiség, demokrácia, elfogadás, együttműködési készség, test, psziché(lélek), egzisztenciális, világnézet, érték</p>	<p>IKT eszközök, füzet, íróeszközök, feladatlapok, házirend, napilapok, önismereti játékok, művészetterápiás eszközök, szociometriai mérés</p>	11

2.	Tanulás és munka	<p><i>Tanulás:</i> önértékelés, célkitűzések, tervek és végrehajtás.</p> <p><i>Pályaválasztás:</i> a munka szerepe, felkészülés. Reális pályakép, képességek, adottságok szerinti mérlegelés.</p> <p>Kulcsfogalmak: célkitűzés, terv, teljesítmény, munkavégzés, pályakép, pályaválasztás</p>	<p>IKT eszközök, pályaválasztással kapcsolatos bemutató filmek, tanácsadás, üzem- és iskolalátogatás</p>	7
3.	Én és a társadalom	<p><i>Állampolgárság:</i> jogok és kötelességek.</p> <p><i>Mindennapi demokrácia:</i> DÖK működése, tevékenységében való részvétel. Vélemények megfogalmazása.</p> <p><i>Értékeink, védelmük:</i> Kulturális örökségünk. Környezetünk védelmének szükségessége.</p> <p>Kulcsfogalmak: állampolgár, demokrácia, döntés, kulturális örökség, természetvédelem, vélemény,</p>	<p>természetföldrajzi, természet- és környezetvédelemmel kapcsolatos filmek, IKT-eszköz, szabályzatok, napilapok, folyóiratok, drámajátékok</p>	8
4.	Egészséges életmód	<p><i>A serdülőkor testi, lelki jellemzői:</i> serülőkor biológiai és higiéniai problémái. Serdüléssel járó biológiai és pszichológiai változások.</p> <p><i>Konfliktusok a családban:</i> családi konfliktusok (generációs, életmódbeli, szokásból eredő) megoldások keresése.</p> <p><i>Kortárs csoportok:</i> kortárs konfliktusok</p> <p><i>A lelki és testi egészség összefüggései:</i> Testkultúra, helyes táplálkozás, sport, testmozgás.</p> <p>Kulcsfogalmak: Viselkedés, konfliktus, belátás, megértés, vita, egészségmegőrzés, higiénia</p>	<p>szituációs játékok, helyzetgyakorlatok, felvilágosító jellegű előadások, IKT- eszköz, feladatlapok, konfliktuskezelési technikák</p>	8
10.	Szabadon tervezhető órakeret	<p>Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét</p>	<p>projekt során használt eszközök</p>	2

A továbbhaladás feltételei a hetedik évfolyam végén:

- Alakuljon ki a reális önértékelés, önfejlesztési igény.
- Alakuljon ki, bővüljön ki saját, egyedi, világnézete.
- Meg tudja különböztetni létezésének testi, lelki, egzisztenciális megnyilvánulásait.
- Ismerje fel a saját helyét, szerepét az adott közösségben, törekedjen az önérvényesítés és a közösség érdekeinek összeegyeztetésére.
- Az iskola, a tágabb közösség elvárásainak megfelelő normatartásra legyen képes.
- Reális pályaválasztási célkitűzés valósuljon meg.
- Vegyen részt a természeti értékek védelmében, a kulturális hagyományok ápolásában egyéni adottságainak megfelelően.
- Ismerje a serdülőkor legjellemzőbb megnyilvánulásait, a serdüléssel járó biológiai és pszichológiai változásokat.
- A testi és lelki egészségi állapot szoros összefüggéseit ismerje, a megőrzésük érdekében leggyakrabban használható technikákat ismerje, törekedjen az alkalmazásukra.

Osztályfőnöki óra 8. évfolyam

Kiemelt célok: Biztosítani kell a szociális érzékenység légkörét, a konfliktusok kezelésének konkrét megoldásait segítő feladatokat. Életünkben meghatározó értékek védelmével kapcsolatos felelősség tudatosítása. Lehetőséget kell teremteni a serdülőkor testi-lelki változásaival kapcsolatos saját élmények, vélemények megvitatására. Kiemelt jelentősége van annak, hogy a tanulók közvetlen és közvetett úton is szerezzenek tapasztalatokat a felelős állampolgári viselkedésről, a környezettudatos, fenntartható fejlődésről. Olyan helyzetek megteremtése, melynek során felkészítjük a tanulókat a pályaválasztásra, a reális életcélok megfogalmazására. Tapasztalatokat gyűjthetnek a munka világáról, a szakmákról, ezáltal segíthetjük a pályaválasztásukat, a reális életcélok megfogalmazását, célkitűzését.

Tantárgy feladatai: Az egyén emberképével, világnézetével kapcsolatos élményeinek tudatosítása. Reális célok kitűzése a személyiség pozitív megváltoztatására. Segítségelfogadás képességének fejlesztése. Az emberi együttélés írott és íratlan szabályainak egymásra épülésének megismerése, belátása. A helyesen kialakult értékek, magatartási normák megerősítése. Reális jövőkép kialakítása. Az országhoz való tartozás érzésének, az identitástudatnak az erősítése. A környezeti ártalmak számbavétele, megelőzése. Testkultúra a serdülőkorban, egyéni stílus. A testi és lelki egészségi állapot összefüggésének belátása.

Éves óraszám: 36
Heti óraszám: heti 1 óra
Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Közösség és személyiség	<p><i>Emberkép:</i> az emberi lét dimenzióinak megkülönböztetése (testi, pszichikai-lelki, egzisztenciális) felnőttkorban-gyermekkorban, a tudatosság, mint emberi sajátosság</p> <p><i>Az ember világnézete:</i> az emberi értékek fogalma, az ember kapcsolata vallásosságával, erkölcsi értékeivel, lelkiismeretességével</p> <p><i>Önismeret:</i> elvárások önmagával szemben. Saját korlátainak megismerése, felismerése.</p> <p><i>A társas kapcsolatok szerepe a közösségekben:</i> Iskolai közösségek, A családi közösség, Közösségi élet a helyi társadalomban.</p> <p>Kulcsfogalmak: empátia, tolerancia, konfliktus- és kudarc-tűrő-képesség, egyéni képesség, egyéni érdek, közösségi érdek, egyéni cél, közösségi cél, elvárás, változás, változtatás, közéletiség, demokrácia, elfogadás, együttműködési készség</p>	<p>IKT eszközök, füzet, íróeszközök, feladatlapok, házirend, napilapok, szociometriai felmérés, művészetterápiás eszközök, drámajátékok, önismereti játékok</p>	11
2.	Tanulás és munka	<p><i>Tanulás:</i> önértékelés, célkitűzések, tervek és végrehajtás.</p> <p><i>Pályaválasztás:</i> a munka szerepe, felkészülés. Jövőkép kialakítása, az értékteremtés sokszínűsége.</p> <p>Kulcsfogalmak: célkitűzés, terv, teljesítmény, munkavégzés, pályakép, pályaválasztás</p>	<p>IKT eszközök, pályaválasztással kapcsolatos bemutató filmek, tanácsadás, üzem- és iskolalátogatás</p>	8

3.	Én és a társadalom	<p><i>Allampolgárság:</i> jogok és kötelességek. Joggyakorlás.</p> <p><i>Mindennapi demokrácia:</i> DÖK működése, tevékenységében való részvétel. Vélemények megfogalmazása.</p> <p><i>Értékeink, védelmük:</i> Kulturális örökségünk. Környezetünk védelmének szükségessége.</p> <p>Kulcsfogalmak: állampolgár, demokrácia, döntés, kulturális örökség, természetvédelem</p>	természetföldrajzi, természet- és környezetvédelemmel kapcsolatos filmek, IKT-eszköz, szabályzatok, napilapok, folyóiratok, drámajátékok	8
4.	Egészséges életmód	<p><i>A serdülőkor testi, lelki jellemzői:</i> serülőkor biológiai és higiéniai problémái. Serdüléssel járó biológiai és pszichológiai változások.</p> <p><i>Konfliktusok a családban:</i> családi konfliktusok (generációs, életmódbeli, szokásból eredő) megoldások keresése.</p> <p><i>Kortárs csoportok:</i> kortárs konfliktusok</p> <p><i>A lelki és testi egészség összefüggései:</i> Testkultúra, helyes táplálkozás, sport, testmozgás.</p> <p>Kulcsfogalmak: Viselkedés, konfliktus, belátás, megértés, vita, egészségmegőrzés, higiénia</p>	szituációs játékok, helyzetgyakorlatok, felvilágosító jellegű előadások, IKT-eszköz, feladatlapok	7
10.	Szabadon tervezhető órakeret	Projekt napok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	2

A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén:

- Legyen reális önértékelése, igénye az önfejlesztésre.
- Fogadja el a kritikát, ismerje fel a felelősségét, rendelkezzen a személyiségének fejlesztéséhez szükséges készséggel.
- Ismerje fel és érvényesítse a közösségért érzett felelősségét.
- Az adott közösségben elfoglalt helyét, szerepét ismerje fel, törekedjen az önérvényesítés és a közösség érdekeinek összeegyeztetésére.
- Ismerje a konfliktuskezelési technikákat, az egyéni adottságainak megfelelően alkalmazza a környezetében.
- Az iskola, a tágabb közösség elvárásainak megfelelő normatartásra legyen képes.
- Reális pályaválasztási célkitűzés, iskolaválasztás valósuljon meg.
- Rendelkezzen az alapvető állampolgári tájékozottsággal a közvetlen környezetének demokratikus közéletében.
- Vegyen részt a természeti értékek védelmében, a kulturális hagyományok ápolásában egyéni adottságainak megfelelően.
- Ismerje a serdülőkor legjellemzőbb megnyilvánulásait, a serdüléssel járó biológiai és pszichológiai változásokat. Legyen képes önmaga reakcióinak elemzésére, következtetések levonására, a szükséges változtatások érdekében erőfeszítések megtételére.
- A testi és lelki egészségi állapot szoros összefüggéseit ismerje, a megőrzésük érdekében leggyakrabban használható technikákat ismerje, törekedjen az alkalmazásukra.

Technika és tervezés

1. évfolyam

Kiemelt célok:	A technika és tervezés tantárgy közvetlen célja a tanuló számára fontos, a mindennapi életben előforduló, önmaga ellátásával és a társadalmi környezetben való eligazodással összefüggő ismeretek elsajátítása, a tevékenységek elvégzéséhez szükséges képességek és készségek kialakítása.
Tantárgy feladatai:	A technika és tervezés tantárgy feladata olyan képességek, készségek, szokások kialakítása, amelyek segítik az enyhe értelmi fogyatékos tanulót a hétköznapi élet feladatainak ellátásában, képességeikhez igazodó módon a tanult gyakorlati ismeretek egyre nagyobb önállósággal történő alkalmazásában. Megismerteti az anyagok alakíthatóságát és az alakítási technikákat, biztosítja az eszközök megismerését és célszerűségét. A tantárgy biztosítja a munkafolyamatok gyakorlásához szükséges időt, fenntartja a munkavégzés sikerességével, az alkotás örömeinek átélésével a munkavégzéshez szükséges pozitív hozzáállást. Kellő önbizalmat ad a gyakorlati tevékenységek végzéséhez és kialakul a reális önismeret, önértékelés a tevékenységekben. A tantárgy feladata a munkafolyamatok ésszerű sorrendjének megismertetése, az elkészült alkotások és a környezeti rend megóvási fontosságának felismertetése. A tantárgy feladata a munkafolyamatok ésszerű sorrendjének megismertetése, az elkészült alkotások és a környezeti rend megóvási fontosságának felismertetése. A munkatevékenység sikerességének érdekében feladata az olyan személyiségjegyek erősítése, mint a pontosság, a türelem, a rendszeret és egymás megbecsülése. A tevékenységek végzése támogatja a manuális képességek fejlődését, a finommotorika, a mozgáskoordináció összerendezettségét, amely a munkavégző képesség alapja. A tantárgy a munkafolyamatok és az egyes szakmák legjellemzőbb tevékenységeinek bemutatásával megalapozza a pályaválasztást és nagy szerepet játszik a pályaválasztás előkészítésében.
Éves óraszám:	36
Heti óraszám:	1
Az órát tanító előírt végzettsége:	gyógyypedagógus, tanító

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	<p>Önkiszolgálás. <i>Öltözködés.</i> Étkezés Személyes tér gondozása (tanulóhely, játszóhely, tisztálkodás helye, ruházat). Igény a rendezett külső megjelenésre. Fokozódó önállósággal az aktuális tevékenységek gyakorlása, az időjárásnak megfelelő öltözék kiválasztása. Az étkezéshez kapcsolódó tevékenységek végzése, a szükséges eszközök kiválasztása, megfelelő használata. Az adott helyszínek és eszközök rendeltetésszerű, körütekintő használata és rendben tartásának gyakorlása. Ruhanemű elrakása, hajtogatása, lábbeli tisztítása. Tisztálkodás: Irányítással a tisztálkodás helyes menetének gyakorlása, személyes higiéniét szolgáló gyakorlatok végzése. Helyes fogápolás. A tisztálkodás helyszíneinek megismerése, a tisztálkodási alkalmakhoz kötődő szituációs gyakorlatok végzése. Közlekedés: Gyalogos közlekedés szabályai. Közlekedés az iskola, lakóhely környezetében. Fogalmak: <i>Szekrény, fogas, öltöző, felsőruha, fehérnemű, lábbeli, fűzés, gombolás, megkötés, cipőkefe, cipőkrém, időjárás, étkezés, evőeszköz, terítés, tálalás, abrosz, tanulóhely, játszóhely, mosdó, WC, tisztálkodási eszköz, lefekvés, felkelés, gyalogátkelőhely, zebra, forgalom, jelzőlámpa, jármű, rendőr, Állj! Várj! Indulj! Nézz körül! Balra, azután jobbra figyelj!</i></p>	<p>Öltöztetőbaba, tányér, evőeszköz, roller, bója, közlekedési táblák, közlekedési társasjáték, szituációs színezők, szituációs feladatlapok, eseményképsorok, modellek (fogápolás), tisztálkodási eszközök, IKT.</p>	12
2.	Anyagok alakítása, modellezés	<p>Képlékeny anyagok alakítása: Manipulálás homokkal, darával, gyurma megmunkálása, gömb és hengerforma előállítás, adott formák keresése a környezetben. Papírmunkák: A papír fajtáinak, tulajdonságainak megismerése. Megmunkálása tépéssel, nyírással, hajtogatással, (olló használatának előkészítése, balesetmegelőzés). Manipuláció fonallal, zsineggel Formakövetés, formaalakítás, fűzés. Természetes anyagok: Gyűjtés, csoportosítás (kavics, termések, falevél), formakitöltés, alkotások készítése minta és egyéni elképzelés alapján. Modellezés: Sík- és térbeli elemek (logikai készlet, színes rúd, építőkockák) felhasználásával, csoportosítás, válogatás forma, nagyság, szín alapján. Néhány elemből készült modell összeállítása minta alapján, segítséggel. Fogalmak: <i>Kemény, puha, képlékeny, homok, gyurma, sógyurma, gömbölyítés, hengerítés, sodrás, lapítás, mélyítés, csigavonal, papír, sima, gyűrt, hajtogatás, él, tépés, nyírás, nedvszívó, éghető, cérna, fonal, zsinog, spárga, szál, csomó, csomózás, természetes anyag, műanyag, termés, falevél, toboz, makk, csuhé, kavics, sík, tér, terv, tulajdonság, forma, szín, nagyság, méret.</i></p>	<p>Homok, gyurma, színes papír, rajzlapok, cérna, fonal, zsinog, spárga, termés, falevél, toboz, makk, csuhé, kavics, IKT.</p>	15

3.	Háztartás, gazdálkodás, életmód	Egészség, betegség, Egészséges életmód kialakítása. Saját test megfigyelése, a tapasztalt érzések felismerése, megnevezése. Napirend összeállítása egyszerű képek alapján. A rendszeres mozgás szükségességének felismerése. Egészséges táplálkozás megismerése (kerülendő és fontos ételek megnevezése, csoportosítása). Fogalmak: <i>Közérzet, hangulat, jól érzem magam. rosszul érzem magam, napirend, rendszeres, néha, testi változás (fogváltás), nélkülözhetetlen táplálék, kerülendő étel, ital.</i>	Játék, orvosi táska, mesekönyvek, képek, illusztrációk, élőanyag, IKT.	6
4.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	3

A továbbhaladás feltételei az első évfolyam végén:

- Öltözködés, tisztálkodás tevékenységeinek elvégzése fokozódó önállósággal.
- Törekedjen a kulturált, szabályos étkezésre.
- A közvetlen környezetét tartsa rendben.
- A gyalogos közlekedés szabályainak ismerete, betartása az iskolában és környékén, lakóhelyén.
- A természetes anyagok minél szélesebb körének megismerése és használata.
- A megismert anyagok csoportosítása néhány tulajdonság alapján.
- Anyagok alakításánál az alapt technikák kivitelezésére törekvés segítséggel, az eszközök balesetmentes használata.
- Egyszerű, néhány elemből álló modell összeállítása utánzással.
- A tanuló saját egészségi állapotának megbízható értékelése.

Technika és tervezés 2. évfolyam

Kiemelt célok:

A technika és tervezés tantárgy közvetlen célja a tanuló számára fontos, a mindennapi életben előforduló, önmaga ellátásával és a társadalmi környezetben való eligazodással összefüggő ismeretek elsajátítása, a tevékenységek elvégzéséhez szükséges képességek és készségek kialakítása.

Tantárgy feladatai:

A technika és tervezés tantárgy feladata olyan képességek, készségek, szokások kialakítása, amelyek segítik az enyhe értelmi fogyatékos tanulót a hétköznapi élet feladatainak ellátásában, képességeikhez igazodó módon a tanult gyakorlati ismeretek egyre nagyobb önállósággal történő alkalmazásában. Megismerteti az anyagok alakíthatóságát és az alakítási technikákat, biztosítja az eszközök megismerését és célszerűségét. A tantárgy biztosítja a munkafolyamatok gyakorlásához szükséges időt, fenntartja a munkavégzés sikerességével, az alkotás örömeinek átélésével a munkavégzéshez szükséges pozitív hozzáállást. Kellő önbizalmat ad a gyakorlati tevékenységek végzéséhez és kialakul a reális önismeret, önértékelés a tevékenységekben. A tantárgy feladata a munkafolyamatok ésszerű sorrendjének megismertetése, az elkészült alkotások és a környezeti rend megóvási fontosságának felismertetése. A tantárgy feladata a munkafolyamatok ésszerű sorrendjének megismertetése, az elkészült alkotások és a környezeti rend megóvási fontosságának felismertetése. A munkatevékenység sikerességének érdekében feladata az olyan személyiségjegyek erősítése, mint a pontosság, a türelem, a rendszeret és egymás megbecsülése. A tevékenységek végzése támogatja a manuális képességek fejlődését, a finommotorika, a mozgáskoordináció összerendezettségét, amely a munkavégző képesség alapja. A tantárgy a munkafolyamatok és az egyes szakmák legjellemzőbb tevékenységeinek bemutatásával megalapozza a pályaeorientációt és nagy szerepet játszik a pályaválasztás előkészítésében.

Éves óraszám:

36

Heti óraszám:

1

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus, tanító

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	<p>Önkiszolgálás. Öltözködés. Étkezés</p> <p>Személyes tér gondozása (tanulóhely, játszóhely, tisztálkodás helye, ruházat). Igény a rendezett külső megjelenésre. Fokozódó önállósággal az aktuális tevékenységek gyakorlása, az időjárásnak megfelelő öltözék kiválasztása. Az étkezéshez kapcsolódó tevékenységek végzése, a szükséges eszközök kiválasztása, megfelelő használata. Az adott helyszínek és eszközök rendeltetésszerű, körültekintő használata és rendben tartásának gyakorlása. Ruhanemű elrakása, hajtogatása, lábbeli tisztítása. Tisztálkodás: Irányítással a tisztálkodás helye menetének gyakorlása, személyes higiéniét szolgáló gyakorlatok végzése. Helyes fogápolás: A tisztálkodás helyszíneinek megismerése, a tisztálkodási alkalmakhoz kötődő szituációs gyakorlatok végzése. Közlekedés: Gyalogos közlekedés szabályai. Közlekedés szabályai városban, faluban.</p> <p>Fogalmak: Szekrény, fogas, öltöző, felsőruha, fehérnemű, lábbeli, fűzés, gombolás, megkötés, cipőkefe, cipőkrém, időjárás, étkezés, evőeszköz, terítés, tálalás, abrosz, tanulóhely, játszóhely, mosdó, WC, tisztálkodási eszköz, lefekvés, felkelés, gyalogátkelőhely, zebra, forgalom, jelzőlámpa, jármű, rendőr, Állj! Várj! Indulj! Nézz körül! Balra, azután jobbra figyelj!</p>	<p>Öltöztetőbaba, tányér, evőeszköz, roller, bója, közlekedési táblák, közlekedési társasjáték, szituációs színezők, szituációs feladatlapok, eseményképsorok, modellek (fogápolás), tisztálkodási eszközök, IKT.</p>	12

2.	Anyagok alakítása, modellezés	<p>Képlékeny anyagok alakítása. Manipulálás homokkal, darával. gyurma megmunkálása, gömb és hengerforma előállítás, adott formák keresése a környezetben. Papírmunkák: A papír fajtáinak, tulajdonságainak megismerése. Megmunkálása tépéssel, nyírással, vágással, hajtogatással, (olló használatának gyakorlása, balesetmegelőzés). Manipuláció fonállal, zsineggel Formakövetés, formaalakítás, fűzés. Csokorkötés öltözködéshez, csomagoláshoz.</p> <p>Természetes anyagok Gyűjtés, csoportosítás (kavics, termések, falevél), formakitöltés, alkotások készítése minta és egyéni elképzelés alapján.</p> <p>Modellezés: Sík- és térbeli elemek (logikai készlet, színes rúd, építőkockák) felhasználásával, csoportosítás, válogatás forma, nagyság, szín alapján. Néhány elemből készült modell összeállítása minta alapján. Saját elképzelés alapján síkbeli és térbeli formák készítése spontán módon és előzetes terv alapján.</p> <p>Fogalmak: Kemény, puha, képlékeny, homok, gyurma, sógyurma, gömbölyítés, hengerítés, sodrás, lapítás, mélyítés, csigavonal, papír, sima, gyűrt, hajtogatás, él, tépés, nyírás, nedvszívó, éghető, cérna, fonal, zsineg, spárga, szál, csomó, csomózás, természetes anyag, műanyag, termés, falevél, toboz, makk, csuhé, kavics, sík, tér, terv, tulajdonság, forma, szín, nagyság, méret, modell, makett.</p>	Homok, gyurma, színes papír, rajzlapok, cérna, fonal, zsineg, spárga, termés, falevél, toboz, makk, csuhé, kavics, IKT.	15
3.	Háztartás, gazdálkodás, életmód	<p>Egészség, betegség: Egészséges életmód kialakítása. Saját test megfigyelése, a tapasztalt érzések felismerése, megnevezése.</p> <p>A rendszeres mozgás szükségességének felismerése.</p> <p>Egészséges táplálkozás megismerése (kerülendő és fontos ételek megnevezése, csoportosítása). Napirend összeállítása.</p> <p>A munka és pihenés közötti egyensúlyra törekvés.</p> <p>Fogalmak: Közérzet, hangulat, jól érzem magam. rosszul érzem magam, napirend, rendszeres, néha, testi változás (fogváltás), nélkülözhetetlen táplálék, kerülendő étel, ital.</p>	Játék, orvosi táska, mesekönyvek, képek, illusztrációk, élőanyag, IKT.	6
4.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	3

A továbbhaladás feltételei a *második* évfolyam végén:

- Öltözködés, tisztálkodás tevékenységeinek elvégzése fokozódó önállósággal.
- Képes legyen kulturáltan, szabályosan étkezni.
- A közvetlen környezetét tartsa rendben.
- A gyalogos közlekedés szabályainak ismerete és betartása városban, faluban.
- A természetes anyagok minél szélesebb körének megismerése és használata.
- A megismert anyagok csoportosítása tulajdonságaik alapján.
- Anyagok alakításánál az alapt technikák egyre önállóbb kivitelezése, az eszközök balesetmentes használata.
- Egyszerű, néhány elemből álló modell összeállítása utánzással és egyéni elképzelés alapján.
- A tanuló saját egészségi állapotának megbízható értékelése.

Technika és tervezés 3. évfolyam

Kiemelt célok:	A tantárgy segíti az önismeret és társas kapcsolati kultúra elveit a tevékenységek során kialakuló választással a kedvelt alapanyagok és megmunkálási módok között. Nagy hangsúlyt helyez a családi életben való munkamegosztás megismerésére, a tanuló képességeinek függvényében az egyszerű önellátási és háztartási munka elvégzésére. A tanuló a pályorientáció megalapozásának érdekében megismeri az érdeklődését felkeltő elemi munkákat. A tantárgy tanulása során a tanuló megismeri a környezet technikai berendezéseit, funkcióját, mélyülnek ismeretei az anyagok tulajdonságairól és alakíthatóságukról, a célszerű használatról. Belátja a környezeti károkozás megelőzésének fontosságát, felismeri a veszélyekre felhívó jelzéseket. A tanuló számára fontos, a mindennapi életben előforduló, önmaga ellátásával és a társadalmi környezetben való eligazodással összefüggő ismeretek elsajátítása, a tevékenységek elvégzéséhez szükséges képességek és készségek kialakítása.
Tantárgy feladatai:	Olyan képességek, készségek, szokások kialakítása, amelyek segítik az enyhe értelmi fogyatékos tanulót a hétköznapi élet feladatainak ellátásában, képességeikhez igazodó módon a tanult gyakorlati ismeretek egyre nagyobb önállósággal történő alkalmazásában. Megismerteti az anyagok alakíthatóságát és az alakítási technikákat, biztosítja az eszközök megismerését és célszerűségét. A tantárgy biztosítja a munkafolyamatok gyakorlásához szükséges időt, fenntartja a munkavégzés sikerességével, az alkotás örömeinek átélésével a munkavégzéshez szükséges pozitív hozzáállást. Kellő önbizalmat ad a gyakorlati tevékenységek végzéséhez és kialakul a reális önismeret, önértékelés a tevékenységekben. A tantárgy feladata a munkafolyamatok ésszerű sorrendjének megismertetése, az elkészült alkotások és a környezeti rend megóvási fontosságának felismertetése. A tantárgy hozzájárul a célszerű és esztétikus élettér kialakításának igényléséhez, a praktikus élet szokásrendszerének elsajátításához, folyamatos figyelmet fordít a tanulók érdeklődésének felkeltésére, motiválására. A munkatevékenység sikerességének érdekében feladata az olyan személyiségjegyek erősítése, mint a pontosság, türelem, rendszeret és egymás megbecsülése. A családi munkamegosztás szerepeinek megismerése és kipróbálása során segíti a tanuló fokozatos bekapcsolódását az önellátásba és a házimunka elvégzésébe. A tevékenységek végzése támogatja a manuális képességek fejlődését, a finommotorika, a mozgáskoordináció összerendezettségét, amely a munkavégző képesség alapja. A tantárgy a munkafolyamatok és az egyes szakmák legjellemzőbb tevékenységeinek bemutatásával megalapozza a pályorientációt és nagy szerepet játszik a pályaválasztás előkészítésében
Éves óraszám:	36
Heti óraszám:	1
Az órát tanító előírt végzettsége:	gyógy pedagógus, tanító

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	<p>Önkiszolgálás, Öltözködés Igény a rendezett külső megjelenésre. Az öltözék kiválasztása több szempont mérlegelésével (időjárás, napszak, alkalom).</p> <p>Saját ruhanemű gondozása Hajtogatás gyakorlása. Ruhanemű gondos tárolása, számontartása (testneveléshez, úszáshoz).</p> <p>Étkezés: Az étkezéshez kapcsolódó tevékenységek egyre önállóbb végzése, a tanult tevékenységek spontán elvégzése gyümölcs megmosása</p> <p>Közösségi tér gondozása Söprés, szemétyűjtés, portalanítás. Takarítóeszközök ismerete.</p> <p>Tisztálkodás (tusolás, fürdés menete, szabályai, haj- és körömápolás) A tisztálkodás helyes menetének gyakorlása, személyes higiéniét szolgáló gyakorlatok végzése. A tisztálkodás helyszíneinek megismerése.</p> <p>Veszélyforrások mosdóban, fürdőszobában, WC-n Szituációs gyakorlatok, veszélyforrások felismerése, csoportosítása.</p> <p>Közlekedés. Tömegközlekedés. Tömegközlekedési illemszabályok Jelzőtáblák: Tömegközlekedés tudnivalóinak gyakorlása, közlekedési eszközök csoportosítása. Csoportos közlekedés gyakorlása valós helyzetekben. A jelzőtáblák céljának, formájának, jelentésének tanulása.</p> <p>Fogalmak: Napszak, alkalom, ünnepi ruha, sportruházat, ápoltság, aktuálisan használt konyhai eszközök és tevékenységek, áramútés, takarítóeszközök, veszélyes anyagok, tömegközlekedési eszközök, közlekedési jelzőtáblák, tiltó táblák, tájékoztató jelzések, udvariasság.</p>	<p>Öltöztetőbaba, tányér, evőeszköz, aktuálisan használt konyhai eszközök, takarítóeszközök, roller, bója, közlekedési táblák, tiltó táblák, tájékoztató jelzések, közlekedési társasjáték, szituációs színezők, szituációs feladatlapok, IKT</p>	12

2.	Anyagok alakítása, modellezés	<p>Fa megmunkálása. Fa tulajdonságai, megmunkálásának eszközei. Fa használatának területei (épület, bútor, tüzelés, papír). Fából készült tárgyak keresése (válogatás, csoportosítás). Hurkapálcika, megmunkálása (darabolás, csiszolás, tördelés, faragás, festés, ragasztás)</p> <p>Varrás, vágás. Tű balesetmentes használatának szabályai. Vágóeszközök balesetmentes használata. Tű befűzése, csomó kötése. Különböző anyagok (textil, műanyag, papír) vágása (csík, egyszerű formák).</p> <p>Természetes anyagok felhasználásával alkotások készítése Falevél préselése, ragasztása (képeslap). Kavics festése (állat, tárgyak). Termékek, magok felhasználásával díszek készítése.</p> <p>Modellezés: Terepasztalon, homokozóban térbeli alakzatok készítése tervek, minta alapján (vár, autópálya). Kockákból, építőelemekből ház, házsor, utcakép építése segítséggel. Fémépítőből egyszerűbb szerkezetek összeállítása, számszámhasználat gyakorlása.</p> <p>Fogalmak: Mag, termés, fonal, alaklemez, befűzés, puhafa, keményfa, kalapács, harapófogó, mérés, mérőeszköz, pontosság, tervrajz, sík, tér.</p>	magok és termékek, színes papír, hurkapálcika rajzlap, cérna, fonal, IKT	15
3.	Háztartás, gazdálkodás, életmód	<p>Teendők betegség, baleset esetén. Gyógyszerek tárolása, alkalmazásuk feltételei. Szülő, tanár tájékoztatása, orvos, mentő értesítése (telefonálás gyakorlása, szerepjáték). Gyógyszerekkel kapcsolatos veszélyek megismerése.</p> <p>Egészséges életmód: Az egészséges életmód kialakításának feltételei, előnyeinek megismerése a saját egészség fenntartásában (egészséges táplálkozás, rendszeres mozgás, káros szokások elutasítása).</p> <p>Munkamegosztás a családban Saját környezet rendben tartása Részvétel a családi munkában (vásárlás, takarítási munkák). Rendezett környezet kialakítása és fenntartása. Takarítás, takarítási eszközök.</p> <p>Növényápolás, kisállat gondozása a tanuló környezetében. Az élőlények tartásával járó felelősség megismerése, állatok gondozásához kapcsolódó teendők számbavétele (rendszeresség, felelősség, megbízhatóság).</p> <p>Takarékosság: A személyes teendők számbavétele a takarékoság körében (víz, villany, fűtés, ruhák megkímélése)</p> <p>Fogalmak: Veszélyforrás, segítségkérés helyszínei, formája, egészséges életmód, döntés, választás, káros szokás, felelősség, gondozási feladat, rendszeresség, megbízhatóság, takarékoság, pazarlás.</p>	Játék orvosi táska, mesekönyvek, cserepes növény, búza, ismeretterjesztő könyvek, színes papír, teásdoboz.	6
4.	Szabadon tervezhető órakeret	Év eleji felmérés Félévi ismeret rendszerezés Erdők Hete projekthét Nebuló Napok projekthét. Év végi ismeret rendszerezés	projekt során használt eszközök	3

A továbbhaladás feltételei a *harmadik* évfolyam végén:

- Gondot fordítson a test és a ruházat gondozása, a kapcsolódó alapvető tevékenységek, szokások ismeretére és rendszeres elvégzésre.
- A tanuló képes legyen a környezetében meglévő veszélyforrások ismerete és elkerülése.
- Ismerje és célszerűen használja a takarítóeszközöket.
- Alkalmazza a gyalogos közlekedés helyes szabályait a gyakorlatban.
- Képes legyen esztétikus alkotások készítésére természetes anyagokból.
- Készítsen segítséggel vagy önállóan maketteket, változatos anyagfelhasználással. Ismerje meg az egészséges életmódot.
- Vegyen részt aktívan a család életében, képességének megfelelő feladat vállalásával.
- Tömegközlekedés eszközeinek és módjának ismerete, a közlekedési jelzőtáblák utasításainak megértése.
- Ismerkedés a varróeszközökkel, használatukkal.

Technika és tervezés 4. évfolyam

Kiemelt célok:	A tantárgy segíti az önismeret és társas kapcsolati kultúra elveit a tevékenységek során kialakuló választással a kedvelt alapanyagok és megmunkálási módok között. Nagy hangsúlyt helyez a családi életben való munkamegosztás megismerésére, a tanuló képességeinek függvényében az egyszerű önellátási és háztartási munka elvégzésére. A tanuló a pályorientáció megalapozásának érdekében megismeri az érdeklődését felkeltő elemi munkákat. A tantárgy tanulása során a tanuló megismeri a környezet technikai berendezéseit, funkcióját, mélyülnek ismeretei az anyagok tulajdonságairól és alakíthatóságukról, a célszerű használatról. Belátja a környezeti károkozás megelőzésének fontosságát, felismeri a veszélyekre felhívó jelzéseket. A tanuló számára fontos, a mindennapi életben előforduló, önmaga ellátásával és a társadalmi környezetben való eligazodással összefüggő ismeretek elsajátítása, a tevékenységek elvégzéséhez szükséges képességek és készségek kialakítása.
Tantárgy feladatai:	Olyan képességek, készségek, szokások kialakítása, amelyek segítik az enyhe értelmi fogyatékos tanulót a hétköznapi élet feladatainak ellátásában, képességeikhez igazodó módon a tanult gyakorlati ismeretek egyre nagyobb önállósággal történő alkalmazásában. Megismerteti az anyagok alakíthatóságát és az alakítási technikákat, biztosítja az eszközök megismerését és célszerűségét. A tantárgy biztosítja a munkafolyamatok gyakorlásához szükséges időt, fenntartja a munkavégzés sikerességével, az alkotás örömeinek átélésével a munkavégzéshez szükséges pozitív hozzáállást. Kellő önbizalmat ad a gyakorlati tevékenységek végzéséhez és kialakul a reális önismeret, önértékelés a tevékenységekben. A tantárgy feladata a munkafolyamatok ésszerű sorrendjének megismertetése, az elkészült alkotások és a környezeti rend megóvási fontosságának felismertetése. A tantárgy hozzájárul a célszerű és esztétikus élettér kialakításának igényléséhez, a praktikus élet szokásrendszerének elsajátításához, folyamatos figyelmet fordít a tanulók érdeklődésének felkeltésére, motiválására. A munkatevékenység sikerességének érdekében feladata az olyan személyiségjegyek erősítése, mint a pontosság, türelem, rendszeretet és egymás megbecsülése. A családi munkamegosztás szerepeinek megismerése és kipróbálása során segíti a tanuló fokozatos bekapcsolódását az önellátásba és a házimunka elvégzésébe. A tevékenységek végzése támogatja a manuális képességek fejlődését, a finommotorika, a mozgáskoordináció összerendezettségét, amely a munkavégző képesség alapja. A tantárgy a munkafolyamatok és az egyes szakmák legjellemzőbb tevékenységeinek bemutatásával megalapozza a pályorientációt és nagy szerepet játszik a pályaválasztás előkészítésében
Éves óraszám:	36
Heti óraszám:	1
Az órát tanító előírt végzettsége:	gyógy pedagógus, tanító

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	<p>Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők</p>	<p>Önkiszolgálás, Öltözködés Igény a rendezett külső megjelenésre. Az öltözék kiválasztása több szempont mérlegelésével (időjárás, napszak, alkalom). Öltözködés tempójának és az önállóság fokának javítása (gombolás, csatolás, fűzés gyakorlása).</p> <p>Saját ruhanemű gondozása: Hajtogatás gyakorlása, hiányok észlelése, jelzése (gombhiány, húzózár hibája). Ruhanemű gondos tárolása, számontartása (testneveléshez, úszáshoz).</p> <p>Étkezés: Az étkezéshez kapcsolódó tevékenységek egyre önállóbb végzése, a tanult tevékenységek spontán elvégzése (gyümölcs megmosása, étkezéshez kapcsolódó helyi szokások spontán gyakorlása).</p> <p>Közösségi tér gondozása: Söprés, szemétyűjtés, portalanítás. Takarítóeszközök ismerete, célszerű, rendszeres használata.</p> <p>Tisztálkodás (tusolás, fürdés menete, szabályai, haj- és körömápolás): A tisztálkodás helyes menetének gyakorlása, személyes higiéniát szolgáló gyakorlatok végzése. A tisztálkodás helyszíneinek megismerése, a tisztálkodási alkalmakhoz kötődő gyakorlatok végzése.</p> <p>Veszélyforrások mosdóban, fürdőszobában, WC-n Szituációs gyakorlatok, veszélyforrások felismerése, csoportosítása, aktuális piktogramok megismerése.</p> <p>Közlekedés. Tömegközlekedés. Tömegközlekedési illemszabályok Jelzőtáblák: Tömegközlekedés tudnivalóinak gyakorlása, közlekedési eszközök csoportosítása. Csoportos közlekedés gyakorlása valós helyzetekben. Gyakorlás modellált helyzetekben. A jelzőtáblák céljának, formájának, jelentésének tanulása, gyakorlása.</p> <p>Fogalmak: Napszak, alkalom, ünnepi ruha, sportruházat, ápoltság, aktuálisan használt konyhai eszközök és tevékenységek, áramütés, takarítóeszközök, veszélyes anyagok, piktogramok és jelentésük, tömegközlekedési eszközök, közlekedési jelzőtáblák, tiltó táblák, tájékoztató jelzések, udvariasság.</p>	<p>Öltöztetőbaba, tányér, evőeszköz, aktuálisan használt konyhai eszközök, takarítóeszközök, roller, bója, közlekedési táblák, tiltó táblák, tájékoztató jelzések, közlekedési társasjáték, szituációs színezők, szituációs feladatlapok, IKT</p>	12

	<p>2. Anyagok alakítása, modellezés</p>	<p>Fa megmunkálása. Fa tulajdonságai, megmunkálásának eszközei. Fa használatának területei (épület, bútor, tüzelés, papír): Fából készült tárgyak keresése (válogatás, csoportosítás). Hurkapálcika, puhafa megmunkálása (darabolás, csiszolás, tördelés, faragás, festés, ragasztás, szegelés, szeghúzás).</p> <p>Varrás, vágás. Tű balesetmentes használatának szabályai, Vágóeszközök balesetmentes használata: Tű befűzése, csomó kötése. Egyszerű öltések gyakorlása papíron, textilen. Különböző anyagok (textil, műanyag, papír) vágása (csík, egyszerű formák).</p> <p>Természetes anyagok felhasználásával alkotások készítése Falevél préselése, ragasztása (képeslap). Kavics festése (állat, tárgyak). Termékek, magok felhasználásával játékok, díszek készítése.</p> <p>Modellezés: Terepasztalon, homokozóban térbeli alakzatok készítése tervek, minta alapján (vár, autópálya, vasútvonal). Kockákból, építőelemekből ház, házsor, utcakép építése (segítséggel) látszati rajz alapján. Fémépítőből egyszerűbb szerkezetek összeállítása, szerszámhasználat gyakorlása.</p> <p>Fogalmak: Szalma, nád, mag, termés, fonal, alaklemez, befűzés, puhafa, keményfa, szeg, kalapács, harapófogó, mérés, mérőeszköz, pontosság, tervrajz, sík, tér.</p>	<p>Szalma, nád, különböző magok és termékek, színes papír, hurkapálcika, rajzlap, cérna, fonal, kalapács, harapófogó, szeg</p>	<p>15</p>
--	--	---	--	-----------

3.	Háztartás, gazdálkodás, életmód	<p>Teendők betegség, baleset esetén. Gyógyszerek tárolása, alkalmazásuk feltételei: Szülő, tanár tájékoztatása, orvos, mentő értesítése (telefonálás gyakorlása, szerepjáték). Gyógyszerekkel kapcsolatos veszélyek megismerése, balesetek elkerülése.</p> <p>Egészséges életmód: Az egészséges életmód kialakításának feltételei, előnyeinek megismerése a saját egészség fenntartásában (egészséges táplálkozás, rendszeres mozgás, káros szokások elutasítása).</p> <p>Munkamegosztás a családban. Saját környezet rendben tartása: Részvétel a családi munkában (vásárlás, takarítási munkák). Rendezett környezet kialakítása és fenntartása, szelektív hulladékgyűjtés. Takarítás, takarítási eszközök.</p> <p>Növényápolás, kisállat gondozása a tanuló környezetében. Az élőlények tartásával járó felelősség megismerése, növények és állatok gondozásához kapcsolódó teendők számbavétele (rendszeresség, felelősség, megbízhatóság).</p> <p>Takarékosság: A személyes teendők számbavétele a takarékoság körében (víz, villany, fűtés, ruhák megkímélése, zsebpénz beosztása)</p> <p>Fogalmak: Veszélyforrás, segítségkérés helyszínei, formája, egészséges életmód, döntés, választás, káros szokás, felelősség, gondozási feladat, rendszeresség, megbízhatóság, takarékoság, pazarlás.</p>	<p>Játék orvosi táska, mesekönyvek, cserpes növény, búza, ismeretterjesztő könyvek, színes papír, teásdoboz.</p>	6
4.	Szabadon tervezhető órakeret	<p>Év eleji felmérés Pályázaton való részvétel Félévi ismeret rendszerezés Erdők Hete projekthét Nebuló Napok projekthét. Év végi ismeret rendszerezés</p>	<p>projekt során használt eszközök</p>	3

A továbbhaladás feltételei a negyedik évfolyam végén:

- Gondot fordítson a test és a ruházat gondozása, a kapcsolódó alapvető tevékenységek, szokások ismeretére és rendszeres elvégzésre.
- A tanuló képes legyen a környezetében meglévő veszélyforrások ismerete és elkerülése.
- Ismerje és célszerűen használja a takarítóeszközöket.
- Alkalmazza a gyalogos közlekedés helyes szabályait a gyakorlatban.
- Képes legyen esztétikus alkotások készítésére természetes anyagokból.
- Készítsen segítséggel vagy önállóan maketteket, változatos anyagfelhasználással. Ismerje meg az egészséges életmódot.
- Vegyen részt aktívan a család életében, képességének megfelelő feladat vállalásával.
- Tömegközlekedés eszközeinek és módjának ismerete, a közlekedési jelzőtáblák utasításainak megértése.
- Varróeszközök használata, egyszerű öltésekkel varrás.

Technika és tervezés 5. évfolyam

Kiemelt célok:	A tantárgy tanításának célja a tanulók közvetlen környezetében szerzett tapasztalataikból kiindulva kialakítani a pontosabb, tudatosabb eligazodásukat a technika, a társadalom és a munka világában. A kerettanterv épít a Nat-ban megfogalmazott alapelvekre, a fő témakörökre és tanulási eredményekre. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében az 5–6. évfolyam fókuszál a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra építve. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység, melyben előtérbe kerül a verbális szint, de a tanulók fejlettségének megfelelően, differenciált módon mindvégig jelen van a manipulációs és a képi szint is.
Tantárgy feladatai:	A tantárgy a fejlesztési feladatok vonatkozásában szintetizáló tevékenységet tölt be. Kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a tanulók életmódjának, szokásainak, magatartásformáinak alakítása próbák és gyakorlási lehetőségek során történjen. A pedagógus a tanulók egyediségének, megváltozott tulajdonság-együtteseinek figyelembe vételével járul hozzá a kommunikációs, a kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság és a személyes és társas kapcsolati kompetenciák kialakításához. Feladata az egyszerűbb technológiai folyamatokat és azok kapcsolatait ismétlődő tanulási folyamatban, állandó aktivitásban, egyre önállóbb tevékenységre készítéssel elsajátíttatni.
Éves óraszám:	36
Heti óraszám:	1
Az órát tanító előírt végzettsége:	gyógy pedagógus, tanító a tantárgy fakultációjával

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	A személyes szükségletekkel kapcsolatos teendők	<p>Önkiszolgálás, öltözködés: divattal öltözködéssel kapcsolatos ismeretek</p> <p>Saját ruhanemű gondozása: fehérnemű-használat fontossága (napi váltás). Étkezés: korszerű, sokoldalú táplálkozás.</p> <p>Tisztálkodás, a pubertáskor testi higiénije: tisztálkodás, körömápolás, testápoló szerek, dezodorálás.</p> <p>Közlekedés: kerékpáros közlekedés, közlekedési táblák, tömegközlekedés, illemszabályok.</p> <p>Kulcsfogalmak: divat, izléses, elhízás, pubertáskor, testi változás, testápolás, közlekedési szabály, rendőri intézkedés.</p>	üzletek kínálatának megfigyelése, divatlapok, szakácskönyvek KRESZ könyv és tesztlapok, közlekedési társasjáték.	5
2.	Anyagok alakítása, modellezés	<p>Papírmunkák: karcolás, festés, nyírás, tépés, ragasztás, alaklemez használat és készítés. Alkalmakra tárgykészítés (dekoráció, ajándék, álarc).</p> <p>Zsineg, fonal, alufólia alakítása: formák, tárgyak készítése, sodrás, fonás, hajlítás, domborítás</p> <p>Természetes anyagok használata: babák, díszek, képek készítése toboz, csuhé, gesztenye, makk, kavics, termékek felhasználásával.</p> <p>Modellezés: alaprajz, nézeti rajz, modell készítés egyszerű házról. Építés szerelés építőjátékkal (csavarok és anyák használata). Puhafa ragasztása.</p> <p>Hulladékkezelés: nyagtakarékosság, újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés.</p> <p>Kulcsfogalmak: papírfajta, tervrajz, lépték, arány, építési mód, funkció.</p>	különböző papírfajták olló, lyukasztó, ragasztó, fonal, zsinór, drót, alufólia, (fém)építőjáték, (csavarhúzó, villáskulcs,) karctű, fa,	16

3.	Háztartás, gazdálkodás, életmód	<p>Egészség - betegség, betegségmegelőzés: Hogyan és mikor forduljunk orvoshoz? (szituációs játék)</p> <p>Egészséges életmód: javasolt és kevésbé javasolt élelmiszerek. Mozgás és sport jelentősége.</p> <p>Takarékos energiafogyasztás: víz-, elektromosság-, hőenergia használata során alkalmazható takarékosági technikák (energiatakarékos égők, szigetelés, odafigyelés a vízcsapok kifogástalan működésére).</p> <p>Házimunkák lakásgondozás: rendszeres és időközönként szükséges munkák elvégzése tervezése, gyakorlása</p> <p>Ételkészítés: vendéglátás szituációs gyakorlatok (terítés, kínálás illemszabályai)</p> <p>Gazdálkodás: családi költségvetés, közüzemi számlák.</p> <p>Vásárlás: zsebpénz, háztartási pénz, vásárlások tervezése, akciók, kedvezmények,</p> <p>Kulcsfogalmak: tápanyag, zsír, szénhidrát, vitamin, energiatípus, házimunka, eszköz, tevékenység, költségvetés, bevétel, kiadás, kölcsön, kamat, határidő, akció, leértékelés, kedvezmény.</p>	számítógép, internet, papír ceruza, táblázatok a napi, heti, havi, éves tevékenységek tervezéséhez	12
10.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	3

A továbbhaladás feltételei az ötödik évfolyam végén:

- Képességeihez mérten törekedjen a tantárgy tananyagának elsajátítására és a megszerzett ismeretek alkalmazására.
- Legyen igénye az ápoltságra, kulturált megjelenésre, következetes és rendszeres testápolásra.
- Ismerje a különböző élelmiszercsoportokat az egészséges táplálkozás megvalósítása és az étkezési zavarok elkerülése érdekében.
- Érzékelje testének változásait. Legyen képes, a pubertáskornak megfelelő higiéniai szokások bevezetésére.
- Törekedjen a gyalogos és közösségi valamint, a kerékpáros közlekedés szabályainak elsajátítására és alkalmazására.
- Törekedjen az anyagok és technikák megismerésére, a tárgyak és modellek elkészítésére minta alapján
- Lehetőségeihez mérten ismerje az egészséges életmód érdekében szükséges tennivalókat.
- A tanuló életkorának és képességeinek megfelelően legyenek ismeretei az energiatakarékosságról, a szelektív hulladékgyűjtésről.

Technika és tervezés 6. évfolyam

Kiemelt célok:	A tantárgy tanításának célja a tanulók közvetlen környezetében szerzett tapasztalataikból kiindulva kialakítani a pontosabb, tudatosabb eligazodásukat a technika, a társadalom és a munka világában. A kerettanterv épít a Nat-ban megfogalmazott alapelvekre, a fő témakörökre és tanulási eredményekre. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében az 5–6. évfolyam fókuszál a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra építve. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység, melyben előtérbe kerül a verbális szint, de a tanulók fejlettségének megfelelően, differenciált módon mindvégig jelen van a manipulációs és a képi szint is.
Tantárgy feladatai:	A tantárgy a fejlesztési feladatok vonatkozásában szintetizáló tevékenységet tölt be. Kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a tanulók életmódjának, szokásainak, magatartásformáinak alakítása próbák és gyakorlási lehetőségek során történjen. A pedagógus a tanulók egyediségének, megváltozott tulajdonság-együtteseinek figyelembe vételével járul hozzá a kommunikációs, a kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság és a személyes és társas kapcsolati kompetenciák kialakításához. Feladata az egyszerűbb technológiai folyamatokat és azok kapcsolatait ismétlődő tanulási folyamatban, állandó aktivitásban, egyre önállóbb tevékenységre készítéssel elsajátíttatni.
Éves óraszám:	36
Heti óraszám:	1
Az órát tanító előírt végzettsége:	gyógy pedagógus, tanító a tantárgy fakultációjával

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	A személyes szükségletekkel kapcsolatos teendők	<p>Öltözködés, önkiszolgálás: divattal öltözködéssel kapcsolatos ismeretek, egyéni ízlés, előnyös viselet, öltözködési stílus.</p> <p>Saját ruhanemű gondozása: fehérnemű-használat napi váltás, mosás.</p> <p>Étkezés: korszerű, sokoldalú táplálkozás, fogyókúra, táplálkozási zavarok.</p> <p>Tisztálkodás, a pubertás kor testi higiéniéje: tisztálkodás, körömápolás, testápoló szerek, dezodorálás..</p> <p>Közlekedés: kerékpáros közlekedés, közlekedési táblák, tömegközlekedés, illemszabályok.</p> <p>Kulcsfogalmak: <i>ízléses, előnyös, kirívó, fogyókúra, táplálkozási zavar, anorexia, elhízás, pubertáskor, testi változás, testápolás, közlekedési szabály, baleseti statisztika, időjárási front, rendőri intézkedés, közlekedési csomópont, forgalomirányítás.</i></p>	<p>üzletek kínálatának megfigyelése, divatlapok, szakácskönyvek KRESZ könyv és tesztlapok, közlekedési társasjáték.</p>	5

2.	<p>Anyagok alakítása, modellezés</p>	<p>Papírmunkák: karcolás, festés, nyírása, lyukasztás, tépés, ragasztás, alaklemez használat és készítés. Alkalmakra tárgykészítés (dekoráció, ajándék, álarc)</p> <p>Drót, zsinog, fonal, alufólia alakítása: formák, tárgyak készítése, sodrás, fonás, hajlítás, domborítás</p> <p>Természetes anyagok használata: babák, díszek, képek készítése toboz, csuhé, gesztenye, makk, kavics, termések felhasználásával.</p> <p>Modellezés: alaprajz, nézeti rajz, látszati rajz készítése és modell készítés egyszerű házról. Építés szerelés építőjátékkal (csavarok és anyák használata). Építő anyagok megismerése. Puhafa ragasztása, szögelés, szögek kihúzása, kalapács, fogó használat.</p> <p>Hulladékkezelés: anyag takarékoság, újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés</p> <p>Kulcsfogalmak: papírfajta, tervrajz, lépték, arány, építési mód, épületelem, funkció, szelektív, újrahasznosítás.</p>	<p>különböző papírfajták olló, lyukasztó, ragasztó, fonal, zsinór, drót, alufólia, (fém)építőjáték, (csavarhúzó, villáskulcs,) karcú, fa,</p>	16
3.	<p>Háztartás, gazdálkodás, életmód</p>	<p>Egészség-betegség, betegségmegelőzés: Hogyan és mikor forduljunk orvoshoz? (szituációs játék)</p> <p>Egészséges életmód: javasolt és kevésbé javasolt élelmiszerek. Mozgás és sport jelentősége.</p> <p>Takarékos energiafogyasztás: víz-, elektromosság-, hőenergia használata során alkalmazható takarékosági technikák (energiatakarékos égők, szigetelés, odafigyelés a vízcsapok kifogástalan működésére).</p> <p>Házimunkák lakásgondozás: rendszeres és időközönként szükséges munkák elvégzése tervezése, gyakorlása.</p> <p>Ételkészítés: vendéglátás szituációs gyakorlatok (terítés, kínálás illemszabályai)</p> <p>Gazdálkodás: családi költségvetés, közüzemi számlák. Átmeneti pénzügyi zavarok kezelése.</p> <p>Vásárlás: zsebpénz, háztartási pénz, vásárlások tervezése, akciók, kedvezmények, diszkont, internetes vásárlás</p> <p>Kulcsfogalmak: tápanyag, zsír, szénhidrát, vitamin, kondicionálás, energiafajta, házimunka, eszköz, tevékenység, költségvetés, bevétel, kiadás, banki művelet, kölcsön, kamat, határidő, akció, leértékelés, kedvezmény..</p>	<p>számítógép, internet, papír ceruza, táblázatok a napi, heti, havi, éves tevékenységek tervezéséhez</p>	12

10.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	3
-----	------------------------------	--	---------------------------------	---

A továbbhaladás feltételei a *hatodik* évfolyam végén:

- Képességeihez mérten törekedjen a tantárgy tananyagának elsajátítására és a megszerzett ismeretek alkalmazására.
- Törekedjen az ápolts, kulturált megjelenésre, következetes és rendszeres testápolásra.
- Ismerje a különböző élelmiszercsoportokat; törekedjen az egészséges táplálkozás megvalósítására és az étkezési zavarok elkerülésére.
- Érzékelje testének változásait. Legyen képes, a pubertáskornak megfelelő higiéniai szokások bevezetésére.
- Tartsa be a gyalogos és közösségi valamint, a kerékpáros közlekedés szabályait.
- Legyen képes anyagok és technikák megismerése, a tárgyak és modellek elkészítésére minta ill. fázis táblák alapján.
- Ismerje az egészséges életmód érdekében szükséges tennivalókat.
- A tanuló életkorának és képességeinek megfelelően legyenek ismeretei az energiatakarékosságról, a szelektív hulladékgyűjtésről.
- Ismerkedjen meg a gazdálkodással és pénzhasználattal kapcsolatos fogalmak megismerése.

Technika és tervezés 7. évfolyam

Kiemelt célok:	A tantárgy tanításának célja a tanulók közvetlen környezetében szerzett tapasztalataikból kiindulva kialakítani a pontosabb, tudatosabb eligazodásukat a technika, a társadalom és a munka világában. A kerettanterv épít a Nat-ban megfogalmazott alapelvekre, a fő témakörökre és tanulási eredményekre. A szakasz célja felismertetni a munka és technika szükségességét és hasznát az ember életében.
Tantárgy feladatai:	A tantárgy a fejlesztési feladatok vonatkozásában szintetizáló tevékenységet tölt be. Kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a tanulók életmódjának, szokásainak, magatartásformáinak alakítása próbák és gyakorlási lehetőségek során történjen. A pedagógus a tanulók egyediségének, megváltozott tulajdonság-együtteseinek figyelembe vételével járul hozzá a kommunikációs, a kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság és a személyes és társas kapcsolati kompetenciák kialakításához. Feladata az egyszerűbb technológiai folyamatokat és azok kapcsolatait ismétlődő tanulási folyamatban, állandó aktivitásban, egyre önállóbb tevékenységre késztetéssel elsajátíttatni. Az életmód és a munka világának összefüggései, az életmódból adódó problémák megláttatása során a szabad időre mint szükségletre is figyelmet kell fordítani, támogatva az egyensúly kialakítását a munka-tanulás-szabadidő szervezésében. Kiemelt feladat a tanulók egészségvédelmi, betegségmegelőzési és környezeti ismereteinek bővítése, a veszélyek és elkerülésük lehetőségének ismerete.
Éves óraszám:	36
Heti óraszám:	1
Az órát tanító előírt végzettsége:	gyógy pedagógus, szakiránynak megfelelő tanár

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	A személyes szükségletekkel kapcsolatos teendők	<p>Önkiszolgálás: önállóság a napi tevékenységekben: bőrápolás, körömápolás, hajápolás, kozmetikai szerek. A szolgáltatások rendszeres igénybevétele: fodrász.</p> <p>Közlekedés: A település közlekedési viszonyainak ismerete. Tájékozódás a térképen segítséggel. Közlekedési útvonal kiválasztása segítséggel. A közlekedési szabályok ismerete és betartása. Tájékozódás a menetrendben.</p> <p>Kulcsfogalmak: bőrápolás, sminkelés, alkalomnak megfelelő, közlekedési útvonal, közlekedési szabály és jelzés, menetrend.</p>	KRESZ könyv és tesztlapok, menetrend, város térképek, számítógép, internet, útvonaltervező programok,	4

2.	<p>Anyagok alakítása, modellezés</p>	<p>Modellezés: Általánosan használt egyszerű gépek, berendezések (működő modellek) készítése, tanulmányozása. Csengő, elemlámpa, izzó ellenőrzése- Háztartási gépek használata, világítás, fűtés, vízhasználat (balesetmentes, szakszerű), az eszközök megfigyelése működés közben. Háztartási eszközök hibájának megfigyelése (csöpögő csap, WC-tartály, festékhiba, szobanövény átültetése). Makett készítése változatos anyagokból, építőelemekből segítséggel. Alaprajz, térkép tanulmányozása, készítése, eligazodás alaprajzon segítséggel, térképen.</p> <p>Hulladékkezelés: anyag-takarékosság, újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés.</p> <p>Kulcsfogalmak: gép, technikai rendszer, belső égésű motor, elektromos hálózat, biztosíték, áramtalanítás, mérőóra-állás, vízvezeték, gázvezeték, időzítő, tömítés, hőfokszabályozó, balesetvédelem, használati utasítás, garancia.</p>	<p>különböző papírfajták, egyenes és derékszögű vonalzó, körző, szögmérő, olló, ragasztó, műanyag flakonok, kés, konzervdoboz, lemezvágó olló, modellvasút, csengő, elemlámpa, különböző elemek és izzók, kerékpár világítás, különböző típusú csavarhúzó, villáskulcsok, tömítések, tömítőanyagok, ragasztószalagok, ecset, festék, spakli, alaprajzok, térképek, számítógép, internet</p>	11
3.	<p>Háztartás, gazdálkodás</p>	<p>Vásárlás, szavatosság, jótállás, garancia, csere: Tudatos vásárlás. Szavatossági idő, kezelés, fogyaszthatóság, tárolás módja a piktogramokon: piktogramok megfigyelése, leolvasása. Vásárolt áru cseréje, a feltételek megismerése.</p> <p>Háztartás, pénzgazdálkodás: Bevétel, kiadás tervezése, Háztartási füzet használata (zsebpénz felhasználásának figyelemmel kísérése, hasznos vagy haszontalan célra költötte-e, gyűjtés nagyobb vásárlás megvalósítására).</p> <p>Felelős: pénzkezelés: Kézpénz, bankkártya használata. Megtakarítások, kölcsön, törlesztés.</p> <p>Kulcsfogalmak: bevétel, kiadás, rezszi, háztartási füzet, készpénz, bankkártya, jelszó, automata, átutalás, kamat, kölcsön, jelzalog, árvverezés, megtakarítás, pontosság, folyószámla.</p>	<p>áru ismertető, használati utasítások, garanciaszelvények, banki ismertető, közüzemi számlák, háztartási füzet, számítógép, internet</p>	9

4.	Pályaorientáció	<p>Önismeret. Képességek. Főbb érdeklődési területek: Önismereti foglalkozások; szívesen végzett tevékenységek, érdeklődés irányának számbavétele, megfogalmazása.</p> <p>Pályaválasztással kapcsolatos alapfogalmak. A felmerült alapfogalmak megismerése, értelmezése, gyakorlati példák keresése, megbeszélése.</p> <p>Pályaképek, pályatükrök, egyes foglalkozások megismerése. Foglalkozások, a szükséges készségek, a végezt tevékenységek, eszközök számbavétele.</p> <p>Pályaalkalmasság. A vizsgált foglalkozásokhoz szükséges képességek, készségek számbavétele.</p> <p>Pályaválasztással kapcsolatos dokumentumok. Önéletrajz készítése.</p> <p>Továbbtanulási, szakmatanulási lehetőségek: Pályaválasztási kézikönyv, szakmákkal kapcsolatos ismertető tanulmányozása.</p> <p>A munkavállalás feltételei: Tájékozódás a munkaerőpiacon.</p> <p>Kulcsfogalmak: <i>önismeret, képesség, készség, őszinteség, továbbtanulás, pályaválasztás, pályaalkalmasság, önéletrajz, pályaválasztási tanácsadó, jelentkezési lap, foglalkozás, szakma, munkakör, beosztás</i></p>	<p>önismereti tesztek, önismereti játékok, pályaválasztási tájékoztató füzetek, pályaválasztási kézikönyv, számítógép, internet</p>	9
10.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	3

A továbbhaladás feltételei a hetedik évfolyam végén:

- Képességeihez mérten törekedjen a tantárgy tananyagának elsajátítására és a megszerzett ismeretek alkalmazására.
- Ápolt, kulturált megjelenés, következetes és rendszeres testápolás.
- Tájékozódás térképen, közlekedési jelzések felismerése és alkalmazása.
- Menetrend használata. Közlekedéssel kapcsolatos tájékoztatás figyelemmel kísérése.
- Vásárlással, szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos fogyasztóvédelmi szabályok és információk ismerete. Háztartási pénzgazdálkodás, felelős pénzkezelés elemeinek megértése.
- Pályaválasztás során felmerülő szempontok és teendők megismerése és mérlegelése a helyes döntés érdekében.

Technika és tervezés 8. évfolyam

Kiemelt célok: A tantárgy tanításának célja a tanulók közvetlen környezetében szerzett tapasztalataikból kiindulva kialakítani a pontosabb, tudatosabb eligazodásukat a technika, a társadalom és a munka világában. A kerettanterv épít a Nat-ban megfogalmazott alapelvekre, a fő témakörökre és tanulási eredményekre. A szakasz célja felismertetni a munka és technika szükségességét és hasznát az ember életében.

Tantárgy feladatai: A tantárgy a fejlesztési feladatok vonatkozásában szintetizáló tevékenységet tölt be. Kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a tanulók életmódjának, szokásainak, magatartásformáinak alakítása próbák és gyakorlási lehetőségek során történjen. A pedagógus a tanulók egyediségének, megváltozott tulajdonság-együtteseinek figyelembe vételével járul hozzá a kommunikációs, a kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság és a személyes és társas kapcsolati kompetenciák kialakításához. Feladata az egyszerűbb technológiai folyamatokat és azok kapcsolatait ismétlődő tanulási folyamatban, állandó aktivitásban, egyre önállóbb tevékenységre készítéssel elsajátíttatni. Az egyéni különbségek szerepet játszanak a pályaválasztásban, a pályaterületek kiválasztásában és megismerésében is. A pályacél, a folyamatos fejlődés lehetőségének kialakítása érdekében fókuszba kerül a munkavégzés és kezűgyesség alakítása, az eszközhasználati jártasság gyakorlása, a tanulás szerepének felismertetése a sikerben.

Éves óraszám: 36
Heti óraszám: 1
Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus, szakiránynak megfelelő tanár

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	A személyes szükségletekkel kapcsolatos teendők	<p>Önkiszolgálás: önállóság a napi tevékenységekben: bőrápolás, körömápolás, hajápolás, kozmetikai szerek, sminkelés (a túlzások kerülése). A szolgáltatások rendszeres igénybevétele: fodrász, kozmetikus, pedikűr, manikűr.</p> <p>Közlekedés: A település közlekedési viszonyainak ismerete. Tájékozódás a térképen. Közlekedési útvonal kiválasztása. A közlekedési szabályok ismerete és betartása. Tájékozódás a menetrendben.</p> <p>Kulcsfogalmak: bőrápolás, sminkelés, alkalomnak megfelelés, térkép fajta, közlekedési útvonal, közlekedési szabály és jelzés, menetrend.</p>	KRESZ könyv és tesztlapok, menetrend, számítógép, internet, útvonaltervező programok,.	4

2.	<p>Anyagok alakítása, modellezés</p>	<p>Modellezés: Általánosan használt egyszerű gépek, berendezések (működő modellek) készítése, tanulmányozása. Csengő, elemlámpa, izzó ellenőrzése, belső égésű motor modelljének tanulmányozása. Vasúti pálya, vasúti modell működésének megfigyelése. Háztartási gépek használata, világítás, fűtés, vízhasználat (balesetmentes, szakszerű használat, időzítő, fokozat beállítása), az eszközök megfigyelése működés közben. Háztartási eszközök hibájának megfigyelése (csöpögő csap, WC-tartály, festékhiba, szobanövény átültetése) és javítása irányítással. Makett készítése változatos anyagokból, építőelemekből. Alaprajz, térkép tanulmányozása, készítése, eligazodás alaprajzon, térképen.</p> <p>Hulladékkezelés: anyagtakarékosság, újrahasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés.</p> <p>Kulcsfogalmak: gép, technikai rendszer, belső égésű motor, elektromos hálózat, biztosíték, áramtalanítás, mérőóra-állás, vízvezeték, gázvezeték, időzítő, tömítés, hőfokszabályozó, balesetvédelem, használati utasítás, garancia.</p>	<p>különböző papírfajták, egyenes és derékszögű vonalzó, körző, szögmérő, olló, ragasztó, modellvasút, csengő, elemlámpa, kerékpár világítás, különböző típusú csavarhúzó, villáskulcsok, tömítések, tömítőanyagok, ragasztószalagok, ecset, festék, spakli, számítógép, internet</p>	11
3.	<p>Háztartás, gazdálkodás</p>	<p>Vásárlás, szavatosság, jótállás, garancia, csere: Tudatos vásárlás. Szavatossági idő, kezelés, fogyaszthatóság, tárolás módja a piktogramokon: piktogramok megfigyelése, leolvasása. Vásárolt áru cseréje, a feltételek megismerése.</p> <p>Háztartás, pénzgazdálkodás: Bevétel, kiadás tervezése, fiktív és valós adatokkal. Közüzeti számlák tanulmányozása, értelmezése. Háztartási füzet használata (zsebpénz felhasználásának figyelemmel kísérése, a kiadások elemzése, hasznos vagy haszontalan célra költötte-e, gyűjtés nagyobb vásárlás megvalósítására).</p> <p>Felelős pénzkezelés: Kézpénz, bankkártya használata. Megtakarítások, kölcsön, törlesztés. Bank felkeresése, viselkedési szabályok megismerése, betartása; tennivalók, szükséges dokumentumok megismerése a banki szolgáltatás igénybevételéhez.</p> <p>Kulcsfogalmak: bevétel, kiadás, rezszi, háztartási füzet, kézpénz, bankkártya, jelszó, automata, átutalás, kamat, kölcsön, jelzalog, árverezés, megtakarítás, pontosság, folyószámla.</p>	<p>áru ismertető, használati utasítások, garanciaszelvények, banki ismertető, közüzeti számlák,</p>	9

4.	Pályaorientáció	<p>Önismeret. Képességek. Főbb érdeklődési területek: Önismereti foglalkozások, tréning; szívesen végzett tevékenységek, érdeklődés irányának számbavétele, megfogalmazása.</p> <p>Pályaválasztással kapcsolatos alapfogalmak. A felmerült alapfogalmak megismerése, értelmezése, gyakorlati példák keresése, megbeszélése.</p> <p>Pályaképek, pályatükrök, egyes foglalkozások megismerése. Foglalkozások, a szükséges készségek, a végett tevékenységek, eszközök számbavétele. Üzemlátogatás. Munkahelyek, foglalkozások megfigyelése.</p> <p>Pályaalkalmasság: A vizsgált foglalkozásokhoz szükséges képességek, készségek számbavétele.</p> <p>Pályaválasztással kapcsolatos dokumentumok. Önletrajz készítése, jelentkezési lap tanulmányozása, kitöltése.</p> <p>Továbbtanulási, szakmatanulási lehetőségek: Pályaválasztási tanácsadó felkeresése. Pályaválasztási kézikönyv, szakmákkal kapcsolatos ismertető tanulmányozása.</p> <p>A munkavállalás feltételei: Tájékozódás a munkaerőpiacon.</p> <p>Kulcsfogalmak: <i>önismeret, tréning, képesség, készség, őszinteség, továbbtanulás, pályaválasztás, pályaalkalmasság, önletrajz, pályaválasztási tanácsadó, jelentkezési lap, foglalkozás, szakma, munkaügyi központ, munkakör, beosztás.</i></p>	<p>önismereti tesztek, önismereti játékok, pályaválasztási tájékoztató füzetek, pályaválasztási kézikönyv, számítógép, internet</p>	9
10.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	3

A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén:

- Képességeihez mérten törekedjen a tantárgy tananyagának elsajátítására és a megszerzett ismeretek alkalmazására.
- Ápolt, kulturált megjelenés, következetes és rendszeres testápolás.
- Tájékozódás térképen, közlekedési jelzések felismerése és alkalmazása.
- Menetrend használatát ismerje meg. Közlekedéssel kapcsolatos tájékoztatás figyelemmel kísérése. Működő modellek készítése irányítással.
- Ismeri és adott esetben alkalmazni is képes a vásárlással, szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos fogyasztóvédelmi szabályokat és információkat. Háztartási pénzgazdálkodás, felelős pénzkezelés elemeinek megértése, az ismeretek alkalmazása legyen jellemző.
- Pályaválasztás során felmerülő szempontok és teendők megismerése és mérlegelése a helyes döntés érdekében.

Természettudomány 5. évfolyam

Kiemelt célok:

Az életkoruknak és fejlettségüknek megfelelő korszerű tudások elsajátítása, a fogalmak folyamatos érlelése, pontosítása. Az önálló ismeretszerzés képességének fejlesztése aktív tevékenységek során, folyamatos gyűjtőmunkával, pozitív megerősítéssel és következetes segítségadással történik. A tájhoz, a hazához, a közösséghez tartozás örömeinek, felelősségének és érzelmi biztonságának kialakítása közben a térbeli és időbeli tájékozódó képesség fejlesztése. Az egészséges életmódra való tudatos törekvés technikáinak elsajátítása. A mozgás és az egészséges életmód kapcsolatának felismerése. A szociális érzékenység fejlesztése, az együttérző, segítő magatartás erősítése. Én- tudat és énkép fejlesztése. A környezetkímélő, takarékos magatartás, a természet és az épített környezet iránti szeretet és a megóvás igénye, törekvés az önálló tanulásra, együttműködő, kooperatív, interaktív technikák alkalmazására. A kognitív képesség, a megismerő képesség fejlesztése. Szabályokhoz való rugalmas alkalmazkodás képességének fejlesztése, a feladattudat erősítése. A megismert történelmi, kulturális és természeti értékeink alapján a nemzeti összetartozás érzésének erősítése.

Tantárgy feladatai:

Az életkorral és a sajátos nevelési igényekkel összhangban lévő, az egyén sajátosságaira és lehetőségeire építő megismerési módszerek megtanítása. A pedagógus feladata erős figyelmet fordítani arra, hogy a tanulók a periodikus változásokat, összefüggéseket megértsék, a kapcsolatokat felismerjék a növény- és állatvilág vonatkozásában, valamint az élettelen természet kapcsolatában. A tanulók számára fontos, hogy közvetlen tapasztalatokat gyűjtsenek, ezért kell lehetővé tenni a vizsgáló és kísérletező eszközök rendszeres használatát.

Éves óraszám:

72

Heti óraszám:

2

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Anyag, energia, információ	<p>Anyagfajták és tulajdonságaik a mindennapi környezetben (fémek, fák, bőr, szövet, üveg, műanyag, kerámia, papír). Tulajdonságok vizsgálata, megfigyelések végzése.</p> <p>Halmazállapotok és felismerésük (víz, levegő, zsír, olaj). Víz a természetben. (eső, folyó, tó) Információ. Jelek, jelzések (közlekedési jelzőtáblák, piktogramok, katasztrófavédelmi jelzésrendszer). Irányított megfigyelések a mindennapi életünket segítő, tájékoztató jelrendszerekről (élelmiszerek, háztartási vegyszerek, közlekedési jelző- és tiltó táblák, életvédő, katasztrófa-megelőző, menekülést segítő jelzések, internet piktogramok).</p> <p>A természet jelzései. Növények jelzései, állatok kommunikációja. Példák gyűjtése személyes tapasztalatok alapján (pl. hervadó növény, kiszáradt fa, kutya, macska hangjelzései).</p> <p>Kulcsfogalmak: Anyagi tulajdonság, megmunkálhatóság, kölcsönhatás, mértékegység, információs jel, jelrendszer</p>	<p>IKT eszközök, különböző anyagok, mérőeszközök, mágnes, jelzőtáblák</p>	5

2.	Rendszerek	<p>Tér és idő. Tájékozódás a lakóhelyen és környékén, hely, irány, távolságok meghatározása. Térkép és földgömb. Világtérkép a valóságban és a térképen. A térkép tájolása. Iránytű. Alaprajz, térképvázlat, síktérkép, domború térkép. Hazánk térképe. Domborzati viszonyokat jelölő színek, jelek. Vizek ábrázolása a térképen. Ciklusok a természetben (napszakok, évszakok, az élővilág változásai ennek megfelelően). Az időmérés lehetőségei, eszközei (óra, perc, másodperc). Időjárás. Mozgás és idő összefüggése. Vizsgálatok, megfigyelések és tapasztalatok gyűjtése. Élőlények a ház körül. Összefüggések keresése, feltárása, a növénytermesztés, állattenyésztés között. Rovarkártevőket pusztító hasznos állatok és a biológiai növényvédelem összefüggéseinek felfedezése. A kölcsönös egymásrautaltság felismerése konkrét példákon keresztül. Az okos gazdálkodás és a fenntartható fejlődés összefüggésének felismerése. Rendszer részei, ház részei, ország részei, élőlények részei.</p> <p>Kulcsfogalmak: <i>Térkép, iránytű, felszíni forma, vizek, térképjel, időmérés, időjárási naptár, időjárás-jelentés rendszer</i></p>	IKT eszközök, térkép, óra, hőmérő, terepasztal, iránytű,	10
3.	Felépítés és működés kapcsolata	<p>A virágos növények testfelépítése, életfeltételei (víz, levegő, talaj, napfény, hőmérséklet). Fás- és lágyszárú növények és gondozásuk (szilva, szőlő). Szobanövények, kerti növények gondozása. Ehető és mérgező gombák (testfelépítés, tápanyagfelvétel, szaporodás). Az állatok általános testfelépítése (egy gerinces és egy gerinctelen testfelépítés összehasonlítása /pl. házi és ház körül élő állatok/). Az állatok életfeltételei (élőhelyi feltételek, táplálék, víz). Az állatok életmódjának főbb jellemzői (aktív mozgás, táplálkozás, szaporodás, utódgondozás, viselkedés). Testfelépítés, testalkat, életmód kapcsolata (ragadozók, patások, halak, madarak). A testalkat változatossága. Az élővilág rendszerezése. Legjellegzetesebb élőlénycsoportok. Gombák, növények, állatok. A hierarchikus rendszerek megismerése. Konkretizálás, általánosítás, megkülönböztetés és azonosítás.</p> <p>Kulcsfogalmak: <i>Virágos növény, állatcsoport, erdő, mező, víz, vízparti életközösség, időjárás.</i></p>	IKT eszközök, növények, nagyító, képek, filmek	7

4.	Állandóság, változás	<p>Állapot. Anyagok és testek minőségi és mennyiségi tulajdonságai. Egyensúly, stabilitás. Folyamat, a rendszerek történetisége. Ajándékok, dísz tárgyak, használati eszközök, környezetünk tárgyai. Újrahasznosítás.</p> <p>Kulcsfogalmak: <i>Minőségi és mennyiségi tulajdonság, mérőeszköz termékkészítési folyamat, újrahasznosítás</i></p>	<p>IKT eszközök, mérőeszközök, építő játékok, hőmérő, filmek, képek</p>	10
5.	Az ember megismerése és egészsége	<p>Az emberi test arányai, méretviszonyai, testalkat, szimmetria. Testtájak, testsúly, soványság, elhízás, a mozgás szerepe életünkben. Az egészséges táplálkozás alapelvei, módjai. Tápanyagok, vitaminok. Szent-Györgyi Albert. Mennyiségi és minőségi szempontok. Személyi higiénia. Milyen vagyok, milyen szeretnék lenni. Önismeret, viselkedési normák, szabályok szerepe. Kapcsolatok társakkal és a családdal. Az iskolai élet szabályai, házirend.</p> <p>Kulcsfogalmak: <i>Testméret, testalkat, tápanyag magatartás</i></p>	<p>IKT eszközök, mérőszalag, mérleg, filmek, képek</p>	10
6.	Környezet, fenntarthatóság	<p>Globális környezeti rendszerek Életvitel és fenntarthatóság. Környezettudatos magatartás. A víz körforgása. Időjárási jelenségek, folyamatok. Táj és ember kapcsolata a Kárpát- medencében. Kölcsönhatások a természetes, a mesterséges környezet és az időjárás között. Az élőlényekre ható élettelen környezeti tényezők. Az élőlények alkalmazkodása a környezeti tényezőkhöz, feltételekhez (levegő, víz, talaj, hőmérséklet, fényviszonyok). Föld szépsége, egyedisége, a Kárpát- medence természeti és kulturális értékei. Hazánk nagy tájai, vizei és felszínformái.</p> <p>Kulcsfogalmak: <i>időjárási jelenség, kölcsönhatás, szelektív hulladékgyűjtés, földrajzi fogalmak, térképismeret, fenntarthatóság</i></p>	<p>IKT eszközök, térkép</p>	10

7.	Tájékozódás a földrajzi térben	<p><i>A tér és ábrázolása:</i> Téregységek: Személyes tér. A földrajzi tér: közvetlen környezet, lakóhely, környező táj, haza. Földrészek és óceánok. A kontinensek neve, egymástól való távolsága. Térhierarchia (kis-, közép-, nagytáj; közigazgatási egységek és termelési területek, régiók). Térrajz, útvonalrajz, menetvázlat, térképszerű ábrázolások, térképábrázolat; úti- és helyszínrajz. Térképi ábrázolás: égtájak iránya, szín- és jelkulcs, felirat, aránymérték. Térképfajták (pl. domborzati közigazgatási, turista-, autós, időjárás és kontúrtérkép). Keresőhálózat és földrajzi fókusz.</p> <p>Kulcsfogalmak: Személyes tér. Földrajzi tér: közvetlen környezet, lakóhely, környező táj, haza. Iránymeghatározás. Térképi ábrázolás, térképjel. Térképfajta (domborzati, közigazgatási, turista-, autós, időjárás és kontúrtérkép). Földrajzi fókusz. aránymérték.</p>	IKT eszközök, atlasz, képek, videók, menetrend	9
8.	Tájékozódás az időben	<p>Az idő. Időegységek. A napi, az évi, a történelmi és a földtörténelmi időegységek. Földrajzi-környezeti folyamatok időbeli nagyságrendje, időtartama példák alapján.</p> <p>Kulcsfogalmak: Napi, évi, történelmi és földtörténelmi időegység, tengely körüli forgás, Nap körüli keringés; évszak, napszak, váltakozás.</p>	IKT eszközök, időszalag, makett, földgömb, terepasztal, képek, videó	2
9.	Tájékozódás a környezet anyagairól és jelenségeiről	<p>Geoszféra: Felszínformák (hegységek, síkságok kialakulása). Kiemelkedések és lepusztulások, feltöltődések. Hegységképződés. A szél, a víz, a jég felszínalakító munkája. Jellegzetes felszínformák. Időjárás-éghajlati elemek, jelenségek, légköri alapfolyamatok – felmelegedés, a víz körforgása és halmazállapot-változásai, csapadékképződés. Éghajlati elemek változásai, éghajlat-módosító tényezők, éghajlatok jellemzői, társadalmi-gazdasági hatások hazai és regionális példák alapján. A szél. A csapadék kialakulása és fajtái. A napsugárzás és a felmelegedés. A levegő hőmérséklete és változása.</p> <p>Kulcsfogalmak: felszíni forma, hegység, síkság, hegyképződés, lepusztulás, kiemelkedés, feltöltődés, időjárás éghajlati elem, napsugárzás, hőmérséklet, szél, csapadék, a víz körforgása, éghajlat módosító tényező, talajtípus, napszak, évszak, váltakozás</p>	IKT eszközök, terepasztal, térképek, grafikonok, képek, videók	5
10.	Szabadon tervezhető órakeret	Projekt napok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	4

A továbbhaladás feltételei az *ötödik* évfolyam végén:

- Aktív részvétel a kísérletek végzésében.
- Tanult és vizsgált anyagok jellemző tulajdonságainak ismerete.
- Törekvés az energiatakarékos életmódra.
- Életközösségek élő és élettelen összetevőinek megkülönböztetése, ismeretek az élőlények, az emberi test felépítéséről.
- Az egészséges életmód feltételeinek ismerete.
- Aktív részvétel a környezetvédő tevékenységekben.
- Térképismeret.
- A közvetlen földrajzi térben való tájékozódáshoz szükséges topográfiai fogalmakat a tanuló felismeri a térképen és a földgömbön.
- Látja a térkép és a valóság kapcsolatát.
- Ismeri a Föld alakját.
- Megérti, hogy a térkép a valóság sajátos ábrázolása.
- Tud tájékozódni egyszerű térkép, térképvázlat alapján.
- Ismeri az időegységek időnagyságrendi és időtartambeli különbözőségét.
- A tanuló megérti, hogy a Föld története sokkal régebben kezdődött, mint az emberisége.
- Tudja, hogy összefüggés van a Föld mozgásai és az időszámítás között.
- Tudja, hogy a felszín folyamatos változásban van.
- Ismeri a hegységképződési folyamatokat segítségével.
- Belátja az emberiség jövője, fennmaradása szempontjából fontos problémákat: ivóvízkészletek és energiaforrások biztosítása.
- IKT-eszközök használata segítségével.

Természettudomány 6. évfolyam

Kiemelt célok: Az életkoruknak és fejlettségüknek megfelelő korszerű tudások elsajátítása, a fogalmak folyamatos érlelése, pontosítása. Az önálló ismeretszerzés képességének fejlesztése aktív tevékenységek során, folyamatos gyűjtőmunkával, pozitív megerősítéssel és következetes segítségadással történik. A tájhoz, a házához, a közösséghez tartozás örömeinek, felelősségének és érzelmi biztonságának kialakítása közben a térbeli és időbeli tájékozódó képesség fejlesztése. Az egészséges életmódra való tudatos törekvés technikáinak elsajátítása. A mozgás és az egészséges életmód kapcsolatának felismerése. A szociális érzékenység fejlesztése, az együttérző, segítő magatartás erősítése. Én- tudat és énkép fejlesztése. A környezetkímélő, takarékos magatartás, a természet és az épített környezet iránti szeretet és a megóvás igénye, törekvés az önálló tanulásra, együttműködő, kooperatív, interaktív technikák alkalmazására. A kognitív képesség, a megismerő képesség fejlesztése. Szabályokhoz való rugalmas alkalmazkodás képességének fejlesztése, a feladattudat erősítése. A megismert történelmi, kulturális és természeti értékeink alapján a nemzeti összetartozás érzésének erősítése.

Tantárgy feladatai: Az életkorral és a sajátos nevelési igényekkel összhangban lévő, az egyén sajátosságaira és lehetőségeire építő megismerési módszerek megtanítása. A pedagógus feladata erős figyelmet fordítani arra, hogy a tanulók a periodikus változásokat, összefüggéseket megértsék, a kapcsolatokat felismerjék a növény- és állatvilág vonatkozásában, valamint az élettelen természet kapcsolatában. A tanulók számára fontos, hogy közvetlen tapasztalatokat gyűjtsenek, ezért kell lehetővé tenni a vizsgáló és kísérletező eszközök rendszeres használatát.

Éves óraszám: 108
Heti óraszám: 3
Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Anyag, energia, információ	Tömegmegmaradás. Egyszerű fizikai változások létrehozása. Mérések, vizsgálatok. (törés, darálás, hajtogatás). Oldatok és keverékek. Ételek és italok készítése. Alkotórészeik mérése előtte és utána. Jelenségek értelmezése segítségével a tömegmegmaradás szempontjából. Kölcsönhatások, erők. Egyszerű kölcsönhatások a mindennapi környezetben (mechanikai, melegítés, hűtés, mágneses vonzás, taszítás, halmazállapot változások, térfogat változás, hőterjedés, hőtágulás, hőáramlás, hősugárzás, statikus, elektromasszázs, hang- és fényforrások. Megfigyelések. Ok-okozati összefüggések felismerése. Jelenségek, változások értelmezése, játékos kísérletek végrehajtása. Kulcsfogalmak: <i>anyagi tulajdonság, megmunkálhatóság, kölcsönhatás, mértékegység</i>	IKT eszközök, különböző anyagok, mérőeszközök	7

2.	Rendszerek	<p>Rendszer, rendszer és környezete. Természeti és mesterséges technikai és épített rendszerek környezetünkben. Természetes táj, mesterséges környezet. Élőlény és élőhelye, lakóház és közmű kapcsolata. Rendszerek egymásba ágyazódása (szoba- ház, város- ország). Irányított megfigyelések, tapasztalatok gyűjtése.</p> <p>Mezőgazdasági kultúrák (főbb kultúrnövényeink, tenyésztett állatok).</p> <p>Szerveződési szintek, hálózatok. Hálózatok a természetben és a mesterséges környezetben. Táplálék, energiaellátás, úthálózat. Élőlény és élőhely, a lakóház és a közműellátás. Növénygondozás szabályai.</p> <p>Kulcsfogalmak: <i>térképjel, természeti- és mesterséges környezet, hálózat</i></p>	IKT eszközök, tablók, építőjátékok, terepasztal,	20
3.	Felépítés és működés kapcsolata	<p>Életközösségek. Életközösségek a lakókörnyezetben vagy egy közeli természetes élőhelyen.</p> <p>Természetvédelem, természeti értékek megőrzésének lehetőségei.</p> <p>Hazai mezők, rétek, erdősségek, vizek, vízpartok legjellemzőbb élőhelyeinek megfigyelése.</p> <p>Föld, nap, naprendszer. Bolygórendszerünk, bolygók megnevezése. A Föld tengelyforgása, keringése a Nap körül. Időjárás, éghajlati övek, évszakok. A napsugárzás jelentősége. Kölcsönhatások megismerése.</p> <p>Kulcsfogalmak: <i>erdő, mező, víz, vízparti életközösségek, időjárás</i></p>	IKT eszközök, növények, nagyító, képek, filmek	151
4.	Állandóság, változás	<p>Változás. Változás környezetünkben.</p> <p>Természeti változások: víz halmazállapot változásai, kőzetek málása, aprózódás. Technikai változások: darabolás, darálás, faragás.</p> <p>Fizikai változások. Kémiai változások: égés, tűzvédelem.</p> <p>Változásokat irányító információk. Tervrajz- házépítés. Útiterv- utazás.</p> <p>Az ember természetalakító tevékenységei. Felszint formáló tevékenységek: külszíni fejtés, mészkőbányák cementgyártás).</p> <p>Törekvés felismerése a táj eredeti arculatának visszaállítására.</p> <p>Kulcsfogalmak: <i>fizika, kémia, újrahasznosítás, termékkészítés, információfeldolgozás</i></p>	IKT eszközök, filmek, képek, építőjátékok, közetgyűjtemény	15

5.	<p>Az ember megismerése és egészsége</p>	<p>Az érzékszervek védelme és tisztasága. Orvosi ellátás. Fertőző és járványos betegségek, védőoltás. Alapfokú elsősegélynyújtás. <i>Egyedfejlődés</i> Az emberi egyedfejlődés szakaszai. Serdülőkori változások. Serdülőkorra jellemző tulajdonságok közötti hasonlóságok keresése. Személyes higiénia, testápolás. Veszélyhelyzetek felismerése otthon, az iskolában és közlekedésben. Teendők elsősegélynyújtás estén, orvosi segítségnyújtás elfogadása, mentőhívás. Szituációs gyakorlatok. Kulcsfogalmak: <i>Testméret, testalkat, tápanyag, testi és érzékszervi sérülés, járvány és fertőzés, betegség, elsősegélynyújtás, gyógyítási mód, magatartás.</i></p>	<p>IKT eszközök, elsősegély doboz, filmek, képek,</p>	15
6.	<p>Környezet, fenntarthatóság.</p>	<p><i>A környezeti rendszerek állapota, védelme, fenntarthatósága</i> A környezeti állapot és az ember egészsége. A környezetszennyezés jellemző esetei, következményei (levegő-, víz-, talajszennyezés). Az élőhelyek pusztulásának okai, következményei. Megtartás lehetőségei. Veszélyeztetett fajok védelme (túzok, parlagi sas, fekete gólya, pilisi len, magyar kökércsin). Energiatakarékosság. Szelektív hulladékgyűjtés. Kulcsfogalmak: <i>környezet szennyeződés, veszélyeztetett faj, energiatakarékosság, szelektív hulladékgyűjtés</i></p>	<p>IKT eszközök, képek, videók, atlasz</p>	10
7.	<p>Tájékozódás az időben</p>	<p>Időrend Földrajzi-környezeti folyamatok, földtörténeti események időrendje regionális példák alapján. Kulcsfogalmak: <i>Napi, évi, történelmi és földtörténeti időegység, tengely körüli forgás, Nap körüli keringés; évszak, napszak, váltakozás.</i></p>	<p>IKT eszközök, időszalag, makett, földgömb, képek, videók</p>	3
8.	<p>Tájékozódás a környezet anyagairól és jelenségeiről</p>	<p><i>Tájékozódás a környezet anyagairól és jelenségeiről</i> Anyagok, anyagi rendszerek A tanulók szűkebb és tágabb környezetében előforduló ásványok és közetek, nyersanyagok és energiahordozók, illetve talajtípusok példái, jelentőségük a természetben, a társadalmi-gazdasági életben. Környezetet károsító anyagok és hatásaik. Földrajzi övezetesség. Vízszintes földrajzi övezetesség. Forró és hideg éghajlatú tájak. Égítetek Az égítetek látszólagos mozgása. A Föld mozgásai és ezek következményei. Kulcsfogalmak: <i>Ásvány, közet, energiahordozó, ipari nyersanyag, mészkő, gránit, bazalt, homok, szén, Ráktérítő, Baktérítő; vízszintes földrajzi övezetesség, az égítetek látszólagos mozgása</i></p>	<p>IKT eszközök, képek, videók, térképek, grafikonok, atlasz, információs anyagok és gyűjtemények, közetgyűjtemény</p>	6

9.	<p style="text-align: center;">Tájékozódás a környezet kölcsönhatásairól- A társadalmi-gazdasági élet szerveződése és folyamatai</p>	<p><i>Tájékozódás a környezet kölcsönhatásairól:</i> A társadalmi-gazdasági élet szerveződése. A népesség területi eloszlása, a népességszám és befolyásoló tényezői, regionális különbségek. A kulturális élet földrajzi alapjai (nyelvek, vallások). A termelés természeti feltételei, a természeti erőforrások felhasználása. A gazdasági ágazatok (mezőgazdaság, ipar, szolgáltatások), szerepük a földrészek, térségek, országok gazdasági életében. A világgazdaság szerveződése és működése. Földrészek, országok szerepe a világgazdaságban, fő termékeik. Nemzetközi gazdasági együttműködések és társadalmi-gazdasági szervezetek példái, jellemző tevékenységük. A pénzvilág működése: bevétel és kiadás, fizetőeszközök (nemzeti és közös valuták). <i>Kulcsfogalmak:</i> Népesség, vallás, nyelv, kultúra, településtípus (tanya, falu, város), munkamegosztás, termelés, természeti erőforrás, világgazdaság, nemzetközi gazdasági együttműködés, mezőgazdaság, bányászat, ipar, szolgáltatás, fizetőeszköz, valuta, földrajzi fekvés, szállítási, kereskedelmi útvonal, felszín, éghajlat, vízrajz, gazdasági ágazat, természeti és társadalmi kölcsönhatás, környeztkárosító hatás, mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, hegyvidék, bányakincs, kitermelés, hőerőmű, környezetszennyezés</p>	<p>IKT eszközök, térkép, digitális lexikon, tematikus képanyagok, grafikonok, diagrammok, ébrák</p>	12
10.	<p>Szabadon tervezhető órakeret</p>	<p>Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét</p>	<p>projekt során használt eszközök</p>	5

A továbbhaladás feltételei a hatodik évfolyam végén:

- Aktív részvétel a kísérletek végzésében.
- Tanult és vizsgált anyagok jellemző tulajdonságainak ismerete.
- Kölcsönhatások, változások, folyamatok ismerete a mindennapi környezetben.
- Egyre önállóbb tapasztalatszerzés, a tapasztalatok megfogalmazása és lejegyzése írásban és rajzban.
- Ismeretek a különféle energiaforrásokról, törekvés az energiatakarékos életmódra.
- Környezetünkben található egyes természeti és technikai rendszerek ismerete.
- Életközösségek élő és élettelen összetevőinek megkülönböztetése, ismeretek az élőlények, az emberi test felépítéséről.
- Az egészséges életmód feltételeinek ismerete.
- Aktív részvétel a környezetvédő tevékenységekben.
- Tájékozottság a Naprendszerrel, a bolygókról. Térképismeret, térképhasználat.
- IKT-eszközök használata.
- A közvetlen földrajzi térben való tájékozódáshoz szükséges topográfiai fogalmakat a tanuló felismeri a térképen és a földgömbön.
- Látja a térkép és a valóság kapcsolatát. Ismeri a Föld alakját.
- Megérti, hogy a térkép a valóság sajátos ábrázolása. Tud tájékozódni egyszerű térkép, térképvázlat alapján. Segítséggel képes műveletvégzésre a térképen, földgömbön.
- Képes elemi térképolvasásra (felismerés, keresés) és szemléleti térképolvasásra.
- Ismeri a történelmi és a földtörténeti időegységek időnagyságrendi és időtartambeli különbözőségét.
- A tanuló megérti, hogy a Föld története sokkal régebben kezdődött, mint az emberiségé.
- Tudja, hogy összefüggés van a Föld mozgásai és az időszámítás között.
- Tudja, hogy a felszín folyamatos változásban van. Ismeri a hegységképződési folyamatokat.
- A fenntartható fejlődés érdekében belátja a nyersanyagok és energiahordozó-készletek végelessége miatti takarékoság szükségességét.
- Az energiatakarékos magatartás szükségességét megérti, követését elfogadja.
- Belátja az emberiség jövője, fennmaradása szempontjából fontos problémákat: ivóvízkészletek és energiaforrások biztosítása. Ismer a földrajzi környezetre kifejtett emberi hatásokat, és azokból adódó problémákat.
- Ismeri Magyarország nagytájainak átfogó természet- és gazdaságföldrajzi jellegzetességeit.
- Képről megismeri lakóhelye és a főváros nevezetes épületeit.
- Magyarország tipikus tájait képről szóban képes jellemezni.

Természettudomány 7. évfolyam

Kiemelt célok:

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknak az ismeretelsajátítási folyamat során olyan tudásrendszerek alapjait kell kiépíteniük, amely alkalmas a mindennapi tevékenységben való felhasználásra. A tanulók ismeretelsajátításában a természeti környezeti világ elemi megismerésének lehetősége tűzhető ki célul. A folyamat során kiemelt figyelmet kell fordítani a kapcsolatrendszerek feltárására, az élő és élettelen természet szoros kölcsönhatásaira, az ember és természet összetartozására, egymásrataltságára, az ember természetben betöltött helyének és szerepének felismerésére. A tanterv célja a tájhoz, a hazához, a közösséghez tartozás örömeinek, felelősségének és érzelmi biztonságának kialakítása közben a térbeli és időbeli tájékozódó képesség fejlesztése. A kémia tanítás célja, hogy sajátos eszközeivel járuljon hozzá a tanulók a természetről, a környezettől, a környezetéről alkotott világlképének alakításához. A tanulók érdeklődésének felkeltése a kémiai ismeretek elsajátítása iránt az egyik legfontosabb motivációs feladat. A fizikai ismeretek elsajátítása során cél a korszerű fizikai szemléletmódra nevelés, a környezettudatos gondolkodás és cselekvés iránti nyitottság kialakítása, a gazdaság környezetkárosító hatásának és a környezetvédelmi törekvések összefüggéseinek felismertetése, a természeti, a gazdasági, valamint a társadalmi folyamatok közötti összefüggések felismertetése. A biológia tanításának célja megismertetni a természeti, a gazdasági, valamint a társadalmi folyamatok közötti összefüggéseket, lehetővé tenni, hogy a tanulók a természettudományos jelenségek körében vizsgálódásra törekedjenek.

Tantárgy feladatai:

A Természettudomány és földrajz műveltségterület fejlesztési feladatai a Nat-ban tudásterületekre tagolódnak. A kialakított szerkezet egyrészt diszciplináris szerveződésű, másrészt támogatja az integrált szemléletet, valamint hangsúlyozza a kiemelt fejlesztési célokat. Segíti a részletes fejlesztési feladatok integrált szemléletű és célszerű megfogalmazását. Segíti a képességek, a gondolkodás fejlesztését, elemi szinten a természetismeret, a speciális technikai, gazdasági, társadalmi, etikai alkalmazások közötti kapcsolatok, összefüggések feltárását. A mindennapi tevékenységben a környezetkímélő, takarékos magatartás általánossá válása, a természeti és épített környezet iránti szeretet és megóvása. A munka szerepének értékelése az ember életében. A szociális értékelés fejlesztése. Részvétel az iskolában, lakóhelyén, tágabb környezetben rendezett környezetvédelmi rendezvényeken, akciókban. A hatékony tanulási módszerek elsajátítása teszi lehetővé az egyre bővülő, önálló ismeretszerzést könyvekből, internetről és más forrásokból. A pedagógus feladata az interaktív tanulási technikák kialakításának segítése, a motivációt és az érdeklődést fenntartó tanulásszervezési eljárások alkalmazása. Miközben a tantárgy tanulása során a tanulók megismerik a természeti környezetet, változásának és elemeinek kölcsönös egymásra hatásában kifejeződő törvényszerűségeket, gyakorlottá válnak a térképolvasásban. Tájékozódási lehetőséget kapnak Magyarország, Európa és a távoli kontinensek vonatkozásában is.

Éves óraszám:

180

Heti óraszám:

5

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógy pedagógus

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV (Kémia)

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	<p style="text-align: center;">Anyag, energia, információ</p>	<p>Tudomány: Müller Ferenc, Hevesi György, Irinyi János munkássága. Anyagok: Balesetmentes kísérletezés. A kísérletezés eszközei. A kísérletezés a megismerés és felfedezés tevékenysége. A tárgyak anyagának minőségi és mennyiségi jellemzői. A hétköznapi életben gyakori keverékek, vegyületek és elemek. Keverékek, oldatok. Vízen és zsírban oldódó anyagok. (Só, cukor, paprika, víz, zsír, olaj, benzin, aceton, körömlakk, alkohol). Vegyületek (víz, szén-dioxid, szén-monoxid, nátrium-klorid, nitrogén-klorid). Kölcsönhatások, erők. Molekula, atom, atommag (az atomok felépítése, legelemibb szinten, csak érdekességként). A fizikai és kémiai változások megkülönböztetése. Fizikai változások (alak, hőmérséklet, halmazállapot, térfogatváltozások, kémiai változások. Egyesülés, égés, bomlás. Közömbösítés: sav + lúg = só + víz. Sav-bázis reakciók: nátronlúg + sósav = konyhasó + víz meszes víz + szénsav = mészkő + víz (cseppkőbarlang). Energia : A fizikai és kémiai változások energiaviszonyai hétköznapi példákban. Halmazállapot-változás, oldódás, tűzgyújtás. Kulcsfogalmak: <i>Kísérletezés, kísérleti eszköz, szerves és szervetlen anyag, fizikai és kémiai változás, folyamat, só, sav, bázis, elemi összetétel, elem, fotoszintézis.</i></p>	<p>IKT eszközök, különböző anyagok, oldószerek, természettudományos és ismeretterjesztő filmek, modellek, nagyítók, mikroszkóp</p>	<p style="text-align: center;">6</p>

2.	Rendszerek	<p>Tér, idő, nagyságrendek. Az atomok, molekulák mérete. Anyagmennyiség. Tömény és híg oldatok. Kémiai, fizikai folyamatok gyorsítása, lassítása (főzés, hűtés). Rendszer, rendszer és környezete Egy-egy használati tárgy előállítása (papírból, fából, műanyagból, nádból játékok, dísz tárgyak készítése). A fizikai, kémiai tulajdonságok összefüggései.</p> <p>A kísérleti berendezés rendszerként való működése. Sorrendiség, funkció, alá-, fölérendeltségi viszonyok (pl. hevítés: fémtálca, kémcsőfogó, hőmérő, kémcsőállvány, hőforrás).</p> <p>Az égés feltételei. Tűzoltási lehetőségek.</p> <p>Az égés veszélyeire felhívó információs jelek (a dohányzás tiltása, tűzveszélyes hely, robbanásveszély).</p> <p>Természeti rendszerek: A növények életéhez szükséges tápanyagok kémiai tulajdonságai (víz-, szén-dioxid-, oxigén-, kiegészítésként nitrogén-, foszfor-, káliumigény). Fotoszintézis. A talaj tápanyagtartalmának természetes és mesterséges utánpótlása (trágya, műtrágya). korrózióvédelem, oxidáció, <i>fotoszintézis.</i></p> <p>Kulcsfogalmak: <i>Molekula felépítése, oldatfajta, tűz, fotoszintézis, testfelépítő anyag, tápanyag, hőhatás, korrózióvédelem, oxidáció, fotoszintézis.</i></p>	IKT eszközök, kísérleti eszközök	6
3.	Felépítés és működés kapcsolata	<p>Az időjárás: A földi vízkészlet különböző formái (tengervíz, édesvíz, ásványvíz, gyógyvíz, esővíz).</p> <p>A víz körforgása (tengervíz-esővíz kapcsolata).</p> <p>A levegő kémiai összetétele (nitrogén, oxigén, szén-dioxid, nemesgázok).</p> <p>Nap, Naprendszer. A világ anyagi egysége.</p> <p>Kulcsfogalmak: <i>Szerves és szervetlen anyag, elem, fém, ötvözet, só, sav, bázis, természetes és mesterséges anyag, érc, ásvány, kőzetek, vízkő, vízkeménység, vízlágyítás, vízkőoldás, ásványvíz, gyógyvíz, tengervíz, édesvíz, a levegő kémiai összetétele, Naprendszer.</i></p>	IKT eszközök, vízminták	7

4.	Állandóság, változás	<p>A rendszer állapota és változásai A hőmérséklet és nyomás, mint állapotjelző (víz, levegő). Változások Kémiai reakciók többféle szempont szerint: gyors-lassú; egyesülés-bomlás. Oxidáció-redukció (redoxi folyamatok), sav-lúg. Változások iránya: Egyirányú, megfordítható változások, körfolyamatok értelmezése. Szén égetése – szén-dioxid Szénsav előállítása, bomlása Kénssav előállítása, bomlása Mészégetés-mészoltás Mészoldás – cseppkőképződés stb. Egyensúly. Telített oldat, oldódás, kristályosodás. Halmazállapot-változások Kulcsfogalmak: <i>Hőmérséklet, nyomás, kémiai reakció, gyors égés, lassú égés, egyesülés, bomlás, oxidáció, redukció, sav-lúg, szénsav, széndioxid, kénsav, kénssav, sósav, salétomsav, mézségetés, mészoldás, telített-, telítetlen oldat.</i></p>	IKT eszközök, kísérleti eszközök	13
5.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	4

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV (Fizika)

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Anyagok, kölcsönhatások, energia	<p>Anyagok. Sűrűség (anyag, tömeg, térfogat) fogalma. Mérőeszközök. Mérleg, rugós erőmérő. Halmazállapotok, halmazállapot-változások (víz előfordulásai: víz, jég, pára, gőz). Elektromos vezetők, szigetelők, mágnesezhető, nem mágnesezhető anyagok. Kölcsönhatások, erők. Energia fogalma, mértékegysége. (Energia, munkavégző képesség), energiatípusok (víz, szél, nap, fosszilis energiatípusok, atomenergia, elektromos, hő-, mozgási, helyzeti, rugalmas). Energia mértékegysége: J, Kj. Energiaátalakulások, energia megmaradás. Energiatakarékosság. Az erő fogalma, nagysága, iránya, mértékegysége (Rugós erőmérő). Fogalmak: <i>Sűrűség, halmazállapot-változás, anyagi tulajdonság, energiatípusok, kölcsönhatás, mozgásállapot-változás, erőfajta, energiatakarékosság.</i></p>	IKT eszközök, mérőeszközök (mérleg, rugós erőmérő, hőmérő), élelmiszertáblázatok	15

2.	Rendszerek	<p>Természeti rendszerek A Naprendszer objektumai (bolygók, Hold, üstökös, meteorok). A világtér megismerésének eszközei (távcső, űrteleszkóp, robotok, Mars-járó).</p> <p>Fogalmak: <i>Hosszúság-mértékegység, időmértékegység, atom, méretarány, életkor, földtörténeti kor, korszak, bolygó, hold, üstökös, meteor, távcső, űrteleszkóp.</i></p>	<p>IKT eszközök, természettudományos ismeretterjesztő filmek, távcsövek</p>	1
3.	A felépítés és működés kapcsolata	<p>A Föld belső szerkezete (földrengések, rezgéshullámok). Fogalmak: <i>Napenergia, földkéreg, izzó magma, földrengés, hőenergia, hőszugárzás, fényugárzás, fénysebesség, bolygó, Hold (telihold, félhold, újhold), csillagászat.</i></p>	<p>IKT eszközök, természettudományos ismeretterjesztő filmek, atlasz, földrajtkönyv</p>	1
4.	Állandóság és változás	<p>Mozgások jellemzése: Mozgás és nyugalom (viszonylagosság). Egyenes vonalú egyenletes mozgás (út, idő, irány, sebesség, állandó sebesség). Mozgásállapot-változás: Változó mozgások. Egyenletesen változó mozgások. Átlagsebesség. Körmozgás jellemzése. Tengely körüli mozgás. Az erő és a sebességváltozás kapcsolata. Gyorsulás, lassulás. Közlekedési alkalmazások. Balesetvédelem. Változások iránya: Megfordítható és megfordíthatatlan folyamatok. Egyensúlyi állapotra törekvés (centripetális erő). Sportok, karbantartási eszközök használata. Fogalmak: <i>Mozgás, mozgásfajta, mozgásállapot-változás, egyensúlyi állapot, egyszerű gép, termikus kölcsönhatás, nyomás, sebesség, út, idő.</i></p>	<p>IKT eszközök, mérőeszközök, sebességjelző, GPS, háztartási gépek, egyszerű gépek, mérlegek, spot és közlekedési eszközök</p>	11

5.	<p style="text-align: center;">Környezet és fenntarthatóság</p>	<p>A földi időjárás fő jellemzői: Időjárási jelenségek, a földfelszín és az időjárás kapcsolata. Légköri és tengeri áramlatok (Golf-áramlat, szélrendszerek). Az időjárás-előrejelzés. A légkör fizikai tulajdonságai (napsugárzás, hőmérséklet, csapadék). A vízkörforgás fizikai háttere, szél). Csapadékfajták. Légnyomás és mérése (Barométer). Természeti katasztrófák (viharok, földrengések, cunamik kiváltó okai).</p> <p>A kárenyhítés lehetőségei, előrejelzés. Megfelelő viselkedési formák veszélyhelyzetekben. A környezeti rendszerek állapota, védelme, fenntarthatósága A természetkárosítás fajtáinak fizikai háttere (erdőirtás, légszennyezés, vízszennyezés, talaj-, zaj-, fényszennyezés. Útépítés, házépítések, lakóparkok építése. Fenntarthatóság, védelem.</p> <p>Energiatakarékos eljárások, eszközök. (szigetelés, energiatakarékos izzók, berendezések, főzési, fűtési módszerek). Takarékos, kényelmes, biztonságos közlekedés eszközei.</p> <p>Energiatermelés módjai, kockázata. Hazai erőművek. (Fosszilis erőművek, atomerőmű). A szennyezőanyagokkal való szakszerű bánásmód (vegyszerek, tisztítószer, olajok, gyógyszerek, elemek, patronok).</p> <p>Fogalmak: <i>Időjárás, áramlat, szélirány, légnyomás, légkör, természeti katasztrófa, fenntarthatóság, a környezeti rendszerek védelme, energiatakarékosság, szennyező anyag, szelektív hulladékgyűjtés, hulladékkezelés.</i></p>	<p style="text-align: center;">IKT eszközök, kísérleti eszközök,</p>	<p style="text-align: center;">9</p>
6..	<p style="text-align: center;">Szabadon tervezhető órakeret</p>	<p>Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét</p>	<p>projekt során használt eszközök</p>	<p style="text-align: center;">4</p>

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV (Biológia)

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Anyag, energia, információ	<p>Anyag: Az élő rendszerek anyagi összetétele. Kölcsönhatások, erők. Az élőlények alkalmazkodása a gravitációhoz (súly, súlytalanság problémája). Érdekességek: testfelépítésbeli alkalmazkodások a különböző közegben élő állatoknál (pl. áramvonalas hal, úszóhólyag, szőrös talp, csórtípusok, lábtípusok stb.). Energia: A napfény és a földi élet összefüggése. Fotoszintézis. Táplálkozás, légzés szerepe a szervezet energiaellátásában. Az állatok hőháztartása, testhőmérséklet szabályozása. A mozgás, az életmód és az energiaszükséglet (ragadozók – sebesség; növényevők – menekülés). Információ A környezeti jelzések és érzékelésük biológiai jelentősége. (Tollazat, illatok, mozgásképek, testbeszéd, viselkedési formák különböző szituációkban, hangjelzések.). A biológiai információ szerepe az önfenntartásban és fajfenntartásban. A biológiai sokféleségben rejlő információ. Az élőlények különböző alkalmazkodóképességének felismerése (tűrőképesség, fajok és életfeltételek).</p> <p>Fogalmak: <i>Alkalmazkodás, gravitáció, testbeszéd, hang-, szín-, illatjelzés, tűrőképesség, önfenntartás, fajfenntartás, állandó testhőmérséklet, változó testhőmérséklet, az élő szervezet energiaellátása, fotoszintézis, biológiai információ.</i></p>	IKT eszközök, enciklopédiák, lexikonok	7
2.	Rendszerek	<p>Tér és idő: Az élővilág méretskálája (a szerveződési szintek összevetése). Az életközösségek térbeli elrendeződése (zonalitás földrajzi szélesség és tengerszint feletti magasság szerint). Az élővilág törzsfajlásának időskálája, jelentősebb eseményei. (Földtörténet – első élőlények megjelenése).</p> <p>A biológiai óra fogalma, példái (az élő szervezetek belső szabályozottsága, ciklikusság öröklött és tanult megnyilvánulásai). Rendszer, rendszer és környezete. A sejt, a szervezet és az életközösség, mint rendszer (elemek és kapcsolatok).</p> <p>A környezet fogalma, a rendszer és környezet kapcsolata, biológiai értelmezése a sejt, egyed, életközösség és a bioszféra szintjén.</p> <p>A természetföldrajzi környezet és az élővilág összefüggései. Szerveződési szintek, hálózatok. A biológiai szerveződés szintjei (egyed alatti és feletti). A szintek közötti kapcsolatok. (Moszatok szerepe a légkör oxigénháztartásában.). Hálózati elv az élővilágban, biológiai hálózatok.</p> <p>Fogalmak: <i>Méretskála, szerveződési szint, földtörténeti kor, sejt, egyed, baktérium, moszat, szervezet, életközösség, biológiai hálózat.</i></p>	IKT eszközök, természettudományos ismeretterjesztő filmek, nagyító, mikroszkóp, ábrák, képek, modellek, makettek, olvasmányok, szemelvények, elektronikus média	11

3.	<p>Felépítés és működés kapcsolata</p>	<p>Anyagok: A víz biológiai szerepe. Az élőlényeket felépítő szervetlen és szerves anyagok (víz, ásványi anyagok, szénhidrátok, zsírok és olajok, fehérjék, vitaminok) alapvető szerepe. Az élelmiszerek összetétele, tápértéke, az egészséges étrend (tápanyag, tápérték, termékösszetétel).</p> <p>Élőlények: A sejt felépítése (növényi, állati). A növényi és állati szövetek fő típusai. Baktériumok, vírusok.</p> <p>Gombák (egy kalapos gomba példáján). A gombák elhelyezkedése az élőlények csoportjai között.</p> <p>Növények és állatok általános jellemzői (testfelépítés, kültakaró, táplálkozás, légzés, szaporodás, életmód. Testfelépítés, életmód és környezet kapcsolata.</p> <p>Életközösségek: Egyed feletti szerveződési szintek. Fajok egyedei közötti kapcsolatok (csoportos életmód: szerepek, rangsor, együttműködés).</p> <p>Magányos életmód. Fajok közti kapcsolatok. Az életközösségek belső kapcsolatai. A fajok közötti kölcsönhatások típusai egy-egy konkrét példával (együttélés, versengés, élősködés). Életközösségek táplálkozási kapcsolatai, hálózatai: Táplálékláncok; Termelő szervezetek növények; Fogyasztó szervezetek; állatok; Lebontó szervezetek; baktériumok, gombák.</p> <p>Az állatok viselkedésformái (életmódok, életszakaszok, szituációk – táplálkozás, táplálékszerzés, párzás, védekezés).</p> <p>Biomok: A Föld éghajlati övezeteinek jellemzői, a jellegzetes növényvilág kialakulása közötti összefüggés (pl. tajgaerdő fenyői, esőerdő). A növény és állatvilág alkalmazkodási módjai az éghajlati viszonyokhoz (pl. az állatok kültakarója, a növények gyökérzete, levelei). A biomok főbb jellemzői, területi elhelyezkedésük. Az élővilág rendszerezése (egysejtűek, növények, állatok, gombák). Az élővilág elsődleges csoportokra való felosztása. Főbb rendszertani csoportok: faj, évfolyam, törzs.</p> <p>Egysejtűek. Növények országa. Állatok országa. Gombák országa.</p> <p>Az élővilág fajgazdagsága, ennek jelentősége. Evolúció (közel 2 millió ismert és ugyanennyi ismeretlen faj). Szűk és tág tűrőképességű fajok, alkalmazkodás módjai.</p> <p><i>Fogalmak: Víz, szerves, szervetlen anyag, tápanyag, vitamin, a szervrendszer felépítése, egyed és faj, tápláléklánc, evolúció, fotoszintézis.</i></p>	<p>IKT eszközök, filmek, könyvek, képek, ábrák, atlaszok, rendszertani tabló</p>	10
----	---	--	--	----

4.	<p style="text-align: center;">Állandóság és változás</p>	<p>Állapot: Az életközösségek állapotának jellemzése. Élőhelyek, s az ott élő, egymással kapcsolatban álló élőlények (növények, állatok). Sajátos élő és élettelen környezeti feltételek (fajok egyedei közötti, fajok közötti, élő és élettelen összetevők közötti kapcsolatok). Önszabályozás, viszonylagos egyensúly-megújulás. Az ember hatása a bioszférára (káros és hasznos beavatkozások). Globális természeti problémák és következményeik. Változás: Az élőlények mozgásának fizikai jellemzése (erő, munkavégzés). Az állatok mozgása: végtagok, mozgásszervek, mozgásfajták. Az élőlények hőháztartását befolyásoló fizikai változások (hóáramlás, hővezetés, hőszigetelés, hősugárzás). Táplálkozás – belső energia. Hőszigetelés (szőrzet, zsírréteg, faggyús tollazat, pehelytollak). Téli álom: életfolyamatok lassulása. Környezeti hatások – napsugárzás. Csoportos életmód – egymás melegengetése (pingvinek stb.). Nagy melegben – párologtatás, fokozott hőleadás. Az életfolyamatokat kísérő elektromos változások példái (EKG, EEG). Fotoszintézis és a légzés lényege. A termelő szervezetek (növények) szerves anyag előállítás, oxigéntermelése (energiamegkötés). Szénhidrátok szerepe az élővilág energiaellátásában. Tápanyagok elégetése a szervezet sejtjeiben (lassú égés, energia-felszabadulás). Az oxigén az égés feltétele. Az élettani folyamatok hatása a vérnyomásra, pulzusra, vércukorszintre. Életmód, táplálkozás, mozgás, aktivitás, pihenés, testi-lelki egyensúly. Hosszabb idő alatt bekövetkező változások (leszármazás, rokonság, evolúció). Fejlődési folyamat és a mai élővilág sokfélesége (fajok, rokon fajok, családok, rendek, törzsek). Rendszertani alapismeretek. Folyamat: A biológiai szabályozás lényege, mechanizmusai (pulzusszám, vérnyomás, testhőmérséklet). A szabályozott állandó állapot biológiai jelentősége. A működés egyensúlyi állapotának folyamatos biztosítása. Fogalmak: Önszabályozás, viszonylagos egyensúly, megújulás, globális természeti probléma, üvegházhatás, felmelegedés, ózonlyuk, UV-sugárzás, ivóvízkészlet, hőháztartás, belső energia, EKG, EEG, fotoszintézis, szerves anyag, vérnyomás, pulzus, vércukorszint, evolúció, biológiai szabályozás.</p>	<p style="text-align: center;">IKT eszközök, könyvek, lexikonok, filmek, internet, képanyagok, rajzok ábrák, vényomás és vércukorszint mérő</p>	<p style="text-align: center;">15</p>
----	--	--	---	---------------------------------------

5.	Környezet és fenntarthatóság	<p>Globális környezeti rendszerek: A talaj termőképessége, védelme. A talaj sajátos életközössége (baktériumok, egysejtűek, gombák, moszatok, férgek, ízeltlábúak stb.). A tápanyagkészlet folyamatos megújulása. A talajszennyezés forrásai, okai (ipari, háztartási, mezőgazdasági). Az emberi tevékenységek felszínformáló hatásai.</p> <p>Fogalmak: Talaj-, víz-, levegőszennyezés, mezőgazdasági, ipari, háztartási szennyezőanyag, vegyszer, olajszennyezés, mérgező gáz, talajpusztulás, takarékoság, tudatosság, mérlegelés, megfontoltság.</p>	IKT eszközök, kísérleti eszközök, talajminták	2
6.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	4

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV (Földrajz)

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Tájékozódás a földrajzi térben	<p>A tér és ábrázolása: Téregységek Földrajzi fókuszát. Térhierarchia.</p> <p>Térábrázolás: térkép, útvonalrajz, menetvázlat, térképszerű ábrázolások, úti- és helyszínrajz. Térképi ábrázolás elemei – jelkulcsok, méretarány.</p> <p>Térábrázolás</p> <p>Fogalmak: <i>Méretarány, aránymérték, keresőhálózat és földrajzi fókuszát. Kis-, közép-, nagytáj; közigazgatási egység, termelési terület, régió, jelkulcs, topográfiai fogalmak.</i></p>	<p>IKT eszközök, mérőeszközök, térkép</p>	9
2.	Tájékozódás a környezet anyagairól	<p>Geoszféra: A talaj kialakulása; Felszíni és felszín alatti vizek, talajtípusok hazai és regionális példái.</p> <p>Felszíni vizek: vízfolyások, állóvizek, tavak, tengerek és óceánok.</p> <p>A felszín alatti vizek. A felszíni jégtakaró. A víz körforgása. A vízszennyezés, vízvédalom.</p> <p>Földrajzi övezetesség: Vízszintes és függőleges földrajzi övezetesség természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti megnyilvánulásai; Az övezetesség elemeinek kapcsolatai regionális példák.</p> <p>Fogalmak: <i>Ipari nyersanyag, energiahordozó, a nyersanyag- és energiakészletek végelessége. Kőolaj, kőszén, földgáz, vasérc, réz, talajtípus, talajképződés, forrás, patak, folyó, tó, talajvíz, karsztvíz, artézi víz, vízszennyezés, felmelegedés, szélrendszer, forró övezet, hideg övezet, függőleges övezetesség.</i></p>	<p>IKT eszközök, közetminták, térkép, lexikon, földrajzkönyv</p>	10
3.	Tájékozódás a környezet kölcsönhatásairól	<p>A társadalmi-gazdasági élet szerveződése: Településtípusok (tanya, falu, város), jellemző képük, a hozzájuk kötődő tevékenységek, szerepük az országok társadalmi-gazdasági életében, a munkamegosztásban. A gazdasági ágazatok (mezőgazdaság, ipar, szolgáltatások), szerepük a földrészek, térségek, országok gazdasági életében. A földrajzi térben zajló kölcsönhatások és magyarázatuk regionális példák alapján</p> <p>Fogalmak: <i>Településtípus, tanya, falu, város, gazdasági ágazat, fekvés, felszín, éghajlat, vízrajz, mezőgazdaság, bányászat, ipar, szolgáltatás. Fekvés – szállítási, kereskedelmi útvonal. Természeti és társadalmi kölcsönhatás, környezetkárosító hatás. Felszín, éghajlat, vízrajz, mezőgazdaság, erdőgazdálkodás. Hegyvidék, bányakincs, kitermelés, hőerőmű, környezetszennyezés (levegőszennyezés, vízszennyezés). Tengerpart, halászat, közlekedés, szállítás, sóleptelés, elektromosenergia-termelés, idegenforgalom.</i></p>	<p>IKT eszközök, térkép, ismeretterjesztő filmek</p>	12

4.	<p>Tájékozódás a hazai földrajzi, környezeti folyamatokról - A földrajzi tér regionális szerveződése</p>	<p>Magyarország és a Kárpát-medence földrajza: A nemzeti kultúra és a magyarság nemzetközi híre: híres utazók, tudósok, szellemi és gazdasági termékek, történelmi, kulturális és vallási hagyományok, hungarikumok. A lakóhely, a hazai tájak, nagytájak és országrészek: természetföldrajzi jellemzői, természeti, társadalmi erőforrásai, társadalmi-gazdasági folyamatai, környezeti állapotuk. Hazánk természeti adottságai és a társadalmi-gazdasági élet kapcsolatai: közvetlen környezetünk társadalmi-gazdasági élete, a társadalmi-gazdasági élet tájanként eltérő természeti feltételei és lehetőségei, környezettől függő életmódok összehasonlítása, hagyományai, a gazdasági környezet változásai, idegenforgalmi vonzerő, gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok, a környező tájak környezeti állapotának hatása a hazai környezetre, a problémák kezelése. Éghajlati elemek változásai, éghajlat-módosító tényezők, éghajlatok jellemzői, társadalmi-gazdasági hatások hazai és regionális példák alapján. A Kárpát-medence és hegységkerete mint természet- és társadalom-földrajzi egység: a medencejelleg érvénysülése a természeti adottságokban, hatás a gazdasági életben. A tájak természeti, kulturális, néprajzi, gazdaságtörténeti és környezeti értékei, átalakulása. A magyarság által lakott, országhatáron túli területek, tájak közös és egyedi vonásai. A Magyarországon és az országhatárokon kívül élő magyarok viszonya és jogai a közös kultúrához, nyelvhez.</p> <p>Gyorsan iparosodott országok és Ausztrália) földrajzi jellemzői és világgazdasági szerepe.</p> <p>Fogalmak: <i>Északi-sarkpont, Egyenlítő, Déli- sarkpont, térítő, éghajlati övezet: hideg, mérsékelt, forró, monszunvidék, mediterrán táj, tajgavidék, sivatag. Ipari körzet, farm, öntözéses gazdálkodás, oázis.</i></p>	<p>IKT eszközök, térkép, ismeretterjesztő filmek</p>	20
5.	<p>Szabadon tervezhető órakeret</p>	<p>Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét</p>	<p>projekt során használt eszközök</p>	5

A továbbhaladás feltételei a *hetedik* évfolyam végén:

- Alapvető ismeretek a kémiai, fizikai, biológiai jelenségekről, törvényszerűségekről, ezek felhasználása a gyakorlatban, a mindennapi életben, a háztartásban.
- Az élő és élettelen természet legfontosabb kölcsönhatásainak ismerete.
- A megfigyelésekben, kísérletekben önálló, szabálykövető részvétel.
- Egyszerűbb összefüggések megértése, tapasztalatok megfogalmazása szóban, vázlatkészítés.
- Törekvés a tanult szakkifejezések pontos használatára.
- Információk egyre önállóbb gyűjtése és feldolgozása.
- IKT-eszközök használata.
- Tudatos környezetvédelem és egészségvédelem, megoldások keresése a környezet- és egészségkárosítás elkerülésére.
- Az egészségügyi hálózat ismerete.
- Képesség segítségkérésre, segítségnyújtásra.
- Kialakult szabálytudat, képesség az együttműködésre, konfliktuskezelésre, reális önismeret.
- Tájékozódás a földrajzi térben: az eligazodáshoz szükséges topográfiai fogalmak felismerése, megnevezése bármilyen térképen.
- Térképolvasás nagy egyéni különbségekkel: szemléleti térképolvasás segítségével, esetleg következtető térképolvasás.
- A fókálózat segítségével történő helymeghatározás segítségével.
- A szomszédos országok és fővárosaik megnevezése.
- A térképen a tanult tájak megmutatása.
- Elemi szintű tájékozottság a különféle méretarányú és jelrendszerű térképek olvasásában.
- A vízszintes és a függőleges övezetesség kialakulása okainak felfedezése.
- A gazdasági ágazatok szerepének ismerete a földrészek, térségek, országok gazdasági életében.
- A földrajzi térben zajló felismert kölcsönhatások és összefüggések elemi szintű magyarázata.
- Törekvés energiatakarékos magatartásra.
- A természetföldrajzi folyamatok és a történelmi események időnagyságrendi, valamint időtartambeli különbségeinek tudatosulása.
- Az állóvíz és a folyóvíz felismerése képen.
- A tanuló tudja, hogy a víz a természetben állandó körforgásban van.
- Ismeri a környezetvédelem feladatát, a vízszennyezés okait és elkerülésének lehetőségeit.

Természettudomány 8. évfolyam

Kiemelt célok:

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknak az ismeretelsajátítási folyamat során olyan tudásrendszerek alapjait kell kiépíteniük, amely alkalmas a mindennapi tevékenységben való felhasználásra. A tanulók ismeretelsajátításában a természeti környezeti világ elemi megismerésének lehetősége tűzhető ki célul. A folyamat során kiemelt figyelmet kell fordítani a kapcsolatrendszerek feltárására, az élő és élettelen természet szoros kölcsönhatásaira, az ember és természet összetartozására, egymásrataltságára, az ember természetben betöltött helyének és szerepének felismerésére. A tanterv célja a tájhoz, a hazához, a közösséghez tartozás örömeinek, felelősségének és érzelmi biztonságának kialakítása közben a térbeli és időbeli tájékozódó képesség fejlesztése. A kémia tanítás célja, hogy sajátos eszközeivel járuljon hozzá a tanulók a természetről, a környezet anyagairól, folyamatairól alkotott világlképének alakításához. A tanulók érdeklődésének felkeltése a kémiai ismeretek elsajátítása iránt az egyik legfontosabb motivációs feladat. A fizikai ismeretek elsajátítása során cél a korszerű fizikai szemléletmódra nevelés, a környezettudatos gondolkodás és cselekvés iránti nyitottság kialakítása, a gazdaság környezetkárosító hatásának és a környezetvédelmi törekvések összefüggéseinek felismertetése, a természeti, a gazdasági, valamint a társadalmi folyamatok közötti összefüggések felismertetése. A biológia tanításának célja megismertetni a természeti, a gazdasági, valamint a társadalmi folyamatok közötti összefüggéseket, lehetővé tenni, hogy a tanulók a természettudományos jelenségek körében vizsgálódásra törekedjenek.

Tantárgy feladatai:

A Természettudomány és földrajz műveltségterület fejlesztési feladatai a Nat-ban tudásterületekre tagolódnak. A kialakított szerkezet egyrészt diszciplináris szerveződésű, másrészt támogatja az integrált szemléletet, valamint hangsúlyozza a kiemelt fejlesztési célokat. Segíti a részletes fejlesztési feladatok integrált szemléletű és célszerű megfogalmazását. Segíti a képességek, a gondolkodás fejlesztését, elemi szinten a természetismeret, a speciális technikai, gazdasági, társadalmi, etikai alkalmazások közötti kapcsolatok, összefüggések feltárását.

A mindennapi tevékenységben a környezetkímélő, takarékos magatartás általánossá válása, a természeti és épített környezet iránti szeretet és megóvása. A munka szerepének értékelése az ember életében. A szociális értékelés fejlesztése. Részvétel az iskolában, lakóhelyén, tágabb környezetben rendezett környezetvédelmi rendezvényeken, akciókban.

A hatékony tanulási módszerek elsajátítása teszi lehetővé az egyre bővülő, önálló ismeretszerzést könyvekből, internetről és más forrásokból.

A pedagógus feladata az interaktív tanulási technikák kialakításának segítése, a motivációt és az érdeklődést fenntartó tanulásszervezési eljárások alkalmazása.

Miközben a tantárgy tanulása során a tanulók megismerik a természeti környezetet, változásának és elemeinek kölcsönös egymásra hatásában kifejeződő törvényszerűségeket, gyakorlottá válnak a térképolvasásban. Tájékozódási lehetőséget kapnak Magyarország, Európa és a távoli kontinensek vonatkozásában is.

Éves óraszám:

180

Heti óraszám:

5

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV (Kémia)

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Anyag, kölcsönhatás, energia, információ	<p>A periódusos rendszer. Mengyelejev. Elemek. Fémek, nem fémek tulajdonságai.</p> <p>Vegyületek csoportosítása.</p> <p>Fém, fém-oxid-bázis, nemesfém, nemesfém-oxid – sav, sók.</p> <p>Indikátoros vizsgálatok (citromlé, ecetes víz, szappan, sóoldat, cukoroldat).</p> <p>Lúgos, savas kémhatás.</p> <p>Balesetvédelem.</p> <p>Indikátoros vizsgálatok (citromlé, ecetes víz, szappan, sóoldat, cukoroldat).</p> <p>Lúgos, savas kémhatás.</p> <p>Balesetvédelem. Információ</p> <p>Az elemek és vegyületek kémiai jelölése. Vegyjel, néhány elem vegyjele. Szóegyenletek (Pl. NaOH, vagyis nátrium-hidroxid; NaCl, vagyis konyhasó; HCl, vagyis sósav stb.).</p> <p>Fogalmak: <i>Kísérletezés, kísérleti eszköz, szerves és szervetlen anyag, fizikai és kémiai változás, folyamat, só, sav, bázis, elemi összetétel, elem, fotoszintézis.</i></p>	<p>IKT eszközök, különböző anyagok, oldószerek, természettudományos és ismeretterjesztő filmek, modellek, nagyítók, mikroszkóp</p>	7
2.	Rendszerek	<p>A talaj tápanyagtartalmának természetes és mesterséges utánpótlása (trágya, műtrágya).</p> <p>Az állatok és az ember életéhez szükséges anyagok (szénhidrátok, szőlőcukor, keményítő, rostok /cellulóz/, zsírok, olajok, fehérjék, szerves savak, csersav, citromsav, víz, oxigén, ásványi anyagok).</p> <p>Épített rendszerek</p> <p>Fémek általános jellemzői, előállításuk (vas, alumínium, réz...).</p> <p>Vas- és alumíniumkohászat.</p> <p>Fontosabb ötvözetek (acél, sárgaréz, bronz...). Korrózióvédelem (festés, olajozás, ötvözés, rozsdamentes acél).</p> <p>Fogalmak: <i>Molekula felépítése, oldatfajta, tűz, fotoszintézis, testfelépítő anyag, tápanyag, hőhatás, korrózióvédelem, oxidáció, fotoszintézis.</i></p>	<p>IKT eszközök, kísérleti eszközök</p>	7

3.	Felépítés és a működés kapcsolata	<p>Szervetlen és szerves anyagok A mindennapokból ismert anyagok (elemek, fémek, ötvözetek, sók, savak, bázisok, természetes és mesterséges anyagok) fizikai és kémiai tulajdonságai. Felhasználásuk. A Föld. Érc, ásványok, hegységképző kőzetek. Vízkeménység, vízlágyítás, vízköoldás kémiai alapjai. Háztartási gépek védelme, természetbarát megoldások. Bartlangképződés (enyhén savas esővíz, lúgos mészköoldás, cseppkőképződés, Aggteleki-karszt, Pálvölgyi-cseppkőbarlang stb.). Fogalmak: Szerves és szervetlen anyag, elem, fém, ötvözet, só, sav, bázis, természetes és mesterséges anyag, érc, ásvány, kőzetek, vízkő, vízkeménység, vízlágyítás, vízköoldás, ásványvíz, gyógyvíz, tengervíz, édesvíz, a levegő kémiai összetétele, Naprendszer.</p>	IKT eszközök, vízminták	7
4.	Az ember megismerése és egészsége	<p>Önfenntartás. Legfontosabb tápanyagok összetétele (molekulák, víz). Magatartás. Energiatartalom alkotórészei, kémiai tulajdonságai, hatása. Drog, kávé, kóla, szerves oldószerek kémiai hatása. Egészség: Egészséges táplálkozás. Zsírok, cukrok szerepe a helyes táplálkozásban, túlfogyasztás. Élelmiszerek tápanyag- és energiatartalma. Tápanyagtáblázatok. Veszélyes anyagok a háztartásban (vízköoldó, hypó, fagyálló folyadékok, zsíroló vegyszerek, tisztítószer, gyógyszerek). Fogyasztóvédelem, szavatosság. Fogalmak: Tápanyag, zsírban, vízben oldódó vitamin, élvezeti szer, energiatartalom, táplálékpíramis, tápanyagtáblázat, használati utasítás, fogyasztóvédelem, szavatosság, vegyszer, tisztítószer, gyógyszer.</p>	IKT eszközök, ismeretterjesztő filmek, kísérleti eszközök, piktogramok	16
5.	Környezet és fenntarthatóság	<p>Élő és élettelen környezeti tényezők A víz- és a levegő tisztasága. Szennyező források és a szennyezés megelőzésének mindennapi, végrehajtható formái. Helyes szokások. A környezeti rendszerek állapota, védelme, fenntarthatósága. Környezeti terhelés (szennyező, mérgező anyagok). Szelektív hulladékgyűjtés. Lomtalanítás, hulladékudvarok. Veszélyes hulladék. Anyag- és energiatakarékosság. Energiatakarékos izzók, áramtalanítás, vízcsap-elzárás, felesleges fűtés, helyes szellőztetés. Kulcsfogalmak:</p>	IKT eszközök, vízminták,, szemléltető képek, ábrák	9
10.	Szabadon tervezhető órakeret	Projekt napok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	4

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV (Fizika)

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Rendszerek	<p>Tér, idő, nagyságrendek. Hosszúság és idő mértékegységei.</p> <p>Atomi méretek (méretarányos szemléltetés).</p> <p>Jellegzetes rövid és hosszú időskálák a természetben (emberi skála, földtörténet, fényév).</p> <p>Hierarchikus rendszerek és hálózatok</p> <p>Példák hálózatokra (elektromos hálózat, internet). Szerkezetek (pl. kerékpár). Épített rendszerek</p> <p>Példák: energiaellátás, információs rendszerek, közlekedés, települések.</p> <p>Fogalmak: <i>Hosszúság-mértékegység, időmértékegység, atom, méretarány, életkor, földtörténeti kor, korszak, bolygó, hold, üstökös, meteor, távcső, űrteleszkóp.</i></p>	<p align="center">IKT eszközök, mérőeszközök, ismeretterjesztő filmek</p>	6
2.	Felépítés és működés kapcsolata	<p>A Nap. A Nap hő- és fényenergiájának hatása a földi életre. (hőterjedés – sugárzás, a fény fizikai jellemzői).</p> <p>Napenergia-termelés, felhasználás (megújuló energiaforrás, napkollektorok). A mindennapokban használatos, napenergiával működő eszközök (pl. számológépek).</p> <p>Naprendszer: Bolygók, holdak és a rajtuk uralkodó fizikai viszonyok. A Hold jellemzői, fázisai (telihold, félhold, újhold).</p> <p>Fogalmak: <i>Napenergia, földkéreg, izzó magma, földrengés, hőenergia, hőszugárzás, fényenergia, fénysebesség, bolygó, Hold (telihold, félhold, újhold), csillagászat.</i></p>	<p align="center">IKT eszközök, távcső, ismeretterjesztő filmek, lexikon, enciklopédia</p>	6
3.	Állandóság és változás	<p>Egyensúly: Tömegmérés, mérleg.</p> <p>Egyszerű gépek (egyoldalú, kétoldalú emelők, csigák). Termikus egyensúly.</p> <p>Energiamegmaradás törvénye elemi szinten. (Testek belső energiájának változásai).</p> <p>Nyomás: Szilárd testek nyomása (nyomóerő, nyomott felület). Nyomás a folyadékokban. Nyomás a légnemű anyagokban.</p> <p>Fogalmak: <i>Mozgás, mozgásfajta, mozgásállapot-változás, egyensúlyi állapot, egyszerű gép, termikus kölcsönhatás, nyomás, sebesség, út, idő.</i></p>	<p align="center">IKT eszközök, mérőeszközök</p>	6

4.	<p style="text-align: center;">Az ember megismerése és egészsége</p>	<p>Az energia szerepe az élővilágban. Táplálkozás – energiafelhasználás. A táplálék mint energiahordozó. Az élelmiszerek fő tápanyagai, élettani szerepük. Zsírok, olajok, szénhidrátok – fűtőanyagok. Fehérjék – építőanyagok. A biológiai mozgás fizikai alapjai A sport szerepe az ember életében. Magasugrás, súlylökés, úszás, labdarúgás, stb. Erőhatások, energiafelhasználás. Az érzékelés fizikája: A fény, a színek. A fény terjedése, fénytörés, szivárvány. A látás alapja, a szemlencse működése. Lencsék, domború, homorú lencsék, nagyítók. Látáshibák és javításuk (rövidlátás, távollátás). Szemüveghasználat. Látásvédelem – egészségvédelem. (Túlzott és gyenge fény, erős napfény, hegesztés). A hang, ultrahang szerepe az élővilágban. A hallás fizikai alapjai (hangrezgés, hanghullámok, hangterjedések). Káros környezeti hatások, zajszennyezés. Erős hanghatással járó foglalkozások. Védőfelszerelések. Az elektromos áram hatása az élő szervezetre. Veszélyek (áramütés). Veszélyt jelző táblák, információk. Érintésvédelmi ismeretek (konnektor, védődugók). Az elektromosság felhasználása a gyógyászatban. Fogalmak: Tápanyag, energiahordozó, erőnléti állapot, fénytörés, lencse, képalkotás, hangterjedés, zajszennyezés, érintésvédelem.</p>	<p>IKT eszközök, vitamin táblázat, orvosi lexikon</p>	14
10.	<p>Szabadon tervezhető órakeret</p>	<p>Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét</p>	<p>projekt során használt eszközök</p>	4

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV (Biológia)

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	A felépítés és a működés kapcsolata	<p>Nap, Naprendszer. A napsugárzás és a földi élet közötti összefüggés (hősugárzás, fénysugárzás). Fotoszintézis. Szűk és tág tűrőképességű fajok, alkalmazkodás módjai.</p> <p><i>Fogalmak: Víz, szerves, szervetlen anyag, tápanyag, vitamin, a szervrendszer felépítése, egyed és faj, tápláléklánc, evolúció, fotoszintézis.</i></p>	IKT eszközök, lexikon	1
2.	Az ember megismerése	<p>Testkép, testalkat, mozgásképesség Testalkat változása a növekedés során. Testkép-zavarok. Az ember szervrendszerei Szervek. Elhelyezkedésük. Mozgás: aktív és passzív szervrendszere. Mozgás és életmód kapcsolata. Normál testsúly tartása és a rendszeres mozgás. Gyakori mozgásszervi elváltozások, sérülések, és megelőzésük. A mozgásszegény életmód következményei. Táplálkozás: szervei, emésztési folyamatok. A tápcsatorna betegségei. A légzés: szervei, működése. A légzőszervek gyakori betegségei. Védekezés egyszerű gyógymódokkal. Keringés: szervei, működése. Kiválasztás szervei. Önfenntartás Érzékszervek: A bőr funkciói, bőrbetegségek, bőrápolás, a bőr védelme. A központi és környéki idegrendszer főbb részei. Érzékszervek: látás, hallás, egyensúlyszerv, ízlelés, szaglás szervei. Minőségi, mennyiségi táplálkozás. A táplálkozás hatása a keringésre, légzésre, anyagcserére. Idegi, hormonális szabályozás. Szaporodás, egyedfejlődés: Szaporodási szervrendszerek. Nemi jellegek. Menstruáció, szexualitás. A szexualitás egészségügyi szabályai, fogamzásgátlás. Méhen belüli fejlődés, születés, születés utáni élet. Semmelweis Ignác, az anyák megmentője. Egészség: Orvosi ellátásokkal kapcsolatos ismeretek. Szűrővizsgálat, védőoltás. Az egészséges életmód megőrzéséhez szükséges életvitel. Alapfokú elsősegélynyújtási ismeretek. Betegjogok. Magatartás: A személyiség összetevői, értelmi képességek, érzelmi adottságok, önismeret, önfejlesztés fontossága, viselkedési normák, szabályok szerepe. Családi és egyéni (személyi) kapcsolatok jelentősége. Tanulás szerepe.: A serdülőkor érzelmi, szociális és pszichológiai jellemzői. Családi és iskolai agresszió, önzetlenség, alkalmazkodás, áldozatvállalás, konfliktuskezelés, probléma-feloldás. Fogalmak: Test, szervezet, szervrendszer, betegség, védekezés, megelőzés, szexualitás, orvosi ellátás, öröklődés, magatartás, önismeret, norma, szabály, serdülőkor.</p>	IKT eszközök, lexikon,	33

3.	Környezet és fenntarthatóság	<p>Környezeti tényezők</p> <p>Az éghajlat hatása az épített környezetre (hőszigetelés). Felelős fogyasztói szemlélet. Az élőlényekre ható élettelen környezeti tényezők (levegő, víz, talaj, hőmérséklet), az alkalmazkodás módjai. A környezeti rendszerek állapota, védelme, fenntarthatósága. A környezeti állapot és az ember egészsége közötti összefüggés (testi-lelki egészség).</p> <p>A környezetszennyezés jellemző esetei és következményei (talaj, víz, levegőszennyezés).</p> <p>Emberi, ipari, háztartási, mezőgazdasági tevékenységek környezetszennyező hatásai.</p> <p>Az élőhelyek pusztulásának okai, következményei, a fenntartás lehetőségei (aktív természetvédelem)</p> <p>Szelektív hulladékgyűjtés</p> <p>A tudatos fogyasztói szokások (takarékoság, tudatosság, megfontoltság, előrelátás).</p> <p>A fenntarthatóság fogalma, az egyéni és közösségi cselekvés lehetőségei (pl. lakóhely és környékének gondozása, szépítése).</p> <p><i>Fogalmak: Talaj-, víz-, levegőszennyezés, mezőgazdasági, ipari, háztartási szennyezőanyag, vegyszer, olajszenyezés, mérgező gáz, talajpusztulás, takarékoság, tudatosság, mérlegelés, megfontoltság.</i></p>	IKT eszközök, térkép,	16
10.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	4

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV (Földrajz)

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Tájékozódás az időben	<p>Az idő: Időegységek. Példák a rövidebb és hosszabb távú természeti, társadalmi és környezeti folyamatokra. A Föld története. Napi időszámítás, évi időszámítás, a naptár, időeltolódás.</p> <p>Időrend: Földrajzi-környezeti folyamatok, földtörténeti események időrendje regionális példák alapján.</p> <p>Fogalmak: <i>Földrajzi-környezeti folyamat; földtörténeti esemény, nap, évszak, napi és évi időszámítás, naptár.</i></p>	<p>IKT eszközök, ismeretterjesztő filmek, térkép, lexikon</p>	9
2.	Tájékozódás a környezet anyagairól	<p>Anyagok, anyagi rendszerek. A tanulók szűkebb és tágabb környezetében előforduló ásványok és kőzetek, nyersanyagok és energiahordozók, illetve talajtípusok példái, jelentőségük a természetben, a társadalmi-gazdasági életben: kőolaj, kőszén, földgáz, vasérc, réz. Környezetet károsító anyagok és hatásaik.</p> <p>Fogalmak: <i>Ipari nyersanyag, energiahordozó, a nyersanyag- és energiakészletek végessége. Kőolaj, kőszén, földgáz, vasérc, réz, talajtípus, talajképződés, forrás, patak, folyó, tó, talajvíz, karsztvíz, artézi víz, vízszennyezés, felmelegedés, szélrendszer, forró övezet, hideg övezet, függőleges övezetesség.</i></p>	<p>IKT eszközök, kőzetminták, lexikon</p>	6

3.	<p>Tájékozódás a hazai földrajzi, környezeti folyamatokról - A földrajzi tér regionális szerveződése</p>	<p>Európa: Európa földrajzi-környezeti jellemzői ok-okozati összefüggéseikben: természetföldrajzi kép (fekvés, határok, domborzat, felszínformálódás, éghajlat, vízrajz, természetes élővilág, talaj, tájak); társadalom-földrajzi kép (népesség, települések, életmódok, termelés, kereskedelem, infrastruktúra; környezeti kép (állapot, problémák, lehetséges megoldások).</p> <p>Az Európai Unió mint gazdasági szerveződés; az európai kulturális sokszínűség földrajzi alapjai</p> <p>A kontinensrészek (Észak-Európa, Nyugat-Európa, Dél-Európa, Közép-Európa, Kelet-Európa) földrajzi jellemzői, különböző életterek közös és egyedi földrajzi-környezeti jellemzői, azok okai és következményei.</p> <p>Az egyes kontinensrészek meghatározó jelentőségű országainak (Németország, Franciaország, Egyesült Királyság, Oroszország, Olaszország, Észak-Európa országai, Lengyelország, Csehország) egyedi földrajzi-környezeti jellemzői, azok okai és következményei.</p> <p>A hazánkkal szomszédos országok földrajzi-környezeti jellemzői, jelentőségük a világban, társadalmi-gazdasági kapcsolataik hazánkkal.</p> <p>Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok.</p> <p>Afrika, Amerika, Antarktika, Ausztrália és Óceánia, Ázsia természetföldrajzi jellemzői (fekvés, határok, domborzat, felszínformálódás, éghajlat, vízrajz, természetes élővilág, talaj, tájak); társadalom-földrajzi sajátosságai (népesség, települések, életmódok, termelés, kereskedelem, infrastruktúra); környezeti állapota (problémák, lehetséges megoldások, védett értékek); a természetföldrajzi övezetesség elemei, összefüggései, hatása a társadalmi-gazdasági életre, a környezetre.</p> <p>Az egyes kontinensek tipikus tájainak (esőerdő, szavanna, sivatag, monszuntáj, füves puszták területe, tajga, sarkvidék; farmvidék, ültetvény, öntözéses gazdálkodás területe, oázis, átalakuló ipari körzet, kikötőövezet) természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti jellemzői, az adottságok társadalmi hasznosítása, jellemző életmódja.</p> <p>A távoli kontinensek meghatározó jelentőségű országai, országcsoportjainak (trópusi Afrika országai, arab világ, USA, Brazília, Kína, India, Japán, Délkelet-Ázsia gyorsan iparosodott országai és Ausztrália) földrajzi jellemzői és világ gazdasági szerepe.</p> <p>Fogalmak: Északi-sarkpont, Egyenlítő, Déli-sarkpont, tértítő, éghajlati övezet: hideg, mérsékelt, forró, monszunvidék, mediterrán táj, tajgavidék, sivatag. Ipari körzet, farm, öntözéses gazdálkodás, oázis.</p>	IKT eszközök, térkép,	10
----	---	---	-----------------------	----

4.	Tájékozódás a regionális és a globális földrajzi, környezeti folyamatokról	<p>Globális problémák: Az életminőség különbségeinek példái: az éhezés és a szegénység által leginkább veszélyeztetett országok, térségek; az urbanizálódás folyamata és jelenségei.</p> <p>Fenntarthatóság: Fogyasztási szokások változása; környezet tudatosság, energiatakarékosság, hulladékkezelés, szelektív hulladékgyűjtés, biotermékek; személyes és közösségi cselekvési lehetőségek; tudatos vásárlói magatartás.</p> <p>Védett hazai és nemzetközi természeti értékek példái.</p> <p>Kulcsfogalmak: <i>Környezet tudatosság, energiatakarékosság, szelektív hulladékgyűjtés, biotermék.</i></p>	IKT eszközök, lexikon, természetismeret filmek, térkép	12
5.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	3

A továbblépés feltételei a nyolcadik évfolyam végén:

- Alapvető ismeretek a kémiai, fizikai, biológiai jelenségekről, törvényszerűségekről, ezek felhasználása a gyakorlatban, a mindennapi életben, a háztartásban.
- Az élő és élettelen természet legfontosabb kölcsönhatásainak ismerete.
- A megfigyelésekben, kísérletekben önálló, szabálykövető részvétel.
- Egyszerűbb összefüggések megértése, tapasztalatok megfogalmazása szóban, vázlatkészítés.
- Törekvés a tanult szakkifejezések pontos használatára.
- Információk egyre önállóbb gyűjtése és feldolgozása.
- IKT-eszközök használata.
- Tudatos környezetvédelem és egészségvédelem, megoldások keresése a környezet- és egészségkárosítás elkerülésére.
- Az egészségügyi hálózat ismerete.
- Képesség segítségkérésre, segítségnyújtásra.
- Kialakult szabálytudat, képesség az együttműködésre, konfliktuskezelésre, reális önismeret.
- Tájékozódás a földrajzi térben: az eligazodáshoz szükséges topográfiai fogalmak felismerése, megnevezése bármilyen térképen.
- Térképolvasás nagy egyéni különbségekkel: szemléleti térképolvasás segítségével, esetleg következtető térképolvasás.
- A fókuszot segítségével történő helymeghatározás segítségével.
- A szomszédos országok és fővárosaik megnevezése.
- A térképen a tanult tájak megmutatása.
- Elemi szintű tájékozottság a különféle méretarányú és jelrendszerű térképek olvasásában.
- A vízszintes és a függőleges övezetesség kialakulása okainak felfedezése.
- A gazdasági ágazatok szerepének ismerete a földrészek, térségek, országok gazdasági életében.
- A földrajzi térben zajló felismert kölcsönhatások és összefüggések elemi szintű magyarázata.
- Törekvés energiatakarékos magatartásra.
- A természetföldrajzi folyamatok és a történelmi események időnagyságrendi, valamint időtartambeli különbségeinek tudatosulása.
- Az állóvíz és a folyóvíz felismerése képen.
- A tanuló tudja, hogy a víz a természetben állandó körforgásban van.
- Ismeri a környezetvédelem feladatát, a vízszennyezés okait és elkerülésének lehetőségeit.

Testnevelés 1. évfolyam

Kiemelt célok:

A testnevelés célja a motoros tevékenységeken keresztül a gyermekközpontú személyiségfejlesztés, az egyéni motoros képességek, a testi és lelki kondíciók eltérő fejlődési ütemének figyelembe vételével a rendszeres fizikai aktivitás, az egészségtudatos, aktív életvezetésre való szocializáció elősegítése. Ennek érdekében történik a mozgáskészség, a motoros, kondicionális, koordinációs képességek fejlesztése, motiválás a szabadidős sportokban való aktív részvételre, a szociális és emocionális képességek pozitív megerősítése, preventív egészségtudatos életvezetési szokások kialakítása. E célt szolgálja – többek között a külön témakörként tárgyalt és önálló fejlesztési területként megjelölt tánc is. Az iskolás létforma első évében a testnevelés tantárgy fő célja a mozgásformák elsajátíttatása, a mozgás örömeinek felfedeztetése, az egészséges életmódra nevelés és az esetleges testtartásbeli rendellenességek és a mozgásos ügyetlenség korrekciója.

Tantárgy feladatai:

A tanulók testi, lelki, értelmi, érzelmi és szociális fejlődésének biztosítása a játék, a sporttevékenység, illetve a testedzés lehetőségeinek és eljárásainak felhasználásával. Az egészséges életmódot megalapozó ismeretek, szokások átadása és kialakítása. Kiemelt általános fejlesztési feladat jelent az erő, az állóképesség, az ügyesség, a gyorsaság növelése, a koordinációs képesség, a mozgástanulási, a mozgásszabályozó, a mozgásalkalmazkodó, az egyensúlyozó képesség, a ritmus és a téri tájékozódó képesség fejlesztése. Pozitív jellemtulajdonságok – akaratérvő, bátorság, fair play – kialakítása és fenntartása. Habilitációs/rehabilitációs fejlesztési feladat a mozgásigény, kezdeményezőképeség erősítése, motiváció és bátorítás a mozgásos feladatok végrehajtására. Mozdalmas játékokban szabálytartásra, együttműködésre nevelés a játék örömeinek felfedeztetésével. A hatékony és élményszerű tanulást a játékoság biztosításával kell megvalósítani, az egyéni különbségeket szem előtt tartva, differenciáltan. A tanulók teljesítményét, fejlődését mindig önmagához viszonyítva értékeljük.

Éves óraszám:

180 óra

Heti óraszám:

5 óra

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógytestnevelés tanító, tanító testnevelés szakkollégiummal, testnevelő tanár, gyógytestnevelő.

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Motoros képességfejlesztés – edzettség, fittség	Gimnasztika Torna Rendgyakorlatok egyszerűbb formái Határozott formájú gyakorlatok: nyak-, kar-, törzs- és lábgyakorlatok, kéziszer gyakorlatok, egyéb szergyakorlatok egyszerűbb formái. Kulcsfogalmak: Szökdelés, páros láb, jobb-bal, váltott láb, terpeszállás, harántterpesz, fej, törzs, ujj, kéz, kar, karhajlítás, nyújtás, körzés, kéziszer, labda, szalag, tornabot, bordásfal, hátsó és mellső függés, döntés, fordítás, előre, oldalt.	babzsák, karika, különböző méretű labdák, zsámoly, tornapad, szalag, kötél, tenyér és talpformák, IKT eszközök	30

2.	Motoros képességfejlesztés mozgástanulás	<p>Testséma tudatosítását szolgáló játékok: alapvető testhelyzetek utánzással történő másolása, változtatása, testrészek megkülönböztetése, az egyensúly érzékelés-észlelés fejlesztése.</p> <p>Atlétikai elemek: Utánzással feladatok járás, futás közben, egyszerűbb futóiskolai feladatok, szökdelések, ugrások egy és páros lábbal helyben, haladással, gyermekekhez adaptált akadályokkal, állórajt.</p> <p>Torna: Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok alacsony tornaszereken, bordásfalon, kötélen, gyűrűn. Utánzó és egyensúlyozó járások, kúszások, mászások, csúszások. Gurulóátfordulások, tarkóállás egyedi megsegítéssel. Ugrókötelhajtási kísérletek. Dobás, rúgás, gurítási kísérletek távolba, célba, meghatározott irányba.</p> <p>Ismerkedés az úszás alapjaival: Vízi játékok, fújó gyakorlatok vízben, siklás segítséggel.</p> <p>Kulcsfogalmak: Állás, ülés, fekvés, hanyatt, háton, hason, oldalt, járás, távolság, futás, test, kéz, láb, has, hát, fej, szem orr, fül, labda, kocka, baba, séta, forgás, sebesség, gurulás, lengetés, medence, siklás, buborék.</p>	<p>bóják, kölyökatlétika eszközei bordásfal, mászókötel, tornapad, szalag, IKT eszközök, koordinációs létra</p> <p>mozgáskotta eszközkészlete, ugródomb, tornaszőnyegek, gyűrű, svédsekreány, ugrókötel, különböző méretű labdák, különböző célfelületek, karika, alacsony gerenda,</p> <p>vízi játék eszközök</p>	30
3.	Játék	<p>Futó és fogójátékok: egyénileg, párban, egyszerűbb szerekekkel</p> <p>Énekes és mondókás körjátékok: népi gyermekjátékok</p> <p>Sor- és váltóversenyek: szerek nélkül</p> <p>Labdajátékok, versenyek: labdajátékokat előkészítő testnevelési játékok, a labdajátékokra jellemző egyszerű labdakezelési feladatok: gurítás, feldobási és elkapási kísérletek, adogatási kísérletek, labdavezetési próbálkozások kézzel, lábbal rúgás, együttműködésre orientáló labdás játékok versengések egyénileg, csoportosan.</p> <p>Kulcsfogalmak: Fogócska, körjáték, sorverseny, váltóverseny, különböző labdák elnevezései, gurítás, dobás, pattintás, megfogás, elkapás, labdavezetés</p>	<p>IKT eszközök, szalag, körjátékokhoz használható egyszerű tárgyak pl. kendő, mozgáskotta eszközkészlete, megkülönböztető trikók, bóják, fejlettségi szintnek megfelelő akadályok, különböző méretű labdák</p>	35

4.	Versenyzés	<p>Futó- és ugróversenyek: sor-és váltóversenyek, futóversenyek, ugróiskola, ugrókötel próbálkozások</p> <p>Labdás versenyek: a labdajátékok egyszerűbb elemeinek felhasználásával egyéni és fejlettségi szinthez igazodó versenyek, versengések: dobó, rúgó versenyek, kidobó játékok, stb.</p> <p>Kulcsfogalmak: Fogócska, körjáték, sorverseny, váltóverseny, a játékok, sportágak neve, labdák neve, gurítás, dobás, pattintás, megfogás, elkapás, labdavezetés, adogatás, győztes, ellenfél, vesztes, sportszerűség.</p>	<p>ugrókötel, ugróiskola, különböző labdák (szivacskezi, kosár, foci, röplabda), célfelületek, pl. kapuk, karikák, különböző méretű tárgyak célzashoz, kölyökatletika eszközei,</p>	30
5.	Prevenió, életvezetés, egészségfejlesztés	<p>Testi-lelki higiéne: játékos relaxációs gyakorlatok, az egészséges életmód alapelemei: mozgás, táplálkozás, ruházat, tisztálkodás, pihenés, káros hatásokkal kapcsolatos ismeretek és ezek gyakoroltatása szükség esetén segítséggel.</p> <p>Természetben üzhető sportok: tanult tananyagtartalmak szabadban történő gyakoroltatása az időjárás függvényében, balesetvédelem, a szabadban végzett tevékenységek veszélyei.</p> <p>Könnyített testnevelés, tartás-korrekcio:</p> <p>Elváltozások esetén konzultáció az illetékes szakemberekkel, a tanulók egyéni állapotához és elváltozásaihoz igazodó gyakorlatok, testtartásjavító gyakorlatok, preventios gyakorlatok.</p> <p>Kulcsfogalmak: pihenés, tisztálkodás, egészséges ételek, öltözködés, időjárás, veszély, természet, szabad levegő, szabad tér, betegség.</p>	<p>IKT eszközök, különböző labdák, szabadtéri, játszótéri játékok, tornaszőnyegek, preventiohoz használható sporteszközök, tárgyak</p>	20
6.	Tánc	<p>Mozgás-narráció: mozgásos dramatikus játékok, kézjátékok pl. Csináld utánam, Ha én állat lennék, akkor, stb.</p> <p>Tematikus mozgások: különböző mozgások tanári közléssel</p> <p>Népi gyermekjátékok: körjátékok pl. Lánc, lánc, eszterlánc, Kis kacska fürdik, stb.</p> <p>Kulcsfogalmak: állás, ülés, fekvés, hanyatt, háton, hason, oldalt, járás, távolság, futás, test, kéz, láb, has, hát, fej, szem orr, fül, séta, forgás, ritmus, tempó, játék, dal, néptánc, gyermekdal, népdal, hangszer.</p>	<p>IKT eszközök, kendők, szalagok, bot tenyerbe elférő apró tárgyak, ütemet, ritmust adó eszközök, síp, kisebb hangszerek</p>	20
7.	Szabadon tervezhető órakeret	<p>Felkészülés terematletika, Kapkodd a lábad és egyéb sportversenyekre, szabadidős foglalkozások, sportnap, projektnapok pl. Magyar Diák sport Nap, FODISZ Parasport Nap.</p>	<p>projekt során használt eszközök</p>	15

A továbbhaladás feltételei az *első* évfolyam végén:

- Értse meg az alapvető biztonsági és higiénés szabályokat és ezeket próbálja meg betartani, ha szükséges tudjon segítséget kérni.
- Próbálja meg önállóan testrészeit megnevezni, megmutatni.
- Tudja bemutatni a járás és a futás közötti különbséget.
- Tanári bemutatás után tudja az alapvető mozgásformákat, testhelyzeteket leutánozni.
- A tanult játékokat ismerje fel nevük alapján és legyen képes eljátszani.
- A tanórákon használt eszközöket neve alapján ismerje fel.
- Legyen képes bekapcsolódni a közös játékokba, a felmerülő konfliktusokat együttműködően megoldani.
- Az úszásnemek oktatásához szükséges vízbiztonság megszerzése a vízben végzett játékos feladatok során.

Testnevelés 2. évfolyam

Kiemelt célok: A testnevelés célja a motoros tevékenységeken keresztül a gyermekközpontú személyiségfejlesztés, az egyéni motoros képességek, a testi és lelki kondíciók eltérő fejlődési ütemének figyelembe vételével a rendszeres fizikai aktivitás, az egészségtudatos, aktív életvezetésre való szocializáció elősegítése. Ennek érdekében történik a mozgáskészség, a motoros, kondicionális, koordinációs képességek fejlesztése, motiválás a szabadidős sportokban való aktív részvételre, a szociális és emocionális képességek pozitív megerősítése, preventív egészségtudatos életvezetési szokások kialakítása. E célt szolgálja – többek között a külön témakörként tárgyalt és önálló fejlesztési területként megjelölt tánc is. Az iskolás létforma második évében is a testnevelés tantárgy fő célja a mozgásformák elsajátíttatása, a mozgás örömeinek felfedeztetése, az egészséges életmódra nevelés és az esetleges testtartásbeli rendellenességek és a mozgásos ügyetlenség korrekciója.

Tantárgy feladatai: A tanulók testi, lelki, értelmi, érzelmi és szociális fejlődésének biztosítása a játék, a sporttevékenység, illetve a testedzés lehetőségeinek és eljárásainak felhasználásával. Az egészséges életmódot megalapozó ismeretek, szokások átadása és kialakítása. Kiemelt általános fejlesztési feladat jelent az erő, az állóképesség, az ügyesség, a gyorsaság növelése, a koordinációs képesség, a mozgástanulási, a mozgásszabályozó, a mozgásalkalmazkodó, az egyensúlyozó képesség, a ritmus és a téri tájékozódó képesség fejlesztése. Pozitív jellemtulajdonságok – akaratérv, bátorság, fair play – kialakítása és fenntartása. **Habilitációs/rehabilitációs fejlesztési feladat a mozgásigény, kezdeményezőképeség erősítése, motiváció és bátorítás a mozgásos feladatok végrehajtására. Mozdásos játékokban szabálytartásra, együttműködésre nevelés a játék örömeinek felfedeztetésével. A hatékony és élményszerű tanulást a játékoság biztosításával kell megvalósítani, az egyéni különbségeket szem előtt tartva, differenciáltan. A tanulók teljesítményét, fejlődését mindig önmagához viszonyítva értékeljük.**

Éves óraszám: 180 óra
Heti óraszám: 5 óra
Az órát tanító előírt végzettsége: gyógytestnevelő, tanító, tanító testnevelés szakkollégiummal, testnevelő tanár, gyógytestnevelő.

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Motoros képességfejlesztés – edzettség, fittség	Gimnasztika Torna Rendgyakorlatok egyszerűbb formái Határozott formájú gyakorlatok: nyak-, kar-, törzs- és lábgyakorlatok, kéziszer gyakorlatok, egyéb szergyakorlatok egyszerűbb formái. Kulcsfogalmak: Szökdelés, páros láb, jobb-bal, váltott láb, terpeszállás, harántterpesz, fej, törzs, ujj, kéz, kar, karhajlítás, nyújtás, körzés, kéziszer, labda, szalag, tornabot, bordásfal, hátsó és mellső függés, döntés, fordítás, előre, oldalt.	babzsák, karika, különböző méretű labdák, számoly, tornapad, szalag, köté, tenyér és talpformák, IKT eszközök	30

2.	Motoros képességfejlesztés mozgástanulás	<p>Testséma tudatosítását szolgáló játékok: alapvető testhelyzetek utánzással, történő másolása, módosítása, valamint törekvés az önálló végrehajtásra is, testrészek megkülönböztetése, az egyensúly érzékelés-észlelés fejlesztése.</p> <p>Atlétikai elemek: Szóbeli instrukciók alapján feladatok járás és futás közben, akadályfutások, a mozgás sebességének változtatása, egyszerűbb futóiskolai feladatok, szökdelések, ugrások egy és páros lábbal helyben, haladással, gyermekekhez adaptált akadályokkal, állórajt, helyből és rövid rohammal távolugrás.</p> <p>Torna: Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok alacsony tornaszereken, bordásfalon, kötélén, gyűrűn. Utánzó és egyensúlyozó járások, kúszások, mászások, csúszások. Gurulóátfordulások, tarkóállás egyedi megsegítéssel, valamint önállóan is. Ugrókötélhajtási kísérletek. Dobás, rúgás, gurítási kísérletek távolba, célba, meghatározott irányba.</p> <p>Ismerkedés az úszás alapjaival: Vízi játékok, fújó gyakorlatok vízben, siklás segítséggel.</p> <p>Kulcsfogalmak: Állás, ülés, fekvés, hanyatt, háton, hason, oldalt, járás, távolság, futás, test, kéz, láb, has, hát, fej, szem orr, fül, labda, kocka, baba, séta, forgás, sebesség, gurulás, lengetés, medence, siklás, buborék.</p>	<p>bóják, kölyökatlétika eszközei bordásfal, mászókötel, tornapad, szalag, IKT eszközök, koordinációs létra</p> <p>mozgáskotta eszközkészlete, ugródomb, tornaszőnyegek, gyűrű, svédσκερέny, ugrókötél, különböző méretű labdák, különböző célfelületek, karika, alacsony gerenda,</p> <p>vízi játék eszközök</p>	30
3.	Játék	<p>Futó és fogójátékok: egyénileg, párban, csoportokban egyszerűbb szerekkel.</p> <p>Énekes és mondókás körjátékok: népi gyermekjátékok.</p> <p>Sor- és váltóversenyek: szerek nélkül és különböző méretű, anyagú sporteszközökkel.</p> <p>Labdajátékok, versenyek: labdajátékokat előkészítő testnevelési játékok, a labdajátékokra jellemző egyszerű labdakezelési feladatok: gurítás, feldobás és elkapás, kétkezes alsó és kétkezes felső labdafogás, adogatási kísérletek, egykezes felső dobás gyakorlása falnál, érkező labda megfogása és továbbítása társnak, labdavezetés kézzel, lábbal, rúgás lábbal, páros labdázás, együttműködésre orientáló labdás játékok, versengések egyénileg és csoportosan.</p> <p>Kulcsfogalmak: Fogócska, körjáték, sorverseny, váltóverseny, különböző labdák elnevezései, gurítás, dobás, pattintás, megfogás, elkapás, labdavezetés.</p>	<p>IKT eszközök, szalag, körjátékokhoz használható egyszerű tárgyak pl. kendő, mozgáskotta eszközkészlete, megkülönböztető trikók, bóják, fejlettségi szintnek megfelelő akadályok, különböző méretű labdák</p>	35

4.	Versenyzés	<p>Futó- és ugróversenyek: sor-és váltóversenyek, futóversenyek, ugróiskola, ugrókötel próbálkozások</p> <p>Labdás versenyek: a labdajátékok egyszerűbb elemeinek felhasználásával egyéni és fejlettségi szinthez igazodó versenyek, versengések: dobó, rúgó versenyek, kidobó játékok, stb.</p> <p>Kulcsfogalmak: Fogócska, körjáték, sorverseny, váltóverseny, a játékok, sportágak neve, labdák neve, gurítás, rúgás, dobás, pattintás, egy- és kétkézes fogás, átadás, elkapás, labdavezetés, adogatás, csapatjáték, győztes, ellenfél, sportszerűség, vesztes, együttműködés.</p>	<p>ugrókötel, ugróiskola, különböző labdák (szivacskezi, kosár, foci, röplabda), célfelületek, pl. kapuk, karikák, különböző méretű tárgyak célzashoz, kölyökatletika eszközei,</p>	30
5.	Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	<p>Testi-lelki higiéné: játékos relaxációs gyakorlatok, az egészséges életmód alapelemei: mozgás, táplálkozás, ruházat, tisztálkodás, pihenés, káros hatásokkal kapcsolatos ismeretek és ezek gyakoroltatása az önállóságra törekvéssel.</p> <p>Természetben űzhető sportok: tanult tananyagtartalmak szabadban történő gyakoroltatása az időjárás függvényében, balesetvédelem, a szabadban végzett tevékenységek veszélyei.</p> <p>Könnyített testnevelés, tartáskorrekció: elváltozások esetén konzultáció az illetékes szakemberekkel, a tanulók egyéni állapotához és elváltozásaihoz igazodó gyakorlatok, testtartásjavító gyakorlatok, prevenciók gyakorlatok.</p> <p>Kulcsfogalmak: pihenés, tisztálkodás, egészséges ételek, káros anyag, öltözködés, időjárás, veszély, természet, szabad levegő, szabad tér, betegség, javulás.</p>	<p>IKT eszközök, különböző labdák, szabadtéri, játszótéri játékok, tornaszőnyegek, prevencióhoz, mozgáskorrekcióhoz használható sporteszközök, tárgyak</p>	20
6.	Tánc	<p>Mozgás-narráció: mozgásos dramatikus játékok, kézzjátékok pl. Csináld utánam, Ha én állat lennék, akkor, stb.</p> <p>Tematikus mozgások: különböző mozgások tanári közléssel</p> <p>Népi gyermekjátékok: körjátékok pl. Lánca, lánca, eszterlánc, Kis kacsa fürdik, stb.</p> <p>Kulcsfogalmak: állás, ülés, fekvés, hanyatt, háton, hason, oldalt, járás, távolság, futás, test, kéz, láb, has, hát, fej, szem orr, fül, séta, forgás, ritmus, tempó, játék, dal, néptánc, gyermekdal, népdal, hangszer.</p>	<p>IKT eszközök, kendők, szalagok, bot tenyérbe elférő apró tárgyak, ütemet, ritmust adó eszközök, síp, kisebb hangszer</p>	20

7.	Szabadon tervezhető órakeret	Felkészülés terematlétika, Kapkodd a lábad és egyéb sportversenyekre, szabadidős foglalkozások, sportnap, projektnapok pl. Magyar Diáksport Nap, FODISZ Parasport Nap.	projekt során használt eszközök	15
----	------------------------------	--	---------------------------------	----

A továbbhaladás feltételei a *második* évfolyam végén:

- Értse meg és tartsa be az alapvető biztonsági és higiénés szabályokat. Baleset vagy veszélyhelyzet esetén tudjon segítséget kérni, illetve értesíteni felnőtt személyt.
- Testrészeit tudja önállóan megnevezni és megmutatni.
- Tudja bemutatni a járás és a futás közötti különbséget.
- Tanári bemutatás után tudja az alapvető mozgásformákat, testhelyzeteket leutánozni, valamint képességeihez igazodva törekedjen ezek önálló végrehajtásra is.
- A tanult játékokat ismerje fel nevük alapján és legyen képes eljátszani.
- A tanórákon használt eszközöket neve alapján ismerje fel.
- Legyen képes bekapcsolódni a közös játékokba, a felmerülő konfliktusokat együttműködően megoldani.
- Tevékenységek során használt eszközöket próbálja meg rendeltetésszerűen használni.
- Az úszásnemek oktatásához szükséges vízbiztonság megszerzése a vízben végzett játékos feladatok során.

Testnevelés 3. évfolyam

Kiemelt célok:	A 3. évfolyamon a testnevelés tantárgy fő célja a mozgásformák elsajátíttatása, a mozgás örömeinek megélése, az egészséges életmódra nevelés. Az erő, az állóképesség, a gyorsaság és az ügyesség növelése, a motoros, a kondicionális és a koordinációs képességek fejlesztése az ismeretek koncentrikus bővítésével együtt történik. Fokozott figyelmet kell fordítani az esetleges testtartásbeli rendellenességek és a mozgásos ügyetlenség korrekciójára. A közösségi mozgásformák során a kooperáció, a sportszerűség alapjainak megteremtése, a gyermek és szociális környezete számára egyaránt kedvező attitűdök kialakítása a feladat.
Tantárgy feladatai:	A tanulók testi, lelki, értelmi, érzelmi és szociális fejlődésének biztosítása a játék, a sporttevékenység, illetve a testedzés lehetőségeinek és eljárásainak felhasználásával. Az egészséges életmódot megalapozó ismeretek, szokások átadása és kialakítása. Kiemelt általános fejlesztési feladat jelent az erő, az állóképesség, az ügyesség, a gyorsaság növelése, a koordinációs képesség, a mozgástanulási, a mozgásszabályozó, a mozgásalkalmazkodó, az egyensúlyozó képesség, a ritmus és a téri tájékozódó képesség fejlesztése. Pozitív jellemtulajdonságok – akaraterő, bátorság, fair play – kialakítása és fenntartása. Habilitációs/rehabilitációs fejlesztési feladat a mozgásigény, kezdeményezőképeség erősítése, motiváció és bátorítás a mozgásos feladatok végrehajtására. Mozdásos játékokban szabálytartásra, együttműködésre nevelés a játék örömeinek felfedeztetésével. A hatékony és élményszerű tanulást a játékoság biztosításával kell megvalósítani, az egyéni különbségeket szem előtt tartva, differenciáltan. A tanulók teljesítményét, fejlődését mindig önmagához viszonyítva értékeljük.
Éves óraszám:	180 óra
Heti óraszám:	5 óra
Az órát tanító előírt végzettsége:	gyógyypedagógus, tanító, tanító testnevelés szakkollégiummal, testnevelő tanár, gyógytestnevelő

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Motoros képességfejlesztés – edzettség, fittség	<p>Torna:</p> <p>Ujjtartások: természetes, nyújtott, ökölbesorított, ujjfűzés.</p> <p>Kartarások: nyújtott (magas, mellsőközép, oldalsó középtartás), hajlított (csípőhöz, vállhoz, mellhez).</p> <p>Fogásmódok: alsó- és felsőfogás, madárfogás.</p> <p>Állások: alap, terpeszállás, harántterpeszállás.</p> <p>Kéz-és lábtámaszok: fekvőtámasz.</p> <p>Egyszerű társas, kéziszer- (labda, babzsák, kötél) és egyéb szergyakorlatok (pad, zsámoly, bordásfal).</p> <p>Egyszerű (2-4 ütemű) határozott formájú nyak-, kar-, törzs-, és lábgyakorlatok végzése hajlítással, emeléssel, lendítéssel, körzéssel, fordítással, döntéssel, stb.</p> <p>Kulcsfogalmak: alsó, felső, magas, mély, fogásmódok, fekvőtámasz, ülések, törzsemelés, törzsdöntés, fogások, karkörzések, pad, zsámoly.</p>	<p>tornapad, zsámoly, különböző méretű labdák, bordásfal, ugrókötél, babzsák, IKT eszközök</p>	30

2.	Motoros készségfejlesztés mozgástanulás	<p>Szenzomotoros koordináció: szem- és kézkoordinációs játékok, feladatok.</p> <p>Rendgyakorlatok: takarás, igazodás, testfordulatok helyben, ugrással, nyitódás, felzárkózás, menetelés ütem- és lépéstartással, soralkotás egyes oszlopban, vonalban.</p> <p>Torna: támasz- és egyensúlygyakorlatok talajon és különböző szereken, mérlegállás, tarkóállás, híd, gurulóátfordulások előre és hátra, függések</p> <p>Atlétika: futások lassú, egyenletes és változó iramban, állórajt, kötélugrás különböző fajtáinak gyakorlása, magasugrás és távolugrás elemeinek gyakorlása, kislabdahajítás állóhelyből, keresztlépésből próbálkozás, különféle méretű és súlyú labdák célba juttatása különféle módokon.</p> <p>Úszás: légző gyakorlatok, siklás, lebegés, vízbe ugrás, merülés felügyelettel.</p> <p>Kulcsfogalmak: vonal, oszlop, nyitódás, térköz, távköz, híd, tarkóállás, mérlegállás, szekrényugrás, függőleges repülés, dobantás, futó- és ugróiskola, sebesség, gyorsítás, lassítás, hajítás, keresztlépés, uszoda, medence, siklás, lebegés, merülés, zuhany, higiéné.</p>	<p>zsámoly, tornaszőnyeg, tornapad, alacsony gerenda, gyűrű, bordásfal, egyensúlyozó eszközök, dobantó</p> <p>ugrókötél, különböző labdák, célfelületek, karika, ugródomb, állvány, ugróiskola, koordinációs létra, bóják, kölyökatlétika eszközei</p> <p>vízhez szoktató játékok, úszódeszka, gumilabdák</p>	30
3.	Játék	<p>Labdás játékok: labdajátékokat előkészítő testnevelési játékok szer nélkül és különféle labdákkal (pl.: kidobó játékok, fogójátékok, pontszerzők, stb.), labdavezetés kézzel, lábbal, cselezési kísérletek, átadások helyben és mozgás közben, fiúknak labdarúgás elemei.</p> <p>Futáson alapuló játékok: futó- és fogójátékok, sor- és váltóversenyek.</p> <p>Népi gyermekjátékok: énekes játékok, méta, ugró- és labdaiskola.</p> <p>Küzdősportok elemei: küzdőjátékok párokban, csoportokban pl. kakasviadal, kötélhúzás, told ki a körből, stb.</p> <p>Kulcsfogalmak: játékok nevei, szabály, védekezés, támadás, cselezés, labdavezetés, kikerülés, dobás, célzás, átadás, átvétel.</p>	<p>labdajátékoknál használt labdák, szivacskezilabda, kapuk, bóják, karikák, megkülönböztető trikók, szalagok, tornabot, kötél, IKT eszközök, tenyér- és talpformák, mozgáskotta eszközkészlete</p>	35

4.	Versenyzés	<p>Futó-, ugró- és akadályversenyek: sor- és váltóversenyek, futóversenyek, ugróiskola, kötélugrás-verseny.</p> <p>Labdás versenyek: labdajátékok alapmozgásaiból összeállított versenyek pl. kosárra dobó, kapura rúgó, labdavezetési verseny, stb.</p> <p>A sportági versenyek alapjai: olyan labdás és labda nélküli nehezített feladatok, játékok, amelyek közelítenek a valódi sportági versenyekhez pl. szivacskezi, zsinórlabda, stb.</p> <p>Kulcsfogalmak: Páros fogó, sorverseny, váltóverseny, sportág, labda, gurítás, dobás, pattintás, megfogás, elkapás, kétkezes, egykezes, felsőfogás, alsó fogás, páros, átadás, elkapás, labdavezetés, adogatás, győztes, ellenfél, vesztes, tisztelet, sportszerűség, kidobós, zsinórlabda, kosárlabda, futball, kötélugró verseny.</p>	<p>ugrókötél, ugróiskola, különböző labdák, különböző méretű tárgyak célzáshoz, kölyökatlétika eszközei,</p> <p>különböző labdák, különböző célfelületek pl. kapuk, karikák</p>	30
5.	Prevenió, életvezetés, egészségfejlesztés	<p>Testi-lelki egészség játékos relaxációs gyakorlatok, testi higiénés ismeretek és azok mindennapi gyakorlása, egészséges életmód alapelemei: étkezés, ruházat, pihenés, mozgás, káros anyagok kerülése.</p> <p>Természetben üzhető sportok: a tanult tananyagtartalmak szabadban történő gyakoroltatása az időjáráshoz és a lehetőségekhez igazítva pl. labdajátékok, versengések, kocogás, kerékpározás, stb., balesetvédelem, kullancsvesztély, napvédelem.</p> <p>Könnyített testnevelés, tartáskorrekció: elváltozások esetén konzultáció az illetékes szakemberekkel, a tanulók egyéni állapotához és elváltozásaihoz igazodó gyakorlatok, testtartásjavító gyakorlatok, preventív gyakorlatok.</p> <p>Kulcsfogalmak: Higiéné, relaxáció, edzettség, egészséges életmód, tápláló étel, hizlaló étel, egészségre káros anyag, szabad tér, természet, időjárás, túra, gyógytorna, korrekció, korrigálás, képesség, betegség, állapot, javulás, káros napsugárzás, kullancs.</p>	<p>IKT eszközök, relaxációra alkalmas zene, különböző labdák szabadtéri eszközök, szabadterén lévő játzóterek játéka, preventióhoz, mozgáskorrekcióhoz használható sporteszközök, tárgyak</p>	20

6.	Tánc	<p>Mozgás-narráció: mozgásos dramatikus játékok, kézzjátékok.</p> <p>Tematikus mozgások: különböző mozgások tanári közléssel</p> <p>Népi gyermekjátékok, a népi tánc elemei: körjátékok pl. Lánc, lánc, eszterlánc, Kis kacska fürdik, stb., körtáncok egyszerű lépésekkel.</p> <p>Kulcsfogalmak: Térirány, hanyattfekvés, háton, hason, oldalt, járás, távolság, futás, test, kéz, láb, has, hát, fej, szem, orr, fül, séta, forgás, sebesség, ritmus, tempó, játék, dal, néptánc, csárdás, rida, gyermekdal, népdal, hegedű, citera, forgás, utánlépés, keresztlépés.</p>	<p>IKT eszközök, népi zene, kendők, szalagok, bot, tenyérbe elférő apró tárgyak, ütemet, ritmust adó eszközök, síp, kisebb hangszerek</p>	20 óra
7.	Szabadon tervezhető órakeret	<p>Felkészülés terematlétika, Kapkodd a lábad és egyéb sportversenyekre, szabadidős foglalkozások, sportnap, projektnapok pl. Magyar Diák sport Nap, FODISZ Parasport Nap.</p>	<p>projekt során használt eszközök</p>	15 óra

A továbbhaladás feltételei a *harmadik* évfolyam végén:

- Értse meg és tartsa be az alapvető biztonsági és higiénés szabályokat.
- Baleset vagy veszélyhelyzet esetén tudjon segítséget kérni, illetve értesíteni felnőtt személyt.
- Tudja megnevezni szükség esetén segítséggel az órán használt kézi- és sportszereket, valamint tudja ezeket rendeltetésszerűen használni.
- Tanári irányítással legyen képes egyszerű mozgásokat, mozgássorokat, testhelyzeteket végrehajtani képességeinek megfelelően.
- A gimnasztikai gyakorlatok végzése közben próbálkozzon az irányok és ütem tartására.
- Legyen képes társaival együtt játszani és a játékok játékszabályait igyekezzen betartani.
- A különböző labdák funkciójuknak megfelelően használja.
- Rendelkezzen ismeretekkel az egészséges életmód összetevőiről.
- Tanári irányítással próbáljon meg relaxációs gyakorlatokat végrehajtani.
- Egyszerű tánc lépéseket tudjon bemutatás után leutánozni.
- Vízbiztonság megszerzése, ne féljen a víztől.

Testnevelés 4. évfolyam

Kiemelt célok: A 3. évfolyamon a testnevelés tantárgy fő célja a mozgásformák elsajátíttatása, a mozgás örömeinek megélése, az egészséges életmódra nevelés. Az erő, az állóképesség, a gyorsaság és az ügyesség növelése, a motoros, a kondicionális és a koordinációs képességek fejlesztése az ismeretek koncentrikus bővítésével együtt történik. Fokozott figyelmet kell fordítani az esetleges testtartásbeli rendellenességek és a mozgásos ügyetlenség korrekciójára. A közösségi mozgásformák során a kooperáció, a sportszerűség alapjainak megteremtése, a gyermek és szociális környezete számára egyaránt kedvező attitűdök kialakítása a feladat.

Tantárgy feladatai: A tanulók testi, lelki, értelmi, érzelmi és szociális fejlődésének biztosítása a játék, a sporttevékenység, illetve a testedzés lehetőségeinek és eljárásainak felhasználásával. Az egészséges életmódot megalapozó ismeretek, szokások átadása és kialakítása. Kiemelt általános fejlesztési feladat jelent az erő, az állóképesség, az ügyesség, a gyorsaság növelése, a koordinációs képesség, a mozgástanulási, a mozgásszabályozó, a mozgásalkalmazkodó, az egyensúlyozó képesség, a ritmus és a téri tájékozódó képesség fejlesztése. Pozitív jellemtulajdonságok – akaraterő, bátorság, fair play – kialakítása és fenntartása. Rehabilitációs/rehabilitációs fejlesztési feladat a mozgásigény, kezdeményezőképeség erősítése, motiváció és bátorítás a mozgásos feladatok végrehajtására. Mozgásos játékokban szabálytartásra, együttműködésre nevelés a játék örömeinek felfedeztetésével. A hatékony és élményszerű tanulást a játékoság biztosításával kell megvalósítani, az egyéni különbségeket szem előtt tartva, differenciáltan. A tanulók teljesítményét, fejlődését mindig önmagához viszonyítva értékeljük.

Éves óraszám: 180 óra

Heti óraszám: 5 óra

Az órát tanító előírt végzettsége: gyógytestnevelő, tanító, tanító testnevelés szakkollégiummal, testnevelő tanár, gyógytestnevelő

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Motoros képeségfejlesztés edzettség, fittség	<p>Torna:</p> <p>Ujjtartások: természetes, nyújtott, ökölbeszorított, ujjfűzés.</p> <p>Kartarások: nyújtott (magas, mellsőközép, oldalsó középtartás), hajlított (csípőhöz, vállhoz, mellhez).</p> <p>Fogásmódok: alsó- és felsőfogás, madárfogás.</p> <p>Állások: alap, terpeszállás, harántterpeszállás.</p> <p>Kéz-és lábtámaszok: fekvőtámasz.</p> <p>Egyszerű társas, kéziszer- (labda, babzsák, kötél) és egyéb szergyakorlatok (pad, zsámoly, bordásfal).</p> <p>Egyszerű (2-4 ütemű) határozott formájú nyak-, kar-, törzs-, és lábgyakorlatok végzése hajlítással, emeléssel, lendítéssel, körzéssel, fordítással, döntéssel, stb.</p> <p>Kulcsfogalmak: alsó, felső, magas, mély, fogásmódok, fekvőtámasz, ülések, törzsemelés, törzsdöntés, fogások, karkörzések, pad, zsámoly.</p>	<p>tornapad, zsámoly, különböző méretű labdák, bordásfal, ugrókötél, babzsák, IKT eszközök</p>	30

2.	Motoros készségfejlesztés mozgástanulás	<p>Szenzomotoros koordináció: szem- és kézkoordinációs játékok, feladatok.</p> <p>Rendgyakorlatok: takarás, igazodás, testfordulatok helyben, ugrással, nyitódás, felzárkózás, menetelés ütem- és lépés- és távköztartással, soralkotás egyes és többes oszlopban, vonalban.</p> <p>Torna: támasz- és egyensúlygyakorlatok talajon és különböző szereken, mérlegállás, cigánykerék, tarkóállás, híd, gurulóátfordulások előre és hátra, tigrisbukfenc, függések</p> <p>Atlétika: futások lassú, egyenletes és változó iramban, állórajt, kötélugrás különböző fajtáinak gyakorlása, magasugrás és távolugrás elemeinek gyakorlása, kislabdahajtás keresztlépésből, különféle méretű és súlyú labdák célba juttatása különféle módokon.</p> <p>Úszás: légző gyakorlatok, siklás, lebegés, vízbe ugrás, merülés felügyelettel.</p> <p>Kulcsfogalmak: vonal, oszlop, nyitódás, térköz, távköz, híd, tarkóállás, mérlegállás, tigrisbukfenc, cigánykerék, szekrényugrás, függőleges repülés, dobantás, futó- és ugróiskola, sebesség, gyorsítás, lassítás, hajítás, keresztlépés, uszoda, medence, siklás, lebegés, merülés, zuhany, higiéné.</p>	<p>zsámoly, tornaszőnyeg, tornapad, alacsony gerenda, gyűrű, bordásfal, egyensúlyozó eszközök, dobantó</p> <p>ugrókötél, különböző labdák, célfelületek, karika, ugródomb, állvány, ugróiskola, koordinációs létra, bóják, kölyökatlétika eszközei</p> <p>vízhez szoktató játékok, úszódeszka, gumilabdák</p>	30
3.	Játék	<p><i>Labdás játékok:</i> labdajátékokat előkészítő testnevelési játékok szer nélkül és különféle labdákkal (pl.: kidobó játékok, fogójátékok, pontszerzők, stb.), labdavezetés kézzel, lábbal, cselezési kísérletek, átadások helyben és mozgás közben, fiúknak labdarúgás elemei.</p> <p><i>Futáson alapuló játékok:</i> futó- és fogójátékok taktikai szabályokkal, sor- és váltóversenyek.</p> <p><i>Népi gyermekjátékok:</i> énekes játékok, méta, ugró- és labdaiskola.</p> <p><i>Küzdősportok elemei:</i> küzdőjátékok párokban, csoportokban pl. kakasviadal, kötélhúzás, told ki a körből, stb.</p> <p>Kulcsfogalmak: játékok nevei, szabály, védekezés, támadás, cselezés, labdavezetés, kikerülés, dobás, célzás, átadás, átvétel.</p>	<p>labdajátékoknál használt labdák, szivacskezilabda, kapuk, bóják, karikák, megkülönböztető trikók, szalagok, tornabot, kötél, IKT eszközök, tenyér- és talpformák, mozgáskotta eszközkészlete</p>	35

4.	Versenyzés	<p>Futó-, ugró- és akadályversenyek: sor- és váltóversenyek, futóversenyek, ugróiskola, kötélugrás-verseny.</p> <p>Labdás versenyek: labdajátékok alapmozgásaiból összeállított versenyek pl. kosárra dobó, kapura rúgó, labdavezetési verseny, stb.</p> <p>A sportági versenyek alapjai: olyan labdás és labda nélküli nehezített feladatok, játékok, amelyek közelítenek a valódi sportági versenyekhez pl. szivacskezi, zsinórlabda, stb.</p> <p>Kulcsfogalmak: Páros fogó, sorverseny, váltóverseny, sportág, labda, gurítás, dobás, pattintás, megfogás, elkapás, kétkezes, egykezes, felsőfogás, alsó fogás, páros, átadás, elkapás, labdavezetés, adogatás, győztes, ellenfél, vesztes, tisztelet, sportszerűség, kidobós, zsinórlabda, kosárlabda, futball, kötélugró verseny.</p>	<p>ugrókötél, ugróiskola, különböző labdák, különböző méretű tárgyak célzáshoz, kölyökatlétika eszközei,</p> <p>különböző labdák, különböző célfelületek pl. kapuk, karikák</p>	30
5.	Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	<p>Testi-lelki egészség játékos relaxációs gyakorlatok, testi higiénés ismeretek és azok mindennapi gyakorlása, egészséges életmód alapelemei: étkezés, ruházat, pihenés, mozgás, káros anyagok kerülése.</p> <p>Természetben üzhető sportok: a tanult tananyagtartalmak szabadban történő gyakoroltatása az időjáráshoz és a lehetőségekhez igazítva pl. labdajátékok, versengések, kocogás, kerékpározás, stb., balesetvédelem, kullancsvesztély, napvédelem.</p> <p>Könnyített testnevelés, tartáskorrekció: elváltozások esetén konzultáció az illetékes szakemberekkel, a tanulók egyéni állapotához és elváltozásaihoz igazodó gyakorlatok, testtartásjavító gyakorlatok, preventív gyakorlatok.</p> <p>Kulcsfogalmak: Higiéné, relaxáció, edzettség, egészséges életmód, tápláló étel, hizlaló étel, egészségre káros anyag, szabad tér, természet, időjárás, túra, gyógytorna, korrekció, korrigálás, képesség, betegség, állapot, javulás, káros napsugárzás, kullancs.</p>	<p>IKT eszközök, relaxációra alkalmas zene, különböző labdák szabadtéri eszközök, szabadtéren lévő játszótérek játékaik, preventívhoz, mozgáskorrekcióhoz használható sporteszközök, tárgyak</p>	20

6.	Tánc	<p>Mozgás-narráció: mozgásos dramatikus játékok, kézzjátékok.</p> <p>Tematikus mozgások: különböző mozgások tanári közléssel</p> <p>Népi gyermekjátékok, a népi tánc elemei: körjátékok pl. Lánc, lánc, eszterlánc, Kis kacsa fürdik, stb., körtáncok egyszerű lépésekkel. Fiú és lány szerepek a táncban.</p> <p>Kulcsfogalmak: térirány, hanyattfekvés, háton, hason, oldalt, járás, távolság, futás, test, kéz, láb, has, hát, fej, szem, orr, fül, séta, forgás, sebesség, ritmus, tempó, játék, dal, néptánc, csárdás, rida, gyermekdal, népdal, hegedű, citera, forgás, utánlépés, keresztlépés.</p>	<p>IKT eszközök, népi zene, kendők, szalagok, bot, tenyérbe elférő apró tárgyak, ütemet, ritmust adó eszközök, síp, kisebb hangszerek</p>	20
7.	Szabadon tervezhető órakeret	<p>Felkészülés terematlétika, Kapkodd a lábad és egyéb sportversenyekre, szabadidős foglalkozások, sportnap, projektnapok pl. Magyar Diáksport Nap, FODISZ Paraspport Nap.</p>	<p>projekt során használt eszközök</p>	15

A továbblépés feltételei a *negyedik* évfolyam végén:

- Értse meg és tartsa be az alapvető biztonsági és higiénés szabályokat.
- Baleset vagy veszélyhelyzet esetén tudjon segítséget kérni, illetve értesíteni felnőtt személyt.
- Tudja megnevezni és rendeltetésszerűen használni az órán használt kézi- és sportszereket.
- Tanári irányítással legyen képes egyszerű mozgásokat, mozgássorokat, testhelyzeteket végrehajtani képességeinek megfelelően.
- A gimnasztikai gyakorlatok végzése közben tartsa az irányokat és az ütemet.
- Tanári közlés után tudjon végrehajtani egyszerűbb 4-8 ütemű gyakorlatokat.
- Legyen képes társaival együtt játszani és a játékok játékszabályait betartani, törekedjen a sportszerű játékra.
- Törekedjen a különböző labdák sportág specifikus használatára.
- A különböző labdák funkciójuknak megfelelően használja.
- Rendelkezzen ismeretekkel az egészséges életmód összetevőiről.
- Tanári irányítással próbáljon meg relaxációs gyakorlatokat végrehajtani.
- Egyszerű tánc lépéseket tudjon bemutatás után leutánozni, esetleg szóbeli közlés alapján kivitelezni.
- Vízbiztonság megszerzése, ne féljen a víztől, jelentsen számára a víz természetes közeget.

Testnevelés 5. évfolyam

Kiemelt célok:

A testnevelés célja a motoros tevékenységeken keresztül a gyermekközpontú személyiségfejlesztés, az eltérő fejlődési ütemének figyelembe vételével a rendszeres fizikai aktivitás, az egészségtudatos, aktív életvezetésre való szocializáció elősegítése. Ennek érdekében a mozgáskészség, a motoros, kondicionális, koordinációs képességek fejlesztése, a motiváció a szabadidős sportokban való aktív részvételre, a szociális és emocionális képességek pozitív megerősítése, preventív egészségtudatos életvezetési szokások kialakítása. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a fentebb fenti célok kiegészülnek a gyakran társuló testtartásbeli, mozgáskoordinációs és egyéb motoros anomáliák kezelésével, amelyek javítása a szomatopedagógia eszköztárával a testnevelés tantárgy rehabilitációs céljai között szerepel. A tantárgy terápiás célja, hogy az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanuló kondicionális, koordinációs képességei és mozgásos cselekvésbiztonsága folyamatosan fejlődjen, hogy erősítse a szocializációs, rehabilitációs folyamatokat, esélyt teremtve a munka világában való helytállásra. További cél a kognitív, affektív és szociális képességek fejlesztése játékos mozgásformákkal, sportág-előkészítő mozgásos játékokkal, alkotó és kooperatív játékos feladatokkal. Preventív, életvezetési, egészségfejlesztési célokat szolgálnak a szabadidős sporttevékenységek, az életmódot, az életstílust és az életminőséget befolyásoló egyéni és társas tevékenységek. A testnevelés tantárgy célja az 5. évfolyamban a mozgásformák készségszintre emelése, a mozgás örömeinek biztosítása, az egészséges életmódra nevelés, az esetleges testtartásbeli rendellenességek és a mozgásos ügyetlenség további korrekciója.

Tantárgy feladatai:

Általános fejlesztési feladatokat jelent a sajátos nevelési igényű tanulók esetében az erő, az állóképesség, az ügyesség, a gyorsaság növelése, a koordinációs képesség, mozgástanulási, mozgásszabályozó, mozgásalkalmazkodó, egyensúlyozó képesség, valamint az adekvát reakciók, a ritmus és téri tájékozódó képesség fejlesztése. Pozitív jellemtulajdonságok – akaratérő, bátorság, fair play – kialakítása és fenntartása. Kiemelt rehabilitációs/rehabilitációs fejlesztési feladat a mozgásigény, kezdeményezőképeség erősítése, motiváció és bátorítás a mozgásos feladatok végrehajtására. Mozgásos játékokban szabálytartásra, együttműködésre nevelés a játék örömeinek felfedeztetésével. A betegségekkel és az időjárási tényezőkkel szembeni ellenálló-képesség, edzettség biztosítása a mozgás segítségével. Ha a tanuló gyógytestnevelésben vesz részt, vagy gyógytestnevelésben is részt vesz, a gyógytestnevelés végrehajtása során a testnevelés kerettanterv adaptálható elemeit is alkalmazni kell. A nevelési feladatok közül az erkölcsi nevelés a kitartásban és erőfeszítésben, a sportszerűség megnyilvánulásaiban valósul meg a csapatjátékok során. Az egymásért való felelősségvállalás, a társ segítése, a társas kultúra fejlesztésének jó alkalmi a sorversenyek, a csapatjátékok és versenyfeladatok. A szabadtéri testnevelésórák és szabadidős sporttevékenységek alkalmat adnak a környezettudatosság erősítésére, a természeti és az ember által teremtett környezet megővésére, minden élő iránti tiszteletre. Enyhe értelmi fogyatékos gyermekek esetében az ismeretsajátítást az egyénre szabott motiváció és differenciált feladatkiosztás segíti, amelyek jelentős szerepet kapnak a motoros tanulásban és a tevékenységbe ágyazott kognitív fejlesztésben is.

Éves óraszám:

180 óra

Heti óraszám:

5 óra

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus, tanító testnevelés szakkollégiummal, testnevelő, gyógytestnevelő

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Motoros képességfejlesztés – edzettség, fittség	Torna: tartásos helyzetek, támaszok, függések, kéziszergyakorlatok, kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése. Gimnasztikus mozgás: egyszerűbb 4-8 ütemű mozgásformák, (lányoknak zenére aerobik, zumba, step aerobik, stb.). Atlétika: futások, ugrások, dobások, emelés-hordás. Küzdő-húzó játékok. Testtartást javító, erősítő és légző gyakorlatok zenére. Kulcsfogalmak: 4-8 ütemű gyakorlat, emelés, hordás, egyensúly, súlypont.	IKT eszközök, gimnasztikánál használható különböző kéziszer, kölyökatlétika eszközei	30

2.	Motoros készségfejlesztés mozgástanulás	<p>Rendgyakorlatok: soralkotások egyes és többes vonalban, oszlopban, testfordulatok adott irányokba, nyitódás, felzárkózás, takarás, igazodás.</p> <p>Torna: támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok talajon, padon, bordásfalon, tornaszekrényen, szekrényugrás, (fiúknak gyűrű, lányoknak gerenda használata), kötélmászás és függeszkedés képességekhez igazodva, tanult talajelemek: gurulóátfordulások különböző kiinduló és befejező helyzetekben, mérlegállás, tarkóállás, tigrisbukfenc, cigánykerék gyakorlása, kézállás segítséggel.</p> <p>Atlétika: futások változó iramban és sebességgel, futás hosszabb távokon, állórajt, kislabdahajtás állóhelyből és keresztlépéssel, dobások különféle súlyú és méretű labdák célba juttatásának módozatai, ugrások.</p> <p>Úszás: merülési gyakorlatok, vízbe ugrás, tudatos légzés vízben, siklás, mellúszás kar- és lábmunkája siklás közben eszközzel, játékok.</p> <p>Kulcsfogalmak: húzódzkodás, bátorugrás, dobantó, keresztlépés, mellúszás, karmunka, lábmunka, merülés, lebegés.</p>	<p>tornapad, bordásfal, tornaszekrény, gyűrű, gerenda, talajszőnyeg, ugródomb, mászókötel, dobantó</p> <p>kislabda, kölyökatlétika eszközei, különböző labdák és célfelületek, homokgödör, magasugró állvány, léc, stopperóra mozgáskoordinációs létra</p> <p>különböző vízi játékok és úszás oktatást segítő eszközök pl. sikló deszka stb.</p>	40
3.	Játék	<p><i>Labdás játékok:</i> sportjátékok oktatását előkészítő testnevelési játékok, zsinórlabda, képességekhez igazodva kosárlabda, labdarúgás, kézilabda technikai elemei (labdavezetések kézzel és lábbal, átadások helyben és mozgás közben, célzások rúgással és dobással, stb.)</p> <p><i>Népi gyermekjátékok és néphagyományok:</i> futó és fogójátékok taktikai elemekkel.</p> <p><i>Sor-, akadály- és váltóverseny:</i> mozgásanyaga a tanult mozgásformákra épül.</p> <p><i>Küzdősportok elemei:</i> játékos küzdelmek, versengések, alapvető fogásmódok, szabadulások.</p> <p><i>Az olimpiák története – sport idolkok:</i> az olimpia múltja és jelene, magyarok az olimpián, versenyszámok.</p> <p>Kulcsfogalmak: játékszabály, alapvonal, oldalvonal, kapu, kapufa, háló, szöglet, lábfej: külső, belső, csőr, hatos vonal, büntetődobás, oldalbedobás, kapura lövés, felugrás, taktika, nyitás, továbbítás.</p>	<p>hálók, kapuk, kosárlabda, kézilabda, szivacskezilabda, foci labda, IKT eszközök, bóják, megkülönböztető trikók, tornaszőnyeg, sportról filmek, zsámolyok, tornapadok</p>	30

4.	Versenyzés	<p>Sor-, akadály-, váltó- és ugróversenyek: egyszerűsített sportági versenyek az adott sportágra jellemző mozgásanyag felhasználásával pl. ugróiskola, kötélugrás-verseny, stb.</p> <p>Labdás versenyek: a labdás előkészítő játékok, egyszerűsített szabályokkal labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, zsinórlabda.</p> <p>Kulcsfogalmak: játékszabály, sportszerűség, labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, zsinórlabda, verseny, együttműködés.</p>	<p>Kapuk, hálók, kézilabda, szivacs kézilabda, foci labda, kosárlabda, bóják, megkülönböztető trikók, ugrálókötél</p>	32
5.	Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	<p>A mozgás, mint életforma: ismerkedés otthon is végeztető testgyakorlatokkal (saját testsúlyos gyakorlatok, zenére tornázás, lányok: aerobic, stepp aerobic, stb.)</p> <p>Testi-lelki egészség: testi higiéné elemei és azok mindennapi gyakorlata, relaxációs gyakorlatok, egészséges életmód alapelemei – étkezés, ruházat pihenés, mozgás, káros anyagok kerülése.</p> <p>Természetben űzhető sportok: a torna kivételével valamennyi tanult mozgásforma, sportág szabadtéri változatának gyakorlása pl. tollaslabdázás, görkoresolyzás, kerékpározás, játszótér látogatása, stb., szabadtéri sportolás veszélyei: kullancs, nap káros sugarai, úszás természetes vizekben.</p> <p>Könnyített testnevelés, tartás-korrekción: gyógytestnevelővel való konzultáció szerinti mozgásanyag tanórai alkalmazása.</p> <p>Kulcsfogalmak: edzettség, fittség, bioritmus, korrekció, sugárzás, médiatudatosság, prevenció, drog, önuralom, önkontroll, saját testsúlyos gyakorlatok.</p>	<p>IKT eszközök, szabadtéri játékok, játszótér játékaik, tollaslabda, kerékpár, labdák</p>	20

6.	Tánc	<p>A tánc, mint művészet – elmélet: élő és felvett színházi, tánc- és mozgásszínházi, köztük társaik vagy más tanulók által készített produkciók – megtekintése.</p> <p>Mozgásos dramatikusan és énekes játékok: énekes-táncos játékok, gyerekjátékok mozgásanyaga, szokásrendszere.</p> <p>Népi, táncos gyermekjátékok: régi stílusú táncok (ugrós, legényes táncok; páros forgató típusú lépések, forgató mozgáscsoportjai), új stílusú táncok (verbunk és csárdás táncok), a társastánc etikettjének néhány alapeleme.</p> <p>Népek, nemzetiségek, etnikumok táncaiból: (Lánc-, körtáncok – Balkán – lépésanyaga és formavilága, szlovák és román táncanyag magyar párhuzamai.)</p> <p>Kulcsfogalmak: mozdulat, motívum, irányzat, etikett, népzene, műzene, ritmus, tempó, néhány népi-, szalon- és modern tánc, élmény, etnikum.</p>	IKT eszközök, táncos filmek, gyerekjátékok, körjátékok, népi játékok eszközei n	10 óra
7.	Szabadon tervezhető órakeret	Felkészülés sportversenyekre, szabadidős foglalkozások, sportnap, projektnapok pl. Magyar Diáksport Nap, FODISZ Paraspport Nap, labdarúgás.	projekt során használt eszközök	18 óra

A továbbhaladás feltételei az ötödik évfolyam végén:

- Az alapvető biztonsági és higiénés szabályok tudatos és rutinszerű alkalmazása.
- Baleset vagy veszélyhelyzet esetén tudjon segítséget kérni, illetve értesíteni felnőtt személyt. Kerülje a balesetveszélyes magatartást.
- Ismerje a testnevelés, gimnasztika szaknyelvét, tudjon tanári közlésre 4-8 ütemű gyakorlatokat és sportági mozgásformákat végrehajtani.
- Tudjon a távolságnak megfelelően gyorsan és kitartóan (6-8 percig) futni.
- Tudja a hajító mozdulatot pontosan kivitelezni.
- Különböztesse meg mozgásában a magasba és távolba ugrást.
- Próbálja meg játék során a tanult sportjátékok technikai elemeit alkalmazni.
- Legyen képes társaival együtt, aktívan játszani és a játékok játékszabályait betartani, törekedjen a sportszerű játékra.
- Tudjon a tanult talajtorna elemekből összeállított egybefüggő talajgyakorlatot, valamint egyfajta szekrényugrást végrehajtani segítségnyújtással.
- Mozogjon biztonságosan a vízben, mellúszás megkísérlése helyes légzéstechnikával.
- Rendelkezzen ismeretekkel az egészséges életmód összetevőinek szervezetre gyakorolt hatásairól.
- Érdeklődésének és képességeinek megfelelően kapcsolódjon be szabadidős sporttevékenységekbe és az iskolai sportba.
- Aktív és képességeknek megfelelő részvétel a diagnosztikus tesztekben és egyéb sportági felmérésekben.
- Egyszerű tánclépéseket tudjon bemutatás után leutánozni, esetleg szóbeli közlés alapján kivitelezni. Mozgása a zenével legyen szinkronban.

Testnevelés 6. évfolyam

Kiemelt célok: A testnevelés célja a motoros tevékenységeken keresztül a gyermekközpontú személyiségfejlesztés, az eltérő fejlődési ütemének figyelembe vételével a rendszeres fizikai aktivitás, az egészségtudatos, aktív életvezetésre való szocializáció elősegítése. Ennek érdekében a mozgáskészség, a motoros, kondicionális, koordinációs képességek fejlesztése, a motiváció a szabadidős sportokban való aktív részvételre, a szociális és emocionális képességek pozitív megerősítése, preventív egészségtudatos életvezetési szokások kialakítása. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a fentebb fenti célok kiegészülnek a gyakran társuló testtartásbeli, mozgáskoordinációs és egyéb motoros anomáliák kezelésével, amelyek javítása a szomatopedagógia eszközrendszerével a testnevelés tantárgy rehabilitációs céljai között szerepel. A tantárgy terápiai célja, hogy az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanuló kondicionális, koordinációs képességei és mozgásos cselekvésbiztonsága folyamatosan fejlődjen, hogy erősítse a szocializációs, rehabilitációs folyamatokat, esélyt teremtve a munka világában való helytállásra. További cél a kognitív, affektív és szociális képességek fejlesztése játékos mozgásformákkal, sportág-előkészítő mozgásos játékokkal, alkotó és kooperatív játékos feladatokkal. Preventív, életvezetési, egészségfejlesztési célokat szolgálnak a szabadidős sporttevékenységek, az életmódot, az életstílust és az életminőséget befolyásoló egyéni és társas tevékenységek. A testnevelés tantárgy célja a 6. évfolyamban a mozgásformák készségszintre emelése, a mozgás örömeinek biztosítása, az egészséges életmódra nevelés, az esetleges testtartásbeli rendellenességek és a mozgásos ügyetlenség további korrekciója.

Tantárgy feladatai: Általános fejlesztési feladatokat jelent a sajátos nevelési igényű tanulók esetében az erő, az állóképesség, az ügyesség, a gyorsaság növelése, a koordinációs képesség, mozgástanulási, mozgásszabályozó, mozgásalkalmazkodó, egyensúlyozó képesség, valamint az adekvát reakciók, a ritmus és téri tájékozódó képesség fejlesztése. Pozitív jellemtulajdonságok – akaraterő, bátorság, fair play – kialakítása és fenntartása. Kiemelt rehabilitációs/rehabilitációs fejlesztési feladat a mozgási igény, kezdeményező-képesség erősítése, motiváció és bátorítás a mozgásos feladatok végrehajtására. Mozgásos játékokban szabálytartásra, együttműködésre nevelés a játék örömeinek felfedeztetésével. A betegségekkel és az időjárási tényezőkkel szembeni ellenálló-képesség, edzettség biztosítása a mozgás segítségével. Ha a tanuló gyógytestnevelésben vesz részt, vagy gyógytestnevelésben is részt vesz, a gyógytestnevelés végrehajtása során a testnevelés kerettanterv adaptálható elemeit is alkalmazni kell. A nevelési feladatok közül az erkölcsi nevelés a kitartásban és erőfeszítésben, a sportszerűség megnyilvánulásaiban valósul meg a csapatjátékok során. Az egymásért való felelősségvállalás, a társ segítése, a társas kultúra fejlesztésének jó alkalmi a sorversenyek, a csapatjátékok és versenyfeladatok. A szabadtéri testnevelésórák és szabadidős sporttevékenységek alkalmat adnak a környezettudatosság erősítésére, a természeti és az ember által teremtett környezet megővésére, minden élő iránti tiszteletre. Enyhe értelmi fogyatékos gyermekek esetében az ismeretsajátítást az egyénre szabott motiváció és differenciált feladatkiosztás segíti, amelyek jelentős szerepet kapnak a motoros tanulásban és a tevékenységbe ágyazott kognitív fejlesztésben is.

Éves óraszám: 180 óra

Heti óraszám: 5 óra

Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus, tanító testnevelés szakkollégiummal, testnevelő, gyógytestnevelő

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Motoros képességfejlesztés edzettség, fittség	<p>Torna: tartásos helyzetek, fogások, függések, ülések, támaszok kéziszer-gyakorlatok, kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése.</p> <p>Gimnasztikus mozgás: egyszerűbb 4-8 ütemű mozgásformák, (lányoknak zenére aerobik, zumba, step aerobik, stb.).</p> <p>Atlétika: futások, ugrások, dobások, emelés-hordás.</p> <p>Küzdő-húzó játékok. páros és csapat küzdelmek.</p> <p>Testtarást javító, erősítő és légző gyakorlatok zenére.</p> <p>Kulcsfogalmak: 4-8 ütemű gyakorlat, emelés, hordás, egyensúly, súlypont.</p>	<p>IKT eszközök, gimnasztikánál használható különböző kéziszer, kölyökatlétika eszközei</p>	30
2.	Motoros készségfejlesztés mozgástanulás	<p>Rendgyakorlatok: soralkotások egyes és többes vonalban, oszlopban, testfordulatok adott irányokba, nyitódás, felzárkózás, térköz, távköz kialakítása, takarás, igazodás.</p> <p>Torna: támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok talajon, padon, bordásfalon, tornaszekrényen, szekrényugrás, (fiúknak gyűrű, lányoknak gerenda használata), kötélmászás és függeszkedés képességekhez igazodva, tanult talajelemek: gurulóátfordulások különböző kiinduló és befejező helyzetekben, mérlegállás, tarkóállás, tigrisbukfenc, cigánykerék gyakorlása, kézállás segítségével, ezekből képességekhez igazítva 2-3 elemből álló talajgyakorlat bemutatása segítséggel.</p> <p>Atlétika: futások változó iramban és sebességgel, kitartó futás, állórajt, kislabdahajítás állóhelyből és keresztlépéssel, különféle súlyú és méretű labdák célba juttatásának módzatai, távolugrás és magasugrás alaptechnikái.</p> <p>Úszás: merülési gyakorlatok, vízbe ugrás, tudatos légzés vízben, siklás, mellúszás kar- és lábmunkája siklás közben eszközzel vagy eszköz nélkül, játékok.</p> <p>Kulcsfogalmak: húzódzkodás, bátorugrás, dobbantó, keresztlépés, mellúszás, karmunka, lábmunka, merülés, lebegés.</p>	<p>tornapad, bordásfal, tornaszekrény, gyűrű, gerenda, talajszőnyeg, ugródomb, mászókötel, dobbantó</p> <p>kislabda, kölyökatlétika eszközei, különböző labdák és célfelületek, homokgödör, magasugró állvány, lécs, stopperóra mozgáskoordinációs létra</p> <p>különböző vízi játékok és úszás oktatást segítő eszközök pl. sikló deszka stb.</p>	40

3.	Játék	<p>Labdás játékok: sportjátékok oktatását előkészítő testnevelési játékok, zsinórlabda, képességekhez igazodva kosárlabda, labdarúgás, kézilabda technikai elemei (labdavezetések kézzel és lábbal, cselezések védővel szemben, átadások helyben és mozgás közben, célzások rúgással és dobással, stb.)</p> <p>Népi gyermekjátékok és néphagyományok: futó és fogójátékok taktikai elemekkel.</p> <p>Sor-, akadály- és váltóverseny: mozgásanyaga a különböző sportágak tanult mozgásformáira épül.</p> <p>Küzdősportok elemei: játékos küzdelmek, versengések, alapvető fogásmódok, szabadulások, esések.</p> <p>Az olimpiák története – sport idolk: az olimpia múltja és jelene, magyarok az olimpián, versenyszámok.</p> <p>Kulcsfogalmak: játékszabály, alapvonal, oldalsóvonal, kapu, kapufa, háló, szöglet, lábfej: külső, belső, csőr, hatos vonal, büntetődobás, oldalbedobás, kapura lövés, felugrás, taktika, nyitás, továbbítás.</p>	<p>hálók, kapuk, kosárlabda, kézilabda, szivacskezilabda, foci labda, IKT eszközök, bóják, megkülönböztető trikók, tornaszőnyeg, sportról filmek, zsámolyok, tornapadok</p>	30
4.	Versenyzés	<p>Sor-, akadály-, váltó- és ugróversenyek: egyszerűsített sportági versenyek az adott sportágra jellemző mozgásanyag felhasználásával pl. ugróiskola, kötélugrás-verseny, stb.</p> <p>Labdás versenyek: a labdás előkészítő játékok, egyszerűsített szabályokkal, szabályalkotással: labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, zsinórlabda.</p> <p>Kulcsfogalmak: játékszabály, sportszerűség, labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, zsinórlabda, verseny, együttműködés.</p>	<p>Kapuk, hálók, kézilabda, szivacs kézilabda, foci labda, kosárlabda, bóják, megkülönböztető trikók, ugrálókötél</p>	32
5.	Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	<p><i>A mozgás, mint életforma:</i> ismerkedés otthon is végeztető testgyakorlatokkal (saját testsúlyos gyakorlatok, zenére tornázás, lányok: aerobic, stepp aerobic, stb.)</p> <p><i>Testi-lelki egészség:</i> testi higiéné elemei és azok mindennapi gyakorlata, relaxációs gyakorlatok, egészséges életmód alapelemei – étkezés, ruházat pihenés, mozgás, káros anyagok kerülése.</p> <p><i>Természetben üzhető sportok:</i> a torna kivételével valamennyi tanult mozgásforma, sportág szabadtéri változatának gyakorlása pl. tollaslabdázás, görkorcsolyázás, kerékpározás, játszótér látogatása, stb., szabadtéri sportolás veszélyei: kullancs, nap káros sugarai, úszás természetes vizekben.</p> <p><i>Könnyített testnevelés, tartáskorrekció:</i> gyógytestnevelővel való konzultáció szerinti mozgásanyag tanórai alkalmazása.</p> <p>Kulcsfogalmak: edzettség, fittség, bioritmus, korrekció, sugárzás, médiatudatosság, prevenció, drog, önuralom, önkontroll, saját testsúlyos gyakorlatok.</p>	<p>IKT eszközök, szabadtéri játékok, játszótér játékaik, tollaslabda, kerékpár, labdák</p>	20

6.	Tánc	<p><i>A tánc, mint művészet – elmélet:</i> élő és felvett színházi, tánc- és mozgásszínházi, köztük társaik vagy más tanulók által készített produkciók – megtekintése.</p> <p><i>Mozgásos dramatikus és énekes játékok:</i> énekes-táncos játékok, gyerekjátékok mozgásanyaga, szokásrendszere.</p> <p>Népi, táncos gyermekjátékok: rég stílusú táncok (ugrós, legényes táncok; páros forgató típusú lépések, forgató mozgáscsoportjai), új stílusú táncok (verbunk és csárdás táncok), a társastánc etikettjének néhány alapeleme.</p> <p><i>Népek, nemzetiségek, etnikumok táncaiból:</i> (Lánc-, körtáncok – Balkán – lépésanyaga és formavilága, szlovák és román táncanyag magyar párhuzamai.)</p> <p>Kulcsfogalmak: mozdulat, motívum, irányzat, etikett, népzene, műzene, ritmus, tempó, néhány népi-, szalon- és modern tánc, élmény, etnikum.</p>	IKT eszközök, táncos filmek, gyerekjátékok, körjátékok, népi játékok eszközei n	10
7.	Szabadon tervezhető órakeret	Felkészülés sportversenyekre, szabadidős foglalkozások, sportnap, projektnapok pl. Magyar Diáksport Nap, FODISZ Paraspport Nap, labdarúgás.	projekt során használt eszközök	18

A továbbhaladás feltételei az hatodik évfolyam végén:

- Az alapvető biztonsági és higiénés szabályok tudatos és rutinszerű alkalmazása.
- Baleset vagy veszélyhelyzet esetén tudjon segítséget kérni, illetve értesíteni felnőtt személyt. kerülje a balesetveszélyes magatartást.
- Ismerje a testnevelés, gimnasztika szaknyelvét, tudjon önállóan bemutatni 4-8 ütemű gyakorlatokat és sportági mozgásformákat végrehajtani.
- Tudjon a távolságnak megfelelően gyorsan és kitartóan (8-10 percig) futni.
- Egyéni tempóban legyen képes hosszabb távokat teljesíteni.
- Tudja a hajító mozdulatot pontosan kivitelezni.
- Különböztesse meg mozgásában a magasba és távolba ugrást.
- Próbálja meg játék során a tanult sportjátékok technikai elemeit alkalmazni.
- Legyen képes társaival együtt, aktívan játszani és a játékok játékszabályait betartani, törekedjen a sportszerű játékra.
- Tudjon bemutatni a tanult talajtorna elemekből összeállított egybefüggő talajgyakorlatot, valamint egyfajta szekrényugrást végrehajtani segítségnyújtással.
- Mozogjon biztonságosan a vízben, mellúszás megkísérlése helyes légzéstechnikával.
- Balesetveszélyes magatartás kerülése az uszodában.
- Rendelkezzen ismeretekkel az egészséges életmód összetevőinek szervezetre gyakorolt hatásairól.
- Érdeklődésének és képességeinek megfelelően kapcsolódjon be szabadidős sporttevékenységekbe és az iskolai sportba.
- Aktív és képességeknek megfelelő részvétel a diagnosztikus tesztekben és egyéb sportági felmérésekben.
- Egyszerű tánclépéseket tudjon utánzással vagy szóbeli közlés alapján kivitelezni.
- Mozgása a zenével legyen szinkronban.

Testnevelés 7. évfolyam

Kiemelt célok:

A testnevelés célja az általános iskolai tanulmányok végéhez közeledve a motoros tevékenységeken keresztül a mozgásformák készség szintre emelése, a mozgás igényének és az egészség megőrzésének életmódbeli szokásrendszerre válása. Továbbra is cél az erő és állóképesség, a gyorsaság és az ügyesség növelése azért, hogy a motoros, kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése pozitív transzferként hasson a tanuló egyéni boldogulására.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a fentebb fenti célok kiegészülnek a gyakran társuló testtartásbeli, mozgáskoordinációs és egyéb motoros anomáliák kezelésével, amelyek javítása a szomatopedagógia eszköztárával a testnevelés tantárgy rehabilitációs céljai között szerepel. A tantárgy terápiás célja, hogy az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanuló kondicionális, koordinációs képességei és mozgásos cselekvésbiztonsága folyamatosan fejlődjen, hogy erősítse a szocializációs, rehabilitációs folyamatokat, esélyt teremtve a munka világában való helytállásra. További cél a kognitív, affektív és szociális képességek fejlesztése játékos mozgásformákkal, sportág-előkészítő mozgásos játékokkal, alkotó és kooperatív játékos feladatokkal. Preventív, életvezetési, egészségfejlesztési célokat szolgálnak a szabadidős sporttevékenységek, az életmódot, az életstílust és az életminőséget befolyásoló egyéni és társas tevékenységek.

Tantárgy feladatai:

Az előző évfolyamok feladatai kiegészülnek a következőkkel: Ebben az életkorban fő feladat az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a testi nevelés terén a mozgás és a sport életmódbeli elemmé válása. Alapvető feladat a motoros képességek, kondicionális és koordinációs képességek, valamint a kooperativitás fejlesztése, amelyek a későbbi munkavégzést, a munkaerőpiaci helytállást, a társadalmi integrációt és az egyéni boldogulást is elősegíthetik. Egészségvédelmi, betegség- és baleset-megelőzési ismeretek közvetítésével a tanulók a mindennapi élethez kapcsolódó természettudományos ismereteinek fejlesztése ugyancsak a tantárgy feladata.

Éves óraszám:

180 óra

Heti óraszám:

5 óra

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus, testnevelő, gyógytestnevelő

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Motoros képességfejlesztés edzettség, fittség	<p>Gimnasztikai elemek: gimnasztikus mozgásanyag a fizikai képességek fejlesztésére, erősítésére, nyújtások, kéziszer gyakorlatok.</p> <p>Torna: négy-nyolcütémű gyakorlatok, lányoknak mászás, fiúknak függeszkedési próbálkozások is, páros, társas gyakorlatok, egyensúlygyakorlatok.</p> <p>Atlétika: futások, ugrások, dobások, emelés-hordás.</p> <p>Küzdősportok elemei: főbb technikai elemek, páros és csoportos küzdőgyakorlatok.</p> <p>Testtartást javító, erősítő és légző gyakorlatok zenére</p> <p>Motoros tesztek: Cooper teszt, Netfit diagnosztikus céllal, fizikai fittséget mérő egyéb tesztek.</p> <p>Kulcsfogalmak: bemelegítés, emelés, hordás, gurulások, függeszkedés, erő, állóképesség, egyensúly, súlypont.</p>	<p>IKT eszközök, kéziszerek mászókötel, egyensúlyozásra alkalmas eszközök, tornapad, dinamikus párna, bordásfal, karika, különböző labdák, talajszőnyegek, stopperóra, Netfit eszközkészlete</p>	35

2.	Motoros készségfejlesztés mozgástanulás	<p>Rendgyakorlatok: térköz, távköz, takarás, igazodás, testfordulatok adott irányokba járás közben, nyitódás, felzárkózás, felfejlődés, szakadozás, soralkotások egyes és többes vonalban, oszlopban.</p> <p>Torna: támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok talajon, padon, bordásfalon, tornaszekrényen, szekrényugrás differenciáltan, (fiúknak gyűrű, lányoknak gerenda használata), kötélmászás és függeszkedés képességekhez igazodva, vándormászás bordásfalon, tanult talajelemek: gurulóátfordulások különböző kiinduló és befejező helyzetekben, mérlegállás, tarkóállás, tigrisbukfenc, cigánykerék gyakorlása, összekötő elemek, kézállás, fejállás segítségével, ezekből képességekhez igazítva 4-5 elemből álló talajgyakorlat bemutatása segítséggel.</p> <p>Atlétikai elemek: Futásfajták különböző sebességgel és hosszal, futóiskolai gyakorlatok fokozatosan nehezedő feltételek között, térdelőrajt, távolugrás guggoló technikával, magasugrás átlépő technikával a magasság fokozatos emelésével, dobások helyből és nekifutásból, távolba és célba, kislabdahajtás keresztlépésből, lökési kísérletek.</p> <p>Tánc: régi stílusú táncok, új stílusú táncok, sport jellegű táncok (zumba).</p> <p>Úszás: merülési gyakorlatok, vízbe ugrás, tudatos légzés vízben, siklás, mell-, gyors- és hátúszás kar- és lábmunkája siklás közben eszközzel és eszköz nélkül, váltóversenyek mellig érő vízben, vízi játékok.</p> <p>Kulcsfogalmak: fejlődés, szakadozás, vándormászás, elugrás, felugrás, lábmunka, karmunka, lökés, kartempó, lábtempó, gyorsúszás, hátúszás, pillangóúszás.</p>	<p>talajszőnyegek, gerenda, gyűrű, dobantó, ugrószekrény, mászókötel, bordásfal,</p> <p>magasugró állvány, ugródomb, súlylabda, kislabda, különböző labdák, mérőszalag, stopperóra</p> <p>IKT eszközök</p> <p>úszás oktatásához szükséges eszközök, vízi játékok</p>	42
3.	Játék	<p>Labdás játékok: sportjátékokat előkészítő labdás és labda nélküli testnevelési játékok, a sportjátékok technikai és taktikai elemeinek alkalmazása változó körülményekben, egyszerűbb játékhelyzetekben, kosárlabda, labdarúgás, röplabda, kézilabda egyszerűsített játékszabályokkal.</p> <p>Népi gyermekjátékok és néphagyományok: futó- és fogójátékok taktikai elemekkel.</p> <p>Táncos játékok: az 1-6. évfolyamon tanultak művelődési anyagából.</p> <p>Kulcsfogalmak: játékszabály, védő, támadó, nyitás, érintés, feladás, átütés, sportszerűség, „fair play, szabálymegkötés, taktika.</p>	<p>kosárlabda, foci labda, kézilabda, szivacskezilabda, röplabda, testnevelési játékok eszközei, megkülönböztető trikók, bóják, kapuk, kosárpalánk, röplabda háló, IKT eszközök</p>	30

4.	Versenyzés	<p>Futó-, ugró-, akadály- és ügyességi versenyek: különböző testnevelési játékok párokban és csapatokban, egyéni versengések a tanult sportági mozgásanyag felhasználásával.</p> <p>Labdás versenyek: a tanult sportjátékok mozgásanyagát felhasználva versenyek, versengések egyszerűsített szabályokkal.</p> <p>Népi gyermekjátékok, versenyfeladatok: (Bigézés, karikahajtás, dióleső, tojásbavágás, csizmadobáló, öcsigolyó /petanque/).</p> <p>Úszóverseny: egyszerűsített szabályokkal, versenyek vízi feladatokkal.</p> <p>Küzdősportok elemei: birkózás és helyi lehetőségeknek megfelelően egyéb küzdősportok alapelemei.ö</p> <p>Az olimpiák története: olimpiai sportágak, olimpia eszme rendszerek, jelképei, hazai olimpikonok, paralimpia</p> <p>Kulcsfogalmak: játékszabály, egyszerűsített szabály, szabálytartás, egészséges versenyszellem, reakció, kooperáció, döntés, választás, versengés, eszme, esélyegyenlőség, paralimpia, embléma</p>	<p>kosárlabda, kézilabda, szivacskezilabda, foci labda, röplabda, bóják, karika, ugrókötél, tornapad, zsámoly, megkülönböztető trikók, egyéb versenyekhez használható tárgyak, népi játékok eszközei, tornaszőnyeg</p>	30
5.	Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	<p>A mozgás, mint életforma: otthon is végezhető testgyakorlatok (tánc, saját testsúlyos feladatok szerekkkel és szerek nélkül, street workout, kerékpározás, tollaslabdázás).</p> <p>Testi-lelki higiéne: testi higiéne tartalmi elemei és azok mindennapi gyakorlata, stressz oldás, lazítás lehetőségei, egészséges életmód alapelemei – étkezés, ruházat, pihenés (aktív, passzív), mozgás, káros anyagok kerülése, prevenció.</p> <p>Természetben űzhető sportok (helyi adottságok figyelembe vételével): a torna kivételével valamennyi sportág szabad térben végett változata, természetben űzhető sportok veszélyei (gyaloglás, kocogás, terepfutás, görkorcsolyázás, tollaslabdázás, streetball, túrázás, úszás természetes vizekben, stb.).</p> <p>Könnyített testnevelés, tartáskorrekció: könnyített testnevelés a gyógytestnevelővel való konzultáció alapján, egyéni állapothoz igazodó gyakorlás lehetőségének megteremtése.</p>	<p>IKT eszközök, súlyzók, gumiszalag, fitball-labda, tollas ütő, zsámoly, szabadban használható különféle labdák, sportolásra alkalmas szabadtéri parkok</p>	25

6.	Szabadon tervezhető órakeret	Felkészülés sportversenyekre, szabadidős foglalkozások, sportnap, projektnapok pl. Magyar Diáksport Nap, FODISZ Parasport Nap, labdarúgás.	projekt során használt eszközök	18
----	------------------------------	--	---------------------------------	----

A továbbhaladás feltételei a hetedik évfolyam végén:

- Az alapvető biztonsági és higiénés szabályok épüljenek be szokásrendszerébe, törekedjen a prevencióra, baleset esetén a segítség megérkezéséig próbáljon meg ismereteinek megfelelően segítséget nyújtani.
- Tudja önállóan végrehajtani az óraszervezést segítő rendgyakorlatokat az utasításoknak, vezényszavaknak megfelelően.
- Legyen képes a gimnasztika mozgásanyagát bemelegítéskor alkalmazni.
- Tudjon a távolságnak megfelelően gyorsan és kitartóan (10-12 percig) futni.
- Egyéni tempóban legyen képes hosszabb távokat teljesíteni.
- Képességeinek megfelelően fejlődjön elért teljesítménye dobásokban, távolugrásban és magasugrásban.
- Tudjon legalább 10 métert leúszni az általa választott úszásnemben.
- Testnevelési és sportjátékok stratégiai és taktikai elemeinek, szabályrendszerének alkalmazása, játék során törekvés a szabálybetartásra, sportszerű játéokra.
- Próbáljon meg önállóan a tanult talajtorna elemekből gyakorlatot összeállítani és bemutatni.
- Testi-lelki egészségének megőrzése érdekében tudjon alkalmazni valamilyen relaxációs eljárást.
- Legyen képes egészségtudatos magatartásformákat szokásrendszerébe integrálni.
- Tanórai aktivitásában mutakozzon erőfeszítés és kitartás saját felkészültségi szintje szerint.
- Érdeklődésének és képességeinek megfelelően kapcsolódjon be szabadidős sporttevékenységekbe és az iskolai sportba.
- Aktív és képességeknek megfelelő részvétel a diagnosztikus tesztekben és egyéb sportági felmérésekben.

Testnevelés 8. évfolyam

Kiemelt célok:

A testnevelés célja az általános iskolai tanulmányok végéhez közeledve a motoros tevékenységeken keresztül a mozgásformák készség szintre emelése, a mozgás igényének és az egészség megőrzésének életmódbeli szokásrendszerre válása. Továbbra is cél az erő és állóképesség, a gyorsaság és az ügyesség növelése azért, hogy a motoros, kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése pozitív transzferként hasson a tanuló egyéni boldogulására.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a fentebb fenti célok kiegészülnek a gyakran társuló testtartásbeli, mozgáskoordinációs és egyéb motoros anomáliák kezelésével, amelyek javítása a szomatopedagógia eszköztárával a testnevelés tantárgy rehabilitációs céljai között szerepel. A tantárgy terápiás célja, hogy az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanuló kondicionális, koordinációs képességei és mozgásos cselekvésbiztonsága folyamatosan fejlődjen, hogy erősítse a szocializációs, rehabilitációs folyamatokat, esélyt teremtve a munka világában való helytállásra. További cél a kognitív, affektív és szociális képességek fejlesztése játékos mozgásformákkal, sportág-előkészítő mozgásos játékokkal, alkotó és kooperatív játékos feladatokkal. Preventív, életvezetési, egészségfejlesztési célokat szolgálnak a szabadidős sporttevékenységek, az életmódot, az életstílust és az életminőséget befolyásoló egyéni és társas tevékenységek.

Tantárgy feladatai:

Az előző évfolyamok feladatai kiegészülnek a következőkkel: ebben az életkorban fő feladat az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a testi nevelés terén a mozgás és a sport életmódbeli elemmé válása. Alapvető feladat a motoros képességek, kondicionális és koordinációs képességek, valamint a kooperativitás fejlesztése, amelyek a későbbi munkavégzést, a munkaerőpiaci helytállást, a társadalmi integrációt és az egyéni boldogulást is elősegíthetik. Egészségvédelmi, betegség- és baleset-megelőzési ismeretek közvetítésével a tanulók a mindennapi élethez kapcsolódó természettudományos ismereteinek fejlesztése ugyancsak a tantárgy feladata.

Éves óraszám:

180 óra

Heti óraszám:

5 óra

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus, testnevelő tanár, gyógytestnevelő

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Motoros képességfejlesztés edzettség, fittség	<p><i>Gimnasztikai elemek:</i> bemelegítési technikák, gimnasztikus mozgásanyag a fizikai képességek fejlesztésére, erősítésére, nyújtások, kéziszser, gyakorlatok.</p> <p><i>Torna:</i> négy-nyolcüttemű gyakorlatok, lányoknak mászás, fiúknak függeszkedési próbálkozások is, páros, társas gyakorlatok, egyensúlygyakorlatok.</p> <p><i>Atlétika:</i> futások, ugrások, dobások, emelés-hordás.</p> <p><i>Küzdősportok elemei:</i> főbb technikai elemek, páros és csoportos küzdőgyakorlatok, versengések, grundbírkózás</p> <p><i>Testtartást javító, erősítő és légző gyakorlatok zenére</i></p> <p><i>Motoros tesztek:</i> Cooper teszt, Netfit diagnosztikus céllal, fizikai fittséget mérő egyéb tesztek.</p> <p>Kulcsfogalmak: bemelegítés, emelés, hordás, gurulások, függeszkedés, erő, állóképesség, egyensúly, súlypont.</p>	<p>IKT eszközök, kéziszser, mászókötel, egyensúlyozásra alkalmas eszközök, tornapad, dinamikus párna, bordásfal, karika, különböző labdák, talajszőnyegek, stopperóra, Netfit eszköztárával</p>	35

2.	Motoros készségfejlesztés mozgástanulás	<p>Rendgyakorlatok: térköz, távköz, takarás, igazodás, testfordulatok adott irányokba járás közben, nyitódás, felzárkózás, felfejlődés, szakadozás, soralkotások egyes és többes vonalban, oszlopban.</p> <p>Torna: támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok talajon, padon, bordásfalon, tornaszekrényen, szekrényugrás differenciáltan, (fiúknak gyűrű, lányoknak gerenda használata), kötélmászás és függeszkedés képességekhez igazodva, vándormászás bordásfalon, tanult talajelemek: gurulóátfordulások különböző kiinduló és befejező helyzetekben, mérlegállás, tarkóállás, tigrisbukfenc, cigánykerék gyakorlása, összekötő elemek, kézállás, fejállás segítségével, ezekből képességekhez igazítva 4-5 elemből álló talajgyakorlat bemutatása segítségével.</p> <p>Atlétikai elemek: Futásfajták különböző sebességgel és hosszal, futó- és ugróiskolai gyakorlatok fokozatosan nehezedő feltételek között, térdelőrajt, távolugrás guggoló technikával, magasugrás átlépő technikával a magasság fokozatos emelésével, dobások helyből és nekifutásból, távolba és célba, kislabdahajtás keresztlépésből, lökési kísérletek.</p> <p>Tánc: régi stílusú táncok, új stílusú táncok, sport jellegű táncok (zumba).</p> <p>Úszás:merülési gyakorlatok, vízbe ugrás, tudatos légzés vízben, siklás, mell-, gyors- és hátúszás kar- és lábmunkája siklás közben eszközzel és eszköz nélkül, váltóversenyek mellig érő vízben, vízi játékok.</p> <p>Kulcsfogalmak: fejlődés, szakadozás, vándormászás, elugrás, felugrás, lábmunka, karmunka, lökés, kartempó, lábtempó, gyorsúszás, hátúszás, pillangóúszás.</p>	<p>talajszőnyegek, gerenda, gyűrű, dobantó, ugrószekrény, mászókötel, bordásfal,</p> <p>magasugró állvány, ugródomb, súlylabda, kislabda, különböző labdák, mérőszalag, stopperóra</p> <p>IKT eszközök</p> <p>úszás oktatásához szükséges eszközök, vízi játékok</p>	42
3.	Játék	<p>Labdás játékok: sportjátékokat előkészítő labdás és labda nélküli testnevelési játékok, a sportjátékok technikai és taktikai elemeinek alkalmazása változó körülményekben, egyszerűbb játékhelyzetekben, kosárlabda, labdarúgás, röplabda, kézilabda egyszerűsített játékszabályokkal. Egyéb labdás sportjátékok.</p> <p>Népi gyermekjátékok és néphagyományok: futó- és fogójátékok taktikai elemekkel.</p> <p>Táncos játékok: az 1-6. évfolyamon tanultak művelődési anyagából.</p> <p>Kulcsfogalmak: játékszabály, védő, támadó, nyitás, érintés, feladás, átütés, sportszerűség, „fair play, szabálymegkötés, taktika.</p>	<p>kosárlabda, foci labda, kézilabda, szivacskezilabda, röplabda, testnevelési játékok eszközei, megkülönböztető trikók, bóják, kapuk, kosárpalánk, röplabda háló, IKT eszközök</p>	30

4.	Versenyzés	<p><i>Futó-, ugró-, akadály- és ügyességi versenyek:</i> különböző testnevelési játékok párokban és csapatokban, egyéni versengések a tanult sportági mozgásanyag felhasználásával.</p> <p><i>Labdás versenyek:</i> a tanult sportjátékok mozgásanyagát felhasználva versenyek, versengések egyszerűsített szabályokkal, kismérvőzések.</p> <p><i>Népi gyermekjátékok, versenyfeladatok:</i> (Bigézés, karikahajtás, dióleső, tojásbavágás, csizmadobáló, öcsigolyó /petanque/).</p> <p><i>Úszóverseny:</i> egyszerűsített szabályokkal, versenyek vízi feladatokkal.</p> <p><i>Küzdősportok elemei:</i> birkózás és helyi lehetőségeknek megfelelően egyéb küzdősportok alapelemei, grundbirkózás.</p> <p>Az olimpiák története: olimpiai sportágak, olimpia eszme rendszerek, jelképei, hazai olimpikonok, paralimpia</p> <p>Kulcsfogalmak: játékszabály, egyszerűsített szabály, szabálytartás, egészséges versenyszellem, reakció, kooperáció, döntés, választás, versengés, eszme, esélyegyenlőség, paralimpia, embléma</p>	<p>kosárlabda, kézilabda, szivacskezilabda, foci labda, röplabda, bóják, karika, ugrókötél, tornapad, zsámoly, megkülönböztető trikók, egyéb versenyekhez használható tárgyak, népi játékok eszközei, tornaszőnyeg</p>	30
5.	Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	<p><i>A mozgás, mint életforma:</i> otthon is végezhető testgyakorlatok (tánc, saját testsúlyos feladatok szerekkel és szerek nélkül, street workout, kerékpározás, tollaslabdázás).</p> <p><i>Testi-lelki higiéne:</i> testi higiéné tartalmi elemei és azok mindennapi gyakorlata, stressz oldás, lazítás lehetőségei, egészséges életmód alapelemei – étkezés, ruházat, pihenés (aktív, passzív), mozgás, káros anyagok kerülése, prevenció.</p> <p><i>Természetben űzhető sportok (helyi adottságok figyelembe vételével):</i> a torna kivételével valamennyi sportág szabad térben végett változata, természetben űzhető sportok veszélyei (gyaloglás, kocogás, terepfutás, görkorcsolyázás, tollaslabdázás, streetball, túrázás, úszás természetes vizekben, stb.).</p> <p><i>Könnyített testnevelés, tartáskorrekció:</i> könnyített testnevelés a gyógytestnevelővel való konzultáció alapján, egyéni állapothoz igazodó gyakorlás lehetőségének megteremtése.</p>	<p>IKT eszközök, súlyzók, gumiszalag, fitball-labda, tollas ütő, zsámoly, szabadban használható különféle labdák, sportolásra alkalmas szabadtéri parkok</p>	25 óra

6.	Szabadon tervezhető órakeret	Felkészülés sportversenyekre, szabadidős foglalkozások, sportnap, projektnapok pl. Magyar Diáksport Nap, FODISZ Paraspport Nap, labdarúgás.	projekt során használt eszközök	18 óra
----	------------------------------	---	---------------------------------	--------

A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén:

- Az alapvető biztonsági és higiénés szabályok épüljenek be szokásrendszerébe, törekedjen a prevencióra, baleset esetén a segítség megérkezéséig próbáljon meg ismereteinek megfelelően segítséget nyújtani.
- Tudja önállóan végrehajtani az óraszervezést segítő rendgyakorlatokat az utasításoknak, vezényszavaknak megfelelően.
- Legyen képes a gimnasztika mozgásanyagát bemelegítéskor alkalmazni.
- Tudjon a távolságnak megfelelően gyorsan és kitartóan (10-12 percig) futni.
- Egyéni tempóban legyen képes hosszabb távokat teljesíteni.
- Képességeinek megfelelően fejlődjön elért teljesítménye dobásokban, távolugrásban és magasugrásban.
- Tudjon legalább 10 métert leúszni egy általa választott úszásnemben, legyen tisztában a szabad vízi úzás veszélyeivel.
- Testnevelési és sportjátékok stratégiai és taktikai elemeinek, szabályrendszerének alkalmazása, játék során törekvés a szabálybetartásra, sportszerű játéokra.
- Önállóan összeállított talajgyakorlat és szabadon választott tornaszer gyakorlatanyagának bemutatása.
- Testi-lelki egészségének megőrzése érdekében tudjon alkalmazni valamilyen relaxációs eljárást.
- Legyen képes egészségtudatos magatartásformákat szokásrendszerébe integrálni.
- Tanórai aktivitásában mutakozzon erőfeszítés és kitartás saját felkészültségi szintje szerint.
- Ismerjen meg minél több szabadidős sportot és ezeket gyakorolja iskolai kereteken kívül is.
- Érdeklődésének és képességeinek megfelelően kapcsolódjon be szabadidős sporttevékenységekbe és az iskolai sportba.
- Aktív és képességeknek megfelelő részvétel a diagnosztikus tesztekben és egyéb sportági felmérésekben.

Történelem 5. évfolyam

Kiemelt célok:	A tanulásban akadályozott tanulók képességeit figyelembe véve kell bemutatni a történelem eseményeit, különös tekintettel az összefüggésekre. A tanulóknak képessé kell válniuk az alapvető tanulságok levonására, az ítéletalkotásra, a törvényszerűségek felismerésére, a véleménynyilvánításra. Fontos szerepet kap – a tanulásban akadályozottság kritériumait figyelembe véve – a térbeli és időbeli tájékozódás, valamint az időbeli viszonyítás fejlesztésében. Az ismeretanyag lehetőséget ad a kort jellemző mítoszok és mondák, művészeti és zenei értékek megismerésére. Lehetővé teszi az emberiség kulturális értékeinek megismerését; a történelmi és társadalmi összefüggések megértését
Tantárgy feladatai:	A tantárgy tanításában középpontba kell állítani a múlt reális megismerését, a pontos tájékozódást térben és időben, a nemzeti- és európai identitástudat kialakítását, az ok-okozati összefüggések láttatását. A történetek feldolgozásán, a jeles történelmi személyiségek és az adott korok mindennapjainak a bemutatásán. Figyelemmel kell lenni arra is, hogy a múlt megismerésével alakul ki az egyes ember történelmi látásmódja, a nemzedékek közös történetei pedig a nemzeti öntudat fejlesztését eredményezhetik.
Éves óraszám:	72
Heti óraszám:	2
Az órát tanító előírt végzettsége:	gyógy pedagógus, hiányában történelem szakos tanár

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Személyes történelem. A kereszténység	<p><i>Személyes történelem:</i> A címer, zászló, pecsét jelentősége, az idő mérése.</p> <p><i>Az Ószövetségi történetek:</i> Az Ószövetség/Héber Biblia: Ábrahám és Mózes</p> <p><i>Újszövetségi történetek:</i> A keresztény vallás kialakulása és elterjedése. Jézus Krisztus születése. Krisztus Pilátus előtt. Az utolsó vacsora. A feltámadás.</p> <p>Kulcsfogalmak: jelen, múlt, címer, zászló, pecsét, Isten, föld, ég, növény, állat, barlanglakó ősember, régészeti lelőhely, barlangrajz, őskori eszközhasználat, őskori mesterség, Jézus Krisztus, betlehemi királyok, feltámadás</p>	Történelem atlasz, tankönyv, időszalag, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozás	20

2.	<p>Fejezetek az ókor történetéből</p>	<p><i>Az ókori keleti kultúrák:</i> Ókori keleti örökségünk Mezopotámia. Egyiptom. Kína. India. Az ókori kelet mezőgazdasága, társadalma, az emberek mindennapi élete. Hitvilág.</p> <p><i>Az ókori Görögország – istenek, hősök, tudósok, művészek és az olimpia:</i> Történetek a görög mondavilágból. Az ókori olimpiai játékok.</p> <p><i>Az athéni demokrácia és a görög-perzsa háborúk:</i> A legjelentősebb görög városállam: Athén. Az ókori görögök mindennapjai. A görög-perzsa háborúról: a marathóni csata (Kr. e. 490).</p> <p><i>Hadvezérek, csaták, uralkodók az ókori Rómában:</i> A római hadsereg és a katonák élete. Róma fénykora. Julius Caesar. Augustus császár. Rómaiak hazánk területén. A Római Birodalom bukása.</p> <p>Kulcsfogalmak: időszak, piramis, fáraó, Hellász, Perzsa Birodalom, Marathón, trójai faló, olimpia, Athén, Akropolisz, városállam, szoptató anyafarkas, Romulusz és Rémusz, Róma, Itália, Tiberis, Colosseum, padlófűtés, tóga, tunika, lakoma, mozaikpadló, viasztábla, rabszolgapiac, árverés, gladiátor, légió, teknősbéka-alakzat, hajítógép, hódítás, provincia. Pannónia, császár, hadvezér, őrtorony, borostyánút, Aquincum, barbár, monda</p>	<p>Történelem atlasz, tankönyv, időszak, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozás</p>	26
3.	<p>A középkor világa</p>	<p><i>A nyugati és a keresztény államiság főbb jellemzői:</i> A hunok szerepe a Római Birodalom hanyatlásában.</p> <p><i>Az iszlám vallás, az arab hódítás kulturális hagyatéka.</i></p> <p><i>A középkori élet színterei és szereplői (uradalmak, kolostorok, városok, egyetemek).</i> Céh mesterek és kereskedők. Mindennapi élet a középkori várakban.</p> <p>Kolostori élet: történetek az egyház szerepéről.</p> <p>A lovagi életmód és a kereszties hadjáratok.</p> <p>Kulcsfogalmak: vallás, kereszténység, iszlám, Keletrómai Birodalom, Nyugatrómai Birodalom, Bizánc, hun, király, nemes, jobbágy, lovas, lovagi torna, pápa, latin nyelv, szerzetes, kolostor, város, hadviselés, illemszabály</p>	<p>Történelem atlasz, tankönyv, időszak, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások</p>	19
4.	<p>Szabadon tervezhető órakeret</p>	<p>Múzeumpedagógiai foglalkozások. Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét</p>	<p>A projekt során felhasznált eszközök.</p>	7

A továbbhaladás feltételei az *ötödik* évfolyam végén:

- A tanuló meg tudja különböztetni a történelem forrásait, példákat is tud kapcsolni hozzá.
- Ismeri a történelmi időszámítás egységeit.
- Alapvető szinten tájékozódik a történelmi térképen.
- Az időszalagon segítséggel ismerje fel a tárgyalt történelmi időszakokat, évszámokat, kapcsol hozzá tanult ismeretet. Időrendbe helyezi a tanult eseményeket időszalagon.
- Az adott tematikai egység tárgyalt témaköreiben – képességeinek megfelelően – írásban és/vagy szóban számot tud adni a tanult elemi történelmi ismereteiről.
- A megismert mondák, legendák, rövid történetek tartalmát segítséggel el tudja mondani.
- Megkülönbözteti a történetek mesés és valóságos eseményeit.
- Ok-okozati összefüggéseket tanári irányítás mellett fölismer.

Történelem 6. évfolyam

Kiemelt célok:	A műveltségi terület tanítási-tanulási folyamatában figyelembe kell venni a tanulásban akadályozottság gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit, különös tekintettel a sajátélményű tevékenységek fókuszba helyezésére. A műveltségterület tanítási-tanulási folyamatában az egyéni képességek figyelembe vételével központi szerepet kap a differenciálás, a gyakorlatban alkalmazva a korszerű óravezetési technikák adaptált változatait; pozitív módon erősítve a tanulók ismeretszerzésre irányuló törekvéseit. A célcsoporthoz tartozó tanulók időbeli tájékozódásának fejlesztésekor hangsúlyt kell fektetni a múlt, a jelen és a jövő közötti viszonyításra – elsősorban a mindennapi élet eseményeire utalva. A folyamatos fejlesztés eredményeképpen erősödik a tanulók időről alkotott képzele, az események sorrendje közötti összefüggések felismerése.
Tantárgy feladatai:	Lehetővé teszi az emberiség kulturális értékeinek megismerését; a történelmi és társadalmi összefüggések megértését. Az ismeretek folyamatos bővítésével hozzájárul a tanulásban akadályozott tanulók személyiségének fejlődéséhez, különös tekintettel a mérlegelő gondolkodásra, a kommunikáció köréhez tartozó tevékenységek hatékony alkalmazására, a nemzeti érzés erősítésére. A pontos tájékozódást térben és időben, a nemzeti- és európai identitástudat kialakítását, az ok-okozati összefüggések láttatását. Az időről alkotott képzetek kialakítását segíti az időszalag. A történelmi szintereken keresztül a tanulók téri tájékozódása fejlődik, elsősorban történelmi térképek segítségével.
Éves óraszám:	72
Heti óraszám:	2
Az órát tanító előírt végzettsége:	gyógypedagógus, hiányában történelem szakos tanár

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Kalandozások és honfoglalás, a magyarok eredete, képek és portrék az Árpád-kor és a XIV-XV. század történetéből, a középkori magyar állam	<p><i>Történetek a magyarság vándorlásáról és a honfoglalásról</i></p> <p>A magyarok eredete. Rege a csodaszarvasról. Vérszerződés. Honfoglalás, letelepedés. Kalandozó hadjáratok.</p> <p><i>Az államalapítás: Géza és Szent István</i></p> <p>I. (Szent) István, Magyarország királya. Államalapítás. Koronázási ékszerek.</p> <p><i>Az Árpád-ház uralkodói, szentjei:</i></p> <p>I. (Szent) László, a lovagkirály. Szent Gellért. Árpád-házi Szent Margit. Könyves Kálmán. II. András.</p> <p><i>IV. Béla.</i></p> <p><i>Nagy Lajos, a hódító és törvényhozó</i></p> <p>Anjou-házi királyok: Károly Róbert és Nagy Lajos. Gazdasági intézkedések</p> <p><i>Hunyadi János a törökellenes küzdelmek élén:</i> A nándorfehérvári diadal</p> <p><i>Hunyadi Mátyás portréja:</i> Az igazságos Mátyás. Élet Mátyás király udvarában</p> <p>Kulcsfogalmak: vándorlás, honfoglalás, Etelköz, Kárpát-medence, államalapítás, állam, koronázási ékszer, szent, lovagkirály, törvény, hódítás, gazdaság, szabad királyi város, mezőváros, bányaváros, diadal, csata, királyi udvar, reneszánsz, erény</p>	<p>Történelem atlasz, tankönyv, időszalag, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások</p>	34

2.	Új látóhatárok: a földrajzi felfedezések, a vallási megújulás; az új világkép kialakulása	<p><i>A nagy földrajzi felfedezések</i> <i>Vallási újítók – reformáció és katolikus megújulás.</i> <i>Fényes uralkodói udvarok.</i> <i>Az alkotmányos királyság létrejötte Angliában</i> <i>A felvilágosult gondolkodók</i> Kulcsfogalmak: felfedezés, világmindenség, távcső, mikroszkóp, Kopernikusz, Amerigo Vespucci, Kolumbusz Kristóf, vallás, reformáció, ellenreformáció, katolikus, protestáns, királyi udvar, felvilágosodás, gyarmat, gyarmatosító, őslakó, függetlenségi harc</p>	Történelem atlasz, tankönyv, időszalag, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások	10
3.	Magyarország a XVI–XVIII. században	<p><i>A mohácsi csata és következményei: A mohácsi vész. A három részre szakadt Magyarország, élet a török hódoltság kori Magyarországon – egy konkrét település (pl. Debrecen vagy Kecskemét) bemutatásával.</i> <i>Végyvári küzdelmek: Szigetvár. Eger.</i> <i>Bocskai István és a hajdúk: Bocskai szerepe a magyar reformációban.</i> <i>Az Erdélyi Fejedelemség virágkora</i> <i>Bethlen Gábor idején: Erdély népei, tájai, kultúrája. Bethlen Gábor uralkodása.</i> <i>Zrínyi Miklós, a hadvezér: Zrínyi Miklós hadjáratai és tervei a magyar hadsereg megteremtésére</i> <i>A Rákóczi-szabadságharc kiemelkedő személyiségei, céljai: II. Rákóczi Ferenc élete.</i> <i>Buda visszafoglalása, Magyarország a Habsburg Birodalomban: Buda visszafoglalása. Mária Terézia. Hétköznapi élet a kurucok és labancok korában.</i></p>	Történelem atlasz, tankönyv, időszalag, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások	21
4.	Szabadon tervezhető órakeret	Múzeumpedagógiai foglalkozások. Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	A projekt során felhasznált eszközök.	7

A továbbhaladás feltételei a hatodik évfolyam végén:

- Az időszalagon segítséggel ismerje fel a tárgyalta történelmi időszakokat, évszámokat, kapcsol hozzá tanult ismeretet.
- Időrendbe helyezze a tanult eseményeket az időszalagon.
- Az adott tematikai egység tárgyalta témakörében – képességeinek megfelelően – írásban és/vagy szóban számot ad a tanult elemi történelmi ismereteiről.
- Ismerje a világtörténelem tanult fordulópontjait; a magyar történelmi tudáskanon legfontosabb sarokpontjait – évszámok, események, uralkodók tükrében, történelmi atlasz segítségével.
- A magyar koronázási ékszereket megnevezni.
- A megismert mondák, legendák, rövid történetek tartalmát segítséggel elmondja.
- Meg tudja különböztetni a történetek mesés és valóságos eseményeit.
- Ok-okozati összefüggéseket tanári irányítás mellett felismerjen.

Történelem 7. évfolyam

Kiemelt célok:	A történelem tanításának alapvető célja ebben az évfolyamban nemzeti történelmünk kiemelkedő eseményeinek felelevenítése a kritikai gondolkodás tükrében. A társadalmak kialakulásának történelmi körülményei, azok működésének sajátosságai felkészíti a tanulókat a történelmi múlt értelmezésére, egyúttal a társadalmi jelenségek közötti hatékony eligazodásra. A tanítás-tanulás folyamatában központi cél, hogy felébressze a tanulóknak a társadalom kérdései iránt való érdeklődést, elősegítse a diákok hazaszeretetének további erősödését, továbbá hozzásegítse őket ahhoz, hogy elfogadják Magyarország jogilag szabályozott demokratikus értékeit.
Tantárgy feladatai:	A tanítási-tanulási folyamat során kiemelt szerepet kap a tér- és időbeli tájékozódási képesség fejlesztése, valamint az időbeli viszonyítás képességének kialakítása; a különböző társadalmak kultúrájának és életmódjának megismertetése; az ok- okozati összefüggések meglatatása, különös tekintettel az egymást követő időkben a történelmi-történeti változásokra. A tanulókat képessé kell tenni a következtetésekre, a véleménynyilvánításra, az ésszerű vitára, az alapvető történelmi-társadalmi törvényszerűségek felismerésére.
Éves óraszám:	72
Heti óraszám:	2
Az órát tanító előírt végzettsége:	gyógypedagógus, hiányában történelem szakos tanár

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Történelmi áttekintés	<i>Az ókori társadalmakról tanultak átisméltése:</i> Az ókori keleti kultúrák. Az ókori Görögország. Az ókori Róma. <i>A középkori Magyarországról tanultak átisméltése (korai szakasz, érett szakasz, késői szakasz):</i> Árpád-házi királyok. Anjou-házi királyok és a Hunyadiak. Hazánk három részre szakadása. Kulcsfogalmak: az ötödik-hatodik évfolyamon megismert fogalmak	Történelem atlasz, 5. és 6. osztályos tankönyv, időszak, IKT eszközök	9
2.	Forradalmak kora	<i>A francia forradalom vívmányai és árnyoldalai:</i> A nagy francia forradalom – a polgári átalakulás kezdete. <i>Az ipari forradalom találmányai:</i> Ipari találmányok és feltalálók. <i>A magyar reformkor képviselői (Széchenyi, Kossuth)</i> A polgárosodás Magyarországon. <i>A forradalom és szabadságharc kiemelkedő személyiségei és céljai.</i> Gróf Széchenyi István élete és munkássága. Kossuth Lajos élete és munkássága. A magyar nyelv hivatalossá tétele. Az 1848. március 15-i események Pesten. Az első független magyar kormány megalakulása, intézkedései. A szabadságharc legfontosabb eseményei. Kulcsfogalmak: polgári forradalom, nemzetállam, függetlenségi harc, polgár, szabad paraszt, munkás, törvényhozás, országgyűlés, gőzgép, gőzmozdony, gőzhajó, gyárpar, vasúthálózat, gőzeke, vetésforgó, reform, haladó gondolkodás, nemzeti megújulás, magyar nyelv, gróf, báró. Magyar Tudományos Akadémia, kőhíd, pesti árvíz, Védegylet, röpirat, pozsonyi országgyűlés – alsótábla, felsőtábla, törvényjavaslat, törvény, haladó, maradi, márciusi ifjak, ellenzék, Pilvax Kávéház, Landerer Nyomda, Helytartótanács, Városháza. pákozdi csata, tábornok, trónfosztás, világosi fegyverletétel, aradi vértanúk.	Történelem atlasz, tankönyv, időszak, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások	22

3.	<p>A modern kor születése: a nemzeti eszme és a birodalmak kora</p>	<p><i>Az egységes nemzetállamok létrejötte</i> Az olasz nemzetállam létrejötte. Az egységes német állam magalakulása. <i>Polgárháború az Egyesült Államokban</i> <i>A megtorlás és a dualizmus Magyarországon.</i> Megtorlás a szabadságharc után. A kiegyezés tartalma és jelentősége. Tisza Kálmán és Tisza István munkássága <i>Az Osztrák-Magyar Monarchia együtt élő népei.</i> Az Osztrák-Magyar Monarchia. <i>Birodalmak versenye a világ újrafelosztásáért, élet a gyarmatokon</i> Kulcsfogalmak: rémuralom, teljhatalom, önkényuralom, néma ellenállás, osztrák császár, magyar király, Osztrák-Magyar Monarchia, tőke, bank, vasúthálózat, gőzmalom, gőzeke, gőzcséplőgép, hajógyártás, mozdony - és vagongyártás, Budapest, világváros, Városliget, Operaház, MÁV, dualizmus</p>	<p>Történelem atlasz, tankönyv, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások</p>	18
4.	<p>Hazánk és a nagyvilág a XX. század első felében</p>	<p><i>Az első világháború jellemzői és következményei Európában és Magyarországon:</i> Az első világháború előzményei és kirobbanása. Hazánk részvétele az első világháborúban. Az első világháború főbb eseményei. Tanácsköztársaság. <i>Trianon és következményei:</i> Az Osztrák-Magyar Monarchia fölbomlása: A trianoni békediktátum és következményei. <i>Diktatúrák és diktátorok Európában:</i> Totális diktatúrák: a kommunista Szovjetunió; a nemzetiszocialista Németország <i>Politikus portrék a két világháború között Magyarországon:</i> Magyarország a két világháború között – Horthy Miklós kormányzó. Kulcsfogalmak: merénylet, trónörökös, világháború, antant, központi hatalmak, hadüzenet, állóháború, villámháború, front, lövészárk, tank, tengeralattjáró, felderítő repülőgép, mérges gáz, öszirózsás forradalom, köztársaság. Tanácsköztársaság, trianoni békeszerződés, jóvátétel, haderőcsökkentés, hitelfelvétel, bank, rádió, világválság, munkanélküliség, fasizmus, nemzetiszocializmus,</p>	<p>Történelem atlasz, tankönyv, időszalag, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások</p>	16
5.	<p>Szabadon tervezhető órakeret</p>	<p>Múzeumpedagógiai foglalkozások Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét</p>	<p>A projekt során felhasznált eszközök.</p>	7

A továbbhaladás feltételei a *hetedik* évfolyam végén:

- A tanuló segítségével kezelni tudja a kiemelkedő történelmi személyiségekről gyűjtött életrajzi adatokat. Ismeri a reformkor haladó politikusainak nevét és törekvéseikről néhány mondatban beszámol.
- A reformkor eseményei között történelmi összefüggéseket szempontsor szerint fölismer tanári irányítás mellett.
- A térképen meg tudja mutatni a szabadságharc legfontosabb helyszíneit, szempontsor alkalmazásával beszámol a történelmi eseményekről.
- Információkat képes gyűjteni a történelmi atlaszból. Képről ismerje fel gróf Széchenyi Istvánt, Kossuth Lajost, Táncsics Mihályt, Deák Ferencet. Felismerje fel Budapest történelmileg nevezetes épületeit.
- Felismerje, hogy a trianoni békeszerződés mekkora veszteségeket jelentett hazánk számára.
- Összefüggéseket tud említeni a világtörténelem és hazánk történelmének eseményei között. A nemzeti alapműveltséghez tartozó évszámokhoz történelmi ismeretet kapcsol. Az adott tematikai egység tárgyalt témaköreiben – képességeinek megfelelően – írásban és/vagy szóban számot ad a tanult elemi történelmi ismereteiről.
- A második világháború főbb helyszíneiről, évszámairól, legfontosabb eseményeiről a térkép adatainak segítségével beszámol. A nemzetiszocialista, fasiszta eszmék tartalmát fölismeri, a faj- és idegengyűlöletet elutasítja.
- Az adott tematikai egység tárgyalt témaköreiben – képességeinek megfelelően – írásban és/vagy szóban számot ad a tanult elemi történelmi ismereteiről.

Történelem 8. évfolyam

Kiemelt célok:	A tanítás-tanulás folyamatában központi cél, hogy felébressze az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknak a társadalom kérdései iránt való érdeklődést, elősegítse a diákok hazaszeretetének további erősödését, továbbá hozzásegítse őket ahhoz, hogy elfogadják Magyarország jogilag szabályozott demokratikus értékeit. A történelem tanításának alapvető célja ebben a szakaszban nemzeti történelmünk kiemelkedő eseményeinek felelevenítése a mérlegelő gondolkodás tükrében. A társadalmak kialakulásának történelmi körülményei, azok működésének sajátosságai felkészíti a tanulókat a történelmi múlt értelmezésére, egyúttal a társadalmi jelenségek közötti hatékony eligazodásra.
Tantárgy feladatai:	A tanulókat képessé kell tenni a következtetésekre, a véleménynyilvánításra, az észszerű vitára, az alapvető történelmi-társadalmi törvényszerűségek felismerésére. A történelem tananyagának elsajátítása során a diák megismeri, hogy a történelem eseményei az ember megjelenésének kezdetétől fogva egymással összefüggésben, társadalmi keretek között mennek végbe. Tényszerű, valós és alkalmazható ismeretekhez jut, és képességének megfelelően gyarapítja tudását. Kialakul a tanuló pozitív attitűdje a történelmi múlthoz, erősödik nemzeti identitása.
Éves óraszám:	36
Heti óraszám:	1
Az órát tanító előírt végzettsége:	gyógy pedagógus, hiányában történelem szakos tanár

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Hazánk és a nagyvilág a XX. század első felében	<p><i>A második világháború jellemzői és következményei:</i> A második világháború kirobbanása. A második világháború főbb eseményei, technikai újításai. A második világháború befejezése. A párizsi békeszerződés.</p> <p><i>Magyarország a második világháborúban:</i> Hazánk helyzete a második világháború előtt: a békés revízió. Hazánk szerepe a második világháborúban. A Don-kanyar magyar katonái: megemlékezés a hősi halottakról.</p> <p><i>A holokauszt Európában és Magyarországon:</i> Hazánk német megszállása. Koncentrációs táborok Európában.</p> <p>Kulcsfogalmak: fasizmus, nemzetiszocializmus, fajgyűlölet, antifasiszta, hadiállapot, zsidótörvény, koncentrációs tábor, deportálás, Don-kanyar, nyilas hatalomátvétel, atombomba, Hiroshima, Nagaszaki, párizsi békeszerződés</p>	Történelem atlasz, tankönyv, időszalag, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások	9

2.	<p style="text-align: center;">Hazánk és a nagyvilág a XX. század második felében</p>	<p><i>A hidegháború: az Egyesült Államok és a Szovjetunió vetélkedése:</i> Hatalmi csoportosulások kialakulása a II. világháború befejezése után. A berlini fal kiépítése.</p> <p><i>Magyarország a kommunizmus idején:</i> Rákosi Mátyás diktatúrája. Az emberek élete az 1950-es évek elején.</p> <p><i>Az 1956-os forradalom és a Kádár-korszak:</i> Az 1956-os forradalom és Nagy Imre miniszterelnöksége. A Kádár-rendszer jellege, életmódja. Az 1980-as évek vége, a Kádár-rendszer válsága</p> <p><i>A demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon:</i> Rendszer változtatás Az Alaptörvény és a mai magyar demokrácia</p> <p><i>Együttélés a Kárpát-medencében: a határon túli magyarok; a magyarországi nemzetiségek a 19. századtól napjainkig.</i></p> <p>Kulcsfogalmak: hidegháború, Egyesült Nemzetek Szervezete, NATO, Varsói Szerződés, személyi kultusz, többpártrendszer, egypártrendszer, diktatúra, pártállam, termelőszövetkezet, munkatábor, forradalom, Alaptörvény/Alkotmány, szabadságharc, eladósodás</p>	<p style="text-align: center;">Történelem atlasz, tankönyv, időszalag, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások</p>	15
3.	<p style="text-align: center;">Régiók története, mérlegen a magyar történelem: lábnymaink a nagyvilágban; a magyar megmaradás kérdései.</p>	<p><i>Az Európai Unió létrejötte:</i> Az Európai Unió szerepe a történelmi-társadalmigazdasági események alakulásában</p> <p><i>A vasfüggöny lebontása és következményei a keleti blokk országaiban.</i> A szocialista államrendszerek fölbomlásának következményei</p> <p><i>Globális problémák: urbanizáció, környezetszennyezés, terrorizmus, migráció, klímaváltozás.</i> A tudományos-technikai forradalom hatása az emberek mindennapi életére</p> <p><i>Az Alaptörvény, a jogállamiság intézményei a mai Magyarországon:</i> Az Alaptörvény múltja és jelene – az alapvető jogok</p> <p><i>A hagyományos, illetve agrártársadalmak; a modern, illetve ipari társadalmak</i></p> <p><i>A határon túli magyarság sorsa</i></p> <p><i>A magyarországi nemzetiségek kultúrája, helyzete</i></p> <p>Kulcsfogalmak: Európai Unió, Szovjetunió, Csehszlovákia, Jugoszlávia, jóléti társadalom, alaptörvény, jogállamiság, demográfia, népesedés, kisebbség, vallás, határon túli magyarság</p>	<p style="text-align: center;">Történelem atlasz, tankönyv, időszalag, IKT eszközök, múzeumpedagógiai foglalkozások</p>	10

4.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	A projekt során felhasznált eszközök.	2 óra
----	-------------------------------------	--	---------------------------------------	-------

A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén:

- A második világháború főbb helyszíneiről, évszámairól, legfontosabb eseményeiről a térkép adatainak segítségével beszámoljon.
- A nemzetiszocialista, fasiszta eszmék tartalmát fölismeri, a faj- és idegengyűlöletet utasítsa el.
- Magyarországhoz, hazánk történelmi személyiségeihez pozitív attitűddel viszonyuljon.
- A történelem műveltségterülethez kapcsolódó eszközöket, tantárgyi segédleteket a jártasság szintjén tudja alkalmazni.
- A tanult ismeretekhez kapcsolódó dokumentumanyagot képességei szerint értelmezi. Egyszerű összefüggéseket fölismer, azokból következtetéseket képes levonni.
- Összefüggéseket tud említeni a világtörténelem és hazánk történelmének eseményei között. A nemzeti alaptudományokhoz tartozó évszámokhoz történelmi ismeretet kapcsol. Az adott tematikai egység tárgyalt témaköreiben – képességeinek megfelelően – írásban és/vagy szóban számot ad a tanult elemi történelmi ismereteiről.

Vizuális kultúra

Vizuális kultúra 1. évfolyam

Kiemelt célok:

A vizuális nevelés legfontosabb célja, hogy segítse a tanulókat az őket körülvevő világ vizuálisan értelmezhető jelenségeinek megértésében, ezen belül a vizuális művészeti alkotások átélésében és értelmezésében, illetve ennek segítségével környezetünk tudatos alakításában. Ez a cél a tanórai kereteken belül az alkotva befogadás elvét követve valósulhat meg a leghatékonyabban, azaz a tantárgy jellemző tulajdonsága, hogy aktív tanulói tevékenységen alapul. A tantárgy fontos célja, hogy a tanulók az iskolában megismerjék a magyarság által létrehozott legfontosabb képzőművészeti és építészeti műalkotásokat, nemzetünk hagyományos tárgykultúráját és díszítőművészetét. Az alkotás öröme, az önmegvalósítás, a felszabadultság kialakítása a tanulóknál a környező világ vizuális sokfélesége és az emberi alkotások iránti érdeklődés felkeltésével a kézműves és művészi jellegű alkotások létrehozása során. Az ízlés, képzelőerő, önkifejezés képességének kialakítása a forma-, szín-, ritmusérzék kibontakoztatásával, a mozgáskoordináció, a figyelem, emlékezet és a kooperativitás fejlesztésével. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók hozzásegítése a látható világ értelmezéséhez, a szépség esztétikai élményének élvezetéhez. A vizuális kultúra elsődleges célja kisiskolás korban, hogy a gyermeki alkotási vágyra és játékos kedvre alapozva átvezetést képezzen az óvodai nevelési fázisból az iskola világába, fejlesztve a hatékony tanuláshoz szükséges képességek kialakítását, megerősítését. A közös gyermeki alkotások során fejlődik a tanulók kommunikációs és kooperációs, reális ön- és társértékelési képessége.

Tantárgy feladatai:

A vizuális nevelés kiemelt feladatának tekinti a kreativitás fejlesztését, mely a vizuális problémamegoldás folyamatában fejleszhető és gyakorolható. A tanulók kreativitása az örömteli, kísérletező, az élményekben gazdag, alkotó tevékenység közben bontakozhat és teljesebbé válhat, mely mind az egyén, mind pedig a közösség alkotó energiáinak a motorja lehet. A tanulók megismerő és befogadó képességének fejlesztése a közvetlen tapasztalás útján szerzett élmények feldolgozásával, az ismeretszerzés, a tanulás, a térbeli tájékozódás és a kommunikációs képességek közvetítésével. Kreativitásuk, alkotóképességük és művészeti-esztétikai befogadó képességük élnépszerűsítése során problémamegoldó gondolkodásuk fejlesztése. Az önismeret, önértékelés, önszabályozás magasabb fejlettségi szintre emelésére szintén jó alkalmat kínálnak a rajzórák, foglalkozások.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a tantárgy lehetőségeket kínál a tehetség kibontakoztatására is. A gyakorlati, manipulációs tevékenységek élményszerűségükkel segítik az ismeretek elmélyítését és serkentik a tanulók kreativitását. A sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók nevelésének-oktatásának valamennyi momentumát átszövi a rehabilitációs-rehabilitációs tevékenység: A képzőművészeti alkotások esztétikai élményt adóan támogatják a megfigyelő- és elemzőképesség megalapozását, valamint az esztétikai érzékenység készségeinek fejlesztését. A téri, időbeli tájékozódás fejlesztése a tanulók művészeti befogadó és alkotó tevékenységeinek során egyaránt megvalósul. A kommunikációs képességek, az élmények, benyomások megfogalmazásának, kifejezésének képessége szóban és ábrázolásban egyaránt fontos rehabilitációs feladat. A finommotorika és a célszerű, tudatos eszközhasználat fejlesztése egyben a cselekvéses tanulás, ismeretszerzés eszköze is szolgál. A tanulók felelősségérzetének kialakítása, megerősítése maguk és környezetük iránt szociális kompetenciáik, erkölcsi tartásuk egyik legfontosabb komponense, tehát kiemelt rehabilitációs feladat. Az egyéni vagy közös alkotás örömeinek felfedezése, megélése motivációs élményként segíti az ok-okozati összefüggések, következmények felismerését, következtetések levonását, vagyis a kauzális gondolkodást. Az önismeret, önértékelés, a társas kapcsolatok, a pozitív alkalmazkodóképesség, kapcsolatteremtő és együttműködési képesség alapját képezik a tanuláshoz és a későbbi munkavégzésnek, a harmonikus, élhető felnőttkor megteremtésének. A rajz és vizuális kultúra tantárgy alkalmat kínál az enyhe értelmi fogyatékos tanulók tehetséggondozására, amellyel pozitív énképüket, társadalmi integrációjukat erősíti és támogatja a társadalmi esélyegyenlőség megnyilvánulásait.

Éves óraszám:

72

Heti óraszám:

2

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus, tanító

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Vizuális nyelv és technikák	<p>A vonal mint a mozgás lenyomata tapasztalati értelmezése. A vonal mint a mozgás kifejezője. A vonal mint formaképző elem. A <i>folt</i> keletkezése. A folt változtathatósága. Szín, színritmusok alapszínekkel. Forma és nagyság: Természeti formák ritmusa. Síkforma, térforma: Szabályos és szabálytalan síkformák. Szabályos és szabálytalan térformák. Sík és térformákból alkotott ritmusok.</p> <p>Fogalmak: <i>Álló egyenes, fekvő egyenes, kréta, ecset. Lendületes kézmozgás, ferde egyenes, hullámvonal, körvonal, ismétlődés, folt, szín, szétfolyás, összefolyás, keveredés, foltforma, színezés, egyenletes, ugyanolyan, egyforma, más alakú, oldal, kisebb, nagyobb, hatalmas, egyik csoport, másik csoport, kövérebb, soványabb, kék-sárga, piros, vízfesték, tempera, csomagolópapír, selyempapír, papírtépés, színes papír, ragasztó, könyvjelző, gyufásdoboz, krepp papír, papírszalag, papírcsik, gyertya, álló és fekvő nyolcas, ovális forma, zöld, narancssárga, lila, átalakítás, hozzátevés, elvevés, szabályos, szabálytalan</i></p>	<p>Diák, ceruza, filctoll, építőköcka, dobozok, tempera, agyag, gyurma, só tészta, színes papír, textilek, termékek, levelek, műanyag fólia, hullámpapír.</p>	17
2.	Kifejezés, képzőművészet	<p>Évszakok hangulatának kifejezése. Színhangulat kifejezése – az évszakok jellemző színei. Hangulatok, élmények</p> <p>Reaktív alkotás, élmények, hatások kifejezése</p> <p><i>Alkotótevékenységben:</i> Átélt élmények, hallott, látott vagy elképzelt történetek vizuális megjelenítése síkban, térben és időben. Önkifejezés, érzelmek, hangulatok kifejezése többféle eszközzel: vizuálisan</p> <p><i>-Befogadás – alkotás: Reaktív alkotás, élmények, hatások kifejezése</i></p> <p>Művészeti ág: zene</p> <p><i>Befogadó tevékenységben:</i> Képzőművészeti alkotás hatására hangulat kifejezése mozgással, dallammal. Érzelmek kifejezése fantáziakép. Élménykifejezés vonalakból alakított formákkal. Élménykifejezés egyéni formaalkotással. Saját munkák, művészeti alkotások, vizuális jelenségek elemi szintű leírása. Esztétikai élmény átélése.</p> <p>Fogalmak: <i>Ősz, barna, hangulat, fa, táj, nap, arc, önarckép, víz, hullámvonal, hajó, hal, falevélhullás, szél, faág, falomb, fólia, toll, fotó, kivetítés, száraz, zörög, avar, fej, test, kéz, láb, kígyó, tekeredés, összemosódás (színek), szomorú, vidám, lassú, gyors, lány, friss, szeptember, október, november, havazás, hideg, jeges, hideg szín, hóember, virág, rügy, rózsaszín, piros, fehér.</i></p>	<p>Diák, ceruza, filctoll, építőköcka, dobozok, tempera, agyag, gyurma, só tészta, színes papír, textilek, termékek, levelek, műanyag fólia, hullámpapír.</p>	17

3.	Vizuális kommunikáció	<p>Vizuális jelek befogadása, értelmezése. Vizuális kommunikáció szerepe a kifejezésben: Képolvasás. Emberi gesztusok értelmezése cselekvéssel.</p> <p>Térbeli irányok jelzése, értelmezése. Emberi gesztusok értelmezése képi jelekből. Arckifejezések értelmezése a valóságban és képen.</p> <p><i>Alkotótevékenységben:</i> Egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenítések tervezése (elemi szintű jel, napirendi rajz). Folyamat, mozgás megjelenítése egyszerű eszközökkel elemi szintű folyamatábrával.</p> <p><i>Befogadó tevékenység:</i> <i>Vizuális jelek befogadása, értelmezése:</i> Nonverbális kommunikációs eszközök. A vizuális hatáskeltés eszközei. Technikai képalkotás – fényképezés, videofelvétel, film jelentősége. Egyszerű jelzések, piktogramok.</p> <p><i>Alkotótevékenység:</i> <i>Vizuális kommunikáció szerepe a kifejezésben</i> Tárgyas napirend. Rajzos naprend. Egyszerű piktogramok. Fotók.</p> <p>Fogalmak: <i>Füű-lány, néni-bácsi, hajszín, lányruha, fűruha, magas-alacsony, gyerek, felnőtt, anya, apa, gyerek, család; Gyere ide! Menj el! jobbra-balra, körbe, föl-le, integetés, magyarázat, sírás, nevetés, vidámszomorú, reggel, délelűtt, dél, délután, este, éjjel.</i></p>	<p>Diák, ceruza, filctoll, építőkocka, dobozok, tempera, agyag, gyurma, só tészta, színes papír, textilek, termékek, levelek, műanyag fólia, hullámpapír.</p>	16
4.	Tárgy-környezetkultúra és	<p>Befogadó tevékenység: Az épített környezet esztétikuma, védelme</p> <p>Környezettudatosság: Élettér; természeti és épített környezet.</p> <p><i>Befogadás-alkotás:</i> Reflexiók a látottakról – verbális, saját vizuális megjelenítés. <i>Befogadás-alkotás</i> Reflexiók a látottakról – verbális, saját vizuális megjelenítés.</p> <p><i>Alkotótevékenység. Tárgyak alkotása, díszítése.</i> Tárgykészítés természeti formákból. Tárgykészítés papírból. Tárgyak csomagolása, díszcsomagolás.</p> <p>Fogalmak: <i>Fűzés, damil, cérna, csomó, kiégetés, gyűrhető, gömbölyítés, golyó, gyöngy, spárga, bőrszűj, kisebb-nagyobb, egyforma, teknűs, süni, sodrás, ünnep, névnap, születésnap, Anyák Napja, csomagolás, selyempapír</i></p>	<p>Diák, ceruza, filctoll, építőkocka, dobozok, tempera, agyag, gyurma, só tészta, színes papír, textilek, termékek, levelek, műanyag fólia, hullámpapír.</p>	16
5.	Szabadon tervezhető órakeret	<p>Év eleji felmérés, Séta a természetben, Pályázaton való részvétel, Félévi ismeret rendszerezés, Erdűk Hete projekthét, Nebulű Napok projekthét, Év végi ismeret rendszerezés</p>		6

A továbbhaladás feltételei az *első* évfolyam végén:

- Igyekezzen az elemi baleset megelőzési szabályok betartására.
- Törekedjen a lendületes kézmozgás kivitelezésére, a tantárgy során használatos eszközök megnevezésére és adekvát használatára.
- Bátran használja az ecsetet.
- Igyekezzen társaival való kooperációra a közös alkotás során. Ismerje a kulcsfogalmakat a családbábrázolás értelmezéséhez.
- Képes legyen az egyszerű gesztusok megértésére és reprodukciójára.
- Rávezetéssel vagy önállóan ismerje a térbeliségre vonatkozó irányok kézmozdulatait, jelzéseit. Munkaterületét tartsa tisztán.
- Utánzással egyszerű formákat készítsen. Képes legyen saját alkotása feletti örömré.
- Bátor kísérletezésre az egész rajzfelület befestéséhez, kitöltéséhez,
- A tanuló képes családbábrázolás értelmezésére.
- Térbeliségre vonatkozó irányok kézmozdulattal való jelzésére, illetve felismerésére.
- Munkaterületét tisztán tartva, használható tárgyat készíteni. Tudatosan változtatni az alkotás nagyságát.
- Utánzással egyszerű formákat készíteni.
- Saját alkotása feletti örömré.

Vizuális kultúra 2. évfolyam

Kiemelt célok:

A vizuális nevelés legfontosabb célja, hogy segítse a tanulókat az őket körülvevő világ vizuálisan értelmezhető jelenségeinek megértésében, ezen belül a vizuális művészeti alkotások átélésében és értelmezésében, illetve ennek segítségével környezetünk tudatos alakításában. Ez a cél a tanórai kereteken belül az alkotva befogadás elvét követve valósulhat meg a leghatékonyabban, azaz a tantárgy jellemző tulajdonsága, hogy aktív tanulói tevékenységen alapul. A tantárgy fontos célja, hogy a tanulók az iskolában megismerjék a magyarság által létrehozott legfontosabb képzőművészeti és építészeti műalkotásokat, nemzetünk hagyományos tárgykultúráját és díszítőművészetét. Az alkotás öröme, az önmegvalósítás, a felszabadultság kialakítása a tanulóknál a környező világ vizuális sokfélesége és az emberi alkotások iránti érdeklődés felkeltésével a kézműves és művészi jellegű alkotások létrehozása során. Az ízlés, képzelőerő, önkifejezés képességének kialakítása a forma-, szín-, ritmusérzék kibontakoztatásával, a mozgáskoordináció, a figyelem, emlékezet és a kooperativitás fejlesztésével. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók hozzásegítése a látható világ értelmezéséhez, a szépség esztétikai élményének élvezetéhez. A vizuális kultúra (rajz, kézművesség) tantárgy közvetlen célja az alkotás öröme, az önmegvalósítás, a felszabadultság kialakítása a tanulóknál a környező világ vizuális sokfélesége és az emberi alkotások iránti érdeklődés felkeltésével a kézműves és művészi jellegű alkotások létrehozására során. Célja egyrészt az ízlés, képzelőerő, önkifejezés képességének kialakítása a forma-, szín-, ritmusérzék kibontakoztatásával, a mozgáskoordináció, a figyelem, emlékezet és a kooperativitás fejlesztésével, másrészt az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók hozzásegítése a látható világ értelmezéséhez, a szépség esztétikai élményének élvezetéhez.

Tantárgy feladatai:

A tanulók megismerő és befogadó képességének fejlesztése a közvetlen tapasztalás útján szerzett élmények feldolgozásával, az ismeretszerzés, a tanulás, a térbeli tájékozódás és a kommunikációs képességek közvetítésével. Kreativitásuk, alkotóképességük és művészeti-esztétikai befogadó képességük élenkítése során problémamegoldó gondolkodásuk fejlesztése. Az önismeret, önértékelés, önszabályozás magasabb fejlettségi szintre emelésére szintén jó alkalmat kínálnak a rajzórák, foglalkozások. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a tantárgy lehetőségeket kínál a tehetség kibontakoztatására is. A gyakorlati, manipulációs tevékenységek élményszerűségükkel segítik az ismeretek elmélyítését és serkentik a tanulók kreativitását. A sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók nevelésének-oktatásának valamennyi momentumát átszövi a rehabilitációs-rehabilitációs tevékenység: A képzőművészeti alkotások esztétikai élményt adóan támogatják a megfigyelő- és elemzőképesség megalapozását, valamint az esztétikai érzékenység készségeinek fejlesztését. A téri, időbeli tájékozódás fejlesztése a tanulók művészeti befogadó és alkotó tevékenységeinek során egyaránt megvalósul. A kommunikációs képességek, az élmények, benyomások megfogalmazásának, kifejezésének képessége szóban és ábrázolásban egyaránt fontos rehabilitációs feladat. A finommotorika és a célszerű, tudatos eszközhasználat fejlesztése egyben a cselekvéses tanulás, ismeretszerzés eszközeül is szolgál. A tanulók felelősségérzetének kialakítása, megerősítése maguk és környezetük iránt szociális kompetenciáik, erkölcsi tartásuk egyik legfontosabb komponense, tehát kiemelt rehabilitációs feladat. Az egyéni vagy közös alkotás örömeinek felfedezése, megélése motivációs élményként segíti az ok-okozati összefüggések, következmények felismerését, következtetések levonását, vagyis a kauzális gondolkodást. Az önismeret, önértékelés, a társas kapcsolatok, a pozitív alkalmazkodóképesség, kapcsolatteremtő és együttműködési képesség alapját képezik a tanulásnak és a későbbi munkavégzésnek, a harmonikus, élhető felnőttkor megteremtésének. A rajz és vizuális kultúra tantárgy alkalmas kínál az enyhe értelmi

tanulók tehetséggondozására, amellyel pozitív énképüket, társadalmi integrációjukat erősíti és támogatja a társadalmi esélyegyenlőség megvalósítását.

Éves óraszám:

72

Heti óraszám:

2

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógypedagógus, tanító

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Vizuális nyelv és technikák	<p><i>A vonal:</i> A vonal mint a mozgás lenyomata tapasztalati értelmezése. A vonal mint a mozgás kifejezője. A vonal mint formaképző elem.</p> <p><i>A folt:</i> A folt keletkezése. A folt változtathatósága.</p> <p><i>A szín:</i> Szín, színritmusok alapszínekkel.</p> <p><i>Forma és nagyság:</i> Forma és nagyság három dimenzióban, térformák. Természeti formák ritmusa. Mesterséges formák megfigyelése.</p> <p><i>Síkforma, térforma:</i> Szabályos és szabálytalan síkformák. Szabályos és szabálytalan térformák. Sík és térformákból alkotott ritmusok. Formaredukciók. A vizuális nyelv alapvető elemeinek használata és megkülönböztetése. Képi elemek komponált megjelenítése. Legalább két grafikai és színes technika alkalmazása.</p> <p>Fogalmak: <i>Álló egyenes, fekvő egyenes, kréta, ecset, lendületes kézmozgás, ferde egyenes, hullámvonal, körvonal, ismétlődés, folt, szín, szétfolyás, összefolyás, keveredés, foltforma, színezés, egyenletes, ugyanolyan, egyforma, más alakú, oldal, kisebb, nagyobb, hatalmas, egyik csoport, másik csoport, kövérebb, soványabb, kék-sárga, piros, vízfesték, tempera, csomagolópapír, selyempapír, papírtépés, színes papír, ragasztó, könyvjelző, gyufásdoboz, krepp papír, papírszalag, papírsík, gyertya, álló és fekvő nyolcas, ovális forma, zöld, narancssárga, lila, átalakítás.</i></p>	<p>Diák, ceruza, filctoll, építőkocka, dobozok, tempera, agyag, gyurma, só tészta, színes papír, textilek, termékek, levelek, műanyag fólia, hullámpapír</p>	17
2.	Kifejezés, képzőművészet	<p><i>Befogadó tevékenységben:</i></p> <p>Képzőművészeti alkotás hatására hangulat kifejezése mozgással, dallammal, gesztusokkal, verbálisan.</p> <p>Képzőművészeti alkotás hatására hangulat kifejezése természetes formák felhasználásával.</p> <p>Érzelmek kifejezése fantáziakép és bábfigurák készítésével természeti formákból. Élménykifejezés vonalakból alakított formákkal. Élménykifejezés egyéni formaalkotással.</p> <p>Saját munkák, művészeti alkotások, vizuális jelenségek elemi szintű leírása, elemzése és összehasonlítása. Esztétikai élmény átélése.</p> <p>Fogalmak: <i>Ősz, barna, hangulat, fa, táj, nap, arc, önarckép, víz, hullámvonal, hajó, hal, falevélhullás, szél, faág, falomb, fólia, toll, fotó, kivetítés, írásvetítő, száraz, zörög, avar, fej, test, kéz, láb, kígyó, tekeredés, összemosódás (színek), szomorú, vidám, lassú, gyors, lágy, friss, szeptember, október, november, havazás, hideg, jeges, hideg szín, hőember, virág, rügy, rózsaszín, piros, fehér.</i></p>	<p>Diák, ceruza, filctoll, építőkocka, dobozok, tempera, agyag, gyurma, só tészta, színes papír, textilek, termékek, levelek, műanyag fólia, hullámpapír</p>	17

3.	Vizuális kommunikáció	<p><i>Befogadó tevékenység: Vizuális jelek befogadása, értelmezése</i> Nonverbális kommunikációs eszközök.</p> <p>A vizuális hatáskeltés eszközei. Technikai képkalkotás – fényképezés, videofelvétel, film jelentősége. Egyszerű jelzések, piktogramok.</p> <p><i>Befogadó tevékenységben:</i> Képolvasás. Emberi gesztusok értelmezése cselekvéssel. Térbeli irányok jelzése, értelmezése. Emberi gesztusok értelmezése képi jelekből.</p> <p>Arckifejezések értelmezése a valóságban és képen. <i>Alkotótevékenység Vizuális kommunikáció szerepe a kifejezésben:</i> Tárgyas napirend. Rajzos napirend. Egyszerű piktogramok. Fotók.</p> <p><i>Alkotótevékenységben:</i> Egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenítések tervezése (elemi szintű jel, napirendi rajz, alaprajz, térkép). Folyamat, mozgás megjelenítése egyszerű eszközökkel (elemi szintű folyamatábra, fázisrajz).</p> <p>Fogalmak: <i>Fiú-lány, néni-bácsi, hajszip, lányruha, fiúruha, magas-alacsony, gyerek, felnőtt, anya, apa, gyerek, család; Gyere ide! Menj el! jobbra-balra, körbe, föl-le, integetés, magyarázat, sírás, nevetés, vidám-szomorú, reggel, délelőtt, dél, délután, este, éjjel.</i></p>	<p>Diák, ceruza, filctoll, építőkocka, dobozok, tempera, agyag, gyurma, só tészta, színes papír, textilek, termések, levelek, műanyag fólia, hullámpapír</p>	16
4.	Tárgy-környezetkultúra és	<p><i>Befogadó tevékenység: Művészeti környezet:</i> Múzeum- és képtárlátogatások, megfigyelések.</p> <p><i>Élettér – természeti és épített környezet.</i> Az épített környezet esztétikuma. Az épített környezet védelme. Környezettudatosság. <i>Befogadás-alkotás.</i> Reflexiók a látottakról – verbális, saját vizuális megjelenítés.</p> <p><i>Alkotótevékenység: Tárgyak alkotása, díszítése.</i> Tárgykészítés természeti formákból. Tárgykészítés agyagból. Tárgykészítés papírból.</p> <p>Tárgyak csomagolása, dízscsomagolás.</p> <p><i>Alkotótevékenységben:</i> Egyszerű makett elkészítése. Környezet-átalakítás egyszerű eszközökkel. Egyszerű tárgy elkészítése.</p> <p><i>Befogadó tevékenységben:</i> Közvetlen környezet tárgyainak, épületeinek megfigyelése – funkció, anyag, forma szerint. Kiállítás, múzeumlátogatások, reflexiók a látottakra közvetlen tapasztalatok alapján. A legfontosabb nemzeti szimbólumok felismerése (nemzeti színek, címer, országzászló)</p> <p>Fogalmak: <i>Fűzés, damil, cérna, csomó, agyag, kiégetés, gyúrható, gömbölyítés, golyó, gyöngy, spárga, bőrszj, kisebb-nagyobb, egyforma, teknős, süni, sodrás, agyaghurka, ünnep, névnap, születésnap, Anyák Napja, csomagolás, selyempapír.</i></p>	<p>Diák, ceruza, filctoll, építőkocka, dobozok, tempera, agyag, gyurma, só tészta, színes papír, textilek, termések, levelek, műanyag fólia, hullámpapír</p>	16

5.	Szabadon tervezhető órakeret	Év eleji felmérés, Séta a természetben, Pályázaton való részvétel, Félévi ismeret rendszerezés, Erdők Hete projekthét, Nebuló Napok projekthét, Év végi ismeret rendszerezés		6
----	-------------------------------------	--	--	----------

A továbbhaladás feltételei a *második* évfolyam végén:

- Igyekezzen az elemi baleset megelőzési szabályok betartására.
- Törekedjen a lendületes kézmozgás kivitelezésére, a tantárgy során használatos eszközök megnevezésére és adekvát használatára.
- Képes legyen segítséggel vagy önállóan a formák megfigyelésére, azok nagyság szerinti rendezésére.
- Célja legyen az egyszerű esztétikus alkotás elkészítése.
- Bátran használja az ecsetet.
- Képes legyen a tanult vonalak alkalmazásával felismerhető ábra, rajz készítésére, a már begyakorolt technikákkal, kevert technikával alkotás létrehozására.
- Igyekezzen társaival való kooperációra a közös alkotás során.
- Ismerje a kulcsfogalmakat a családbábrázolás értelmezéséhez.
- Rávezetéssel vagy önállóan ismerje a térbeliségre vonatkozó irányok kézmozdulatait, jelzéseit.
- Utánzással egyszerű formákat készítsen.
- Tudjon önállóan vagy segítséggel esztétikusan becsomagolni egy egyszerű formájú tárgyat.
- Képes legyen saját alkotása feletti örömré.
- Családbábrázolás értelmezésére.
- Egyszerű gesztusok megértésére és reprodukciójára.
- Térbeliségre vonatkozó irányok kézmozdulattal való jelzésére, illetve felismerésére.
- Munkaterületét tisztán tartva, használható tárgyat készíteni.
- Tudatosan változtatni az alkotás nagyságát.
- Esztétikusan becsomagolni egy egyszerű formájú tárgyat.
- Saját alkotása feletti örömré.

Vizuális kultúra 3. évfolyam

Kiemelt célok:	A tantárgy sajátos fejlesztési célja, hogy a vizuális kultúra tantárgy élményt adóan járuljon hozzá a tanulási képességek intenzív fejlesztéséhez, a sérülésből eredő hátrányok leküzdéséhez, kreativitásra, aktivitásra ösztönözve az enyhe értelmi fogyatékos kisiskolásokat. Az egyéni vagy közös alkotótevékenység elősegíti a kisgyermek személyiségének pozitív változásait, énképük pozitív megerősítését, kiváltképp az önismeret és a társas kultúra, valamint az esztétikai-művészeti tudatosság kialakítása tekintetében. Az alkotás öröme, az önmegvalósítás, a felszabadultság kialakítása a tanulóknál a környező világ vizuális sokfélesége és az emberi alkotások iránti érdeklődés felkeltésével a kézműves és művészi jellegű alkotások létrehozása során. Az ízlés, képzelőerő, önkifejezés képességének kialakítása a forma-, szín-, ritmusérzék kibontakoztatásával, a mozgáskoordináció, a figyelem, emlékezet és a kooperativitás fejlesztésével. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók hozzásegítése a látható világ értelmezéséhez, a szépség esztétikai élményének élvezetéhez.
Tantárgy feladatai:	A tanulók megismerő és befogadó képességének fejlesztése a közvetlen tapasztalás útján szerzett élmények feldolgozásával, az ismeretszerzés, a tanulás, a térbeli tájékozódás és a kommunikációs képességek közvetítésével. Kreativitásuk, alkotóképességük és művészeti-esztétikai befogadó képességük élnépszerűsítése során problémamegoldó gondolkodásuk fejlesztése. Az önismeret, önértékelés, önszabályozás magasabb fejlettségi szintre emelésére szintén jó alkalmat kínálnak a rajzórák, foglalkozások. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a tantárgy lehetőségeket kínál a tehetség kibontakoztatására is. A gyakorlati, manipulációs tevékenységek élményszerűségükkel segítik az ismeretek elmélyítését és serkentik a tanulók kreativitását. A sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók nevelésének-oktatásának valamennyi momentumát átszövi a rehabilitációs-rehabilitációs tevékenység: A képzőművészeti alkotások esztétikai élményt adóan támogatják a megfigyelő- és elemzőképesség megalapozását, valamint az esztétikai érzékenység készségeinek fejlesztését. A téri, időbeli tájékozódás fejlesztése a tanulók művészeti befogadó és alkotó tevékenységeinek során egyaránt megvalósul. A kommunikációs képességek, az élmények, benyomások megfogalmazásának, kifejezésének képessége szóban és ábrázolásban egyaránt fontos rehabilitációs feladat. A finommotorika és a célszerű, tudatos eszközhasználat fejlesztése egyben a cselekvéses tanulás, ismeretszerzés eszközeül is szolgál. A tanulók felelősségérzetének kialakítása, megerősítése maguk és környezetük iránt szociális kompetenciáik, erkölcsi tartásuk egyik legfontosabb komponense, tehát kiemelt rehabilitációs feladat. Az egyéni vagy közös alkotás örömeinek felfedezése, megélése motivációs élményként segíti az ok-okozati összefüggések, következmények felismerését, következtetések levonását, vagyis a kauzális gondolkodást. Az önismeret, önértékelés, a társas kapcsolatok, a pozitív alkalmazkodóképesség, kapcsolatteremtő és együttműködési képesség alapját képezik a tanulásnak és a későbbi munkavégzésnek, a harmonikus, élhető felnőttkor megteremtésének. A rajz és vizuális kultúra tantárgy alkalmat kínál az enyhe értelmi fogyatékos tanulók tehetséggondozására, amellyel pozitív énképüket, társadalmi integrációjukat erősíti és támogatja a társadalmi esélyegszálgosság megnyilvánulásait.
Éves óraszám:	72
Heti óraszám:	2
Az órát tanító előírt végzettsége:	gyógypedagógus, tanító

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	<p>Vizuális nyelv és technikák</p>	<p>A vonal: A vonal, mint érzelem, indulat kifejezője. A vonal, mint a folt határa A folt: Folt létrehozása különféle technikákkal. Foltképzés ceruzával. A szín: Színkeverés. Színritmusok. Forma- és színekompozíciók létrehozása adott formákból. Reprodukció, sokszorosítás. Sokszorosítás nyomtatással. Természeti anyagok felhasználásával vizuális ritmusok létrehozása. Síkforma, térforma: A vonal mint a síkforma körvonala. A folt mint a térforma árnyéka. Kompozíciók forgásformákból. Változatos ritmikus térfelületek létrehozása különféle anyagokkal és technikákkal. Egyszerű tér kialakítása – pl. dobozból babaház. Érzelmek kifejezése vonalak segítségével. Kontúr, behatárolás alkalmazása. Folt létrehozása színkeveréssel. Alapszínek tudatos alkalmazása. Színezés vonalhatárok betartásával. Tárgykészítési technikák alkalmazása. Sík- és térformák megfigyelése. Fogalmak: <i>Lágy, kemény, kellemes, erőteljes, rajzszen, folthatár, elválasztás, összekötés, átfestés, alapszín, átmásolás, átlátszó, egész forma, részforma, krumplinyomás, dugónyomás, szerkezet, levélerezet, kerek, gömbölyű, gömbölyded, árnyék</i></p>	<p>Művészettörténet szakkönyvek, diák, ceruza, filctoll, építőkocka, dobozok, tempera, agyag, gyurma, só tészta, színes papír, textilek, termések, levelek, műanyag fólia, hullámpapír, drapériák, reprodukciók</p>	<p style="text-align: center;">17</p>

2.	<p>Kifejezés, képzőművészet</p>	<p>Alkotótevékenység: Hangulatok kifejezése. Évszakok hangulatának kifejezése. Színhangulat kifejezése – az évszakok jellemző színei. Színhangulat kifejezése foltképzéssel. Élmény, hangulat kifejezése színnel és formával.</p> <p>Emberi kapcsolatok különféle ábrázolásainak megélése. Művészeti ágak (zene, a képzőművészeti ágak, tánc, design legfontosabb megkülönböztető jegyei Befogadás – alkotás</p> <p>Saját élmények interpretációi: Képzőművészeti alkotás hatására hangulat kifejezése mozgással, dallammal, gesztusokkal, verbálisan. Képzőművészeti alkotás hatására hangulat kifejezése festéssel, montázzsal. Emberi kapcsolatok kifejezése vizuális eszközökkel. Érzelmek kifejezése színekkel – vizes alapú festéssel.</p> <p>Alkotótevékenységben: Átélt élmények, hallott, látott vagy elképzelt történetek vizuális megjelenítése síkban, térben és időben – saját élmény szintjén tetszőleges interpretációban. Önkifejezés, érzelmek, hangulatok kifejezése többféle eszközzel: verbálisan, vizuálisan, gesztussal. Befogadó tevékenységben: Élethű és absztrakt ábrázolású műalkotások megfigyelése. Emberi kapcsolatok vizuális kifejezését ábrázoló művek megfigyelése. Saját munkák, művészeti alkotások, vizuális jelenségek elemi szintű leírása, elemzése és összehasonlítása. Esztétikai élmény átélése.</p> <p>Fogalmak: <i>Hegy, domb, völgy, kocsi, vonat, szeretet, testvéri szeretet, csecsemő, kapcsolat, mozdulat, öröm, boldogság, ködös, elmosódott, hideg szín, meleg szín.</i></p>	<p>Művészettörténet szakkönyvek, diák, ceruza, filctoll, építőkocka, dobozok, tempera, agyag, gyurma, só tészta, színes papír, textilek, termékek, levelek, műanyag fólia, hullámpapír, drapériák, reprodukciók</p>	17
----	--	---	---	----

3.	Vizuális kommunikáció	<p>Befogadó tevékenység: Vizuális jelek értelmezése, „olvasása” Képolvasás. Mértani tárgyak egy nézete (pl. kocka – négyzet). Egyszerű jelzések, piktogramok plakátok. Befogadó-alkotó tevékenység Megfigyelés utáni alkotás, formaredukció: Tárgyak nézetei. Alkotótevékenység. Vizuális közlések, jelzések tanulói alkotásokban: Rajzos napirend. Plakát. Alkotótevékenységben: Egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenítések tervezése (elemi szintű jel, napirendi rajz, alaprajz, térkép). Befogadó-alkotó tevékenység: Tárgyak felismerése és jelzése egy nézet alapján. Tárgyak legjellemzőbb nézeteinek megfigyelése, lerajzolása egy nézet alapján. Befogadó tevékenységben: Képolvasás. Mértani tárgyak felismerése egy nézetük alapján (pl. kocka – négyzet). Plakátok értelmezése.</p> <p>Fogalmak: <i>Alaprajz, plakát, felismerhető, nézet (felülnézet, oldalnézet), sorrend, üzenet, reklám, lényeg, meggyőzés, rábeszélés.</i></p>	<p>Művészettörténet szakkönyvek, diák, ceruza, filctoll, építőkocka, dobozok, tempera, agyag, gyurma, só tészta, színes papír, textilek, termékek, levelek, műanyag fólia, hullámpapír, drapériák, reprodukciók</p>	16
4.	Tárgy-környezetkultúra és	<p>Befogadó tevékenység: Irányított megfigyelés – a környezet tárgyai: esztétikum; forma; funkció; anyag; szín, hangulat stb.</p> <p>Alkotótevékenység: Tárgyak készítése: Egyszerű tárgyak készítése. Tárgykészítés agyagból. Gömbölyded és szögletes tárgyak készítése. Sablonhasználat.</p> <p>Alkotótevékenységben: Egyszerű tárgyak készítése az otthon és az iskola világából (pl.: tolltartó: henger bevonása színes papírral). Tárgykészítés papírból – tároló dobozok, henger- és hasábformák. Gömbölyded és szögletes tárgyak készítése agyagból – tál hurkás díszítéssel. Sablon használata a tárgyak készítésénél. Környezet átalakítása egyszerű eszközökkel.</p> <p>Elemi szintű, gyakorlati alapú anyagismeret szerzése: papír, fa, agyag. Törekvés izléses díszítésre.</p> <p>Befogadó tevékenységben: Közvetlen környezet tárgyainak, épületeinek megfigyelése – funkció, anyag, forma szerint. Tárgyak és funkciók megismerése.</p> <p>Fogalmak: használati tárgy, forma, sablon, elsimítás, réteg, karcolás, felező hajtás, átlós hajtás.</p>	<p>Művészettörténet szakkönyvek, diák, ceruza, filctoll, építőkocka, dobozok, tempera, agyag, gyurma, só tészta, színes papír, textilek, termékek, levelek, műanyag fólia, hullámpapír, drapériák, reprodukciók</p>	16

5.	Szabadon tervezhető órakeret	Év eleji ismétlés, rendszerezés Múzeumlátogatás. Pályázaton való részvétel Félévi ismeret rendszerezés Erdők Hete projekthét Nebuló Napok projekthét. Év végi ismeret rendszerezés		6
----	-------------------------------------	--	--	----------

A továbbhaladás feltételei a *harmadik* évfolyam végén:

- A tanuló képes legyen az elemi baleset-megelőzési szabályok betartására.
- Törekedjen a tantárgy során használatos eszközök adekvát használatára.
- Igényelje az esztétikus, tiszta környezet fenntartását.
- Képes legyen a szabályos ismétlődés megfigyelésére, ritmusképzésére tárgyak egy tulajdonságának változtatásával.
- Célja legyen az egyszerű, esztétikus alkotás elkészítésére.
- Nevezzen meg képen látható dolgokat.
- Az elemi baleset-megelőzési szabályok betartására.
- A tantárgy során használatos eszközök adekvát használatára.
- Az esztétikus, tiszta környezet igényére és fenntartására.
- a szabályos ismétlődés megfigyelésére, ritmus képzésére tárgyak egy tulajdonságának változtatásával.
- Forma- és színritmus létrehozására.
- Egyszerű, esztétikus alkotás elkészítésére.
- Társaival együttműködve nagyméretű alkotás készítésére.
- Képen látható dolgok megnevezésére.
- Egyszerű jelenetábrák megértésére.
- A plakátok, reklámok elemi kritikájára.
- Saját alkotása feletti örömré.

Vizuális kultúra 4. évfolyam

Kiemelt célok: A tantárgy sajátos fejlesztési célja, hogy a vizuális kultúra tantárgy élményt adóan járuljon hozzá a tanulási képességek intenzív fejlesztéséhez, a sérülésből eredő hátrányok leküzdéséhez, kreativitásra, aktivitásra ösztönözve az enyhe értelmi fogyatékos kisiskolásokat. Az alkotás öröme, az önmegvalósítás, a felszabadultság kialakítása a tanulóknál a környező világ vizuális sokfélesége és az emberi alkotások iránti érdeklődés felkeltésével a kézműves és művészi jellegű alkotások létrehozása során. Az ízlés, képzelőerő, önkifejezés képességének kialakítása a forma-, szín-, ritmusérzék kibontakoztatásával, a mozgáskoordináció, a figyelem, emlékezet és a kooperativitás fejlesztésével. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók hozzásegítése a látható világ értelmezéséhez, a szépség esztétikai élményének élvezetéhez.

Tantárgy feladatai: A tanulók megismerő és befogadó képességének fejlesztése a közvetlen tapasztalás útján szerzett élmények feldolgozásával, az ismeretszerzés, a tanulás, a térbeli tájékozódás és a kommunikációs képességek közvetítésével. Kreativitásuk, alkotóképességük és művészeti-esztétikai befogadó képességük élnéltése során problémamegoldó gondolkodásuk fejlesztése. Az önismeret, önértékelés, önszabályozás magasabb fejlettségi szintre emelésére szintén jó alkalmat kínálnak a rajzórák, foglalkozások. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a tantárgy lehetőségeket kínál a tehetség kibontakoztatására is. A gyakorlati, manipulációs tevékenységek élményszerűségükkel segítik az ismeretek elmélyítését és serkentik a tanulók kreativitását. A sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók nevelésének-oktatásának valamennyi momentumát átszövi a rehabilitációs-rehabilitációs tevékenység: A képzőművészeti alkotások esztétikai élményt adóan támogatják a megfigyelő- és elemzőképesség megalapozását, valamint az esztétikai érzékenység készségeinek fejlesztését. A téri, időbeli tájékozódás fejlesztése a tanulók művészeti befogadó és alkotó tevékenységeinek során egyaránt megvalósul. A kommunikációs képességek, az élmények, benyomások megfogalmazásának, kifejezésének képessége szóban és ábrázolásban egyaránt fontos rehabilitációs feladat. A finommotorika és a célszerű, tudatos eszközhasználat fejlesztése egyben a cselekvéses tanulás, ismeretszerzés eszközeül is szolgál. A tanulók felelősségérzetének kialakítása, megerősítése maguk és környezetük iránt szociális kompetenciáik, erkölcsi tartásuk egyik legfontosabb komponense, tehát kiemelt rehabilitációs feladat. Az egyéni vagy közös alkotás örömeinek felfedezése, megélése motivációs élményként segíti az ok-okozati összefüggések, következmények felismerését, következtetések levonását, vagyis a kauzális gondolkodást. Az önismeret, önértékelés, a társas kapcsolatok, a pozitív alkalmazkodóképesség, kapcsolatteremtő és együttműködési képesség alapját képezik a tanulásnak és a későbbi munkavégzésnek, a harmonikus, élhető felnőttkor megteremtésének. A rajz és vizuális kultúra tantárgy alkalmat kínál az enyhe értelmi fogyatékos tanulók tehetséggondozására, amellyel pozitív énképüket, társadalmi integrációjukat erősíti és támogatja a társadalmi esélyegszálgosság megnyilvánulásait.

Éves óraszám: 72

Heti óraszám: 2

Az órát tanító előírt végzettsége: gyógypedagógus, tanító

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Vizuális nyelv és technikák	<p><i>A vonal:</i> A vonal, mint érzelem, indulat kifejezője. A vonal, mint a folt határa</p> <p><i>A folt:</i> Folt létrehozása különféle technikákkal. Foltképzés ceruzával.</p> <p><i>A szín:</i> Színkeverés. Színritmusok.</p> <p>Forma- és színekompozíciók létrehozása adott formákból.</p> <p><i>Reprodukció, sokszorosítás:</i> Sokszorosítás nyomtatással. A nyomtatás dekoratív felhasználása. Természeti anyagok felhasználásával vizuális ritmusok létrehozása.</p> <p><i>Síkforma, térforma:</i> A vonal mint a síkforma körvonala. A folt mint a térforma árnyéka. Pozitív-negatív forma. Kompozíciók forgásformákból. Változatos ritmikus térfelületek létrehozása különféle anyagokkal és technikákkal. Egyszerű tér kialakítása – pl. dobozból bababház. Érzelmek kifejezése vonalak segítségével. Kontúr, behatárolás alkalmazása. Folt létrehozása színkeveréssel. Alapszínek tudatos alkalmazása. Másolás és leképezés. Színezés vonalhatárok betartásával. Sokszorosítási technikák alkalmazása. Tárgykészítési technikák alkalmazása. Sík- és térformák megfigyelése. Sík- és térformák gyakorlati szempontú differenciálása. A forgásformák (henger) létrehozása, megfigyelése tapasztalati úton. A felület fogalmának tisztázása szemléleti-tapasztalati úton.</p> <p>Fogalmak: <i>Lágy, kemény, kellemes, erőteljes, rajzszen, folthatár, elválasztás, összekötés, átfestés, alapszín, átmásolás, átlátszó, egész forma, részforma, krumplinyomás, dugónyomás, szerkezet, levélerezet, kerek, gömbölyű, gömbölyded, árnyék, henger, felület, fényforrás, megvilágítás, háttér, szerkezet.</i></p>	<p>Művészettörténet szakkönyvek, diák, ceruza, filctoll, építőkocka, dobozok, tempera, agyag, gyurma, só tészta, színes papír, textilek, termések, levelek, műanyag fólia, hullámpapír, drapériák, reprodukciók</p>	17

2.	<p>Kifejezés, képzőművészet.</p>	<p><i>Alkotótevékenység: Hangulatok kifejezése:</i> Évszakok hangulatának kifejezése. Színhangulat kifejezése – az évszakok jellemző színei. Színhangulat kifejezése foltképzéssel. Élmény, hangulat kifejezése színnel és formával. Díszletfestés bábelőadáshoz. Fekete-fehér színek alkalmazása a hangulatfestésben.</p> <p><i>Befogadás</i> <i>Emberi kapcsolatok különféle ábrázolásainak megélése:</i> Művészeti ágak (zene, irodalom, a képzőművészeti ágak, tánc, design legfontosabb megkülönböztető jegyei</p> <p><i>Befogadás – alkotás</i> <i>Saját élmények interpretációi:</i> Képzőművészeti alkotás hatására hangulat kifejezése mozgással, dallammal, gesztusokkal, verbálisan. Képzőművészeti alkotás hatására hangulat kifejezése festéssel, montázzsal. Érzelmek kifejezése fantáziakép és bábfigurák készítésével háztartási hulladékokból. Emberi kapcsolatok kifejezése vizuális eszközökkel. Érzelmek kifejezése színekkel – vizes alapú festéssel.</p> <p><i>Alkotótevékenységben:</i> Átélt élmények, hallott, látott vagy elképzelt történetek vizuális megjelenítése síkban, térben és időben – saját élmény szintjén tetszőleges interpretációban. Polarítások érzékeltetése fekete és fehér színnel. Önkifejezés, érzelmek, hangulatok kifejezése többféle eszközzel: verbálisan, vizuálisan, gesztussal.</p> <p><i>Befogadó tevékenységben:</i> Élethű és absztrakt ábrázolású műalkotások megfigyelése. Emberi kapcsolatok vizuális kifejezését ábrázoló művek megfigyelése. Saját munkák, művészeti alkotások, vizuális jelenségek elemi szintű leírása, elemzése és összehasonlítása. Esztétikai élmény átélése.</p> <p>Fogalmak: <i>Hegy, domb, völgy, kocsi, vonat, szeretet, testvéri szeretet, csecsemő, kapcsolat, mozdulat, öröm, boldogság, ködös, elmosódott, hideg szín, meleg szín.</i></p>	<p>Művészettörténet szakkönyvek, diák, ceruza, filctoll, építőkocka, dobozok, tempera, agyag, gyurma, só tészta, színes papír, textilek, termések, levelek, műanyag fólia, hullámpapír, drapériák, reprodukciók</p>	17
----	---	---	---	----

3.	<p style="text-align: center;">Vizuális kommunikáció.</p>	<p><i>Befogadó tevékenység. Vizuális jelek értelmezése, „olvasása”</i> Képolvasás. Mértani tárgyak egy nézete (pl. kocka – négyzet). Mértani tárgyak két nézete (pl: hasáb, henger). Egyszerű jelzések, piktogramok plakátok. <i>Befogadó-alkotó tevékenység: Megfigyelés utáni alkotás, formaredukció</i> Tárgyak nézetei. <i>Alkotótevékenység</i> <i>Vizuális közlések, jelzések tanulói alkotásokban.</i> Rajzos napirend. Egyszerű piktogramok. Plakát. <i>Alkotótevékenységben:</i> Egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenítések tervezése (elemi szintű jel, napirendi rajz, alaprajz, térkép). <i>Befogadó-alkotó tevékenység:</i> Tárgyak felismerése és jelzése egy nézet alapján. Tárgyak legjellemzőbb nézeteinek megfigyelése, lerajzolása egy nézet alapján. <i>Befogadó tevékenységben:</i> Képolvasás. Mértani tárgyak felismerése egy nézetük alapján (pl.. kocka – négyzet). Mértani tárgyak felismerése két nézetük alapján (pl: hasáb, henger). Egyszerű jelzések, piktogramok megértése. Plakátok értelmezése. Fogalmak: <i>Alaprajz, plakát, felismerhető, nézet (felülnézet, oldalnézet), sorrend, üzenet, reklám, lényeg, meggyőzés, rábeszélés.</i></p>	<p style="text-align: center;">Művészettörténet szakkönyvek, diák, ceruza, filctoll, építőkocka, dobozok, tempera, agyag, gyurma, só tészta, színes papír, textilek, termések, levelek, műanyag fólia, hullámpapír, drapériák, reprodukciók</p>	<p style="text-align: center;">16</p>
4.	<p style="text-align: center;">Tárgy-környezetkultúra és</p>	<p><i>Befogadó tevékenység: Irányított megfigyelés – a környezet tárgyai:</i> esztétikum; forma; funkció; anyag; szín, hangulat stb. <i>Alkotótevékenység</i> <i>Tárgyak készítése:</i> Egyszerű tárgyak készítése. Tárgykészítés agyagból. Gömbölyded és szögletes tárgyak készítése. Sablonhasználat. <i>Alkotótevékenységben:</i> Egyszerű tárgyak készítése az otthon és az iskola világából (pl.: tolltartó: henger bevonása színes papírral). Tárgykészítés papírból – tároló dobozok, henger- és hasábformák. Tárgykészítés agyagból – edények formába nyomkodással történő alakítása. Agyagedény díszítése pecsételéssel. Gömbölyded és szögletes tárgyak készítése agyagból – tál hurkás díszítéssel. Sablon használata a tárgyak készítésénél. Környezet átalakítása egyszerű eszközökkel. Elemi szintű, gyakorlati alapú anyagismeret szerzése: papír, fa, agyag. Törekvés ízléses díszítésre. <i>Befogadó tevékenységben:</i> Közvetlen környezet tárgyainak, épületeinek megfigyelése – funkció, anyag, forma szerint. Tárgyak és funkciók megismerése. Fogalmak: <i>Henger, beborítás, használati tárgy, forma, sablon, elsimítás, mintázófa, réteg, karcolás, felező hajítás, átlós hajítás.</i></p>	<p style="text-align: center;">Művészettörténet szakkönyvek, diák, ceruza, filctoll, építőkocka, dobozok, tempera, agyag, gyurma, só tészta, színes papír, textilek, termések, levelek, műanyag fólia, hullámpapír, drapériák, reprodukciók</p>	<p style="text-align: center;">16</p>

5.	Szabadon tervezhető órakeret	Év eleji ismétlés, rendszerezés Múzeumlátogatás. Pályázaton való részvétel Félévi ismeret rendszerezés Erdők Hete projekthét Nebuló Napok projekthét. Év végi ismeret rendszerezés		6
----	-------------------------------------	--	--	----------

A továbbhaladás feltételei a *negyedik* évfolyam végén:

- A tanuló képes legyen az elemi baleset-megelőzési szabályok betartására.
- Törekedjen a tantárgy során használatos eszközök adekvát használatára.
- Igényelje az esztétikus, tiszta környezet fenntartását.
- Képes legyen a szabályos ismétlődés megfigyelésére, ritmusképzésére tárgyak egy tulajdonságának változtatásával.
- Tudja önállóan, vagy kis segítséggel a forma- és színritmus létrehozását.
- Célja legyen az egyszerű, esztétikus alkotás elkészítésére.
- Igyekezzen társaival együttműködve nagyméretű alkotás készítésére.
- Nevezzen meg képen látható dolgokat.
- Önállóan vagy rávezetéssel egyszerű jelenetábrákat értsen meg.
- Segítséggel kritikusan értelmezze a plakátokat, reklámokat.
- Képes legyen saját alkotása feletti örömré.
- Az elemi baleset-megelőzési szabályok betartására.
- A szabályos ismétlődés megfigyelésére, ritmus képzésére tárgyak egy tulajdonságának változtatásával.
- Forma- és színritmus létrehozására.
- Egyszerű, esztétikus alkotás elkészítésére,
- Társaival együttműködve nagyméretű alkotás készítésére.
- Képen látható dolgok megnevezésére.
- Egyszerű jelenetábrák megértésére.
- A plakátok, reklámok elemi kritikájára.
- Saját alkotása feletti örömré.

Vizuális kultúra 5. évfolyam

Kiemelt célok:

A vizuális kultúra tantárgy közvetlen célja az alkotás örömeinek, az önmegvalósításnak, a felszabadultságnak a kialakítása a tanulóknál, a környező világ vizuális sokfélesége és az emberi alkotások iránti érdeklődés felkeltésével, a kézműves és művészi jellegű alkotások létrehozására, ösztönzés segítségével. A Művészetek műveltségterület, ezen belül a vizuális kultúra célja egyrészt az ízlés, a képzelő-, és az önkifejezés képességének kialakítása a forma-, szín-, ritmusérzék kibontakoztatásával, a mozgáskoordináció, a figyelem, az emlékezet és a kooperativitás fejlesztésével, másrészt az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók hozzásegítése a látható világ értelmezéséhez, a szépség esztétikai élményének élvezetéhez. A tantárgy sajátos fejlesztési célja az alsóbb évfolyamok munkájának szemléletbeli és metodikai tekintetben szerves folytatása. A szakasz fő feladata az alapkészségek megszilárdítása, eszköz szintű rajz- és kézműves-technikai tudás egyre önállóbb alkalmazása, az individuális jegyek, a saját stílus megjelenésének támogatása az alkotó és befogadó tevékenységben.

Tantárgy feladatai:

Kiemelt általános fejlesztési feladat a tanulók megismerő és befogadó képességének fejlesztése a közvetlen tapasztalás útján szerzett élmények feldolgozásával, az ismeretszerzés, a tanulás, a térbeli tájékozódás és a kommunikációs képességek közvetítésével. Kreativitásuk, alkotóképességük és művészeti-esztétikai befogadó képességük élenkítése során fejlődik problémamegoldó gondolkodásuk is. Az önismeret, önértékelés, önszabályozás magasabb fejlettségi szintre emelésére szintén jó alkalmat kínálnak a rajzórák, foglalkozások. A terápiás szemlélet és gyakorlat, a cselekvéses helyzetekbe ágyazott képességfejlesztés, a kooperáció támogatása, a másokért vállalt felelősség és az igényes tárgyi-környezeti kultúra iránti igény erősítése az 5–6. évfolyamon is kiemelt feladat az esztétikai tudatosság és kifejezőképesség fejlesztése érdekében. A világhírű magyar képzőművészek alkotásainak tanulmányozása nemcsak esztétikai örömet nyújt, hanem a nemzeti azonosságtudat és a hazafiság érzését is támogatja. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztését, az önbizalom erősítését szolgálhatják a tanulói alkotások ön- és társértékelő mozzanatai.

Éves óraszám:

72 óra

Heti óraszám:

2 óra

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógy pedagógus, tanító, rajz szakos tanár

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Vizuális nyelv és technikák	<p>BÉFOGADÁS-ALKOTÁS: Műalkotások megfigyelése, leképezése saját élmény szerint Műalkotásokon vonalak és foltok. Foltfestés vizes alapon – foltok. Alkotás modell/minta alapján Természeti formák. Mértani testek tulajdonságai – oldalak, lapok, egyenlő, különböző. ALKOTÁS Szabad alkotások síkban és térben Tárgyak ábrázolása síkban. Különböző felületek dekoratív felhasználása. Ritmusképzés szabályos és szabálytalan térformákból. Kocka csomagolása. Kulcsfogalmak: folthatár, kontúr, bizonytalan, elmosódott, folt- és felület, barázda, vajat, hullámos, érdes, síkforma, térforma, szabályos, szabálytalan, lapos, domború, egyforma, derékszög.</p>	<p>művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4- 6-8-10), ecsettál, ecsetrongy</p>	18

2.	Kifejezés, képzőművészet	<p>BÉFOGADÁS Tájak, emberek ábrázolása a képzőművészetben Műalkotások – tér- és tájbrázolás. (Székely Bertalan: Egri nők; Madarász Viktor: Hunyadi László csatája; Ferenczy Károly: Október; Szőnyi István: Zebegényi temetés; Nagy István: Karám télen; Egri József: Napfelkelte).</p> <p>BÉFOGADÁS-ALKOTÁS: Illusztrációk Kép versekhez, meséhez (pl. A három kívánság) Mese szereplőinek megmintázása. Kulcsfogalmak: <i>szelíd táj, zord táj, figyelemirányítás, hangsúlyozás, térbeliség, mozgásvázlat.</i></p>	<p>művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy</p>	18
3.	Vizuális kommunikáció	<p>ALKOTÁS: A vizuális kommunikáció eszközei és technikái Látványszerű ábrázolás modell után. Látványszerű ábrázolás a szerkezet feltüntetésével.</p> <p>BÉFOGADÁS. Vizuális jelek – képolvasás, értelmezés Alaprajz, metszet, térképrajz. BÉFOGADÁS-ALKOTÁS Forgásformák. Tárgyak kereszt- és hosszmetsete. Kulcsfogalmak: <i>csendélet, valóságghű, egész, forma, részlet, szerkezet, forgásforma, kör, takarás, keresztmetset, hosszmetset, felülnézet, oldalnézet, oszlop</i></p>	<p>művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy,</p>	14
4.	Tárgy-és környezetkultúra	<p>BÉFOGADÁS-ALKOTÁS: Munkavázlat: A tárgy funkciójának meghatározása. Ismert anyagalakítási módok. Anyag és technika megválasztása. Kivitelezés. Díszítés. ALKOTÁS Tárgyak értelmezése és készítése Kerámiatárgy, ruházati kiegészítők textilből. Fonás, szövés. Használati, szórakozást szolgáló és díszítőtárgyak. Kulcsfogalmak: <i>funkció, anyagalakítási mód, technika, kivitelezés, funkció, kézművesség</i></p>	<p>művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy,</p>	16
10.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	6

A továbbhaladás feltételei az ötödik évfolyam végén:

- Képességeihez mérten törekedjen a tantárgy tananyagának elsajátítására és a megszerzett ismeretek alkalmazására.
- A tanuló képes egyenletes foltot satírozással létrehozni,
- A tanuló képes ismeretek szerzésére tapasztalati úton, a mértani testekről, felismerhető képet készíteni,
- A tanuló képes emberalak valósághoz közeli megjelenítésére,
- A tanuló képes műalkotásokhoz érzelmeket asszociálni,
- A tanuló képes emlékezetből egyszerű rajzot készíteni,
- A tanuló képes tudatos színkeverésre temperával, vízfestékekkel,
- A tanuló képes formát ábrázolni (megközelítő hasonlósággal),
- A tanuló képes egyszerű alaprajzot értelmezni,
- A tanuló képes törekedni munkája igényes kivitelezésére,
- A tanuló képes tárgyat készíteni az általa választott technikával.

Vizuális kultúra 6. évfolyam

Kiemelt célok:

A vizuális kultúra tantárgy közvetlen célja az alkotás örömeinek, az önmegvalósításnak, a felszabadultságnak a kialakítása a tanulóknál, a környező világ vizuális sokfélesége és az emberi alkotások iránti érdeklődés felkeltésével, a kézműves és művészi jellegű alkotások létrehozására, ösztönzés segítségével. A Művészetek műveltségterület, ezen belül a vizuális kultúra célja egyrészt az ízlés, a képzelő-, és az önkifejezés képességének kialakítása a forma-, szín-, ritmusérzék kibontakoztatásával, a mozgáskoordináció, a figyelem, az emlékezet és a kooperativitás fejlesztésével, másrészt az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók hozzásegítése a látható világ értelmezéséhez, a szépség esztétikai élményének élvezetéhez. A tantárgy sajátos fejlesztési célja az alsóbb évfolyamok munkájának szemléletbeli és metodikai tekintetben szerves folytatása. A szakasz fő feladata az alapkészségek megszilárdítása, eszköz szintű rajz- és kézműves-technikai tudás egyre önállóbb alkalmazása, az individuális jegyek, a saját stílus megjelenésének támogatása az alkotó és befogadó tevékenységben.

Tantárgy feladatai:

Kiemelt általános fejlesztési feladat a tanulók megismerő és befogadó képességének fejlesztése a közvetlen tapasztalás útján szerzett élmények feldolgozásával, az ismeretszerzés, a tanulás, a térbeli tájékozódás és a kommunikációs képességek közvetítésével. Kreativitásuk, alkotóképességük és művészeti-esztétikai befogadó képességük élnkítése során fejlődik problémamegoldó gondolkodásuk is. Az önismeret, önértékelés, önszabályozás magasabb fejlettségi szintre emelésére szintén jó alkalmat kínálnak a rajzórák, foglalkozások. A terápiás szemlélet és gyakorlat, a cselekvéses helyzetekbe ágyazott képességfejlesztés, a kooperáció támogatása, a másokért vállalt felelősség és az igényes tárgyi-környezeti kultúra iránti igény erősítése az 5–6. évfolyamon is kiemelt feladat az esztétikai tudatosság és kifejezőképesség fejlesztése érdekében. A világhírű magyar képzőművészek alkotásainak tanulmányozása nemcsak esztétikai örömet nyújt, hanem a nemzeti azonosságtudat és a hazafiság érzését is támogatja. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztését, az önbizalom erősítését szolgálhatják a tanulói alkotások ön- és társértékelő mozzanatai

Éves óraszám:

72 óra

Heti óraszám:

2 óra

Az órát tanító előírt végzettsége:

gyógyypedagógus, tanító, rajz szakos tanár

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Vizuális nyelv és technikák	BEFOGADÁS-ALKOTÁS Műalkotások tematikus megfigyelése, leképezése saját élmény szerint Műalkotásokon vonalak és foltok. Foltfestés vizes alapon – foltok. Folthatások. Barázdált formák. Alkotás modell/minta alapján Természeti formák. Mértani testek tulajdonságai – oldalak, lapok, egyenlő, különböző. ALKOTÁS: Szabad alkotások síkban és térben Tárgyak ábrázolása síkban. Különféle felületek dekoratív felhasználása. Ritmusképzés szabályos és szabálytalan térformákból. Téglatest csomagolása. Kulcsfogalmak: folthatár, kontúr, bizonytalan, elmosódott, folt- és színgyensúly, felület, barázda, vájat, hullámos, érdes, síkforma, térforma, szabályos, szabálytalan, lapos, domború, egyforma, egybevágó, derékszög.	művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy,	18

2.	Kifejezés, képzőművészet	<p>BÉFOGADÁS Tájak, emberek ábrázolása a képzőművészetben Műalkotások – tér- és tájbrázolás. (Paál László képei; Brueghel: Vadászok a hóban. Leonardo: Szent Anna harmadmagával; Raffaello: Ismeretlen ifjú. Rembrandt: Önarckép, Caravaggio: Szent Pál megtérése. Nolde: Pütkösd; El Greco: Férfifej; Munkácsy: Rőzsehordó nő; Moholy Nagy: Kompozíció; Mednyánszky: A tanya, Signac: Velence, Monet: Napfelkelte.)</p> <p>BÉFOGADÁS-ALKOTÁS: Illusztrációk Kép versekhez, meséhez (pl. A három kívánság) Mese szereplőinek megmintázása. Kulcsfogalmak: <i>szelíd táj, zord táj, figyelemirányítás, hangsúlyozás, térbeliség, mozgásvázlat.</i></p>	<p>művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy,</p>	18
3.	Vizuális kommunikáció	<p>ALKOTÁS: A vizuális kommunikáció eszközei és technikái Látványszerű ábrázolás modell után. Látványszerű ábrázolás a szerkezet feltüntetésével. BÉFOGADÁS: Vizuális jelek – képolvasás, értelmezés: alaprajz, metszet, térképrajz. BÉFOGADÁS-ALKOTÁS Forgásformák. Tárgyak kereszt- és hosszmetsete. Kulcsfogalmak: <i>csendélet, valóságű, ellipszis, szerkezeti rajz, egész, forma, részlet, szerkezet, forgásforma, kör, takarás, keresztmetset, hosszmetset, felülnézet, oldalnézet, oszlop, boltozat, főhajó, mellékhajó.</i></p>	<p>művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy,</p>	14
4.	Tárgy-és környezetkultúra	<p>BÉFOGADÁS-ALKOTÁS Munkavázlat: A tárgy funkciójának meghatározása. Ismert anyagalakítási módok. Anyag és technika megválasztása. Kivitelezés. Díszítés. ALKOTÁS: Tárgyak értelmezése és készítése Kerámiatárgy, ruházati kiegészítők textilből. Fonás, szövés. Használati, szórakozást szolgáló és díszítőtárgyak. Kulcsfogalmak: <i>funkció, anyagalakítási mód, technika, kivitelezés, funkció, kézművesség</i></p>	<p>művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy,</p>	16
10.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	6

A továbbhaladás feltételei a hatodik évfolyam végén:

- Képességeihez mérten törekedjen a tantárgy tananyagának elsajátítására és a megszerzett ismeretek alkalmazására.
- A tanuló képes legyen egyenletes foltot satírozással létrehozni, művészi alkotásokon tónushatásokat észrevenni,
- A tanuló képes legyen ismeretek szerzésére tapasztalati úton a mértani testekről, felismerhető képet készíteni,
- A tanuló képes legyen emberalak megjelenítésére, műalkotásokhoz érzelmeket asszociálni, emlékezetből egyszerű rajzot készíteni, tudatos színkeverésre vízfestékkel,
- A tanuló képes legyen formát ábrázolni (megközelítő hasonlósággal),
- A tanuló képes legyen funkció szerint csoportosítani közvetlen környezete tárgyait, képek alapján tárgyakról rövid (szóbeli) jellemzést adni, törekedni munkája igényes kivitelezésére,
- A tanuló képes legyen tárgyat készíteni az általa választott technikával.

Vizuális kultúra 7. évfolyam

Kiemelt célok:	A vizuális kultúra tantárgy közvetlen célja az alkotás örömeinek, az önmegvalósításnak, a felszabadultságnak a kialakítása a tanulóknál, a környező világ vizuális sokfélesége és az emberi alkotások iránti érdeklődés felkeltésével, a kézműves és művészi jellegű alkotások létrehozására, ösztönzés segítségével. A Művészetek műveltségterület, ezen belül a vizuális kultúra célja egyrészt az ízlés, a képzelő-, és az önkifejezés képességének kialakítása a forma-, szín-, ritmusérzék kibontakoztatásával, a mozgáskoordináció, a figyelem, az emlékezet és a kooperativitás fejlesztésével, másrészt az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók hozzásegítése a látható világ értelmezéséhez, a szépség esztétikai élményének élvezetéhez. A tantárgy célja a 7–8. évfolyamon biztos tájékozódási képesség kialakítása a vizuális élmények világában a művészeti alkotások mélyebb átélésének motivációja, a tárgyi környezet esztétikuma iránti igény és tevékenység fenntartása segítségével.
Tantárgy feladatai:	Kiemelt általános fejlesztési feladat a tanulók megismerő és befogadó képességének fejlesztése a közvetlen tapasztalás útján szerzett élmények feldolgozásával, az ismeretszerzés, a tanulás, a térbeli tájékozódás és a kommunikációs képességek közvetítésével. Kreativitásuk, alkotóképességük és művészeti-esztétikai befogadó képességük élenkítése során fejlődik problémamegoldó gondolkodásuk is. Az önismeret, önértékelés, önszabályozás magasabb fejlettségi szintre emelésére szintén jó alkalmat kínálnak a rajzórák, foglalkozások.
Éves óraszám:	36 óra
Heti óraszám:	1 óra
Az órát tanító előírt végzettsége:	gyógy pedagógus, tanító, rajz szakos tanár

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Vizuális nyelv és technikák	BEFOGADÁS: A művészi kifejezés eszközei Színek, tónusok. Sík- és térformák. Fények – Rembrandt alkotásai; Ferenczy Károly: Október; Egry József: Napfelkelte Torzítások – Otto Dix és Kollwitz művei; Munch: A sikoly. Szimmetria és aszimmetria – Paál László, Munkácsy Mihály, Vasarely Viktor, Barcsay Jenő művei. BEFOGADÁS – ALKOTÁS Térhatások, téri elemek Görbe felületek. ALKOTÁS Mozgás- és térábrázolás elemei Képképzés mozdulatábrázolással – tetszőleges technikával. Kulcsfogalmak: mértani forma, kocka, henger, hasáb, gúla, kúp, tengely, parasztház, modell, makett, torzítás,	művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy,	7

2.	Kifejezés, képzőművészet	<p>ALKOTÁS Illusztráció Művészeti élmények megjelenítése.</p> <p>BEOGADÁS – ALKOTÁS Vizuális reflexiók zenei tartalmakra Zenei élmény vizuális kifejezése. Vivaldi: Évszakok; Chopin: G-moll mazurka Mozart: G-moll szimfónia; Kis éji zene. BEOGADÁS Érzelmek megjelenítése a képzőművészetben Művészeti alkotások megfigyelése az érzelmek kifejezése szempontjából – Picasso: Artista család majommal; Anyaság; Vasaló nő; Daumier: Mosónő.</p> <p>Kulcsfogalmak: karakter, jellem, testfelépítés, vézna, szerény, becsületes, artista, zenemű, képzőművészeti alkotás, hangszeres zene, szimfónia.</p>	<p>művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy,</p>	7
3.	Vizuális kommunikáció	<p>BEOGADÁS Jelképek Magyar nemzeti relikviák – Szent Korona, magyar zászló.</p> <p>BEOGADÁS-ALKOTÁS Grafikus vázlatok. ALKOTÁS Kísérlet a látvány ábrázolására Tárgyábrázolások környezeti háttérrel. Egyszerű emberábrázolás. Álló- és mozgóképi szimbólumok Reklámok folyóiratokban és televízióban. Logók. Plakátok.</p> <p>Kulcsfogalmak: <i>vetett árnyék, önárnyék, előlnézet, felülnézet, oldalnézet, arány, ásvány, kőzet, cseppkő, cseppkőbarlang, reklám.</i></p>	<p>művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy,</p>	6
4.	Tárgy- környezetkultúra és	<p>ALKOTÁS Szabadon választott technikával használati és dísz tárgyak alkotása Tárgytervezés és kivitelezés: kerámia, szövés, építészeti terek modellezése. Alkotás képzeleti-érzelmi inspirációval Egy vágyott tárgyról rajz készítése.</p> <p>BEOGADÁS A lakókörnyezet esztétikuma régen és ma Épületek elemzése funkció és forma szempontjából. Történeti korok és modern társadalmak tárgyi környezetének tanulmányozása.</p> <p>BEOGADÁS- ALKOTÁS. Zenei élmények vizuális megjelenítése Nép- és/vagy műzenei alkotásra vizuális reflexió.</p> <p>Kulcsfogalmak: <i>lakóhely, emberi szükséglet, célszerűség, hasznosság, kényelem, védelem, homlokzat, nyílászáró,, luxus, társasház, panelház, felhőkarcoló, konyha, családi ház, irodaház, színház, templom, parlament, település, park, tér, főút, mellékutca, autópálya, felüljáró, aluljáró,</i></p>	<p>művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy,</p>	7

5.	Mozgóképkultúra és médiaismeret	<p>Elemi elméleti ismeretek a média világról A mozgókép alaptulajdonságai: ábrázolás és reprodukció. Mozgóképi szövegek értelmezése, elemi szintű feldolgozása: adathordozók. A média társadalmi szerepe. Közlésmód, szórakoztatás, szolgáltatás. Hírműsor.</p> <p>Nyomatott médium: Újság, képregény. Az internet, tanulás, kinyílt a világ, információk, játék, kommunikáció, veszélyek.</p> <p>Műsorelemzés – elemi szinten, saját élmények alapján. fotó, vágatlan.</p> <p>Kulcsfogalmak: reklám, befolyásolás, tudatosság, adatvédelem, dokumentumfilm, tömegkommunikáció, média, médium, reprodukció.</p>	számítógép, internet, projektor, fényképezőgép, táblagép	6
10.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	3

A továbbhaladás feltételei a hetedik évfolyam végén:

- Képességeihez mérten törekedjen a tantárgy tananyagának elsajátítására és a megszerzett ismeretek alkalmazására.
- A tanuló képes legyen egyszerű makettet készíteni,
- A tanuló képes legyen két híres magyar képzőművészt megnevezni, vizuális és verbális kommunikáció megfeleltetésére,
- A tanuló képes legyen egyszerű, élmény utáni alkotás létrehozására választott technikával, szabad képalkotó önkifejezésre, érzelmvilága harmonizálása érdekében, műélmény vizuális kifejezésére,
- A tanuló képes legyen egyszerű formák látványos ábrázolására, egyszerű plakátok tervezésére és kivitelezésére,
- A tanuló képes legyen egyszerű használati és dísz tárgy tervezésére és megalkotására, közvetlen környezet esztétikumának, rendjének fenntartására,
- A tanuló képes legyen a mozgóképes közlésmód elemi értelmezésére segítséggel,
- A tanuló képes legyen kritikával szemlélni a reklámokat,
- A tanuló képes legyen a személyiségépítő műsorválasztásra,
- A tanuló képes legyen internetes viszonylatban ügyni saját biztonságára, személyes adatai védelmére.

Vizuális kultúra 8. évfolyam

Kiemelt célok:	A vizuális kultúra tantárgy közvetlen célja az alkotás örömeinek, az önmegvalósításnak, a felszabadultságnak a kialakítása a tanulóknál, a környező világ vizuális sokfélesége és az emberi alkotások iránti érdeklődés felkeltésével, a kézműves és művészi jellegű alkotások létrehozására, ösztönzés segítségével. A Művészetek műveltségterület, ezen belül a vizuális kultúra célja egyrészt az ízlés, a képzelő-, és az önkifejezés képességének kialakítása a forma-, szín-, ritmusérzék kibontakoztatásával, a mozgáskoordináció, a figyelem, az emlékezet és a kooperativitás fejlesztésével, másrészt az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók hozzásegítése a látható világ értelmezéséhez, a szépség esztétikai élményének élvezetéhez. A tantárgy célja a 7–8. évfolyamon biztos tájékozódási képesség kialakítása a vizuális élmények világában a művészeti alkotások mélyebb átélésének motivációja, a tárgyi környezet esztétikuma iránti igény és tevékenység fenntartása segítségével.
Tantárgy feladatai:	Kiemelt általános fejlesztési feladat a tanulók megismerő és befogadó képességének fejlesztése a közvetlen tapasztalás útján szerzett élmények feldolgozásával, az ismeretszerzés, a tanulás, a térbeli tájékozódás és a kommunikációs képességek közvetítésével. Kreativitásuk, alkotóképességük és művészeti-esztétikai befogadó képességük élenkítése során fejlődik problémamegoldó gondolkodásuk is. Az önismeret, önértékelés, önszabályozás magasabb fejlettségi szintre emelésére szintén jó alkalmat kínálnak a rajzórák, foglalkozások.
Éves óraszám:	36 óra
Heti óraszám:	1 óra
Az órát tanító előírt végzettsége:	gyógy pedagógus, tanító, rajz szakos tanár

TEMATIKUS, ÖSSZESÍTETT ÓRATERV

	Témakörök - témák	Ismeretanyag, kulcsfogalmak	Eszközök	Óraszám
1.	Vizuális nyelv és technikák	BEFOGADÁS A művészi kifejezés eszközei Színek, tónusok. Sík- és térformák. Képi komponálás eszközei: fény, torzítás. Fények – Rembrandt alkotásai; Ferenczy Károly: Október; Egry József: Napfelkelte Torzítások – Otto Dix és Kollwitz művei; Munch: A sikoly. Szimmetria és aszimmetria – Paál László, Munkácsy Mihály, Vasarely Viktor, Barcsay Jenő művei. BEFOGADÁS – ALKOTÁS Térhatások, téri elemek Görze felületek és forgásformák. ALKOTÁS Mozgás- és térábrázolás elemei Képalakítás mozdulatábrázolással – tetszőleges technikával. Vizuális ritmus. Makett. Kulcsfogalmak: mértani forma, kocka, henger, hasáb, gúla, kúp, tengely, parasztház, modell, makett, torzítás, szimmetria, aszimmetria.	művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy,	7

2.	Kifejezés, képzőművészet	<p>ALKOTÁS Illusztráció Művészeti élmények megjelenítése. Jelenet ábrázolása. BEFOGADÁS – ALKOTÁS. Vizuális reflexiók zenei tartalmakra Zenei élmény vizuális kifejezése. Haydn: Évszakok; Smetana: Moldva.; Beethoven: VI. Pastorale szimfónia; BEFOGADÁS Érzelmek megjelenítése a képzőművészetben Művészeti alkotások megfigyelése az érzelmek kifejezése szempontjából – Picasso: Artista család majommal; Anyaság; Vasaló nő; Daumier: Mosónő.</p> <p>Kulcsfogalmak: karakter, jellem, testfelépítés, vézna, szerény, becsületes, artista, zenemű, képzőművészeti alkotás, hangszeres zene, szimfónia.</p>	<p>művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy,</p>	7
3.	Vizuális kommunikáció	<p>BEFOGADÁS Jelképek Magyar nemzeti relikviák – Jogar, címer. BEFOGADÁS-ALKOTÁS Grafikus vázlatok; fényképezés. ALKOTÁS Kísérlet a látvány ábrázolására Tárgyábrázolások környezeti háttérrel. Egyszerű emberábrázolás. Mozgásvázlatok. Álló- és mozgóképi szimbólumok Reklámok folyóiratokban és televízióban. Logók. Plakátok.</p> <p>Kulcsfogalmak: <i>vetett árnyék, önárnyék, előlnézet, felülnézet, oldalnézet, arány, ásvány, kőzet, reklám.</i></p>	<p>művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy,</p>	6
4.	Tárgy-környezetkultúra és	<p>ALKOTÁS Szabadon választott technikával használati és dísz tárgyak alkotása Tárgytervezés és kivitelezés: ékszerkészítés nemezelés, építészeti terek modellezése</p> <p>Alkotás képzeleti-érzelmi inspirációval Egy vágyott tárgyról rajz készítése. BEFOGADÁS A lakókörnyezet esztétikuma régen és ma. Épületek elemzése funkció és forma szempontjából. Történeti korok és modern társadalmak tárgyi környezetének tanulmányozása. BEFOGADÁS-ALKOTÁS Zenei élmények vizuális megjelenítése Nép- és/vagy műzenei alkotásra vizuális reflexió.</p> <p>Kulcsfogalmak: <i>lakóhely, emberi szükséglet, célszerűség, hasznosság, kényelem, védelem, homlokzat, nyílászáró, puritán, luxus, társasház, panelház, felhőkarcoló, konyhá, családi ház, irodaház, színház, templom, parlament, település, park, tér, főút, mellékutca, autópálya, felüljáró, aluljáró, népművészet, iparművészet</i></p>	<p>művészeti albumok, számítógép, internet, mértani formakészlet, természeti formák, papír, ceruza, vízfesték, tempera, színes ceruza, ecset többféle vastagságban (2-4-6-8-10), ecsettál, ecsetrongy,</p>	7

5.	Mozgóképkultúra és médiaismeret	<p>Elemi elméleti ismeretek a média világról A mozgókép alaptulajdonságai: ábrázolás és reprodukció. Mozgóképi szövegek értelmezése, elemi szintű feldolgozása: adathordozók, megjelenés helye, a valóságábrázoláshoz való viszony, műfaj. A média társadalmi szerepe Közlésmód, hatás, informálás és dokumentálás, szórakoztatás, szolgáltatás, illetve az üzleti-gazdasági funkció. Reklám. Hírműsor. Nyomtatott médium: Újság, képregény, fotóregény. Az internet, tanulás, kinyílt a világ, információk, játék, kommunikáció, veszélyek. Műsorelemzés – elemi szinten, saját élmények alapján.</p> <p>Kulcsfogalmak: reklám, befolyásolás, tudatosság, adatvédelem, művészfilm, dokumentumfilm, tömegkommunikáció, média, médium, reprodukció.</p>	számítógép, internet, projektor, fényképezőgép, kamera	6
10.	Szabadon tervezhető órakeret	Projektnapok, projekthetek, pl: Erdők hete, Nebuló hét	projekt során használt eszközök	3

A továbbhaladás feltételei a nyolcadik évfolyam végén:

- Képességeihez mérten törekedjen a tantárgy tananyagának elsajátítására és a megszerzett ismeretek alkalmazására.
- A tanuló képes legyen műalkotások kompozíciós elemeinek célzott megfigyelésére, ritmikus, szimmetrikus képet komponálni,
- A tanuló képes legyen egyszerű makettet készíteni,
- A tanuló képes legyen két híres magyar képzőművészt megnevezni, vizuális és verbális kommunikáció megfeleltetésére,
- A tanuló képes legyen egyszerű, élmény utáni alkotás létrehozására választott technikával, szabad képalkotó önkifejezésre, érzelemvilága harmonizálása érdekében, műélmény vizuális kifejezésére,
- A tanuló képes legyen egyszerű formák látványyszerű ábrázolására, egyszerű plakátok tervezésére és kivitelezésére,
- A tanuló képes legyen egyszerű használati és dísz tárgy tervezésére és megalkotására, közvetlen környezet esztétikumának, rendjének fenntartására,
- A tanuló képes legyen értékítéletet hozni természeti és mesterséges környezetének esztétikájára vonatkozóan, a mozgóképes közlésmód elemi értelmezésére,
- A tanuló képes legyen különbségtételre a dokumentum és a játékfilm között, kritikával szemlélni a reklámokat,
- A tanuló képes legyen a személyiségépítő műsorválasztásra,
- A tanuló képes legyen internetes viszonylatban ügyelni saját biztonságára, személyes adatai védelmére.

